

ԵՍԱՅԻԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻԻՆԸ

ԵՍԱՅԻԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻԻՆԸ

1

Ամովսի որդիին՝ Եսայիի տեսիլքը, որ Յուդայի ու Երուսաղէմի մասին տեսաւ՝ Յուդայի թագաւորներուն Ոզիայի, Յովաթամի, Աքազի ու Եզեկիայի օրերը։-

ԱՍՏՈՒԱԾ ԿԸ ՅԱՆԴԻՄԱՆԷ ԻՐ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ

- 2 Լսէ՛, ո՛վ երկինք, եւ ունկնդրէ՛, ո՛վ երկիր, Որովհետեւ **Տէրը** կը խօսի.
«^բԶաւակներ սնուցանեցի ու մեծցուցի, Բայց անոնք ինծի դէմ ապստամբեցան:
- 3 Եզը իր սեփականատէրը կը ճանչնայ, Ու էշը՝ իր տիրոջ մտուրը,
Բայց Իսրայէլ **զիս** չի ճանչնար, Իմ ժողովուրդս չ'ըմբռներ»:
- 4 Վա՛յ մեղաւոր ազգին, Անօրէնութեամբ ծանրաբեռնուած ժողովուրդին, Չարագործներու զարմին, ապականած զաւակներուն. Անոնք **Տէրը** լքեցին, Իսրայէլի Սուրբը անարգեցին, Ու ետ քաշուեցան:
- 5 Ինչո՞ւ դարձեալ ^գպատժուիք, **Երբ** ա՛լ աւելի պիտի ապստամբիք: Ամբողջ գլուխը հիւանդ է, Եւ ամբողջ սիրտը՝ ուժաթափ:
- 6 Ոտքին ներբանէն մինչեւ գլուխը՝ Անոր վրայ ո՛չ մէկ առողջ **տեղ** կայ, **Հապա՛** վէրքեր, հարուածներ, ու թարմ ^դխոցեր. Անոնք չգոցուեցան, չփաթթուեցան, Ո՛չ ալ իւղով կակուղցան:
- 7 Չեր ^եերկիրը աւերուած է, Չեր քաղաքները՝ կրակով այրուած. Չեր ^զարտերը օտարները կը լափեն՝ ձեր աչքերուն առջեւ, Եւ անոնք խոպանացած են՝ օտարներէն ^էկործանուելով:

- ^ա Երբ.՝ Եհովան
- ^բ Երբ.՝ Որդիներ
- ^գ Երբ.՝ ծեծուիք
- ^դ Երբ.՝ վէրքեր
- ^ե Երբ.՝ հողը
- ^զ Երբ.՝ հողերը
- ^է Երբ.՝ կործանուածի պէս

- 8 Սիոնի աղջիկը ²լքուած է՝ այգիի մէջ եղած խրճիթի պէս,
Վարունգի արտի մէջ եղած հիւղի պէս,
Պաշարուած քաղաքի պէս:
- 9 Եթէ զօրքերու Տէրը մեզի քիչ մը վերապրող թողուցած չըլլար՝
Մենք Սողոմոնի պէս պիտի ըլլայինք,
Ու Գոմորի պիտի նմանէինք:
- 10 Լսեցէ՛ք Տէրոջ խօսքը, ո՛վ Սողոմոնի մեծաւորներ,
Ունկնդրեցէ՛ք մեր Աստուծոյն օրէնքը, ո՛վ Գոմորի ժողովուրդ-
- 11 «Ի՞նչ պէտք է ինծի ձեր զոհերուն շատութիւնը,– կ'ըսէ Տէրը.–
Ձեր խոյերուն ողջակէզներէն
Ու պարարտ անասուններուն ճարպէն կշտացած եմ.
Ջուարակներուն, գառներուն
Եւ նոխազներուն արիւններէն չեմ ախորժիր:
- 12 Երբ կու գաք՝ իմ առջեւ երեւնալու,
Ո՞վ պահանջեց ³ձեզմէ՝ որ այսպէս՝ իմ գաւիթներս կոխկոտէք:
- 13 Ա՛յ **ինծի** ունայն ընծաներ մի՛ բերէք.
Ձեր խունկը ինծի գարշելի է:
⁴Ամսագլուխներուն, Ծաբաթներուն
Եւ ժողովներու գումարուելուն չեմ կրնար **հանդուրժել**.
Ձեր տօնախմբութիւնը անգամ անօրէնութիւն է:
- 14 Իմ անձս կ'ատէ ձեր ամսագլուխներն ու հանդիսաւոր տօները.
Անոնք իմ վրաս ծանրութիւն եղան,
Ջանոնք կրելէն հիւծեցայ:
- 15 Ուստի երբ ձեր ձեռքերը տարածէք՝
Աչքերս ձեզմէ թաքուն պիտի **պահեմ**,
Նաեւ երբ ձեր աղօթքները շատցնէք՝ պիտի չլսեմ,
Որովհետեւ ձեր ձեռքերը արիւնով լեցուն են:
- 16 Լուացուեցէ՛ք, ⁵մաքրուեցէ՛ք,
Իմ աչքերուս առջեւն հեռացուցէ՛ք ձեր չար արարքները,
Չարիք գործելէն դադրեցէ՛ք.
- 17 Բարի՛ք ընել սորվեցէք,
Իրաւո՛ւնքը փնտռեցէք, ⁶երջանկացուցէ՛ք զրկուածը,
Որքը **արդարութեա՛մբ** դատեցէք, ու այրիին իրաւո՛ւնքը պաշտպանեցէք:
- 18 Ուրեմն եկէ՛ք վիճաբանինք,– կ'ըսէ Տէրը.–
Եթէ ձեր մեղքերը կրկնակի կարմիրի պէս են՝
Ձիւնի պէս պիտի ճերմկնան,
Եթէ որդան կարմիրի նման են՝

---

² Եբբ.՝ մնացած

³ Եբբ.՝ ասիկա ձեր ձեռքերէն

⁴ Եբբ.՝ Նոր լուսիներուն

⁵ Եբբ.՝ գտուեցէ՛ք

⁶ Կամ՝ հարստացուցէ՛ք

Ասրի պէս **ճերմակ** պիտի ըլլան:

- 19 Եթէ ուզէք հնազանդիլ՝
Երկրին բարիքը պիտի ուտէք.
- 20 Բայց եթէ **զիս** մերժելով ընդվզիք,
Սուրը պիտի սպառէ ձեզ.
Արդարեւ Տէրոջ բերանը խօսեցաւ **ասիկա**»:

ՄԵՂԱԻՈՐ ԲԱՂԱՔԸ

- 21 Ի՛նչպէս պոռնկեցաւ այդ հաւատարիմ բերդաքաղաքը:
Ան իրաւունքով լեցուն էր,
Եւ անոր մէջ արդարութիւնը կը ¹⁰բնակէր.
Բայց հիմա մարդասպաններու **բնակարան** եղած է:
- 22 Զու արծաթդ՝ իսարամ դարձաւ,
Գիցիիդ մէջ ջուր խառնուած է:
- 23 Զու իշխանաւորներդ աստամբ ու գողերու ընկերակից եղան.
Բոլորն ալ կաշառք սիրելով՝ պարգեւներու հետամուտ կ'ըլլան.
Անոնք որքը **արդարութեամբ** չեն դատեր,
Եւ այրիին դատը անոնց առջեւ չի գար:
- 24 Հետեւաբար զօրքերու Տէրը՝ Եհովան,
Իսրայէլի Հզօրը, **սա՛** կը պատգամէ.
«Վա՛յ, իմ ⁴հակառակորդներուս պիտի հատուցանեմ՝,
Ու թշնամիներէս վրէժ պիտի առնեմ.
- 25 Իմ ձեռքս քու վրայ պիտի դարձնեմ,
՝Խարամդ պիտի զտեմ՝՝ որպէս թէ բորակով՝,
Եւ ամբողջ անագդ պիտի ⁷զատեմ:
- 26 Զու դատաւորներդ պիտի ⁶վերահաստատեմ՝ նախկինին պէս,
Ու խորհրդականներդ՝ ինչպէս սկիզբը.
Անկէ ետք դուն պիտի կոչուիս
Արդարութեան քաղաք, Հաւատարիմ բերդաքաղաք»:
- 27 Սիոնը պիտի փրկուի դատաստանով
Եւ անոր դարձի եկողները՝ արդարութեամբ:
- 28 Բայց յանցաւորներն ու մեղաւորները միասին պիտի բեկանին.
Տէրը լքողները պիտի ⁵բնաջնջուին:

- ¹⁰ Եբբ.՝ գիշերէր
- ⁴ Այսինքն՝ հալած մետաղի կեղտ
- ⁴ Եբբ.՝ հակառակորդներէս պիտի մխիթարուիմ
- ⁶ Այսինքն՝ Հալած մետաղի կեղտդ
- ⁸ Վամ՝ մաքրութեամբ
- ⁷ Եբբ.՝ վերցնեմ
- ⁶ Եբբ.՝ վերադարձնեմ

ԵՍԱՅԻԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆԸ

- 29 Արդարեւ ձեր ցանկացած բեւեկնիներէն պիտի ամչնաք,
Եւ ձեր ընտրած պարտէզներէն պիտի շիկնիք:
- 30 Տերեւները թառամած բեւեկնիի պէս պիտի ըլլաք,
Ջուր չունեցող պարտէզի պէս:
- 31 Զօրաւորը խծուծի պէս պիտի ըլլայ,
Եւ անոր գործը՝ կայծի նման.
Երկուքն ալ միասին պիտի այրին,
Ու ո՛չ մէկը պիտի մարէ:

ԱՆՎԱԽՃԱՆ ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆԸ

2

Ամովսի որդիին՝ Եսայիի տեսիլքին խօսքը, Յուդայի ու Երուսաղէմի մասին...-

- 2 Վերջին օրերը Տէրոջ տան լեռը՝
Լեռներուն գագաթը պիտի հաստատուի,
Բլուրներէն վեր պիտի բարձրանայ,
Ու բոլոր ^ահեթանոսները ^բհոն պիտի խուժեն՝:
- 3 Շատ ժողովուրդներ պիտի երթան եւ ըսեն.
«Եկէ՛ք, ելլե՛նք Եհովայի լեռը,
Յակոբի Աստուծոյն տունը,
Որպէսզի մեզի սորվեցնէ իր ճամբաները
Եւ քալենք անոր ուղիներուն մէջ»:
- Արդարեւ օրէնքը Սիոնէն պիտի ելլէ,
Ու Տէրոջ խօսքը՝ Երուսաղէմէն.
- 4 Ան հեթանոսներուն մէջ պիտի դատէ,
Շատ ժողովուրդներ պիտի յանդիմանէ,
Ու անոնք իրենց սուրերէն խոփեր պիտի դարբնեն,
Եւ իրենց նիզակներէն՝ յօտոցներ:
Ազգ ազգի վրայ սուր պիտի չվերցնէ,
Եւ ա՛յ պատերազմիլ պիտի չսորվին:
- 5 Ո՛վ Յակոբի տունը,
Եկէ՛ք Տէրոջ լոյսով քալենք:

ՅՈՒՈՐՏԱՆԸՆ ԴԻՏԻ ԿՈՐԾԱՆԻ

- 6 Արդարեւ դուն քու ժողովուրդդ՝ Յակոբի տունը **երեսէ** ձգեցիր,
Որովհետեւ արեւելքի **կախարդներով** լեցունեցան,
Փղշտացիներու պէս գուշակներ եղան,
Եւ օտարազգիներու զաւակներուն հետ ^գդաշնակցեցան:

---

^վ Եբբ.՝ սպառիւն

^ա Եբբ.՝ ազգերը

^բ Եբբ.՝ գետի պէս անոր քով պիտի հոսին

^գ Եբբ.՝ ծափեցին

- 7 Իրենց երկիրը արծաթով ու ոսկիով լեցունեցաւ,
Եւ իրենց գանձերը ⁷անթիւ եղան.
Իրենց երկիրը ձիերով լեցունեցաւ,
Ու իրենց կառքերը անթիւ են:
- 8 Չաստուածներով ալ լեցուն է իրենց երկիրը.
Իրենց ձեռքերուն գործերուն կ'երկրպագեն,
Անոնց՝ որ իրենց մատները շինեցին:
- 9 **Ռամիկ** մարդը նկուն եղաւ,
Ազնուական մարդը նուաստացաւ.
Անոնց մի՛ ներեր:
- 10 **Տէրոջ** երկիւղէն
Եւ անոր մեծափառութեան վայելչութենէն՝
Վէ՛մին մէջ մտիր ու հողի՛ն մէջ պահուրտէ:
- 11 Մարդուն խրոխտ աչքերը պիտի նուաստանան,
Եւ մարդոց գոռոզութիւնը պիտի ցածնայ.
Այդ օրը միայն **Տէրը** պիտի բարձրանայ:
- 12 Արդարեւ զօրքերու **Տէրոջ** օր մը պիտի ըլլայ՝
Բոլոր ամբարտաւաններուն ու բարձրամիտներուն դէմ,
Բոլոր ⁸հպարտներուն դէմ,
Եւ անոնք պիտի խոնարհին.
- 13 Նաեւ **Լիբանանի** բոլոր բարձր ու ⁹վեհ մայրիներուն դէմ
Եւ **Բասանի** բոլոր կաղնիներուն դէմ,
- 14 **Բոլոր** բարձր լեռներուն դէմ
Ու բոլոր վեհ բլուրներուն դէմ,
- 15 **Բոլոր** բարձր աշտարակներուն դէմ
Եւ բոլոր ամուր պարիսպներուն դէմ,
- 16 **Թարսիսի** բոլոր նաւերուն դէմ
Ու բոլոր ցանկալի իրերուն դէմ:
- 17 Մարդուն խրոխտութիւնը պիտի ցածնայ,
Մարդոց գոռոզութիւնը պիտի նուաստանայ,
Եւ այդ օրը միայն **Տէրը** պիտի բարձրանայ.
- 18 Չաստուածները ամբողջովին պիտի անհետանան:
- 19 **Մարդիկ** վէ՛մերու քարայրները
Ու ⁵երկրի խոռոչները պիտի մտնեն՝
Տէրոջ երկիւղէն
Եւ անոր մեծափառութեան վայելչութենէն,
Երբ ան կանգնի երկիրը ահաբեկելու:
- 20 Այդ օրը մարդ խլուրդներուն ու ջղջիկներուն պիտի նետէ
Իր արծաթէ չաստուածներն ու ոսկիէ չաստուածները,

---

⁷ Եբբ.՝ անվախճան

⁸ Եբբ.՝ բարձրացածներուն

⁹ Եբբ.՝ բարձրացած

⁵ Եբբ.՝ հողի

Որ իրեն շիներ էր՝ **անոնց** երկրպագելու համար,

21 Որպէսզի Տէրոջ երկիւղէն
Եւ անոր մեծափառութեան վայելչութենէն՝
Վէմերուն ծակերը մտնէ,
Ու ժայռերուն ծերպերը,
Երբ ան կանգնի երկիրը ահաբեկելու:

22 Հրաժարեցէ՛ք մարդէն, որուն շունչը իր ունգերուն մէջ է.
Արդարեւ ան ի՞նչ բանի մէջ **վստահելի** կը համարուի:

ՔԱՌՍ ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԻ ՄԷՋ

3

Արդարեւ ահա՛ զօրքերու Տէրը՝ Եհովան
Երուսաղէմէն եւ Յուդայէն պիտի վերցնէ նեցուկն ու ցուպը,
Հացին ամբողջ նեցուկը եւ ջուրին ամբողջ նեցուկը,

2 Զօրաւորն ու պատերազմիկը,
Դատաւորն ու մարգարէն, դիւթն ու երէցը,
3 Յիսնապետն ու պատուաւոր մարդը,
Խորհրդականը, Վարպետ արհեստաւորն ու խելացի հմայողը:

4 Անոնց վրայ տղաներ՝ իշխանաւոր պիտի կարգեմ,
Անոնց վրայ երախաներ՝ պիտի տիրեն:

5 Ժողովուրդը պիտի ճնշուի,
Մէկը միւսէն, եւ իւրաքանչիւրը իր ընկերէն.
Մանուկները՝ երէցներուն դէմ պիտի հպարտանան,
Եւ անարգները՝ պատուականներուն դէմ:

6 Այն ատեն մարդ իր հօր տունէն ելող եղբայրը պիտի բռնէ **ու ըսէ.**
«Դուն հանդերձ ունիս,
Մեր վրայ մեծաւոր եղիր,
Եւ այս աներակը քու ձեռքիդ տակ թող ըլլայ»:

7 Այդ օրը ան **Դերդում** պիտի ընէ՝ ու ըսէ.
«Ես Եառաջնորդ չեմ ըլլար,
Որովհետեւ իմ տանս մէջ ո՛չ հաց կայ, ո՛չ ալ հանդերձ.
Զիս մեծաւոր մի՛ նշանակէք ժողովուրդին վրայ»:

8 Արդարեւ Երուսաղէմ՝ կործանեցաւ եւ Յուդա ինկաւ,
Քանի որ անոնց լեզուներն ու արարքները Տէրոջ դէմ են,
Որպէսզի դառնացնեն անոր փառաւոր աչքերը:

^ա **Եբր.**՝ իմաստուն

^բ **Եբր.**՝ Տղաները

^գ **Կամ**՝ ծերերուն

^դ **Եբր.**՝ ձայնը պիտի բարձրացնէ

^ե **Եբր.**՝ դարմանող

^զ **Եբր.**՝ գայթեցաւ

ԵՍԱՅԻՒ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆԸ

- 9 Անոնց երեսին տեսքը իրենց դէմ կը վկայէ,
Եւ իրենց մեղքերը Սողոմի պէս կը յայտնեն, չեն ծածկեր:
Վա՛յ անոնց անձին, որովհետեւ իրենց վրայ չարիք բերին:
- 10 Արդարներուն ըսէ՛ք թէ բարօրութիւն պիտի ունենան,
Որովհետեւ իրենց արարքներուն պտուղը պիտի ուտեն:
- 11 Վա՛յ ամբարիշտին, չարիք պիտի ըլլայ անոր,
Զանի որ անոր ձեռքերուն գործերուն փոխարէնը պիտի տրուի իրեն:
- 12 Բայց իմ ժողովուրդս ճշողները երախանե՛ր են,
Եւ անոր վրայ կինե՛ր կը տիրեն:
Ո՛վ իմ ժողովուրդս, քու առաջնորդներդ քեզ կը մոլորեցնեն,
Եւ քու է՛ ճամբաներուդ ուղղութիւնը կը շրջեն՝:

ԱՍՏՈՒԱԾ ԿԸ ԴԱՏԷ ԻՐ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ

- 13 Տէրը կայնած է դատ վարելու,
Ոտքի ելած է՝ ժողովուրդները դատելու:
- 14 Տէրը դատաստանի պիտի լկանչէ
Իր ժողովուրդին երէցներն ու իշխանաւորները՝ ըսելով.
«Արդարեւ դուք այգին այրեցիք,
Եւ դժբախտէն յափշտակուածը ձեր տունն է:
- 15 Ի՞նչ իրաւունքով իմ ժողովուրդս կը ճգմէք,
Ու դժբախտներուն երեսը կը ՞կոխկռտէք»,
Կը պատգամէ Եհովան, գօրքերու Տէրը:
- 16 Ապա Տէրը սա՛ ըսաւ.
«Զանի Սիոնի աղջիկները խրոխտացան
Եւ բարձրապարանոց կը քալեն՝
Լկտի ակնարկներով,
Մանրաքայլ կ'երթան
Ու ոտքերով շաչիւն կը հանեն,
- 17 Տէրն ալ Սիոնի աղջիկներուն գագաթը պիտի կնտացնէ,
Եւ անոնց մերկութիւնը պիտի բանայ»:

ԱԶԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ԿԻՆԵՐՈՒՆ

- 18 Այդ օրը Տէրը պիտի հանէ
Անոնց շքեղ ոտքի մեհեւանդները,
Յանցակերպ ծամակալները եւ մահիկները,
- 19 Գինդերը, ապարանջաններն ու շղարշները,
- 20 Խոյրերը, ոտքի շղթաներն ու կամարները,
Անուշահոտութիւններու սրուակները, հմայեակները,
- 21 Մատանիները եւ քիթի օղակները,

Կ Եբբ.՝ ուղիներուդ ճամբան կը կլլեն
 Ը Եբբ.՝ բերէ
 Ք Եբբ.՝ մանրէք

- 22 Պատուական զգեստները, վերարկուները,
Ծածկոցներն ու քսակները,
- 23 Հայելիներն ու շապիկները,
Խոյրերն ու քօղերը.
- 24 Որպէսզի բուրմունքի տեղ նեխութիւն ըլլայ,
Գօտիի տեղ՝ չուան,
՝Յարդարուած հիւսքերու տեղ՝ կնտութիւն,
Լանջագեղ կամարի տեղ՝ քուրձէ գօտի,
Ու գեղեցկութեան տեղ՝ խալ:
- 25 Զու՝ մարդիկդ սուրով պիտի իյնան,
Եւ զօրաւորներդ՝ պատերազմի մէջ:
- 26 Անոր դռները պիտի տառապին ու սգան,
Եւ ան՝ ամայանալով՝ գետինը պիտի նստի:

4

Այն օրը եօթը կին մէկ այր մարդ պիտի բռնեն եւ ըսեն.
«Մեր հացը ուտենք ու մեր հանդերձը հագնինք,
Միայն թէ քու անունովդ կոչուինք՝
Մեր նախատինքը՝ վերցնելու համար»:

ԵՐՈՒՍԱՂԷՍ ՊԻՏԻ ՎԵՐԱԿԱՆԳՆԻ

- 2 Այն օրը՝ Տէրոջ շառաւիղը
Փառաւոր եւ պատուական պիտի ըլլայ,
Ու երկրին պտուղը մեծափառութեան եւ շքեղութեան համար պիտի ըլլայ
Իսրայէլի ազատուածներուն.
- 3 Այն ատեն՝ Սիոնի մէջ ճողոպրածը
Ու Երուսաղէմի մնացորդը,
Այսինքն՝ Երուսաղէմի մէջ բոլոր ողջ ^բմնացողները
Սուրբ պիտի ^գկոչուին,
- 4 Երբ Տէրը Սիոնի աղջիկներուն աղտը լուայ,
Ու դատաստանի հոգիով եւ այրող հոգիով
Երուսաղէմի արիւնները անոր մէջէն սրբէ:
- 5 Տէրը Սիոն լերան իւրաքանչիւր բնակավայրին վրայ,
Եւ անոր ժողովատեղիներուն վրայ,

^ժ Եբբ.՝ Ծիւնուած

^Ի Եբբ.՝ այր մարդիկդ

^Լ Եբբ.՝ պարպուելով

^Մ Եբբ.՝ հաւաքելու

^բ Եբբ.՝ գրուածները

^գ Եբբ.՝ ըսուին

Յերեկը՝ ամպ եւ մուխ պիտի ստեղծէ,
Ու գիշերը՝ պայծառ կրակի բոց,
Որովհետեւ ամբողջ փառքին վրայ ամպհովանի մը պիտի ըլլայ:

6 Տաղաւար մը պիտի ըլլայ՝
Իբր հովանի՝ ցերեկուան Դտաքութեան դէմ,
Եւ իբր Եպաստանարան ու Գծածկոյթ՝
Էփոթորիկին եւ անձրեւին դէմ:

ԱՅԳԻՒՆ ԵՐԳԸ

5

ՄՀիմա իմ սիրելիիս երգեմ
Սիրականիս երգը՝ իր այգիին մասին.
Իմ սիրելիս այգի մը ունէր
Շատ պտղաբեր բլուրի մը վրայ:

2 Զայն ցանկապատեց, մէջէն քարերը հանեց,
Եւ ընտիր որթատունկեր տնկեց:
Անոր մէջտեղը աշտարակ կառուցանեց,
Ու հոն հնձան մըն ալ փորեց,
Եւ կ'ակնկալէր որ խաղող տար.
Բայց ան ազոխ տուաւ:

3 Ուստի հիմա դո՛ւք, ո՛վ Երուսաղէմի բնակիչներ ու Յուդայի մարդիկ,
Իմ եւ այգիիս միջեւ Դատաւոր եղէք՝:

4 Իմ այգիիս ուրիշ ի՞նչ ընելու էի՝
Որ անոր չըրի.
Ան ինչո՞ւ ազոխ տուաւ,
Երբ կ'ակնկալէի որ խաղող տայ:

5 Հետեւաբար հիմա ձեզի գիտցնեմ
Թէ ի՞նչ պիտի ընեմ իմ այգիիս...
Անոր շրջափակը պիտի քակեմ, որպէսզի Դանասունցներու ճարակ ըլլայ՝.
Անոր ցանկապատը պիտի քանդեմ, որպէսզի կոխկռտուի:

⁷ Եբր.՝ չորութեան

⁸ Եբր.՝ ապաւէն

⁹ Եբր.՝ ծածուկ տեղ

¹⁰ Եբր.՝ Հեղեղին

¹¹ Եբր.՝ Թող

¹² Եբր.՝ դատեցէ՛ք

¹³ Եբր.՝ վերցնեմ

¹⁴ Եբր.՝ այրի

¹⁵ Եբր.՝ պատռեմ

ԵՍԱՅԻԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆԸ

- 6 Զայն խոսանացած պիտի թողում.
 Ան պիտի չյօտուի ու չբրուի,
 Եւ ցախ ու փուշ պիտի բուսցնէ.
 Թանձր **ամպերուն** պիտի հրամայեմ՝
 Որ անոր վրայ անձրեւ չտեղացնեն:
- 7 Արդարեւ զօրքերու Տէրոջ այգին Իսրայէլի տունն է,
 Ու Յուդայի մարդիկը՝ անոր հաճելի տունկը.
 Ան իրաւունքի կը սպասէր, եւ ահա՛ արիւնահեղութիւն **եղաւ**,
 Արդարութիւն **կ'ակնկալէր**, եւ ահա՛ աղաղակ **լսուեցաւ**:

ՄԱՐԴՈՅ ԸՐԱԾ ՉԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

- 8 Վա՛յ անոնց՝ որ տունը տան ^ակը միացնեն՝,
 Արտ արտի վրայ ^Էկ'աւելցնեն,
 Մինչեւ որ ա՛լ տեղ չմնայ
 Եւ մինակ ^Բբնակին երկրին մէջ:
- 9 Զօրքերու Տէրը իմ ականջիս **ըսաւ**.
«Իրա՛ւ շատ տուներ ամայի պիտի ըլլան,
 Մեծ ու գեղեցիկ **տուներ** բնակիչ պիտի չունենան.
- 10 Արդարեւ տասը լծավար այգին մէկ մար պիտի տայ,
 Եւ մէկ քոռ սերմը մէկ արդու պիտի տայ»:
- 11 Վա՛յ անոնց՝ որ առտուն կանուխ կ'ելլեն
 Ու օղի **խմելու** հետամուտ կ'ըլլան,
Եւ մթնշաղին ալ կ'ուշանան,
Մինչեւ որ գինին զիրենք բոցավառէ:
- 12 Անոնց խնճոյքներուն մէջ քնար ու տաւիղ,
 Թմբուկ, սրինգ եւ գինի կայ.
 Բայց Տէրոջ արարքներուն ^Քուշադրութիւն չեն դարձներ՝,
 Եւ անոր ձեռքերուն գործերը չեն տեսներ:
- 13 Ուստի իմ ժողովուրդս կը տարագրուի՝
 Զանի որ ^ԺՏէրը չի ճանչնար՝,
 Անոր պատուաւոր ^Իմարդիկը սովամահ կ'ըլլան,
 Եւ բազմութիւնը ծարաւէն կը ցամքի:
- 14 Հետեւաբար ^Լդժոխքը ինքզինք կ'ընդարձակէ,

- ^ա Եբբ.՝ կը դպցնեն
- ^Է Եբբ.՝ կը մօտեցնեն
- ^Բ Եբբ.՝ բնակիք
- ^Ք Եբբ.՝ չեն նայիր
- ^Ժ Եբբ.՝ ճանաչում չունի
- ^Ի Եբբ.՝ այր մարդիկը
- ^Լ Այսինքն՝ մեռած անձերու կայանը

Ու բերանը չափէ դուրս կը բանայ.
¹⁴Անոնց փառաւորութիւնն ու բազմութիւնը,
Եւ ժխորն ու հրճուանքը **անոր մէջ** պիտի իջնեն.

- 15 Ռամիկ** մարդը նկուն պիտի ըլլայ,
Ազնուական մարդը պիտի նուաստանայ,
Եւ խրոխտներուն աչքերը պիտի ծօցածնան.
- 16** Զօրքերու Տէրը իրաւունքով պիտի բարձրանայ,
Սուրբ Աստուածը արդարութեամբ ⁴պիտի փառաւորուի՝:
- 17** Գառները **հոն** պիտի արածին որպէս թէ իրենց արօտավայրին մէջ,
Եւ ⁶գաղթականները պիտի ուտեն հարուստներուն աւերակները՝:
- 18** Վա՛յ անոնց՝ որ անօրէնութիւնը ունայնութեան պարաններով կը քաշեն,
Ու մեղքը՝ որպէս թէ սայլի փոկերով:
- 19** Անոնք կ'ըսեն. «Թող շտապէ,
Իր գործը թող փութացնէ՝ որպէսզի **գայն** տեսնենք:
Իսրայէլի Սուրբին խորհուրդը
Թող մօտենայ ու գայ, որպէսզի **գայն** գիտնանք»:
- 20** Վա՛յ անոնց՝ որ չարին բարի կ'ըսեն, ու բարիին՝ չար.
Որ խաւարը լոյս ⁸կը սեպեն՝, ու լոյսը՝ խաւար.
Որ դառնը քաղցր կը սեպեն, ու քաղցրը՝ դառն:
- 21** Վա՛յ անոնց՝ որ իրենց աչքերուն իմաստուն են,
Եւ իրենց առջեւ՝ խելացի:
- 22** Վա՛յ անոնց՝ որ գինի խմելու համար զօրաւոր են,
Ու օղի խառնելու համար՝ կտրիճ.
- 23** Որ կաշառքով ամբարիշտը կ'արդարացնեն,
Եւ ⁷արդարը իր իրաւունքէն կը զրկեն՝:
- 24** Հետեւաբար՝ ինչպէս խոզանը կրակէն կը սպառի,
Ու չոր խոտը բոցին մէջ կը ⁹հատնի,
Այնպէս ալ անոնց արմատը ⁵պիտի նեխի՝,
Եւ անոնց ծաղիկը ¹պիտի փոշիանայ՝,

---

¹⁴ Եբբ.՝ Անոր

⁸ Եբբ.՝ նուաստանան

⁴ Եբբ.՝ սուրբ պիտի ըլլայ

⁶ Կամ՝ պարարտ ուլերը պիտի ճարակին աւերակներուն մէջ

⁸ Եբբ.՝ կ'ընեն

⁷ Եբբ.՝ արդարէն իր իրաւունքը կը հանեն

⁹ Եբբ.՝ տկարանայ

⁵ Եբբ.՝ նեխութեան պէս պիտի ըլլայ

¹ Եբբ.՝ փոշիի պէս պիտի բարձրանայ

Որովհետև զօրքերու Տէրոջ օրէնքը մերժեցին,
Ու Իսրայէլի Սուրբին խօսքը անարգեցին:

25 Ուստի Տէրոջ բարկութիւնը իր ժողովուրդին դէմ բորբոքեցաւ,
Եւ անոնց վրայ ձեռքը երկարեց ու զարկաւ զանոնք,
Այնպէս որ լեռները սարսեցան,
Ու անոնց դիակները փողոցներուն մէջ՝ «աղբի պէս մնացին»:
Հակառակ այս բոլորին՝ անոր բարկութիւնը չկասեցաւ,
Հապա անոր ձեռքը տակաւին երկարած է:

26 Հեռաւոր ազգերու դրօշակը պիտի բարձրացնէ,
Ու զանոնք երկրի ծայրէն սուլելով պիտի կանչէ:
Ահա՛ անոնք արտորալով եւ արագօրէն պիտի գան:

27 Անոնցմէ ո՛չ մէկը պարտասած պիտի ըլլայ, ո՛չ մէկը պիտի գայթի.
Ո՛չ մէկը պիտի մրափէ, ո՛չ ալ քնանայ:
Ո՛չ մէկուն մէջքի գօտին պիտի քակուի,
Ո՛չ ալ կօշիկին կապը պիտի փրթի:

28 Անոնց նետերը սուր են,
Ու բոլոր աղեղները՝ լարուած:
Անոնց ձիերուն սմբակները գայլախագի կը ղնանին,
Եւ կառքերուն անիւները փոթորիկի պէս են:

29 Անոնք մատակ առիւծի պէս կը մոնչեն.
Կորիւններու պէս կը մոնչեն,
Կը գոռան, որսը կը յափշտակեն
Ու կը փախցնեն, բայց ազատող մը չկայ:

30 Այն օրը անոնց վրայ պիտի գոռան՝ ծովուն գոռումին պէս,
Ու երբ մէկը երկրին նայի, ահա՛ խաւար եւ տագնապ պիտի տեսնէ,
Ու լոյսը անոր չամպերուն մէջ պիտի խաւարի:

ԱՍՏՈՒԱԾ ԿԸ ԿԱՆՉԷ ԵՍԱՅԻՆ՝ ՄԱՐԳԱՐԷԱՆԱԼՈՒ

6

Ոզիս թագաւորին մահուան տարին՝ Տէրը տեսայ, որ բարձր ու լուսնահաստ գահի մը վրայ բազմած էր. անոր քղանցքը տաճարը կը լեցնէր: 2 Վերելը սերովբէներ կեցած էին, որոնցմէ իւրաքանչիւրը վեց թել ունէր. երկուքով իրենց երեսը կը ծածկէին, երկուքով իրենց ոտքերը կը ծածկէին, ու երկուքով կը թռչէին: 3 Իրարու գոչելով կ'ըսէին.

«Սո՛ւրբ, սո՛ւրբ, սո՛ւրբ է զօրքերու Տէրը.
Ամբողջ երկիրը անոր փառքով լեցուն է»:

¹ Եբբ.՝ աղբ եղան

² Եբբ.՝ սեպուկն

³ Եբբ.՝ բռնեն

⁴ Կամ՝ երկինքին

⁵ Եբբ.՝ բարձրացած

⁶ Եբբ.՝ փէշերը

4 ^ԳԳոչիւնին ձայնէն սեմերուն հիմերը ցնցուեցան, եւ տունը ծուխով լեցուեցաւ:

5 Ուստի ըսի.

«Վա՛յ ինձի, ահա՛ կը կորսուիմ,
Որովհետեւ ես ^Դպիղծ շրթունք ունեցող մարդ մըն եմ,
Ու պղծաշուրթն ժողովուրդի մը մէջ կը բնակիմ,
Եւ իմ աչքերս գօրքերու Տէրը՝ Թագաւորը տեսան»:

6 Բայց սերովբէներէն մէկը իմ քովս թռաւ, ձեռքը ^Եկայծ մը ունենալով՝ որ զոհասեղանէն ունելիով առած էր: 7 Բերանիս դպցնելով՝ ըսաւ.

«Ահա՛ ասիկա քու շրթունքիդ դպաւ.
Ուստի անօրէնութիւնդ ջնջուեցաւ
Եւ մեղքդ քաւուեցաւ»:

8 Յետոյ լսեցի Տէրոջ ձայնը՝ որ կ'ըսէր.

«Ո՞վ դրկեմ, ու մեզի համար ո՞վ պիտի երթայ»:
Ես ալ պատասխանեցի. «Ահա՛ հոս եմ, զի՛ս դրկէ»:

9 Այն ատեն ըսաւ. «Գնա՛, ըսէ՛ այս ժողովուրդին.

«Շատ պիտի լսէք՝ բայց պիտի չհասկնաք,
Է՛Շատ պիտի տեսնէք՝ բայց պիտի չգիտնաք»:

10 Այս ժողովուրդին սիրտը ^Ըընդարմացո՛ւր,

Անոր ականջները ծանրացո՛ւր եւ աչքերը գոցէ՛,
Որպէսզի իր աչքերով չտեսնէ, ականջներով չլսէ,
Սիրտով չհասկնայ, եւ դարձի չգայ ու չբուժուի»:

11 Ես ըսի. «Մինչեւ ե՞րբ, ո՞վ Տէր»:^Ի Ինք ալ պատասխանեց.

«Մինչեւ որ քաղաքները բնակիչ չունենալով ^Քամայանան,
Տուներուն մէջ մարդ չըլլայ,
Ու ^Ժերկիրը բոլորովին աներուի.

12 Մինչեւ որ Տէրը հեռացնէ մարդիկը,

Եւ երկրին մէջ մեծ ^Իամայութիւն ըլլայ:

13 Սակայն անոր մէջ դեռ տասներորդ ^Մասս մը պիտի մնայ,

Ան՝ պիտի վերադառնայ եւ ^Խսպառի.

^Գ Եբբ.՝ Գոչողին

^Դ Եբբ.՝ անմաքուր

^Ե Կամ՝ տաք քար

^Զ Եբբ.՝ Լսելով

^Է Եբբ.՝ Տեսնելով

^Ը Եբբ.՝ պարարտացո՛ւր

^Թ Եբբ.՝ անբնակ ըլլան

^Ժ Եբբ.՝ հողը

^Ի Եբբ.՝ լքուածութիւն

^Լ Կամ՝ դարձեալ պիտի

Ինչպէս բեւեկնիին ու կաղնիին բունը կը մնայ՝ երբ տապալին,
Այնպէս ալ սուրբ զարմը այն ժողովուրդին բունը պիտի ըլլայ»:

ՊԱՏԳԱՍ ՄԸ ՈՋԻԱ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ

7

Յուդայի թագաւորին՝ Ոգիայի որդիին՝ Յովաթամի որդիին՝ Աքազի օրերը, Սուրիայի Ռասին թագաւորն ու Իսրայէլի թագաւորը – Ռովմելայի որդին՝ Փակէէ – Երուսաղէմ բարձրացան՝ անոր դէմ պատերազմելու. բայց չկրցան անոր դէմ պայքարիլ: 2 Երբ Դաւիթի տան հաղորդուեցաւ թէ Սուրիա «Եփրեմի հետ դաշնակցեցաւ», անոր սիրտը եւ անոր ժողովուրդին սիրտը ցնցուեցաւ, ինչպէս անտառին ծառերը հովէն կը ցնցուին: 3 Ուստի Տէրը Եսայիի ըսաւ. «Հիմա դո՛ւրս ելիր Աքազը դիմաւորելու, դուն ու որդիդ՝ Քէար-Յասուբ, վերի ակազանին ջրմուղին եզերքը՝ Թափիչին արտին պողոտային վրայ, 4 եւ ըսէ՛ անոր.

«Զգուշացի՛ր որ հանդարտ ՚մնաս.
Մի՛ վախնար ու թուլասիրտ մի՛ ըլլար
Այս երկու մխացող Խանձողի զծայրերէն,

Այսինքն՝ Ռասինի ու Սուրիայի
Եւ Ռովմելայի որդիին բորբոքած բարկութենէն:

5 Զանի Սուրիա, Եփրեմ ու Ռովմելայի որդին
Քու մասիդ չար ծրագիր ունեցան եւ ըսին.

6 «Յուդայի դէմ բարձրանա՛նք ու զայն ահաբեկե՛նք
Զայն մեզի Կպատակեցնենք»,
Յետոյ անոր մէջ Տաբէէլի որդին թագաւոր նշանակենք»,

7 Տէրը՝ Եհովան սա՛ կը յայտարարէ.
«Այս ծրագիրը՝ պիտի չհաստատուի ու Քկատարուի:

8 Արդարեւ Սուրիայի գլուխը Դամասկոս է,
Եւ Դամասկոսի գլուխը Ռասին է.

¹ Եբբ.՝ այրի

² Եբբ.՝ Եփրեմի երկրին մէջ տեղադրուեցաւ

³ Այսինքն՝ մնացորդ մը պիտի դառնայ

⁴ Այսինքն՝ Լուացարարին

⁵ Եբբ.՝ ըլլաս

⁶ Այսինքն՝ կիսախանձ փայտի

⁷ Եբբ.՝ պոչերէն

⁸ Եբբ.՝ համար ճեղքենք

⁹ Եբբ.՝ ԱՆ

¹⁰ Եբբ.՝ չըլլայ

ԵՍԱՅԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆԸ

Վաթսունհինգ տարուան մէջ Եփրեմ պիտի կոտորուի, ա՛լ ժողովուրդ պիտի չըլլայ.

- 9 Եփրեմի գլուխը Սամարիա է,
Ու Սամարիայի գլուխը Ռովմելայի որդին է.
Եթէ չհաւատաք, ^ժհաստատուն պիտի չըլլաք՝[□]»:

ԷՄՍԱՆՈՒԷԼԻՆ ՆՇԱՆԸ

- 10 Տէրը դարձեալ խօսեցաւ Աքազի եւ ըսաւ.
11 «Տէրոջմէն՝ քու Աստուծմէն. նշա՛ն մը խնդրէ քեզի համար.
Խորութեա՛ն մէջ խնդրէ, կամ վերի բարձրութեան մէջ»:
12 Բայց Աքազ ըսաւ. «Չեմ խնդրեր, ու Տէրը չեմ փորձեր»:
13 Այն ատեն ան ըսաւ.
«Ուրեմն լսեցէ՛ք, ո՛վ Դաւիթի տունը.
Քի՞չ բան ^Իկը թուի՝ ձեզի մարդիկ ձանձրացնել,
Որ իմ Աստուածս ալ պիտի ձանձրացնէք:
14 Ուստի Տէրը ի՛նք նշան մը պիտի տայ ձեզի.
Ահա՛՛ կոյսը պիտի յղանայ ու որդի պիտի ծնանի,
Եւ անոր անունը Էմմանուէլ պիտի կոչէ:
15 Ան կոզի ու մեղր պիտի ուտէ,
Մինչեւ որ գիտնայ չարը մերժել եւ բարին ընտրել:
16 Արդարեւ տղան չարը մերժելն ու բարին ընտրելը գիտնալէն առաջ՝
^ԽՊիտի լքուի այն ^Խերկիրը՝
Որուն երկու թագաւորներէն դուն կ'ահաբեկիս:
17 Տէրը քու վրայ, քու ժողովուրդիդ վրայ
Եւ քու հօրդ տան վրայ **այնպիսի** օրեր պիտի բերէ,
Որ Եփրեմի Յուդայէն հեռացած օրէն ի վեր եկած չեն,
Այսինքն՝ Ասորեստանի թագաւորը»:
18 Այդ օրը Տէրը պիտի սուլէ
Եգիպտոսի գետերուն ծայրը եղած ճանձերուն
Եւ Ասորեստանի երկրին մէջ եղած մեղուններուն,
19 Բոլորն ալ պիտի գան ու ^ժբանակին
Ամայի ձորերուն եւ ժայռերու ծակերուն մէջ,
Բոլոր թուփերուն ու բոլոր մարգագետիններուն վրայ:
20 Այդ օրը Տէրը՝ վարձուած ածելիով,
Այսինքն՝ Եփրատ գետին միւս կողմը եղող Ասորեստանի թագաւորով,
Գլուխն ու ոտքերուն մազը պիտի ածիլէ.
Մօրուքն ալ ^Խբոլորովին պիտի սափրէ՛»:

---

^ժ Կամ՝ ապահով

^Ի Եբր.՝ է

^Լ Եբր.՝ օրհորդը

^Խ Եբր.՝ հողը

^ժ Եբր.՝ տեղադրուին

- 21 Այդ օրը՝ մարդ մը,
Մէկ երինջ ու երկու ոչխար պահելով,
- 22 Անոնց տուած կաթին առատութենէն կոգի պիտի ուտէ,
Որովհետեւ երկրին մէջ բոլոր մնացողները
Կոգի ու մեղր պիտի ուտեն:
- 23 Եւ այդ օրը,
Ամէն տեղ ուր հազար որթատունկ կար՝ հազար սիկդ արծաթի արժէքով,
Յախերով ու փուշերով պիտի լեցուի:
- 24 Նետերով եւ աղեղներով հոն պիտի գան,
Որովհետեւ ամբողջ երկիրը ցախերով ու փուշերով պիտի լեցուի.
- 25 Եւ այն բոլոր լեռները՝ որ բրիչով կը բրուէին,
Յախի ու փուշի վախը հոն պիտի չերթայ.
Արջառներու ձարօտ եւ ոչխարներու կոխան պիտի ըլլան:

ԵՍԱՅԻ ՈՐԴԻՆ ՈՐՊԷՍ ՆՇԱՆ ԻՐ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ

8

Տէրը ինծի ըսաւ. «Դուն քեզի մեծ պնակիտ մը առ եւ անոր վրայ մարդու՝ գրիչով գրէ. «Մահեր-Շալալ-Հաշ-Պագի»»: 2 Ես ալ ինծի հետ հաւատարիմ վկաներ առի, Ուրիա քահանան ու Բարաքիայի որդին՝ Զաքարիան, որ վկայեն: 3 Մերձեցայ մարգարէուհիին, եւ ան յղացաւ ու որդի մը ծնաւ: Տէրը ինծի ըսաւ. «Անոր անունը՝ «Մահեր-Շալալ-Հաշ-Պագ» դիր. 4 որովհետեւ դեռ տղան «հայրս եւ մայրս» կանչելը՝ չտրված՝ Դամասկոսի հարստութիւններն ու Սամարիայի ասարը Ասորեստանի թագաւորին առջեւ պիտի տարուին»:

ԱՍՈՐԵՍՏԱՆԻ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ԳԱՆՈՒՍԸ

- 5 Տէրը դարձեալ խօսեցաւ ինծի եւ ըսաւ. 6 «Քանի այս ժողովուրդը Սիլովայի կամաց ղհոսող ջուրերը՝ կը մերժէ՝ եւ Ռասիմի ու Ռովմելայի որդիով կը բերկրի,
- 7 Ահա՛ Տէրը իրենց վրայ Գետին գօրաւոր եւ առատ ջուրերը,
Այսինքն՝ Ասորեստանի թագաւորն ու անոր ամբողջ զօրութիւնը պիտի բարձրացնէ.

⁴ Եբբ.՝ պիտի սպառէ

⁶ Կամ՝ Յախի ու փուշի վախին պատճառով հոն պիտի չերթաք

⁸ Եբբ.՝ արձակելու վայր

⁹ Եբբ.՝ դուրով

¹⁰ Այսինքն՝ շտապելով ասպատակէ եւ արտորալով կողոպտէ

¹¹ Եբբ.՝ չգիտցած

¹² Եբբ.՝ գացող

¹³ Կամ՝ կ'անարգէ

¹⁴ Եբբ.՝ փառքը

ԵՍԱՅԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆԸ

Անհկա իր ամբողջ հունէն վեր պիտի ելլէ
Եւ իր բոլոր Կափերը պիտի ողողէ՝:

8 Յուդայի մէջէն անցնելով՝ պիտի յորդի ու ^Բհեռանայ,
Մինչեւ **մարդոց** վիզը պիտի հասնի,
Եւ անոր թելերուն տարածումը
Քու երկրիդ լայնութիւնը պիտի լեցնէ, ո՛վ էմմանուէլ»:

9 ^ԲԴաշնակցեցէ՛ք, ո՛վ ժողովուրդներ. բայց պիտի խորտակուիք:
Ունկնդրեցէ՛ք դուք բոլորդ, ո՛վ հեռաւոր երկիրներ **բնակողներ**.
Գօտեւորուեցէ՛ք, բայց պիտի խորտակուիք.
Գօտեւորուեցէ՛ք, բայց պիտի խորտակուիք.

10 Խորհրդակցեցէ՛ք, սակայն պիտի ձախողիք.
Խօսք մը ըսէք, սակայն ան պիտի չհաստատուի.
Քանի որ Աստուած մեզի հետ է:

ՏԷՐԸ ԿԸ ԽՐԱՏԷ ՄԱՐԳԱՐԷՆ

11 Արդարեւ Տէրը հզօր ձեռքով սա՛ խօսեցաւ ինձի,
Ու խրատեց զիս թէ պէտք չէ այս ժողովուրդին ճամբային մէջ քայլել՝ ըսելով.

12 «Դաւադրութիւն մի՛ փոչէք
Ինչ բան որ այս ժողովուրդը դաւադրութիւն կը կոչէ.
Անոր երկիւղով մի՛ վախնաք ու մի՛ ահաբեկիք:

13 **Միայն** զօրքերու Տէրը ^Իփառաւորեցէք.
Ի՛նք ըլլայ ձեր երկիւղը, ի՛նք ըլլայ ձեր ահաբեկումը:

14 Ինք **ձեզի** սրբարան պիտի ըլլայ,
Իսկ Իսրայէլի երկու տուններուն՝
Սայթաքումի քար եւ գլորելու վէմ,
Ու Երուսաղէմի բնակիչներուն՝ վարմ ու որոգայթ:

15 Անոնցմէ շատերը պիտի գայթին,
Եւ իյնալով ջախջախուին.
Որոգայթի մէջ իյնալով պիտի բռնուին»:

ՋԳՈՒՇԱՅՈՒՄ ՄԵՌԵԼԱՀԱՐՅՈՒԹԵՆԷ

16 Կապէ՛ վկայութիւնը,
Կնքէ՛ օրէնքը՝ աշակերտներուս մէջ:

^Կ **Եբր.**՝ ափերուն վրայէն պիտի երթայ

^Բ **Եբր.**՝ անցնի

^Բ **Եբր.**՝ Բարեկամացէ՛ք, կամ՝ **Յնծութեամբ** գոչեցէք

^Ժ **Եբր.**՝ ըսէք

^Ի **Եբր.**՝ սրբացուցէք

^Լ **Եբր.**՝ ուսանողներուս

ԵՍԱՅԻԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆԸ

- 17 Ուրեմն ես պիտի սպասեմ Տէրոջ,
Որ Յակոբի տունէն իր երեսը ծածկած է,
Եւ անոր պիտի յուսամ:
- 18 Ահա՛ւասիկ ես ու այն զաւակները՝ որ Տէրը ինծի տուաւ,
Նշաններ եւ սքանչելիքներ ըլլալու Իսրայէլի մէջ՝
Սիոն լեռը բնակող զօրքերու Տէրոջմէն:
- 19 Ու երբ ձեզի ըսեն.
«Մըմնջող եւ ^Խքրթմնջող վհուկներո՛ւն
Ու նշանագէտներո՛ւն հարցուցէք»,
Այն ատեն պատասխանեց՛էք.
«Ժողովուրդը իր Աստուծոյն պիտի չհարցնէ՞.
Ապրողներուն համար մեռեալներո՞ւն **պիտի հարցնէ»:**
- 20 Օրէնքին ու վկայութեան **թող հարցնեն,**
Եթէ այս խօսքին համաձայն չխօսին,
Անոնք ամենեւին լոյս չունին:

ՏԱԳՆԱՊԻ ԺԱՄԱՆԱԿ ՄԸ

- 21 **Ժողովուրդը** վիշտ ու սով կրելով պիտի անցնի անկէ.
Երբ անօթեմայ, պիտի բարկանայ,
Իր թագաւորը եւ իր Աստուածը պիտի անհիծէ, ու վեր նայի:
- 22 Դէպի երկիր պիտի նայի,
Եւ ահա՛ տագնապ ու խաւար **կայ**, տուայտանքի մէջ.
Դէպի մթութիւն պիտի քշուի:

ԱՊԱԳԱՅ ԹԱԳԱՒՈՐԸ

9

- Բայց **այնպէս** մէգ պիտի չըլլայ՝ ինչպէս տուայտանքի ժամանակը,
Երբ նախապէս անարգեց Զաբուղոնի երկիրն ու Նեփթաղիմի երկիրը.
Հապա յետագային պիտի փառաւորէ ծովուն ճամբան,
Յորդանանի միւս կողմը, հեթանոսներու Գալիլեան:
- 2 Խաւարի մէջ քալող ժողովուրդը մեծ լոյս տեսաւ,
Մահուան շուքին երկիրը բնակողներուն վրայ լոյս ծագեցաւ:
  - 3 Ազգը բազմացուցիր, անոր ուրախութիւնը մեծցուցիր.
Անոնք քու առջեւ կ'ուրախանան՝ հունձքի ատենի ուրախութեան պէս,
Ինչպէս կը խայտան երբ աւար կը բաժնեն.
  - 4 Զանի որ անոր ծանր լուծը,
Ուսին գաւազանը,
Ու գայն ճնշողին ցուպը
Կոտրեցիր՝ Մադիամի օրուան պէս:
  - 5 Արդարեւ ^Մշաչիւնով պատերազմողներուն բոլոր ^Բզէնքերը

^Խ Եբր.՝ գոչող

^Մ Եբր.՝ ցնցումով

^Բ Եբր.՝ սոնապանները

ԵՍԱՅԻԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆԸ

Եւ Գարիւնաթաթախ հանդերձները
Պիտի այրին ու կրակի ճարակ ըլլան:

6 Որովհետեւ մեզի զաւակ մը ծնաւ,
Մեզի որդի մը տրուեցաւ,
Եւ գերիշխանութիւնը անոր ուսին վրայ պիտի ըլլայ.
Անոր անունը պիտի կոչուի.

“Սքանչելի խորհրդական, Հզօր Աստուած,
Յաւերժութեան հայր, Խաղաղութեան Պիշխան”:

7 Անոր գերիշխանութեան մեծնալուն ու խաղաղութեան Կառման պիտի չըլլայ՝
Դաւիթի գահին վրայ եւ անոր թագաւորութեան վրայ,
Որպէսզի զայն իրաւունքով ու արդարութեամբ հաստատէ եւ ամրապնդէ՝
Հիմա եւ յաւիտեան:
Զօրքերու Տէրոջ նախանձախնդրութիւնը պիտի կատարէ ասիկա:

ԱՍՏՈՒԱԾ ՊԻՏԻ ՊԱՏԺԷ ԻՍՐԱՅԷԼԸ

8 Տէրը Յակոբի պատգամ ղրկեց,
Եւ ան Իսրայէլի վրայ իջաւ:

9 Ամբողջ ժողովուրդը պիտի տեղեկանայ,
Այսինքն՝ Եփրեմ ու Սամարիայի բնակիչները,
Որոնք յոխորտանքով եւ սիրտի մեծամտութեամբ կ'ըսեն.

10 «Աղիւսները ինկան,
Բայց մենք տաշուած քարերով պիտի կառուցանենք.
Ժանտաթգեցիները կտրուեցան,
Բայց մենք զանոնք մայրիներով պիտի փոխարինենք»:

11 Սակայն Տէրը անոր դէմ Ռասիցի հակառակորդները պիտի հանէ,
Եւ անոր թշնամիները պիտի Գրգռէ.—

12 Կ'Ասորիները՝^Ըարեւելքէն, Փղշտացիները՝^Քարեւմուտքէն.
Անոնք լեցուն բերանով Իսրայէլը պիտի ուտեն:
Հակառակ այս բոլորին՝ անոր բարկութիւնը չկասեցաւ,
Հապա անոր ձեռքը տակաւին երկարած է:

13 Արդարեւ ժողովուրդը զինք զարնողին չի դառնար,
Եւ զօրքերու Տէրը չի փնտռեր:

---

^Գ Եբբ.՝ արիւնցի մէջ ոլորուած

^Դ Եբբ.՝ իշխանաւոր

^Ե Եբբ.՝ վախճան

^Զ Կամ՝ սպառազինէ

^Է Եբբ.՝ Արամացիները, **այսինքն՝** Սուրիացիները

^Ը Եբբ.՝ առջեւէն

^Ք Եբբ.՝ ետեւէն

- 14 Տէրն ալ Իսրայէլի գլուխն ու պոչը,
Արմաւենցիի ճիւղն ու կնիւնը
Մէկ օրուան մէջ պիտի կտրէ:
- 15 (Երէցն ու պատուաւոր մարդը գլուխն է,
Իսկ ստութիւն սորվեցնող մարգարէն պոչն է:)
- 16 Այս ժողովուրդին առաջնորդները **գիւնք** կը մոլորեցնեն,
Եւ անոնցմէ առաջնորդուածները կը կլլուին:
- 17 Այս պատճառով Տէրը անոր երիտասարդներով պիտի չուրախանայ,
Ու անոր որբերուն եւ այրիներուն պիտի չգթայ.
Արդարեւ բոլորն ալ կեղծաւոր ու չարագործ են,
Եւ ամէն բերան անզգամութիւն կը խօսի:
Հակառակ այս բոլորին՝ անոր բարկութիւնը չկասեցաւ,
Հապա անոր ձեռքը տակաւին երկարած է:
- 18 Արդարեւ ամբարշտութիւնը կրակի պէս կ'այրէ,
Յախերն ու փուշերը կը սպառէ,
Անտառին թաւուտները կ'այրէ,
Եւ անոնք կը ցնդին վեր ելլող մուխի պէս:
- 19 Զօրքերու Տէրոջ ցասումէն երկիրը պիտի ^ժայրի,
Ու ժողովուրդը կրակի ճարակ եղած պիտի **թուի**.
Ո՛չ մէկը իր եղբօր պիտի խնայէ:
- 20 Աջ կողմը եղածը պիտի ^իյափշտակէ եւ անօթի մնայ.
Չախ կողմինն ալ պիտի ուտէ ու չկշտանայ.
Ամէն մարդ իր բազուկներուն միսը պիտի ուտէ:
- 21 Մանասէ Եփրեմը **պիտի ուտէ**, ու Եփրեմ՝ Մանասէն.
Անոնք միասին Յուդայի վրայ **պիտի յարձակին**:
Հակառակ այս բոլորին՝ անոր բարկութիւնը չկասեցաւ,
Հապա անոր ձեռքը տակաւին երկարած է:

10

Վա՛յ անոնց՝ որ անօրէն կանոններ կը դնեն,
Եւ «անհրաւ որոշումներ կու տան»:

- 2 Որպէսզի չքաւորներուն դատը ծռեն,
Եւ իմ ժողովուրդիս դժբախտներուն իրաւունքը յափշտակեն.
Որպէսզի այրիները իրենց ւարը ըլլան,
Ու որբերը կողոպտեն:
- 3 Ուրեմն ի՞նչ պիտի ընէք ^բպատիժի օրը,
Եւ հեռուէն գալիք ւերումին **ատենը**.
Օգնութեան համար որո՞ւ պիտի դիմէք,

---

^ժ Կամ՝ խաւարի

^ի Եբբ.՝ կտրէ

^ւ Եբբ.՝ այն գրողներուն՝ որ անհրաւութիւն կը գրեն

^բ Եբբ.՝ հատուցումի

Ու ձեր փառքը ո՞ւր պիտի թողուք:

- 4 Առանց ինձի՝ բանտարկեալներուն ⁴մէջ պիտի ծռին,
Եւ ջարդուածներուն մէջ պիտի իյնան:
Հակառակ այս բոլորին՝ անոր բարկութիւնը չկասեցաւ,
Հապա անոր ձեռքը տակաւին երկարած է:

ԱՍՈՐԵՍՏԱՆԻ ԹԱԳԱՒՈՐԸ՝ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԳՈՐԾԻԶ

- 5 Վա՛յ Ասորեստանի **թագաւորին՝ որ** իմ բարկութեանս ցուպը **եղաւ**,
Եւ որուն ձեռքի գաւազանը իմ սրտամտութիւնս է:
- 6 ⁷Կեղծաւոր ազգի մը դէմ պիտի ղրկեմ զայն,
Ու ⁸գիս զայրացնող՝ ժողովուրդին դէմ պատուէր պիտի տամ անոր՝
Որ անարը յափշտակէ եւ կողոպուտը գրաւէ,
Ու զանոնք փողոցներուն ⁹ցեխին պէս կոխկռտէ:
- 7 Բայց ինք այդպէս չի ¹⁰խորհիր,
Իր սիրտով այդպէս չի մտածեր.
Հապա ¹¹կը մտադրէ՝ որ բնաջնջէ,
Եւ շատ ազգեր կոտորէ,
- 8 Որովհետեւ կ'ըսէ.
«Միթէ իմ իշխանաւորներս բոլորն ալ թագաւորներ չե՞ն.
9 Բաղանէ Բարքամիսի պէս չե՞.՞
Եմաթ Արփաթի պէս չե՞.՞
Սամարիա Դամասկոսի պէս չե՞.՞»:
- 10 Բանի իմ ձեռքս ¹²«տիրեց կռապաշտ թագաւորութիւններուն»,
Որոնց ¹³կուռքերը Երուսաղէմի ու Սամարիայի **կուռքերէն** անելի **շատ** էին,
- 11 Միթէ Երուսաղէմի եւ անոր կուռքերուն ալ պիտի չընե՞մ
Ինչ որ Սամարիայի ու անոր չաստուածներուն ըրի»:
- 12 Երբ Տէրը Սիոն լերան վրայ
Ու Երուսաղէմի մէջ իր ամբողջ գործը լրացնէ,
Ես պիտի ¹⁴պատժեմ Ասորեստանի թագաւորին մեծամիտ սիրտին պտուղը,

⁴ Եբբ.՝ տակ

⁷ Կամ՝ Ամբարիշտ

⁸ Եբբ.՝ իմ ցասումիս

⁹ Եբբ.՝ կաւին

¹⁰ Եբբ.՝ կարծեր

¹¹ Եբբ.՝ իր սիրտին մէջ ունի

¹² Եբբ.՝ գտաւ չաստուածներու թագաւորութիւնները

¹³ Եբբ.՝ քանդակուած պատկերները

¹⁴ Եբբ.՝ հատուցանեմ

Եւ անոր գոռոզ աչքերուն պարծանքը.

13 Արդարեւ ան կ'ըսէ.

«Ես ի՛մ ձեռքիս ոյժով
Եւ ի՛մ իմաստութեամբս ըրի **ասիկա**,
Որովհետեւ ես խելացի եմ:
Ժողովուրդներուն սահմանները վերցուցի,
Անոնց գանձերը կողոպտեցի,
Ու հզօրի պէս բնակիչները նուաճեցի:

14 Ի՛մ ձեռքս ժողովուրդներուն ¹հարստութիւնը բոյնի պէս գտաւ.

Ամբողջ ²երկրագունդը ժողվեցի,
Ինչպէս մէկը կը ժողվէ լքուած հաւկիթները,
Եւ ո՛չ մէկը թելը շարժեց,
Կամ կտուցը բացաւ, կամ ճըւճըւաց»:

15 Միթէ տապարը իրմով տաշող **մարդուն** դէմ կը ³պարծենա՞յ՞,

Կամ սղոցը զինք գործածողին դէմ ⁴կը հպարտանա՞յ՞.

Որպէս թէ ցուպը զինք վերցնողները ⁵շարժէր,

Կամ թէ գաւազանը բարձրացնէր **ա՛ն՝ որ** փայտ չէ:

16 Հետեւաբար Տէրը՝ զօրքերու Տէրը՝

⁶Գէր **մարդոց** նիհարութիւն պիտի ղրկէ,

Ու անոր փառքին տակ հրդեհ մը պիտի վառէ՝

Բորբոքած հրդեհի պէս:

17 Իսրայէլի Լոյսը կրակ պիտի ըլլայ,

Եւ անոր Սուրբը՝ բոց:

Մէկ օրուան մէջ անոր փուշերն ու ցախերը

Այրելով պիտի սպառէ:

18 Անոր անտառին ու բարեբեր **արտին** փառքը,

Անձն ու մարմինը, պիտի ⁷հատցնէ,

Եւ ան ⁸«Ժիրող հիւանդի» պէս պիտի ըլլայ:

19 Անոր անտառին մէջ մնացած ծառերը քիչ պիտի ըլլան,

Այնպէս որ ⁹մանուկ մը պիտի կարենայ զանոնք արձանագրել:

---

¹ Կամ՝ գոյքերը

² Եբբ.՝ երկիրը

³ Եբբ.՝ փառաւորուի՞

⁴ Եբբ.՝ ինքզինք կը մեծցնէ՞

⁵ Եբբ.՝ երերցնէր

⁶ Եբբ.՝ Պարարտ

⁷ Եբբ.՝ սպառէ

⁸ Կամ՝ դրօշակիրի ծիրելուն

⁹ Եբբ.՝ տղայ

ՈՄԱՆՔ ՊԻՏԻ ՎԵՐԱԴԱՌՆԱՆ

- 20 Այդ օրը՝ Իսրայելի մնացորդը
Ու Յակոբի տան ազատուածները
Անգամ մըն ալ պիտի չապաւինին զիրենք զարնողին,
Հապա ճշմարտութեամբ պիտի ապաւինին Տէրոջ՝ Իսրայելի Սուրբին.
- 21 Մնացորդը՝ Յակոբի մնացորդը՝
Հզօր Աստուծոյն պիտի վերադառնայ:
- 22 Արդարեւ քու ժողովուրդդ, ո՛վ Իսրայել, թէեւ ծովու աւազին չափ ըլլայ,
Միայն անոնցմէ մնացորդ մը պիտի վերադառնայ:
Վճռուած՝ բնաջնջումը արդարութեամբ պիտի յորդի,
- 23 Որովհետեւ զօրքերու Տէրը՝ Եհովան՝ ամբողջ երկրին մէջ
Վճռուած բնաջնջում մը պիտի իրագործէ:

ՏԵՐԸ ՊԻՏԻ ՊԱՏԺԷ ԱՍՈՐԵՍՏԱՆՅԻՆԵՐԸ

- 24 Հետեւաբար զօրքերու Տէրը՝ Եհովան սա՛կը յայտարարէ.
«Ո՛վ Սիոնի մէջ բնակող ժողովուրդս,
Մի՛ վախնար Ասորեստանցիէն.
Ան քեզ ցուպով պիտի զարնէ,
Եւ իր գաւազանը քու վրայ պիտի վերցնէ՝²Եգիպտացիներուն նման՝»:
- 25 Բայց շատ քիչ ժամանակի մէջ **իմ** սրտմտութիւնս պիտի յաղորդի,
Ու բարկութիւնս զանոնք պիտի կործանէ:
- 26 Զօրքերու Տէրը անոր վրայ խարազան մը պիտի չվերցնէ՝
Մադիամի հարուածին պէս՝ Օրէբի վէմին քով.
Իր գաւազանը ծովուն վրայ պիտի վերցնէ,
Ինչպէս **ըրաւ** Եգիպտոսի մէջ:
- 27 Այդ օրը՝ անոր բեռը քու ուսէդ պիտի վերցուի,
Եւ անոր լուծը՝ քու վիզէդ.
Լուծը պիտի չկտորի ՚օծումին պատճառով՝»:

¹ Եբր.՝ չկռթնին

⁶ Եբր.՝ սպառումը

² Եբր.՝ Եգիպտոսի ճամբային մէջ

ⁿ Եբր.՝ հատնի

⁴ Եբր.՝ գրգռէ

^u Եբր.՝ ճամբային մէջ

² Եբր.՝ փճանայ

ⁿ Եբր.՝ իւղին երեսէն

- 28 Անգէ **քաղաքը** հասաւ, Մագրոն անցաւ,
Եւ իր գոյքերը Մաքմասի մէջ տեղաւորեց:
- 29 Անցքէն անցան, Գաբայի մէջ **իջեւանեցան**.
Ռամա սարսռաց, Սաւուղի Գաբաան փախաւ:
- 30 **Չայնդ բարձրացո՛ւր**,^Վ ո՛վ Գաղղիմի աղջիկ.
Ուշադի՛ր եղիր, ո՛վ Լայիս. **ո՛վ դժբախտ Անաթովթ**^Ս:
- 31 Մադմենա **հեռացաւ**,
Գեբեմի բնակիչները փախան:
- 32 Տակաւին **օր մը**^Գ Նոբի մէջ պիտի կենայ,
Չեռքը պիտի շարժէ
Դէպի Սիոնի աղջիկին լեռը, Երուսաղէմի բլուրը:
- 33 Ահա՛ զօրքերու Տէրը՝ Եհովան
^ՓՍաստկութեամբ պիտի կոտորէ **գեղեցիկ** շառաւիղները.
Բարձրահասակները պիտի կտրուին,
Եւ խրոխտները պիտի նուաստանան:
- 34 Ան անտառին թաւուտները երկաթով պիտի **կտրէ**,
Ու Լիբանան **՝Նզօրին ձեռքով** պիտի իյնայ:

ԽԱՂԱՂ ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

11

- Յեսսէի բունէն շառաւիղ մը պիտի ելլէ,
Եւ անոր արմատէն ընծիւղ մը պիտի բուսնի.
- 2 Անոր վրայ պիտի հանգչի Տէրոջ Հոգին,
Իմաստութեան ու խելացութեան Հոգին,
Խորհուրդի ու զօրութեան Հոգին,
^ՍԱստուծոյ ճանաչումին եւ վախին՝ Հոգին:

- ^Վ **Եբբ.**՝ իջեւան իջեւանեցան
- ^Վ **Եբբ.**՝ Չայնովդ աղաղակէ՛
- ^Ս **Եբբ.**՝ պատասխանէ՛, ո՛վ Անաթովթ
- ^Ր **Եբբ.**՝ փախաւ
- ^Գ **Կամ՝** այդ օրը
- ^Վ **Եբբ.**՝ երերցնէ
- ^Փ **Եբբ.**՝ Ահաբեկումով
- ^Բ **Եբբ.**՝ շրջապատէ
- ^Օ **Կամ՝** հզօրի մը
- ^Ս **Կամ՝** Գիտութեան եւ Աստուծոյ վախին

3 Ան Տէրոջ վախով պիտի Բներշնչուի.

Իր աչքերուն տեսածին համաձայն պիտի չդատէ,
Եւ ականջներուն լսածին համաձայն պիտի չյանդիմանէ.

4 Հապա չքաւորը արդարութեամբ պիտի դատէ,

Ու երկրի հեզերը ուղղամտութեամբ պիտի յանդիմանէ:
Իր բերանին գաւազանով երկիրը պիտի գարնէ,
Ու շրթունքին շունչով ամբարիշտը պիտի մեռցնէ:

5 Արդարութիւնը պիտի ըլլայ իր մէջքի գօտին,

Ու հաւատարմութիւնը՝ իր կողերուն գօտին:

6 Գայլը գառին հետ պիտի բնակի,

Եւ ինձը ուլին հետ պիտի պառկի:
Հորթը, առիւծի կորիւնն ու պարարտ գուարակը միասին պիտի արածին,
Եւ պզտիկ Գմանուկ մը զանոնք պիտի առաջնորդէ:

7 Կովը արջին հետ պիտի արածի,

Անոնց ձագերը միասին պիտի պառկին:
Առիւծը արջառի պէս յարդ պիտի ուտէ,

8 Ծծկերը քարբին ծակին վրայ պիտի խաղայ,

Ու կաթէն կտրուածը ձեռքը իծին քարայրին վրայ պիտի դնէ:

9 Անոնք պիտի Դչվնասեն եւ չփճացնեն իմ ամբողջ սուրբ լերանս վրայ.

Արդարեւ երկիրը Տէրոջ գիտութեամբ պիտի լեցուի,
Ինչպէս ջուրերը ծովուն յատակը կը ծածկեն:

ԱԶՍՈՐՈՒԱԾ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ ՊԻՏԻ ՎԵՐԱԴԱՌՆԱՅ

10 Այդ օրը Յեսսէի արմատը

Պիտի կայնի ժողովուրդներուն դրօշակ ըլլալու համար.
Վագերը զայն պիտի փնտռեն,
Եւ անոր հանգստավայրը փառաւոր պիտի ըլլայ:

11 Այդ օրը՝

Տէրը երկրորդ անգամ իր ձեռքը պիտի երկարէ,
Որպէսզի իր ժողովուրդին մնացորդը – ճողոպրածները –
Վերստանայ Ասորեստանէն, Եգիպտոսէն, Պաթուրէսէն, Եթովպիայէն,
Եղամէն, Սենաարէն, Եմաթէն
Ու ծովուն կղզիներէն:

12 Ազգերուն դրօշակ պիտի բարձրացնէ

Եւ Իսրայէլի աքտրականները պիտի հաւաքէ.
Երկրի չորս անկիւններէն
Յուդայի ցրուածները պիտի հաւաքէ:

13 Եփրեմի նախանձը պիտի հեռանայ,

^բ Եբբ.՝ հոտ առնէ

^գ Եբբ.՝ տղայ

^դ Եբբ.՝ չարիք չընեն

^ե Կամ՝ Հեթանոսները

Ու Յուդայի հակառակորդները պիտի բնաջնջուին.

Եփրեմ պիտի չնախանձի Յուդայի,

Եւ Յուդա պիտի չճնշէ Եփրեմը.

14 Հապա անոնք դէպի արեւմուտք պիտի թռչին՝ Փղշտացիներուն՝ Գուսերուն վրայ,

Ու միասին արեւելքիները պիտի կողոպտեն:

Եդովմի եւ Մովաբի վրայ իրենց ձեռքերը պիտի երկարեն,

Ու Ամմոնի որդիները իրենց պիտի հնազանդին:

15 Տէրը Եգիպտոսի ծովուն էլեզուն պիտի Ըաւերէ,

Եւ իր հովին սաստիկ զօրութեամբ ձեռքը Գետին վրայ պիտի Թշարժէ.

Զայն եօթը վտակի բաժնելով պիտի զարնէ,

Այնպէս որ մարդ անոր մէջէն կօշիկներով պիտի Ժանցնի:

16 Իր ժողովուրդին մնացորդին – ճողոպրածներուն – համար

Պողոտայ մը պիտի ըլլայ Ասորեստանէն,

Ինչպէս եղաւ Իսրայէլի

Այն օրը՝ երբ Եգիպտոսէն բարձրացաւ:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ԵՐԳԸ

12

Այդ օրը պիտի ըսես.

«Ո՛վ Տէր, քեզ պիտի ներբողեմ,

Զանի որ ինձի դէմ բարկացած էիր՝

Սակայն բարկութիւնդ կասեցաւ,

Ու զիս մխիթարեցիր:

2 Ահա՛ Աստուա՛ծ է իմ փրկութիւնս.

Ես անոր պիտի վստահիմ եւ պիտի չվախնամ,

Զանի իմ զօրութիւնս ու սաղմոսս Տէ՛րն է՝ Եհովան,

Եւ ի՛նք եղաւ իմ փրկութիւնս»:

3 Բերկրանքով ջուր պիտի քաշէք

Փրկութեան աղբիւրներէն,

4 Եւ այդ օրը պիտի ըսէք.

«Ներբողեցէ՛ք Տէրը, կանչեցէ՛ք անոր անունը,

Գիտցուցէ՛ք անոր արարքները ազգերուն մէջ,

Յիշեցուցէ՛ք թէ անոր անունը բարձրացած է:

5 Սաղմո՛ս երգեցէք Տէրոջ,

Որովհետեւ ան Բփառաւոր բաներ ըրաւ՝».

Գ Կամ՝ սահմաններուն

Է Այսինքն՝ ծոցը

Ը Կամ՝ չորցնէ

Թ Երբ.՝ երերցնէ

Ժ Երբ.՝ կոխէ

Պ Երբ.՝ Եահրը, այսինքն՝ Ա՛ն՝ որ է, կամ՝ Յաւիտենականը

Ասիկա թող գիտցուի ամբողջ երկրին մէջ:

6 Ո՛վ Սիոնի բնակիչներ, ցնծութեամբ աղաղակեցէք եւ օրհներգեցէ՛ք, քանի որ մեծ է ձեր մէջ Իսրայէլի Սուրբը»:

ԱՍՏՈՒԱԾ ՊԻՏԻ ՊԱՏԺԷ ԲԱԲԵԼՈՆԸ

13

Բաբելոնի պատգամը, որ Ամովսի «որդիին՝ Եսայիի յայտնուեցաւ».–

2^բ Լերկ լեռան վրայ դրօշա՛կ՝ պարգեցէք,
Չա՛յն բարձրացուցէք անոնց,
«Չեռքով նշա՛ն ըրէք», որպէսզի ազնուականներուն դռներէն մտնեն:

3 Իմ^ե որոշածներուս հրամայեցի,
Իմ զօրաւորներս, իմ մեծափառութեամբս հրճուողներն ալ կանչեցի՝
Իմ բարկութիւնս **իրագործելու:**

4 Լեռներուն վրայ բազմութեան ձայն մը կայ՝
Մեծ ժողովուրդի մը **ձայնից** նման,
Հաւաքուած ազգերու թագաւորութիւններուն ժխորին ձայնը կայ.
Զօրքերու Տէրը աչքէ կ'անցընէ զօրքերը որ պիտի պատերազմին:

5 Հեռաւոր երկրէ մը, երկինքի ծայրէն կու գան
– Տէրը եւ անոր սրտմտութեան գործիքները –
Ամբողջ երկիրը կործանելու:

6 Գոռացէ՛ք, որովհետեւ Տէրոջ օրը մօտ է.
Ան պիտի գայ որպէս Ամենակարողէն **դրկուած** կործանում:

7 Հետեւաբար բոլոր ձեռքերը պիտի թուլնան,
Եւ ամէն մարդու սիրտ պիտի հալի:

8 Անոնք պիտի շփոթին.
Տագնապ ու անձկութիւն պիտի համակեն **զանոնք**,
Ծննդաբերող **կնոջ** պէս երկունքի ցաւ պիտի քաշեն:
Իրարու **նայելով** պիտի զարմանան.
Անոնց երեսները՝ բոցագոյն պիտի ըլլան:

9 Ահա՛ Տէրոջ օրը կու գայ՝
Անգթութեամբ, ցասումով ու բորբոքած բարկութեամբ,
Որպէսզի երկիրը ամայի էդարձնէ,

^բ Եբբ.՝ մեծափառութեամբ վարուեցաւ

^ւ Եբբ.՝ որդիին՝ Եսայի տեսաւ

^բ Կամ.՝ բարձր

^գ Եբբ.՝ բարձրացուցէք

^դ Եբբ.՝ Չե՛ռքը երերցուցէք

^ե Եբբ.՝ սրբացածներուս

^զ Եբբ.՝ բոց

^է Եբբ.՝ ընէ

Եւ մեղաւորները անկէ բնաջնջէ:

- 10** Արդարեւ երկինքի աստղերն ու անոնց համաստեղութիւնները
իրենց լոյսը պիտի **չտան**.
Արեւը իր ^բծագած ատենը պիտի խաւարի,
Ու լուսինը իր լոյսով պիտի չճառագայթէ:
- 11** Ես պիտի ^բպատժեմ երկրագունդը **իր** չարութեան համար,
Եւ ամբարիշտները՝ իրենց անօրէնութեան համար:
Հպարտներուն ամբարտաւանութիւնը պիտի դադրեցնեմ,
Եւ բռնակալներուն յոխորտանքը պիտի նուաստացնեմ:
- 12** Մարդը զուտ ոսկիէն աւելի հազուագիւտ պիտի ընեմ,
^ժԱւելի՝ քան Ոփիրի մաքուր ոսկին:
- 13** Ուստի երկինքը պիտի սարսեմ,
Ու երկիրը իր տեղէն պիտի շարժի
Զօրքերու Տէրոջ ցասումով՝
Անոր բորբոքած բարկութեան օրը:
- 14** **Բաբելոնի բնակիչները** ^հհալածուած այծեամի պէս պիտի ըլլան,
Յրուած հօտի պէս՝ որ ո՛չ մէկը կը հաւաքէ.
Անոնցմէ իւրաքանչիւրը իր ժողովուրդին պիտի դառնայ,
Իւրաքանչիւրը իր երկիրը պիտի փախչի:
- 15** Ո՛վ որ գտնուի՝ պիտի խոցուի,
Ո՛վ որ լքնուի՝ սուրով պիտի իյնայ:
- 16** Անոնց երախաները իրենց աչքերուն առջեւ գետին պիտի զարնուին,
Անոնց տուները պիտի կողոպտուին,
Եւ անոնց կիները պիտի ^իբռնաբարուին:
- 17** Ահա՛ անոնց դէմ Մարերը պիտի գրգռեմ,
Որոնք արծաթը չեն ^ժգնահատեր,
Ու ոսկիէն չեն ախորժիր:
- 18** **Անոնց** աղեղները երիտասարդները ^կպիտի խոցեն՝,
Եւ անոնք ^հորովայնի պտուղին պիտի չգթան.

---

^բ Եբբ.՝ ելած

^բ Եբբ.՝ հատուցանեմ

^ժ Եբբ.՝ Մարդը աւելի

^հ Եբբ.՝ քշուած

^ի Եբբ.՝ անոնց վրայ աւելնայ

^ի Եբբ.՝ զուգաւորուին

^ժ Եբբ.՝ սեպեր

^կ Եբբ.՝ գետին պիտի զարնեն

^հ Եբբ.՝ փորի

ԵՍԱՅԻԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆԸ

Անոնց աչքը պիտի չխղճայ ՝ զաւակներուն վրայ:

- 19 Թագաւորութիւններուն փառքը,
Զաղդէացիներուն մեծափառութեան պարծանքը եղող Բաբելոն՝
Տակնուվրայ պիտի ըլլայ,
Ինչպէս Աստուած Սողոմն ու Գոմորը կործանեց:
- 20 Ան ամենեւին պիտի չբնակուի.
Սերունդէ սերունդ անբնակ պիտի ըլլայ:
Հոն Արաբները վրան պիտի չլարեն,
Ու հովիւները **իրենց հօտը** հոն պիտի չպառկեցնեն.
- 21 Հապա ՝ վայրենի կատուներ՝ հոն պիտի պառկին,
Եւ անոնց տուները ոռնացող անասուններով պիտի լեցուին.
Հոն քայլամներ պիտի բնակին,
Եւ այծամարդեր հոն պիտի ցատկոտեն:
- 22 Անոր դղեակներուն մէջ բորենիներ պիտի կանչուըռտեն,
Ու վայելքի պալատներուն մէջ՝ շնագայլեր:
Անոր ժամանակը հասնելու մօտ է,
Եւ անոր օրերը ա՛լ պիտի չերկարաձգուին:

ԱԶՍՈՐԷՆ ՎԵՐԱԴԱՐՁԸ

14

Արդարեւ Տէրը պիտի գթայ Յակոբի,
Իսրայէլը դարձեալ պիտի ընտրէ,
Եւ զանոնք իրենց հողին վրայ պիտի հանգստացնէ.
՝Օտարազգիներ պիտի միանան իրենց,
Ու Յակոբի տան պիտի յարին:

- 2 Ժողովուրդները զիրենք պիտի առնեն եւ իրենց տեղը պիտի տանին.
Իսրայէլի տունը պիտի ժառանգէ զանոնք Տէրոջ հողին վրայ՝
Իբր ստրուկներ եւ ստրկուհիներ.
՝Անոնք զիրենք գերի տանողները պիտի գերեվարեն,
Ու զիրենք ճնշողներուն վրայ պիտի տիրապետեն:

ԲԱԲԵԼՈՆԻ ԹԱԳԱԻՈՐԸ ՄԵՌԵԼՆԵՐՈՒ ԱՇԽԱՐՀԻՆ ՄԷՋ

3 Այն օրը երբ Տէրը քեզ հանգստացնէ քու ցաւէդ, վրդովումէդ, ու տաժանելի ստրկութենէն՝ ՝որ քեզի պարտադրուած էր՝, 4 սա՛ առակը ՝խօսէ՛ Բաբելոնի թագաւորին

- ձ Եբբ.՝ որդիներուն
- ր Կամ՝ անապատի գազաններ
- ւ Եբբ.՝ Գաղթականներ
- բ Այսինքն՝ Իսրայէլացիները
- գ Եբբ.՝ որուն քեզ հպատակեցուցած էին
- դ Եբբ.՝ ա՛ն

մասին.

«ԻՆչպէս ^Եվերջացաւ ճնշողը,
ԻՆչպէս վերջացաւ ^Գհարկապահանջ **քաղաքը**».

5 Տէ՛րը կոտրեց ամբարիշտներուն գաւազանը
Ու կառավարիչներուն մականը:

6 Յասումով եւ **անընդհատ** հարուածով ազգերը զարնողը,
Բարկութեամբ ժողովուրդներուն վրայ տիրապետողը՝
Հիմա անխնայ կը հալածուի:

7 Ամբողջ երկիրը հանգստացաւ **ու** հանդարտեցաւ.
^ԷԱն ցնծութեամբ կը պռռթկայ:

8 Նաեւ եղեկներն **ու** Լիբանանի մայրիները
Քեզի համար կ'ուրախանան **եւ կ'ըսեն**.
«Քու ^Ըտապալումէդ ի վեր՝

Մեր վրայ **փայտ** կտրող չելաւ□:

9 ^ԹԴժոխքը վարէն քեզի համար սարսեցաւ,
Որպէսզի գալուստդ դիմաւորէ.
Քեզի համար արթնցուց ուրուականները,
Երկրի բոլոր ^Ժիշխանաւորները,
Եւ իրենց գահերէն կանգնեցուց
Բոլոր ազգերուն թագաւորները:

10 Անոնք բոլորն **ալ** պիտի խօսին ու քեզի ըսեն.
«Միթէ դո՞ւն ալ մեզի պէս տկարացար
եւ մեզի նմանեցար□:

11 Քու մեծափառութիւնդ **ու** տաւիղներուդ ^Իծայնը դժոխքը իջան.
Տակդ որդեր տարածուեցան
Եւ ճճիները քեզ կը ծածկեն:

12 ԻՆչպէս երկինքէն ինկար,
Ո՛վ լառտուն ծագող Արուսեակ՝.
Մինչեւ գետին կործանեցար,
Դո՛ւն որ ազգերը կը յաղթահարէիր:

13 Դուն սիրտիդ մէջ ըսած էիր.
«Երկինք պիտի ելլեմ,

---

^Ե Եբբ.՝ դադրեցաւ

^Գ Եբբ.՝ ոսկիի կեղեքիչ

^Է Եբբ.՝ Անոնք

^Ը Եբբ.՝ փռուելէդ

^Թ Այսինքն՝ Մեռած անձերու կայանը

^Ժ Եբբ.՝ նոխազները

^Ի Եբբ.՝ դղրդիւնը

^Լ Եբբ.՝ արշալոյսի որդի Լուսաբեր

Իմ գահս Աստուծոյ աստղերէն վեր պիտի բարձրացնեմ,
Ու համայնքի լեռը պիտի բազմիմ՝ հիւսիսին ¹⁴ծայրերը.

- 14** Թանձր **ամպերու** բարձունքներուն վրայ պիտի ելլեմ,
Ամենաբարձրին պիտի նմանիմ¹⁵:
- 15** Բայց **ահա՛** դժոխքը կ'իջնես, գութին ¹⁶խորերը:
- 16** Զեզ տեսնողները քու վրադ պիտի ¹⁷զարմանան,
Ու քեզ նկատելով **պիտի ըսեն.**
“Ա՞յս է այն մարդը՝ որ ¹⁸երկրագունդը կը սարսէր,
Թագաւորութիւնները կը ցնցէր,
17 Երկրագունդը անապատի ¹⁹կը վերածէր”,
Անոր քաղաքները կը փլցնէր,
Եւ իր բանտարկեալները տուն չէր ²⁰դրկեր²¹:
- 18** Ազգերուն բոլոր թագաւորները – անոնք բոլորը –
Պատիւով կը ննջեն, իւրաքանչիւրը իր ²²գերեզմանին մէջ:
- 19** Բայց դուն քու գերեզմանէդ դուրս նետուեցար՝
Գարշելի ընծիւղի մը պէս,
Սուրով խոցուած սպանուածներուն հանդերձին պէս՝
Որոնք մինչեւ գութի քարերը կ'իջնեն,
Կոխկռտուած դիակի պէս:
- 20** Դուն անոնց պիտի չմիանաս գերեզմանին մէջ,
Զանի քու երկիրդ կործանեցիր
Եւ ժողովուրդդ սպաննեցիր.
Չարագործներուն զարմը երբեք պիտի ²³չյիշուի:
- 21** Սպա՛նդ պատրաստեցէք անոր՝ ²⁴զաւակներուն՝
Իրենց հայրերուն անօրէնութեան համար.
Որպէսզի չկանգնին, հողին չտիրանան,
Ու երկրագունդին մակերեսը ²⁵“թշնամիներով չլեցնեն»:

---

¹⁴ Եբբ.՝ ներսի կողմերը

¹⁵ Եբբ.՝ ներսի կողմերը

¹⁶ Եբբ.՝ նային

¹⁷ Եբբ.՝ երկիրը

¹⁸ Եբբ.՝ կ'ընէր

¹⁹ Եբբ.՝ բանար

²⁰ Եբբ.՝ տան

²¹ Եբբ.՝ չկոչուի

²² Եբբ.՝ որդիներուն

²³ Եբբ.՝ քաղաքներով

ԱՍՏՈՒԱԾ ՊԻՏԻ ԿՈՐԾԱՆԷ ԲԱԲԵԼՈՆԸ

- 22 Արդարեւ գօրքերու Տէրը սա՛ կը պատգամէ.
«Անոնց դէմ պիտի կանգնիմ,
Եւ Բաբելոնի անունն ու մնացորդը,
Ջաւակներն ու թռռները պիտի բնաջնջեմ,– կը պատգամէ Տէրը:–
- 23 Ջայն ոգնիներու ստացուածքի
Եւ ջուրի լիճերու պիտի վերածեմ.
Ջայն բնաջնջումի աւելով պիտի աւլեմ»,
Կը պատգամէ գօրքերու Տէրը:

ԱՍՏՈՒԱԾ ՊԻՏԻ ԿՈՐԾԱՆԷ ԱՍՈՐԵՍՏԱՆԸ

- 24 Զօրքերու Տէրը երդում ըրաւ՝ ըսելով.
«Ինչպէս մտածեցի, անշուշտ այդպէս պիտի ըլլայ.
Ինչ որ ՝որոշեցի, ան պիտի իրագործուի.
- 25 Ասորեստանցին իմ երկրիս մէջ պիտի ջախջախեմ,
Ջայն լեռներուս վրայ պիտի կոխկռտեմ,
Եւ անոր լուծը անոնց վրայէն պիտի ՝վերցուի,
Անոր բեռը անոնց ուսէն պիտի վերցուի»:
- 26 Ա՛յս է ամբողջ երկրին համար ՝տրուած որոշումը.
Ա՛յս է բոլոր ազգերուն վրայ երկարած ձեռքը:
- 27 Բանի գօրքերու Տէրը որոշեց,
Ո՞վ կրնայ գայն ձախողեցնել.
Անոր ձեռքը երկարած է,
Ո՞վ կրնայ գայն ետ քաշել:

ԱՍՏՈՒԱԾ ՊԻՏԻ ԿՈՐԾԱՆԷ ՓՂՇԱՅԻՆԵՐԸ

- 28 Աքագ թագաւորին մահուան տարին՝ սա՛ պատգամը տրուեցաւ.
- 29 «Ո՞վ ամբողջ ՝Փղշտացիներու երկիր՝,
Մի՛ ուրախանար քանի որ քեզ զարնողին գաւազանը կոտրուեցաւ.
Արդարեւ օձին արմատէն իժ պիտի ելլէ,
Եւ անոր պտուղը կիզող ՝թելաւոր օձ պիտի ըլլայ:
- 30 Չքաւորներուն անդրանիկները պիտի սնուցանուին,
Եւ աղքատները ապահովութեամբ պիտի պառկին:
Զու արմատդ սովով պիտի մեռցնեմ,

- ² Եբբ.՝ խորհեցայ
- ³ Եբբ.՝ հեռանայ
- ⁴ Եբբ.՝ որոշուած
- ⁵ Եբբ.՝ Պաղեստին
- ⁶ Եբբ.՝ թռչող

Ու մնացորդդ պիտի սպաննուի:

- 31 Գոռա՛, ո՛վ դուռ. աղաղակէ՛, ո՛վ քաղաք.
Դո՛ւն, ո՛վ Փղշտացիներու երկիր, պիտի ՚կործանիս,
Զանի որ հիւսիսէն ծուխ մը կու գայ,
Եւ անոր «զօրքերէն ո՛չ մէկը մինակ պիտի ըլլայ»:
- 32 Ազգերու պատգամաւորներուն ի՞նչ պիտի պատասխանուի.
«Տէ՛րը հիմներ է Սիոնը,
Եւ իր ժողովուրդին դժբախտները հոն Վկը պատսպարուի»»:

ԱՍՏՈՒԱԾ ՊԻՏԻ ԿՈՐԾԱՆԷ ՄՈՎԱԲԸ

15

Մովաբի պատգամը.—

Ի՛րապէս Մովաբի Ար քաղաքը գիշերուան մէջ կործանեցաւ եւ անէացաւ.
Ի՛րապէս Մովաբի Կիր քաղաքը գիշերուան մէջ կործանեցաւ եւ անէացաւ:

- 2 Ան տաճարը եւ Դեբոն բարձրացաւ,
Բարձր տեղերը՝ լալու համար:
Մովաբ Նաբաւի ու Մեդաբայի համար պիտի գոռայ.
Անոր բոլոր գլուխները պիտի կնտուի,
Ամէն մօրուք պիտի կտրուի:
- 3 Անոր փողոցներուն մէջ «քո՛ւրձ պիտի հագնի»,
Անոր տանիքներուն վրայ ու հրապարակներուն մէջ՝
Բոլորը պիտի գոռան եւ Բլան:
- 4 Եսեբոն ու Եղէաղէ պիտի աղաղակեն,
Անոնց ձայնը մինչեւ Յասսա պիտի լսուի.
Հետեւաբար Մովաբի զինեալները պիտի գոչեն,
Իրենց անձը պիտի Գսարսռայ:
- 5 Իմ սիրտս Մովաբի համար պիտի աղաղակէ.
Անոր փախստականները պիտի փախչին մինչեւ Սեգովր, «Եգլա-Սելիսիա»,
Զանի որ Ղուիթի զառիվերէն լալով պիտի ելլեն,
Ու Որոնայիմի ճամբան փլուզումի աղաղակ պիտի բարձրացնեն:
- 6 Արդարեւ Նեմերիմի ջուրերը պիտի ամայանան,
Որովհետեւ խոտը կը չորնայ, դալարը կը հատնի,
Ու կանաչութիւն չի մնար:

- ^ա Եբր.՝ հալիս
- ^ս Եբր.՝ սահմանուած ատենէն
- ^վ Եբր.՝ կ'ապաւիւնի
- ^ա Եբր.՝ քուրձով պիտի գօտելորուի
- ^բ Եբր.՝ լալով իջնեն
- ^գ Եբր.՝ գէշ ըլլայ
- ^դ Կամ՝ երեք տարեկան երիցջի պէս

- 7 Հետեւաբար իրենց վաստկած ^Եհարստութիւնը
Եւ իրենց պահեստը Ուռիներուն ձորը պիտի տանին,
- 8 Զանի որ աղաղակը շրջապատեց Մովսբի հողամասը.
Անոր գոռումը մինչեւ Եգլայիմ,
Անոր գոռումը մինչեւ Բերելիմ **հասաւ:**
- 9 Արդարեւ Դեմոնի ջուրերը արիւնով պիտի լեցուին,
Զանի որ Դեմոնի վրայ աւելի **չարիք** պիտի դրկեմ,
Առիւծներ՝ Մովսբէն ազատուածներուն
Ու ^Գերկրին մնացորդին վրայ:

ՄՈՎՍԲԻ ԱՆՅՈՅՍ ՎԻՃԱԿԸ

16

- Ղրկեցէ՛ք պարարտ գառը երկրին կառավարիչին,
Վէմէն՝ անապատին **ճամբայով՝** Սիոնի աղջիկին լեռը:
- 2 Մովսբի աղջիկները Անոնի անցքերուն քով՝
Բոյնէն վռնտուած թափառական թռչունի պէս պիտի ըլլան՝ **ըսելով.**
- 3 «^ԽԽորհրդակցեցէ՛ք, ^Բդատաստա՛ն կիրարկեցէք՝.
Զու հովանիդ գիշերի՛ պէս ըրէ ^Գկէսօրին,
Աքսորականները պահէ՛, ^Դփախստականները մի՛ ^Եյանձներ:
- 4 ^ԳՄովսբի քսորականները քու քովդ թող պանդխտանան՝.
Անոնց ծածկո՛յթ եղիր կործանողին դէմ:
Արդարեւ աւերումը պիտի դադրի, կործանումը պիտի աւարտի,
Ու կոխկռտողները երկրէն պիտի ^Էանհետանան:
- 5 Գահը կարեկցութեամբ պիտի հաստատուի,
Եւ անոր վրայ՝ ^Դաւիթի վրանին մէջ՝
Դատաւոր մը պիտի բազմի ճշմարտութեամբ.
Ան իրաւունքը պիտի փնտռէ
Եւ արդարութիւնը շտապեցնէ»:
- 6 Մովսբի ամբարտաւանութիւնը լսեցինք.

^Ե Եբբ.՝ օգուտը

^Գ Եբբ.՝ գետիցին

^Խ Եբբ.՝ Խորհուրդի՛ մտէք

^Բ Կամ՝ որոշո՛ւմ տուէք

^Գ Եբբ.՝ կէսօրուան մէջտեղը

^Դ Եբբ.՝ թափառականները

^Ե Եբբ.՝ յայտներ

^Գ Կամ՝ իմ քսորականներս քու քովդ թող պանդխտանան, Մովսբ

^Է Եբբ.՝ սպառին

ԵՍԱՅԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆԸ

Ան շատ ամբարտաւան է:

Անոր յոխորտանքը, ամբարտաւանութիւնն ու ցասումը **լսեցինք**.

Անոր զրաբանութիւնները ոչինչ են:

7 Այս պատճառով Մովսէս պիտի գոռայ Մովսէսի համար,
Բոլորն **ալ** պիտի գոռան.

Կիր-Հարեսէթի հիմերուն վրայ պիտի հառաչէք,

Անոնք իրապէս ^Էկործանուած են:

8 Արդարեւ Եսերոնի դաշտերը թօշնեցան.

^ԲՀեթանոսներուն տէրերը Սեբամայի որթատունկին պերճագոյն ճիւղերը կոտրեցին,

Որոնք մինչեւ Յագեր հասած էին եւ անպատին մէջ կը դեգերէին.

Անոր շառաւիղները տարածուելով՝ ծովէն անդին անցած էին:

9 Հետեւաբար Սեբամայի որթատունկին վրայ Յագերի լացով պիտի լամ.

Ձեզ արցունքներովս պիտի ոռոգեմ, ո՛վ Եսերոն ու Եղէաղէ,

Որովհետեւ ձեր ամառնային պտուղին եւ հունձքին համար եղած **ցնծութեան** ճիշը
^Գդադրեցաւ:

10 Բարեբեր **արտերէն** ուրախութիւնն ու խայտանքը պիտի ^Իանհետանան,

Այգիներուն մէջ ցնծերգ **եւ** գոչիւն պիտի չըլլան:

Հնձանի մէջ ա՛լ չխաղող պիտի չկոխեն՝.

Անոնց ցնծութեան ճիշը դադրեցուցի:

11 Այս պատճառով իմ ընդերքս քնարի պէս պիտի հնչէ Մովսէսի համար,

Եւ ^Դսիրտս՝ Կիր-Հարեսէթի համար:

12 Այն ատեն պիտի տեսնուի

Թէ ինչպէս Մովսէս պիտի հիւծի **իր** բարձր տեղին վրայ.

Իր սրբարանը պիտի մտնէ աղօթելու համար,

Բայց ^Եօգուտ մը պիտի չունենայ՝:

13 Ա՛յս է այն խօսքը՝ որ Տէրը ^Զշատոնց Մովսէսի մասին ըսեր էր:

14 Բայց հիմա Տէրը խօսեցաւ՝ ըսելով.

«Երեք տարուան մէջ – վարձկանի մը տարիներուն պէս –

Մովսէսի փառքը պիտի անարգուի՝

Այդ ամբողջ մեծ բազմութեամբ.

Իսկ մնացորդը փոքրաթիւ **եւ** անզօր պիտի ըլլայ»:

---

^Է Կամ՝ վշտացած

^Բ Կամ՝ Ազգերուն

^Գ Եբր.՝ ինկաւ

^Ի Եբր.՝ հաւաքուից

^Լ Եբր.՝ կոխողը գինի պիտի չկոխէ

^Դ Եբր.՝ ներսս

^Ե Եբր.՝ ոչինչ պիտի կարենայ ստանալ

^Զ Եբր.՝ այդ ատենէն

17

Դամասկոսի պատգամը.–

«Ահա՛ Դամասկոսը քաղաք ըլլալէ պիտի դադրի,

Եւ աւերակի շեղջ մը պիտի ըլլայ:

2 Արուերի քաղաքները պիտի լքուին,

Հօտերու **փարախ** պիտի ըլլան,

Որպէսզի անոնք պառկին, եւ ո՛չ մէկ դողացնող ըլլայ:

3 Եփրեմի մէջ «ա՛լ ամրոց պիտի չըլլայ»,^u

Ո՛չ ալ թագաւորութիւն՝ Դամասկոսի մէջ. Սուրիայի մնացորդը՝

Իսրայէլի որդիներուն փառքին պէս պիտի ըլլայ»,^h

Կը պատգամէ զօրքերու Տէրը:

4 «Այդ օրը Յակոբի փառքը պիտի նուագի,

Եւ անոր մարմինին ^pգիրութիւնը պիտի նիհարնայ:

5 Այնպէս պիտի ըլլայ, ինչպէս երբ հնձողը ցորեն կը ժողվէ,

Եւ իր թելով հասկերը կը հնձէ.

Այնպէս պիտի ըլլայ, ինչպէս երբ հասկեր կը քաղուին

Ռափայիներու հովիտին մէջ:

6 Ինչպէս երբ ձիթենին թօթուեն՝

Բարձրագոյն ոստին գագաթը երկու-երեք ^qձիթապտուղ կը մնայ,

Եւ պտղատու ճիւղերուն վրայ՝ չորս-հինգ **հատ**,

Անոր վրայ ալ **միայն** ճիռեր պիտի մնան»,^h

Կը պատգամէ Տէրը՝ Իսրայէլի Աստուածը:

7 Այդ օրը մարդը իր Արարիչին պիտի դարձնէ նայուածքը,

Եւ իր աչքերը Իսրայէլի Սուրբը պիտի տեսնեն.

8 Իր ձեռքերուն գործը եղող զոհասեղաններուն պիտի չնայի,

Եւ իր մատներուն շինածը –

Թէ՛ աստարովները,

Թէ՛ արեւի սիւնարձանները – պիտի չտեսնէ:

9 Այդ օրը անոր ամրացած քաղաքները՝

Իսրայէլի որդիներուն առջեւ լքուած

^r«Անպէտ թուփերու» եւ բարձրագոյն ոստերու պիտի նմանին,

Ու ամայի պիտի ըլլան:

10 Քանի դուն փրկութեանդ Աստուածը մոռցար

Եւ ^tզօրութեանդ Վէմը չյիշեցիր,

Հաճելի տունկեր պիտի ^qբուսցնես,

^u Եբր.՝ ամրոցը պիտի դադրի

^p Եբր.՝ պարարտութիւնը

^q Եբր.՝ հատապտուղ

^r Եբր.՝ Լքուած անտառներու

^t Եբր.՝ ամրոցիդ

^q Եբր.՝ տնկես

Օտար **երկրէ բերուած** բարունակներ պիտի սերմանես,

- 11 Տնկածդ ցերեկը պիտի աճեցնես
Ու սերմանածդ առտուն պիտի էբուցնես,
Բայց բերքին օրը հունձքը ^Բպիտի պակսի՝,
Եւ կոտտանքը ^Քսաստիկ պիտի ըլլայ:

ԹՇՆԱՍԻ ԱԶԳԵՐ ԿԸ ՊԱՐՏՈՒԻՆ

- 12 Վա՛յ շատ ժողովուրդներու բազմութեան՝
Որոնք ծովու գոռումին պէս կը գոռան,
Ու վա՛յ ^Ժազգերու ժխորին՝
Որոնք հզօր ջուրերու ժխորին պէս կ'աղմկեն:
- 13 Ազգերը յորդառատ ջուրերու ժխորին պէս կ'աղմկեն,
Բայց **Աստուած** զանոնք պիտի սաստէ:
Ուստի հեռուն պիտի փախչին.
Պիտի հալածուին լեռներուն վրայի մղեղին պէս՝ հովին առջեւէն,
Ու փոթորիկին առջեւէն գլորուող **խոզանին** պէս:
- 14 Իրիկուան դէմ՝ ահա՛ արհաւիրք **պիտի գայ**,
Եւ առտուընէ առաջ պիտի չքանան:
Ա՛յս է մեզ յափշտակողներուն բաժինը,
Ու մեզ կողոպտողներուն վիճակը:

ԱՍՏՈՒԱԾ ՊԻՏԻ ՊԱՏԺԷ ԵԹՈՎՊԻԱՆ

18

Վա՛յ Եթովպիայի գետերուն միւս կողմը եղող՝
Թեւերով ^Մստուերող երկրին,

- 2 Որ ծովէն՝ ջուրի մակերեսին վրայէն՝
Դեսպաններ կը ղրկէ պրտուէ նաւակներով, **ըսելով**.
« Գացէ՛ք, ո՛վ արագընթաց պատգամաւորներ,
^ԲԵրկայնահասակ ու լերկ՝՝ ազգին,
Սկիզբէն մինչեւ հիմա ահարկու ժողովուրդին,
Յոյժ գօրաւոր ու **բոլորը** կոխկռտող ազգին,
Որուն երկիրը գետերը կը ^Գկտրեն»:

- ^Է Եբբ.՝ ծաղկեցնես
- ^Ը Եբբ.՝ կարկառ պիտի ըլլայ
- ^Ք Եբբ.՝ մահաբեր
- ^Ժ Եբբ.՝ բնակչութիւններու
- ^Մ Կամ՝ շառաջին հանող
- ^Բ Կամ՝ Տարածուած ու խիստ
- ^Գ Եբբ.՝ կողոպտեն

- 3 Ո՛վ երկրագունդի բոլոր բնակիչներ՝
Որ երկրի վրայ ՚կ՛ապրիք,
Երբ լեռներուն վրայ դրօշակ բարձրացուի՝ նայեցէ՛ք,
Ու երբ շեփոր հնչուի՝ լսեցէ՛ք:
- 4 Արդարեւ Տէրը ինձի սա՛ ըսաւ.
«Ես հանդարտ պիտի ըլլամ, եւ իմ բնակարանէս պիտի նայիմ՝
«Խոտի վրայի» պայծառ տաքութեան պէս,
Ու հունձքերու տաքութեան մէջ ցօղաբեր թանձր **ամպի** պէս»:
- 5 Արդարեւ հունձքի **ժամանակէն** առաջ,
Երբ բողբոջումը վերջանայ
Ու ծաղիկը հասունցող ազոխ ըլլայ,
Ան բարունակները յօտոցով պիտի կտրէ,
Եւ ուռերը փրցնելով պիտի նետէ:
- 6 Անոնք միասին լեռներու գիշատիչ թռչուններուն
Ու երկրի գազաններուն պիտի լքուին:
Գիշատիչ թռչունները ամառը անոնց վրայ պիտի անցընեն,
Ու երկրի բոլոր գազանները ձմեռը անոնց վրայ պիտի անցընեն:
- 7 Այդ ատեն զօրքերու Տէրոջ ընծայ պիտի բերուի՝
Երկայնահասակ ու լերկ ժողովուրդէն,
Սկիզբէն մինչեւ հիմա ահարկու ժողովուրդէն,
Յոյժ զօրաւոր ու **բոլորը** կոխկռտող ազգէն,
Որուն երկիրը գետերը կը կտրեն,
Զօրքերու Տէրոջ անունին տեղը՝
Սիոն լեռը:

ԱՍՏՈՒԱԾ ՊԻՏԻ ՊԱՏԺԷ ԵԳԻՊՏՈՍԸ

19

Եգիպտոսի պատգամը.–

Ահա՛ Տէրը արագընթաց թանձր **ամպի** վրայ հեծեր է,
Ու Եգիպտոս կը մտնէ:

Անոր ներկայութենէն Եգիպտոսի չաստուածները պիտի ցնցուին,
Ու Եգիպտոսի սիրտը իր ներսը պիտի հալի:

- 2 «Եգիպտացիները պիտի ՝գրգռեմ Եգիպտացիներուն դէմ.
Իւրաքանչիւրը իր եղբօր դէմ եւ իւրաքանչիւրը իր ընկերին դէմ պիտի պայքարի,
Քաղաք քաղաքի դէմ ու թագաւորութիւն թագաւորութեան դէմ:
- 3 Եգիպտոսի ոգին իր մէջէն պիտի պարպուի,
Ու ես անոր ^բծրագիրները պիտի ^գցրուեմ.

---

⁷ Եբր.՝ կը կենաք, կամ՝ կը բնակիք
⁸ Կամ՝ Կէսօրուան
⁹ Կամ՝ սպառազիներմ
^բ Կամ՝ խորհուրդը

ԵՍԱՅԻԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆԸ

- Անոնք չաստուածներու, կախարդներու,
Վհուկներու եւ նշանագէտներու պիտի հարցնեն:
- 4 Եգիպտացիները դաժան տիրոջ մը ձեռքը պիտի մատնեն.
Անոնց վրայ կարծրասիրտ թագաւոր մը պիտի տիրէ»,
Կը պատգամէ զօրքերու Տէրը՝ Եհովան:
- 5 Ջուրերը ծովէն պիտի ⁷պակսին,
Գետը պիտի ցամքի ու չորնայ.
- 6 ⁶Գետերուն **ջուրերը** պիտի քաշուին»,
⁴Պարսպապատ **քաղաքներուն**՝ գետերը պիտի պարպուին եւ չորնան,
Եղէգն ու շամբը պիտի թարշամին:
- 7 Գետեզերքը եւ Գետաբերանը եղող մարգագետինները,
Նաեւ ամէն ինչ որ Գետին մօտ սերմանուած է՝
Պիտի չորնայ, տարտղուի ու կորսուի:
- 8 Չկնորսներն ալ պիտի ⁵հեծեծեն,
Եւ Գետին բոլոր կարթընկէցները պիտի սգան.
Ջուրին վրայ ցանց տարածողները պիտի ուժաթափին:
- 9 Վուշ գործողները
Ու ճերմակ կտաւ հիւսողները պիտի ամչնան:
- 10 Անոր ²սիւները պիտի ⁸կոտորտին,
Եւ բոլոր վարձկաններուն անձը պիտի տրտմի:
- 11 Ի՞րապէս Տայանիսի իշխանաւորները յիմարներ են.
Փարաւոնի իմաստուն խորհրդականներուն խրատը անխելքութիւն է:
Ի՞նչպէս Փարաւոնի **կրնաք** ըսել.
«Ես իմաստուններու որդի եմ,
Վաղեմի թագաւորներու որդի եմ»:
- 12 Ո՞ւր են անոնք՝ քու իմաստուններդ,
Որ հիմա քեզի իմացնեն ու ⁹գիտցնեն
Թէ զօրքերու Տէրը ի՞նչ ի՞որոշեր է Եգիպտոսի համար:
- 13 Տայանիսի իշխանաւորները խենթացան,
Մեմփիսի իշխանաւորները հրապուրուեցան.

---

⁴ Եբբ.՝ կլլեմ

⁷ Եբբ.՝ ցամքից

⁶ Եբբ.՝ Գետերը գարշահոտ պիտի ըլլան

⁴ Կամ՝ Եգիպտոսի

⁵ Եբբ.՝ տառապից

² Եբբ.՝ հիմերը

⁸ Եբբ.՝ ճգմուից

⁹ Կամ՝ գիտնան

¹ Եբբ.՝ խորհեր

Իր տոհմերուն՝ գլխաւորները Եգիպտոսը մոլորեցուցին:

- 14 Տէրը անոր մէջ խելացնորութեան ոգի մը ^Խդրաւ,
Եւ անոնք Եգիպտոսը իր բոլոր ըրածներուն մէջ մոլորեցուցին,
Ինչպէս փսխող գինովը կը դեղելի:
- 15 Եգիպտոսի մէջ պիտի չըլլայ գործ մը՝
Որ գլուխը կամ պոչը,
Արմաւենիի ճիւղը կամ կնիւնը **կարենայ** կատարել:

ԵԳԻՊՏՈՍ ՊԻՏԻ ՊԱՇՏԷ ՏԷՐԸ

- 16 Այդ օրը Եգիպտոս կիներու պէս պիտի ըլլայ.
Պիտի դողայ եւ վախնայ
Ջօրքերու Տէրոջ ձեռքին ^Ծշարժումէն,
Որ պիտի ^Կբարձրացնէ անոր վրայ:
- 17 Յուդայի ^Եերկիրը Եգիպտացիներուն սարսափը պիտի ըլլայ.
Ո՛վ որ գայն յիշատակէ՝ պիտի վախնայ
Ջօրքերու Տէրոջ որոշումին ^Ճպատճառով,
Որ անոր դէմ ^Ղտուեր է:
- 18 Այդ օրը Եգիպտոսի մէջ՝
Քանանի լեզուն խօսող
Ու զօրքերու Տէրոջ անունով երդում ընող
Հինգ քաղաք պիտի ըլլայ.
Անոնցմէ մէկը՝ «Արելի քաղաք» ^Կպիտի ^Մկոչուի:
- 19 Այդ օրը Եգիպտոսի երկրին մէջտեղը Տէրոջ համար զոհասեղան մը պիտի ըլլայ,
Եւ անոր սահմանին քով՝ Տէրոջ համար ^Դկոթող մը.
- 20 Ասիկա զօրքերու Տէրոջ համար նշան ու վկայութիւն պիտի ըլլայ
Եգիպտոսի երկրին մէջ,
Արդարեւ **գիրենք** տանջողներուն պատճառով

^Է Եբր.՝ անկիւնի քարերը

^Խ Եբր.՝ խառնեց

^Ծ Եբր.՝ երերումին երեսէն

^Կ Եբր.՝ երերցնէ

^Կ Եբր.՝ հողը

^Ճ Եբր.՝ երեսէն

^Ղ Եբր.՝ խորհեր

^Կ Կամ՝ Կործանումի, Եբր.՝ Հերէս

^Մ Եբր.՝ ըսուի

^Դ Եբր.՝ արծան

Տէրոջ պիտի աղաղակեն,

Եւ ան ազատարար մը ու մեծ մարդ մը ղրկելով անոնց՝ պիտի ազատէ զիրենք:

21 Տէրը Եգիպտոսի մէջ պիտի գիտցուի,
Եւ այդ օրը Եգիպտացիները պիտի ճանչնան Տէրը.
Ջոհեր ու ընծաներ պիտի մատուցանեն,
Տէրոջ ուխտ պիտի ընեն եւ կատարեն:

22 Տէրը Եգիպտացիները պիտի զարնէ.
Պիտի զարնէ, բայց պիտի բուժէ,
Եւ անոնք Տէրոջ պիտի դառնան.
Ան պիտի ընդունի իրենց թախանձանքը ու պիտի բուժէ զիրենք:

23 Այդ օրը Եգիպտոսէն դէպի Ասորեստան պողոտայ մը պիտի ըլլայ.
Ասորեստանցիները Եգիպտոս պիտի երթան, Եգիպտացիները՝ Ասորեստան,
Ու Եգիպտացիները՝ «Ասորեստանցիներուն հետ Աստուած պիտի պաշտեն»:

24 Այդ օրը Իսրայէլ երրորդ պիտի ըլլայ՝
Եգիպտոսի եւ Ասորեստանի հետ,
Ու երկրին մէջ օրհնութիւն պիտի ըլլայ.

25 Զօրքերու Տէրը զայն պիտի օրհնէ՝ ըսելով.
«Օրհնեա՛լ ըլլայ Եգիպտոս՝ իմ ժողովուրդս,
Ասորեստան՝ իմ ձեռքերուս գործը,
Եւ Իսրայէլ՝ իմ ժառանգութիւնս»:

ՄԵՐԿ ՄԱՐԳԱՐԷԻՆ ՆՇԱՆԸ

20

Այն տարին երբ Տարաթան՝ Ասորեստանի Սարգոն թագաւորէն ղրկուելով՝ Ազովտոս գնաց, եւ Ազովտոսի դէմ պատերազմելով զայն գրաւեց, 2 այդ ատեն Տէրը Ամովսի որդիին՝ Եսայիի «միջոցով խօսեցաւ՝ ըսելով. «Գնա՛, քակէ՛ քուրձդ մէջքէդ, եւ հանէ՛ կօշիկներդ՝ ոտքերէդ»։ Ան ալ այդպէս ըրաւ՝ մերկ ու բոկոտն շրջելով: 3 Տէրը ըսաւ. «Ինչպէս իմ ծառաս՝ Եսայի երեք տարի մերկ ու բոկոտն շրջեցաւ, որպէս նշան եւ յարացոյց Եգիպտոսի ու Եթովպիայի համար, 4 նոյնպէս Ասորեստանի թագաւորը Եգիպտացիները պիտի գերեվարէ եւ Եթովպիացիները տարագրէ, երիտասարդներն ու ծերերը՝ մերկ, բոկոտն եւ իրենց յետոյքը բաց՝ Եգիպտոսի Բնախաստինք ըլլալու համար: 5 Անոնք պիտի զարհուրին եւ ամչնան Եթովպիայէն՝ որ իրենց յոյսն էր, ու Եգիպտոսէն՝ որ իրենց պարծանքն էր: 6 Այդ օրը այս ծովեզերքին բնակիչները պիտի ըսեն. «Ահա՛ այսպէս եղաւ մեր Գապաստանարանը ուր մենք փախանք՝ օգնութիւն գտնելու եւ Ասորեստանի Դթագաւորէն ազատելու համար: Ուրեմն մենք ի՞նչպէս խոյս պիտի տանք»:

⁶ Կամ՝ Ասորեստանցիներուն պիտի ծառայեն

^ա Եբր.՝ ձեռքով

^բ Եբր.՝ մերկութիւն

^գ Եբր.՝ յոյսը

^դ Եբր.՝ թագաւորին երեսէն

21

Ծովու անապատին պատգամը.—

Հարաւէն խոյացող փոթորիկներուն պէս

Ան անապատէն՝ ահաւոր երկրէն կու գայ:

2 Ինծի դժնդակ տեսիլք մը յայտնուեցաւ.—

Քիւնաւաճանը կը դաւաճանէ՝, ու կործանողը կը կործանէ:

Ո՛վ Եղամացիներ, վե՛ր ելէք. ո՛վ Մարեր, պաշարեցէ՛ք:

Անոր **պատճառած** ամբողջ հառաչանքը դադրեցուցի:

3 Հետեւաբար մէջքս անձկութեամբ լեցուեցաւ,

Ու ծննդաբերող **կնոջ** տագնապներուն պէս տագնապներ համակեցին զիս:

ՔԱյնպէս կծկուած եմ՝ որ չեմ **կրնար** լսել,

Այնպէս շփոթած եմ՝ որ չեմ **կրնար** տեսնել՝:

4 Սիրտս մոլորեցաւ, ահուդողը զիս զարհուրեցուց.

Իմ ՚հաճելի՛ գիշերս ինծի սարսուռի **գիշերի**՝ վերածեց:

5 Սեղան կը պատրաստեն, էդէտեր կը նշանակեն՝, կ'ուտեն, կը խմեն.

Կանգնեցէ՛ք, ո՛վ իշխանաւորներ, օծեցէ՛ք վահանները,

6 Զանի որ Տէրը ինծի սա՛ ըսաւ.

«Գնա՛, դէ՛տ մը ընշանակէ, որ տեսածը իմացնէ»:

7 Ան ալ տեսաւ Քհեծեալներ, երկու ձիաւոր,

Էշերու վրայ հեծեալներ **եւ** ուղտերու վրայ հեծեալներ:

Ուշադրութեամբ, մեծ ուշադրութեամբ մտիկ ըրաւ,

8 Եւ առիծի **պէս** աղաղակեց.

«Ո՛վ Տէր, ես ցերեկը շարունակ իմ դիտանոցիս մէջ կը կենամ,

Ամբողջ գիշերն ալ իմ պահպանութեանս **տեղը** կը կայնիմ:

9 Ահա՛ հեծեալ մարդիկ,

Երկու ձիաւոր կու գան»:

Նաեւ ջրսաւ.

^u Եբր.՝ անցնող

^p Եբր.՝ Անհաւատարիմը անհաւատարիմ կ'ըլլայ

^q Կամ՝ Լսելէն կծկուած եմ. տեսնելէն շփոթած եմ

^r Եբր.՝ հաւնած

^t Եբր.՝ մթնշաղս

^e Եբր.՝ ըրաւ

^k Եբր.՝ դիտանոցէն կը դիտեն

^l Եբր.՝ կայնեցուր

^p Կամ՝ կառք մը

^d Եբր.՝ խօսեցաւ եւ ըսաւ

ԵՍԱՅԻ ԽԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆԸ

«Ինկա՛ւ Բաբելոն, ինկա՛ւ,
Եւ անոր աստուածներուն բոլոր իարձանները
Կոտրտեցան ու գետինը **նետուեցան**»:

10 Ո՛վ իմ կամնուածներս ու կալիս լցորենը,
Ես ձեզի իմացուցի ինչ որ լսեցի
Զօրքերու Տէրոջմէն, Իսրայէլի Աստուծմէն:

ՊԱՏԳԱՄ ԵՂՈՎՄԻ ՄԱՍԻՆ

11 ^ԽԵղովմի պատգամը.—

Սէիրէն կը գոչեն ինծի.

«Ո՛վ պահապան, գիշերուան համար ի՞նչ **լուր կայ**.

Ո՛վ պահապան, գիշերուան համար ի՞նչ **լուր կայ**»:

12 Պահապանը կ'ըսէ.

«Առտուն կու գայ, նաեւ գիշերը.

Եթէ կ'ուզէք հարցնել՝ հարցուցէ՛ք.

Վերադարձէ՛ք ու եկէ՛ք»:

ՊԱՏԳԱՄ ԱՐԱԲԻԱՅԻ ՄԱՍԻՆ

13 Արաբիայի պատգամը.—

Արաբիայի անտառին մէջ պիտի գիշերէք,

Ո՛վ Դեդանացիներու կարաւաններ:

14 Ո՛վ Թեմայի երկրի բնակիչներ,

Ծարաւին ջո՛ւր բերէք,

Փախստականին հացո՛վ ընդառաջեցէք.

15 Արդարեւ անոնք կը փախչին սուրերու առջեւէն,

Զաշուած սուրին առջեւէն,

Լարուած աղեղին առջեւէն,

Ու սաստիկ պատերազմին առջեւէն:

16 Արդարեւ Տէրը ինծի սա՛ ըսաւ.

«Մէկ տարուան մէջ՝ վարձկանի տարիներու պէս՝

Կեդարի ամբողջ փառքը պիտի ծ՛վերջանայ,

17 Եւ աղեղնաւորներու թիւին մնացորդը՝

Կեդարի որդիներուն զօրաւորները պիտի քիչնան,

Որովհետեւ Տէրը՝ Իսրայէլի Աստուածը խօսեցաւ»:

ՊԱՏԳԱՄ ԵՂՈՒՍԱՂԷՄԻ ՄԱՍԻՆ

---

^Ի Եբր.՝ քանդակուած պատկերները

^Լ Եբր.՝ որդին

^Խ Եբր.՝ Դումայի

^Ծ Եբր.՝ հատնի

22

Տեսիլքի ձորին պատգամը.—

Ուրեմն քեզի ի՞նչ եղաւ՝

Որ բոլորդ տանիքներու վրայ ելաք,

2 Ո՛վ վայնասունով լեցուած

Դրոյացող քաղաք, հրճուալից բերդաքաղաք:

Քու՝ սպաննուածներդ սուրով խոցուած չեն,

Ո՛չ ալ պատերազմի մէջ մեռած:

3 Բոլոր մեծաւորներդ միասին փախան,

Աղեղնաւորներէն՝^բ գերուեցան:

Քու ժողովուրդիդ հեռու փախչողներէն

Բոլոր գտնուածները միասին գերուեցան:

4 Հետեւաբար ըսի.

«Ձեր նայուածքը դարձուցէ՛ք ինձմէ, որ դառնապէս լամ.

Մի՛ փութաք զիս մխիթարել

Իմ ժողովուրդիս աղջիկին կործանումին համար»:

5 Արդարեւ խուճապի, կոխկռտումի ու շփոթութեան օրն է

Ջօրքերու Տէրոջ՝ Եհովայէն զրկուած

Տեսիլքի ձորին մէջ.

Պարիսպը կը փլցնեն, եւ աղաղակը մինչեւ լեռը կը հասնի:

6 Եղամ կապարճը կը կրէ

Մարդոցմով լեցուած կառքերով եւ ձիաւորներով.

Կիր վահանը կը բանայ:

7 Քու ընտիր հովիտներդ կառքերով լեցուեցան,

Ու ձիաւորները՝^գ շարուեցան դռներուն քով:

8 Յուդայի ծածկոցը բացուեցաւ.

Այդ օրը անտառին տան զէնքերուն նայեցաք,

9 Եւ տեսաք թէ Դաւիթի քաղաքին ճեղքերը բազմաթիւ են:

Ստորին աւազանին ջուրերը՝^դ ամբարեցիք,

10 Երուսաղէմի տունները համրեցիք,

Ու պարիսպը ամրացնելու համար տուներ փլցուցիք:

11 Հին աւազանին ջուրերուն համար՝

Երկու պարիսպներուն մէջտեղ ջրակոյտ մը շինեցիք.

Բայց զայն շինողը չտեսաք,

Նախապէս զայն ձեւակերպողին՝^ե ուշադրութիւն չդարձուցիք՝:

12 Այդ օրը զօրքերու Տէրը՝ Եհովան ձեզ կանչեց

^ա Եբբ.՝ խոցուածներդ

^բ Եբբ.՝ կապուեցան

^գ Եբբ.՝ դրուեցան

^դ Եբբ.՝ ժողվեցիք

^ե Եբբ.՝ չնայեցաք

Լացի ու կոծի,

Գլուխ կնտելու եւ **Քուրձ հագնելու**՝.

13 Բայց ահա՛ բերկրանքի եւ ուրախութեան **մէջ էք**,
Արջառներ կը սպաննէք ու ոչխարներ կը մորթէք,
Միս կ'ուտէք եւ գինի կը խմէք՝ **ըսելով** .

«Ուտենք ու խմենք,

Որովհետեւ վաղը պիտի մեռնինք»:

14 Բայց զօրքերու Տէրոջմէն է՛ինծի յայտնուեցաւ՝.

«Անշուշտ այս անօրէնութիւնը ձեզի պիտի չքաւուի՛
Մինչեւ որ մեռնիք»,

Կ'ըսէ զօրքերու Տէրը՝ Եհովան:

ԱԶԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՍԵՐԵԱՅԻ

15 Զօրքերու Տէրը՝ Եհովան սա՛ ըսաւ.

«Գնա՛, մտի՛ր այդ խնամատարին՝ Սեբնայի քով,
Որ ^Բպալատին վրայ **նշանակուած է, եւ ըսէ՛** .

16 “Դուն հոս ի՞նչ ունիս, եւ հոս ո՞վ ունիս,

Որ հոս քեզի գերեզման փորեցիր,

Ինչպէս ան՝ որ իր գերեզմանը բարձր **վայրի մէջ** կը փորէ,
Եւ իրեն բնակարան կը ^Բկառուցանէ ժայռի մէջ□:

17 Ահա՛ Տէրը քեզ ^Գուժգնօրէն պիտի նետէ,

Ու քեզ բոլորովին պիտի ծածկէ:

18 **Անտարակոյս** քեզ պիտի ծրարէ, քեզ գնդակի պէս պիտի ^Բգլորէ

Դէպի ընդարձակ երկիր մը.

Դուն հոն պիտի մեռնիս

Եւ փառքիդ կառքերը հոն պիտի մնան,

Ի՞նչ քու տիրոջդ տան անարգանքը:

19 Ընու դիրքէդ քեզ պիտի քշեմ,

Ընու աստիճանէդ քեզ պիտի տապալեմ:

20 Այդ օրը պիտի կանչեմ իմ ծառաս,

Ընդկիայի որդին՝ Եղիակիմը,

21 Ընու պատմունճանդ իրեն պիտի հագցնեմ,

Ընու գօտիովդ զինք պիտի ուժովցնեմ,

---

^Գ Եբբ.՝ քուրձով գօտեւորուելու

^Է Եբբ.՝ իմ ականջներուս բացուեցաւ

^Բ Եբբ.՝ թագաւորին տան

^Բ Եբբ.՝ քանդակէ

^Գ Եբբ.՝ զօրաւոր նետուածքով

^Բ Եբբ.՝ փաթթէ

^Է Կամ՝ իբբ

Եւ քու ղեկավարութիւնդ իր ձեռքը պիտի յանձնեմ.

Ինք ալ Երուսաղէմի բնակիչներուն

Ու Յուդայի տան հայր մը պիտի ըլլայ:

22 Դաւիթի տան բանալին

Իր ուսին վրայ պիտի դնեմ.

Երբ ինք բանայ՝ ո՛չ մէկը պիտի գոցէ,

Երբ ինք գոցէ՝ ո՛չ մէկը պիտի բանայ:

23 Զինք հաստատ տեղ մը

Բեւեռի պէս պիտի գամեմ,

Եւ իր հօր տան՝

Փառաւոր գահ մը պիտի ըլլայ:

24 Իր հօր տան ամբողջ փառքը իր վրայ պիտի կախուի.—

Շառաւիղներն ու ընծիւղները,

Բոլոր պզտիկ անօթները,

Տեսակ-տեսակ ^Խբաժակներէն մինչեւ ամէն տեսակ ^Ցկարասները:

25 Այդ օրը,— կը պատգամէ զօրքերու Տէրը,—

Հաստատ տեղը գամուած այդ բեւեռը պիտի ^Կհանուի,

Պիտի կոտրի ու իյնայ,

Եւ անոր վրայ եղած բեռը պիտի փճանայ»,

Որովհետեւ Տէրը խօսեցաւ:

ՊԱՏԳԱՄ ՓԻՒՆԻԿԷԻ ՄԱՍԻՆ

23

Տիրոսի պատգամը.—

Գոռացէ՛ք, ո՛վ Թարսիսի նաւեր,

Քանի որ ան կործանեցաւ, հոն տուն կամ ^Մդուռ չմնաց.

Ասիկա Կիտացիներու երկրէն յայտնուեցաւ անոնց:

2 Ո՛վ ^Բծովեզերքի բնակիչներ, լռեցէ՛ք.

Ծովէն անցնող Սիդոնացիներու վաճառականները քեզ լեցուցեր էին:

3 Յորդառատ ջուրերու վրայէն ^Փոխադրուող ^ՍՍիովրի հունտերը,

Գետին հունձքը անոր ^Նեկամուտն էին.

Ան ազգերուն վաճառանոցն էր:

4 Ո՛վ Սիդոն, ամչցի՛ր, քանի որ ծովը կը խօսի.

^Խ Կամ՝ կոնքերէն

^Ց Կամ՝ սափորները

^Կ Երբ.՝ հեռացուի

^Մ Երբ.՝ մուտք

^Բ Կամ՝ կղզիի

^Փ Կամ՝ Նեղոսի

^Ն Երբ.՝ բերքն

Ծովունն ^Եզօրութիւնը կը խօսի ու կ'ըսէ.

«Ես երկունքի ցաւ քաշած չեմ եւ ծնանած չեմ.

Երիտասարդներ սնուցանած չեմ ու կոյսեր մեծցուցած չեմ»:

5 Երբ այս լուրը Եգիպտացիներուն **ականջը հասնի,**

Տիրոսի լուրին համար պիտի սարսափին:

6 Թարսիս^ա անցէք,

Գոռացէ՛ք, ո՛վ ծովեզերքի բնակիչներ.

7 Ա՞յս է ձեր հրճուալից **քաղաքը,**

Որունն ^Գծագումը վաղեմի օրերէն էր.

Անոր ոտքերը զինք հեռու **տեղ** պիտի տանին՝ պանդխտանալու:

8 Ո՞վ էտուաւ այս որոշումը՝ Տիրոսի դէմ,

Որ **իր բնակիչները** կը ^Բթագադրէր.

Անոր վաճառականները իշխանաւորներ էին,

Եւ ^Բառելտրականները՝ երկրի պատուաւոր **մարդիկը:**

9 Զօրքերու Տէրը ^Գորոշեց ասիկա,

Որպէսզի ամէն փառքի ամբարտաւանութիւնը աղարտէ,

Ու երկրին բոլոր պատուաւորները անարգէ:

10 Գետի՛ պէս անցիր քու երկրէդ,

Ո՛վ Թարսիսի աղջիկ.

Ասկէ ետք ^Իգօտի չկայ:

11 Իր ձեռքը ծովունն վրայ երկարեց,

Թագաւորութիւնները սարսեց.

Տէրը Քանանի դէմ պատուէր տուաւ,

Որ անոր ամրոցները քանդեն.

12 Եւ ըսաւ. «Դուն անգա՛մ մըն ալ պիտի չհրճուիս,

Ո՛վ Սիդոնի անարգուած կոյս.

Կանգնէ՛, Կիտի՛մ անցիր,

Բայց հոն ալ պիտի չհանգստանաս»:

13 Ահա՛ Քաղդէացիներու երկիրը,

Որ **ժամանակին** ժողովուրդ չէր,

Ատրեստանցիները հիմնեցին զայն՝ անպատի բնակիչներուն համար.

Անոր աշտարակները կանգնեցուցին, անոր պալատները՝ կառուցանեցին,

---

^Ե Եբր.՝ ամրոցը

^Գ Եբր.՝ վաղեմիութիւնը

^Կ Եբր.՝ ունեցաւ այս խորհուրդը

^Բ Եբր.՝ պսակէր

^Բ Եբր.՝ քանանացի **առելտրականները**

^Գ Եբր.՝ խորհեցաւ

^Ի Կամ՝ արգելք

^Լ Կամ՝ փլցուցին

Բայց հիմա զայն աներակի ^Խվերածեց:

- 14 Գոռացէ՛ք, ո՛վ Թարսիսի նաւեր,
Որովհետեւ ձեր ամրոցը կործանեցաւ:
- 15 Այդ օրը Տիրոս մոռցուած պիտի մնայ եօթանասուն տարի,
Մէկ թագաւորի օրերուն չափ:
Եօթանասուն տարուան վախճանի՛ն՝
Երգ մը պիտի երգեն Տիրոսի, պոռնիկի երգի՛ն պէս.
- 16 «Ո՛վ մոռցուած պոռնիկ, քնա՛րը առ
Ու շրջէ՛ քաղաքին մէջ.
Լա՛ւ նուագէ, ^Ծշատցո՛ւր երգերդ՝»,
Որպէսզի քեզ յիշեն»:
- 17 Եօթանասուն տարուան վախճանի՛ն՝
Տէրը պիտի այցելէ Տիրոսի,
Եւ ան իր վարձատրութեան պիտի վերադառնայ.
Երկրագունդի մակերեսին վրայ եղող երկրի բոլոր թագաւորութիւններուն հետ
Պիտի պոռնկի:
- 18 Անոր ^Կվաճառականութեան վարձատրութիւնը՝ Տէրոջ պիտի ՚ընծայուի.
Ան պիտի չկուտակուի ու չամբարուի,
Հապա անոր վաճառականութեան **վարձատրութիւնը**
Տէրոջ առջեւ բնակողներուն պիտի ըլլայ,
Որպէսզի ուտեն **եւ** կշտանան,
Ու երկարատեւ ^Ծհանդերձներ **հագնին**:

ՏԷՐԸ ՊԻՏԻ ՊԱՏԺԷ ԵՐԿԻՐԸ

24

Ահա՛ Տէրը երկիրը կը պարպէ ու զայն կ'աւերէ.
Անոր մակերեսը կը վերիվայրէ ու բնակիչները կը ցրուէ:

2 Ինչպէս ժողովուրդին՝ նոյնպէս քահանային պիտի ըլլայ,
Ինչպէս ստրուկին՝ նոյնպէս իր տիրոջ,
Ինչպէս ստրկուհիին՝ նոյնպէս իր տիրուհիին,
Ինչպէս գնողին՝ նոյնպէս ծախողին,
Ինչպէս փոխ տուողին՝ նոյնպէս փոխ առնողին,
Ինչպէս ^Մպարտատէրին՝ նոյնպէս ^Բպարտապանին:

^Խ Եբբ.՝ ըրաւ

^Ծ Եբբ.՝ շա՛տ երգեր երգէ

^Կ Եբբ.՝ վաճառականութիւնն ու վարձատրութիւնը

^Զ Եբբ.՝ սրբացուի

^Ծ Եբբ.՝ ծածկոցներ

^Մ Եբբ.՝ վաշխառուին

^Բ Եբբ.՝ վաշխատուին

- 3 Երկիրը բուրրովին պիտի պարպուի
Ու բուրրովին պիտի կողոպտուի,
Որովհետեւ Տէ՛րը ըսաւ այս խօսքը:
- 4 Երկիրը կը սգայ եւ կը կթօտի,
Երկրագունդը կ'ուժաթափի ու կը կթօտի,
Երկրին գոռոզ ժողովուրդը կ'ուժաթափի:
- 5 Երկիրը իր քնակիչներէն պղծուեցաւ,
Քանի անոնք օրէնքները անտեսեցին,
Կանոնը փոխեցին, յաւիտեանական ուխտը խզեցին:
- 6 Այս պատճառով անէծքը սպառեց երկիրը,
Եւ անոր մէջ բնակողները ⁷յանցաւոր սեպուեցան⁷.
Հետեւաբար երկրին բնակիչները այրեցան,
Ու քիչ մարդիկ **ողջ** մնացին:
- 7 Քաղցուն կը սգայ, որթատունկը կը թօշնի,
Եւ բոլոր ուրախասիրտները կը հառաչեն:
- 8 Թմբուկներուն բերկրանքը կը դադրի,
Հրճուողներուն աղաղակը կը ^Եվերջանայ,
Քնարին բերկրանքը կը դադրի:
- 9 Երգելով գինի պիտի չխմեն.
Օղին դառն պիտի ըլլայ խմողներուն:
- 10 Ոչնչութեան քաղաքը կործանեցաւ,
Ամէն տուն գոցուեցաւ, որպէսզի ո՛չ մէկը մտնէ:
- 11 Փողոցներուն մէջ գինիի համար աղաղակ կայ.
Ամէն ուրախութիւն ^Գանհետացաւ,
Երկրին բերկրանքը ^Եհեռացաւ:
- 12 Քաղաքին մէջ ամայութիւն մնաց,
Ու փշրուած դուռը ակերակ եղաւ:
- 13 Արդարեւ երկրին մէջ, ժողովուրդներուն մէջ այսպէս պիտի ըլլայ.—
Թօթուուած ձիթենիի պէս,
Այգեկութէն ետք **մնացած** ճիւղերուն պէս:
- 14 Անոնք իրենց ձայնը բարձրացնելով ցնծութեամբ պիտի **գոչեն**,
Ծովու կողմէն բարձրաձայն պիտի աղաղակեն՝ Տէրոջ մեծափառութեան համար:
- 15 Հետեւաբար փառաւորեցէ՛ք Տէրը ^Բարեւելքի մէջ,
Տէրոջ՝ Իսրայէլի Աստուծոյն անունը ծովու կղզիներուն մէջ:
- 16 Երկրի ծայրէն օրհներգեր լսեցինք.

⁴ Եբբ.՝ բնակիչներուն տակ

⁷ Կամ՝ ամայացան

^Ե Եբբ.՝ դադրի

^Գ Եբբ.՝ մթնցաւ

^Ե Եբբ.՝ տարագրուեցաւ

^Բ Եբբ.՝ լոյսերուն

«Փա՛ռք մատուցանեցէք Արդարին»:

Բայց ես ըսի. «Նիհա՛ր եմ, նիհա՛ր եմ, վա՛յ ինծի.
՞Դաւաճանները կը դաւաճանեն»:

Դաւաճանները ^ժչափազանց կը դաւաճանեն»:

- 17 Ո՛վ երկրի բնակիչ,
Երկիւղ, գուբ ու վարմ կայ քու վրադ կը հասնից.
- 18 Երկիւղին ձայնէն փախչողը գուբը պիտի իյնայ,
Եւ գուբին մէջէն ելլողը վարմի մէջ պիտի բռնուի.
Արդարեւ ^Իվերեւի ^Լսահանադոները բացուած են,
Ու երկրի հիմները կը շարժին:
- 19 Երկիրը բոլորովին կը ^Խխորտակուի.
Երկիրը ^Ճբոլորովին կը պատռի՞,
Երկիրը բոլորովին կ'երերայ.
- 20 Երկիրը գինովի պէս անդադար կը դանդաչէ,
Ու հիւղի պէս կը շարժի:
Անոր յանցանքը պիտի ծանրանայ իր վրայ.
Ան պիտի իյնայ եւ անգա՛մ մըն ալ պիտի չելլէ:
- 21 Այդ օրը Տէրը ^Կվերը պիտի ^Կպատժէ վերեւի գօրքը,
Ու երկրագունդին վրայ՝ երկրագունդին թագաւորները:
- 22 Անոնք պիտի հաւաքուին գուբին մէջ՝
Ինչպէս բանտարկեալները կը հաւաքուին,
Ջնտանի մէջ պիտի փակուին,
Ու շատ օրերէ ետք պիտի ^Ճպատժուին:
- 23 Լուսինը պիտի շիկնի եւ արեւը պիտի ամչնայ,
Երբ գօրքերու Տէրը Սիոն լերան վրայ
Ու Երուսաղէմի մէջ թագաւորէ,
Եւ իր երէցներուն առջեւ փառաւորուի:

ՓԱՌԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՐԳ ՄԸ

^բ Եբբ.՝ Անհաւատարիմները անհաւատարիմ կ'ըլլան

^ժ Եբբ.՝ անհաւատարմութեամբ

^Ի Կամ՝ բարձր վայրից

^Լ Այսինքն՝ ջրարգելները

^Խ Եբբ.՝ կոտորի

^Ճ Եբբ.՝ պատռելով կը պատռի

^Կ Կամ՝ բարձր վայրը

^հ Եբբ.՝ հատուցանէ

^ճ Եբբ.՝ հատուցանուից

25

Ո՛վ Տէր, դո՛ւն ես իմ Աստուածս.
 Զեզ պիտի բարձրացնեմ, քու անունդ պիտի ներբողեմ,
 Զանի որ սքանչելի բաներ ըրիր.
 Զու ՝վաղեմի ծրագիրներդ հաւատարիմ ու ճշմարիտ են:

- 2 Արդարեւ բերդաքաղաքը քարակոյտի Բվերածեցիր,
 Ու պարսպապատ քաղաքը՝ աներակի,
 Որպէսզի ա՛լ քաղաք չըլլալով՝
 Օտարներուն պալատը երբեք չկառուցանուի:
- 3 Հետեւաբար գօրաւոր ժողովուրդը քեզ պիտի փառաւորէ,
 Եւ ահռելի ազգերուն քաղաքը քեզմէ պիտի վախնայ:
- 4 Արդարեւ դուն ամրոց կ'ըլլաս չքաւորին,
 Ամրոց աղքատին՝ իր տագնապին մէջ,
 ՝Ապաստանարան՝ փոթորիկէն, հովանի՝ Ետաքութենէն,
 Երբ բռնակալներուն ՝կատաղութիւնը պատ փլցնող փոթորիկի պէս գայ:
- 5 Օտարներուն ժխորը՝
 Տափաստանին տաքութեան պէս պիտի մեղմացնես.
 Ինչպէս տաքութիւնը թանձր ամպի հովանիով կը նուազի,
 Նոյնպէս բռնակալներուն Էցնծութեան ձայնը՝ պիտի ցածնայ:

ԱՍՏՈՒԱԾ ԿԸ ՊԱՏՐԱՍԷ ԽՆՃՈՅՔ ՄԸ

- 6 Զօրքերու Տէրը՝ այս լերան վրայ՝
 Բոլոր ազգերուն խնճոյք մը պիտի սարքէ,
 Եւ Համեղ կերակուրներու՝ եւ Թհին գինիներու,
 Ծուծով լեցուած համեղ կերակուրներու
 Եւ գտուած հին գինիներու խնճոյք:
- 7 Այս լերան վրայ պիտի Գիճացնէ

- ^ա Եբբ.՝ հեռաւոր
- ^բ Եբբ.՝ ըրիր
- ^գ Եբբ.՝ Ապաւէն
- ^դ Եբբ.՝ հեղեղէն
- ^ե Եբբ.՝ չորութենէն
- ^զ Եբբ.՝ ոգին
- ^է Եբբ.՝ բարունակը
- ^ը Եբբ.՝ Պարարտ բաներու
- ^թ Եբբ.՝ մրուրին վրայ հանգչած
- ^ժ Եբբ.՝ կլլէ

ԵՍԱՅԻԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆԸ

Բոլոր ժողովուրդներուն երեսը ծածկող քօղը,
Ու բոլոր ազգերուն վրայ տարածուած ծածկոցը:

8 Մահը՝ ինքնամիշտ պիտի 'անհետացնէ.

Տէրը՝ Եհովան՝ բոլոր ^Խաչքերէն արցունքները պիտի սրբէ,
Եւ ամբողջ երկրի վրայէն իր ժողովուրդին նախատինքը պիտի ջնջէ,
Որովհետեւ Տէրը խօսեցաւ:

9 Այդ օրը պիտի ըսեն.

«Ահա՛ ա՛յս է մեր Աստուածը.
Անոր յուսացինք, եւ ինք մեզ ազատեց.
Ա՛յս է Տէրը, անոր յուսացինք.
Խայտանք եւ ուրախանանք իր փրկութեամբ»:

ԱՍՏՈՒԱԾ ՊԻՏԻ ՊԱՏԺԷ ՄՈՎԱԲԸ

10 Արդարեւ Տէրոջ ձեռքը այս լերան վրայ պիտի հանգչի,

Ու Մովաբ անոր **ստքերուն** տակ պիտի կոխկռտուի,
Ինչպէս յարդը կը կոխկռտուի աղբանոցին մէջ:

11 Իր ձեռքերը անոր մէջ պիտի տարածէ,

Ինչպէս լողացողը կը տարածէ՝ լողալու համար:
Անոր յոխորտանքը պիտի նուաստացնէ՝ անոր ձեռքերուն հնարքներուն հետ:

12 Զու պարիսպներուդ միջնաբերդերուն ^Ծամրութիւնը պիտի ^Կկործանէ,

Պիտի նուաստացնէ ու գետինին՝ հողին ^Դհաւասարեցնէ:

ԱՍՏՈՒԱԾ ՅԱՂԹՈՒԹԻՒՆ ՊԻՏԻ ՏԱՅ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ

26

Այդ օրը Յուդայի երկրին մէջ սա՛ երգը պիտի երգեն.

«Մենք ամուր քաղաք մը ունինք.

Փրկութիւնը ^Մհաստատուած է պարիսպներու եւ պատուարներու տեղ:

2 Բացէ՛ք դռները,

Որպէսզի **Ներս** մտնէ հաւատարմութիւնը պահող արդար ազգը:

3 ^ԲՀաստատ միտքը կատարեալ խաղաղութեան մէջ կը պահես,

---

^Ի Կամ՝ յաղթութեան մէջ

^Լ Եբբ.՝ կլլէ

^Խ Եբբ.՝ երեսներէն

^Ծ Եբբ.՝ ամրոցը

^Կ Եբբ.՝ ցածցնէ

^Դ Եբբ.՝ դպցնէ

^Մ Եբբ.՝ դրուած

^Բ Եբբ.՝ Զու վրայ յեցած

ԵՍԱՅԻԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆԸ

Որովհետև քեզի կը վստահի:

- 4 Յաւերժ Տէրոջ վստահեցէք,
Զանի որ Տէրը՝ ^ԳԵհովան յաւիտենական վէմ է.
- 5 Արդարեւ ան բարձր **վայրեր** բնակողները կը ցածցնէ.
Բարձր բերդաքաղաքը կը նուաստացնէ,
Մինչեւ գետին կը նուաստացնէ,
Զայն հողին կը ^Դհաւասարեցնէ:
- 6 Ոտքը զայն պիտի կոխկռտէ,
Դժբախտին ոտքն ու չքաւորներուն քայլերը»:
- 7 Ուղղամտութիւնն է արդարին ուղին.
Դո՛ւն՝ որ ուղիղ ես, դո՛ւն կը ^Եքննես արդարին արահետը:
- 8 Զու դատաստաններուդ ուղիին մէջ քեզի՛ կը սպասենք, ո՛վ Տէր.
Մեր անձին փափաքը քո՛ւ անունիդ ու յիշատակիդ համար է:
- 9 Գիշերը անձս քեզի կը փափաքի,
Եւ արշալոյսին քեզ կը փնտռեմ ^Զամբողջ սիրտովս՝.
Արդարեւ երբ քու դատաստաններդ երկրի վրայ **կիրարկուին**,
Երկրագունդի բնակիչները արդարութիւն պիտի սորվին:
- 10 Ամբարիշտին ողորմութիւն ալ ըլլայ՝ արդարութիւն չի սորվիր.
Ան ուղղամտութեան երկրին մէջ անիրաւութիւն կը գործէ,
Ու Տէրոջ մեծափառութիւնը չի տեսներ:
- 11 Ո՛վ Տէր, **անոնք** քու ձեռքիդ բարձրանալը չեն տեսներ,
Բայց ժողովուրդին վրայ **քու** ունեցած նախանձախնդրութիւնդ պիտի տեսնեն եւ
ամչնան.
Կրակը պիտի սպառէ քու հակառակորդներդ:
- 12 Ո՛վ Տէր, մեզի խաղաղութիւն պիտի ^Էտաս,
Որովհետև մեր բոլոր գործերն ալ դո՛ւն կատարեցիր մեզի համար:
- 13 Ո՛վ Տէր, մեր Աստուածը, քեզմէ զատ **ուրիշ** տէրեր մեր վրայ տիրեցին,
Բայց քու անունդ, միա՛յն քուկդ կը յիշատակենք:
- 14 Անոնք մեռած են, պիտի չվերապրին.
Ուրուականներ են, չեն կրնար ոտքի ելլել,
Որովհետև դուն զանոնք ^Ըպատժելով՝ բնաջնջեցիր,
Եւ անոնց ամբողջ յիշատակը կորսնցուցիր:
- 15 Դուն **այս** ազգը ^Թբազմացուցիր, ո՛վ Տէր,
Այս ազգը բազմացնելով՝ փառաւորուեցար,

---

^Գ Եբբ.՝ Եահը

^Դ Եբբ.՝ դպցնէ

^Ե Եբբ.՝ կշռես

^Զ Եբբ.՝ իմ ներսս եղած հոգիովս

^Է Եբբ.՝ դնես

^Ը Եբբ.՝ հատուցանելով

^Թ Եբբ.՝ անելուցիր

Ջայն մինչեւ երկրի բոլոր ծայրերը ժընդարձակեցիր:

- 16 Ո՛վ Տէր, տագնապի մէջ ^Իքեզ փնտռեցին՝
Երբ զանոնք պատժեցիր՝ ^Լաղօթք մըմնջեցին՝:
- 17 Ինչպէս ծնանելու մօտ եղող յղի կինը
Իր երկունքի ցաւին մէջ ^Խտանջուելով կ'աղաղակէ,
Մենք ալ քու առջեւ այդպէս եղանք, ո՛վ Տէր:
- 18 Յղացանք, երկունքի ցաւ քաշեցինք,
Հով ծնանողի պէս եղանք.
Երկիրը չկրցանք ազատել,
Ու երկրագունդի բնակիչները չհնկան:
- 19 Զու մեռեալներդ պիտի վերապրին,
Իմ դիակիս **հետ** յարութիւն պիտի առնեն:
Արթնցէ՛ք ու ցնծութեամբ **գոչեցէք**, ո՛վ հողի մէջ բնակողներ,
Զանի որ քու ցօղդ խոտերու ցօղին **պէս է**,
Ու երկիրը **իր** ուրուականները **դուրս** պիտի օճետէ:

ԴԱՏԱՍՏԱՆ ԵՒ ՎԵՐԱՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

- 20 Գնա՛, ո՛վ իմ ժողովուրդս, մտի՛ր քու ներքին սենեակներուդ մէջ,
Ու գոցէ՛ դռներդ քու վրայ.
Պահուըտէ՛ քիչ մը, վայրկեան մը,
Մինչեւ սրտմտութիւնը անցնի:
- 21 Արդարեւ ահա՛ Տէրը իր տեղէն կ'ելլէ,
Որպէսզի երկրի բնակիչները ^Կպատժէ իրենց անօրէնութեան համար.
Երկիրը իր արիւնը պիտի յայտնաբերէ,
Եւ ա՛յլ պիտի չծածկէ իր սպաննուածները:

27

Այդ օրը Տէրը իր ամրակուռ, մեծ եւ ուժեղ սուրով
Պիտի ^Մպատժէ ^ԲԼեւիաթանը՝ փախչող օձը,
Լեւիաթանը՝ այն գալարուող օձը,

- ^Ժ Եբր.՝ հեռացուցիր
- ^Ի Եբր.՝ քեզի այցելեցին
- ^Լ Եբր.՝ փսփսուք թափեցին
- ^Խ Եբր.՝ երկունքի ցաւ քաշելով
- ^Կ Եբր.՝ ձգէ
- ^Կ Եբր.՝ հատուցանէ
- ^Մ Եբր.՝ հատուցանէ
- ^Բ Այսինքն՝ Կոկորդիլոսը

Ու պիտի մեռցնէ ծովուն մէջ եղող Վիշապը:

2 Այդ օրը ⁹գիւնիի այգիին մասին ⁷խմբերգեցէ՛ք.

3 «Ես՝ Տէրս, կը խնամեմ զայն.

Ամէն վայրկեան պիտի ⁶ռռոգեմ զայն,

Գիշեր ու ցերեկ զայն պիտի պահպանեմ,

Որպէսզի **ո՛չ մէկը** անոր ⁹վնասէ:

4 Իմ մէջս ցատում չկայ.

Երանի՛ թէ ցախերն **ու** փուշերը ինծի դէմ պատերազմի ⁵շարուէին.

Ես անոնց դէմ կը քալէի,

Ու զանոնք միասին կ'այրէի:

5 Թէ ոչ՝ թող իմ ²զօրութեանս ⁸ապաւիցիս,

Թող ինծի հետ խաղաղութիւն ընեն.

Թող ինծի հետ խաղաղութիւն ընեն»:

6 Ապագային Յակոբ պիտի արմատանայ,

Իսրայէլ պիտի ընծիւղի եւ ծաղկի,

Ու պտուղով երկրագունդի մակերեսը պիտի լեցնէ:

7 Միթէ **Տէրը** զայն զարնողներուն հարուածի՞ն պէս զարկաւ զայն,

Կամ իրմէ սպաննուածներուն ջարդի՞ն պէս սպաննուեցաւ:

8 Չափաւորութեամբ անոր ⁴հետ վիճեցար՝

Երբ զայն վտարեցիր,

Թէեւ սաստիկ հովով վերցուցիր արեւելեան հովին օրը:

9 Ուստի Յակոբի անօրէնութիւնը ¹հասով պիտի քաւուի,

Անոր մեղքին ջնջուելուն ամբողջ պտուղը սա՛ պիտի ըլլայ.—

Երբ բագիւններուն բոլոր քարերը կիրի փշրուած քարերու ¹վերածէ,

Աստարովթներն ու արեւի սիւնարծանները ա՛լ պիտի չկանգնին:

10 Արդարեւ պարսպապատ քաղաքը ամայի պիտի ըլլայ,

Բնակուած **տեղը** պիտի ¹⁰թողուի եւ անապատի պէս լքուի.

---

⁹ Կամ՝ ցանկալի

⁷ Եբբ.՝ պատասխանելով երգեցէ՛ք

⁶ Եբբ.՝ ջրեմ

⁹ Եբբ.՝ այցելէ

⁵ Եբբ.՝ դրուէին

² Եբբ.՝ ամբողջիս

⁸ Եբբ.՝ կառչին

⁴ Կամ՝ դատը վարեցիր

¹ Կամ՝ սա՛պէս

¹ Եբբ.՝ ընէ

¹⁰ Եբբ.՝ վտարուի

Ջուարակը հո՛ն պիտի արածի ու հո՛ն պառկի,
Եւ անոր ճիւղերը պիտի Ծհատցնէ:

11 Անոր ոստերը չորնալով պիտի կոտրին,
Կիները պիտի գան ու զանոնք պիտի բռնկեցնեն:
Արդարեւ ան խելացի ժողովուրդ չէ,
Ուստի զայն Կստեղծողը անոր վրայ պիտի չգթայ,
Ու զայն ձեւակերպողը անոր պիտի չողորմի:

12 Այդ օրը՝
Տէրը Գետին հոսանքէն մինչեւ Եգիպտոսի վտակը պիտի կամնէ,
Եւ դո՛ւք, ո՛վ Իսրայէլի որդիներ,
Մէկ առ մէկ պիտի հաւաքուիք:

13 Այդ օրը մեծ շեփորը պիտի հնչեցնեն,
Եւ Ասորեստանի երկրին մէջ եղող Դժափառականները,
Նաեւ Եգիպտոսի երկրին մէջ եղող աքսորականները պիտի գան
Ու Երուսաղէմ՝ սուրբ լերան վրայ
Տէրոջ պիտի երկրպագեն:

ԱԶԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆ

28

Վա՛յ Եփրեմի գինովներուն ամբարտաւանութեան պսակին,
Որուն փառաւոր ՝զարդը թառամած ծաղիկ մըն է՝
Գինիով Բթմրածներուն բերրի հովիտին գագաթը:

2 Ահա՛ Տէրոջ կողմէն քաջ եւ ուժեղ թշնամի մը,
Կարկուտի հեղեղի պէս, աներիչ մրրիկի պէս,
Ու հզօր ջուրերու յորդահոս հեղեղի պէս,
Ձեռքովը գետին պիտի Գզարնէ զանոնք:

3 Եփրեմի գինովներուն ամբարտաւանութեան պսակը
Ոտքերով պիտի կոխկռտուի,

4 Եւ բերրի հովիտին գագաթը եղող անոր փառաւոր զարդը,
Որ թառամած ծաղիկ մըն է,
Ամառէն առաջ վաղահաս թուզի պէս պիտի ըլլայ,
Որ տեսնողը՝ երբ ձեռքը առնէ՝ անմիջապէս զայն կը կլլէ:

5 Այդ օրը զօրքերու Տէրը՝ իր ժողովուրդին մնացորդին
Փառաւոր պսակ ու շքեղ թագ պիտի ըլլայ,

6 Եւ Դաատելու նստողին՝ Եարդարութեան ոգի,

Ծ Եբբ.՝ սպառէ

Կ Եբբ.՝ ընողը

Կ Եբբ.՝ կորստուողները

Մ Եբբ.՝ շքեղութիւնը

Բ Եբբ.՝ զարնուածներուն

Գ Եբբ.՝ ձգէ

Ու պատերազմը դէպի **թշնամիին** դուռը՝ մղողներուն՝ զօրութիւն:

ԵՍԱՅԻ ԵՒ ՅՈՒՂԱՅԻ ԳԻՆՈՎ ՄԱՐԳԱՐԷՆԵՐԸ

- 7 Բայց ասոնք ալ գինիով կը մոլորին
Եւ օղիով կը դեղեւին:
Զահանան ու մարգարէն օղիով կը մոլորին.
Անոնք գինիէն ^էկ'ընկղմին, օղիէն կը դեղեւին,
Տեսիլքի մէջ կը մոլորին ու դատաստանի մէջ ^ըկ'երերան.
- 8 Արդարեւ **անոնց** բոլոր սեղանները աղտոտ փսխուներով ^ըծածկուած են,
Այնպէս որ **մաքուր** տեղ մը չկայ:
- 9 Որո՞ւ գիտութիւն սորվեցնէ,
Որո՞ւ ^ժխրատ հասկցնէ.
Կաթէ կտրուածներո՞ւն,
Ծիծէ գատուածներո՞ւն.
- 10 Որովհետեւ պատուէր պատուէրի վրայ, պատուէր պատուէրի վրայ **կը տրուի**,
^իՀրաման հրամանի վրայ, հրաման հրամանի վրայ,
Քիչ մը հոս, քիչ մը հոն:
- 11 Արդարեւ թոթովախօս շրթուներով եւ օտար լեզուով
Պիտի խօսի այս ժողովուրդին,
- 12 Որուն ըսած էր.
«Ահա՛ւասիկ հանգստավայրը, հանգստացուցէ՛ք պարտասածը.
Ահա՛ւասիկ կազդոյրը»:
Բայց անոնք չուզեցին մտիկ ընել:
- 13 Ուստի Տէրոջ խօսքը անոնց պիտի ըլլայ
Պատուէր՝ պատուէրի վրայ, պատուէր՝ պատուէրի վրայ,
Հրաման՝ հրամանի վրայ, հրաման՝ հրամանի վրայ,
Քիչ մը հոս, քիչ մը հոն.
Որպէսզի երթան, կռնակի վրայ՝ իյնան ու ջախջախուին,
Եւ որոգայթի մէջ իյնալով բռնուին:

---

⁷ Եբբ.՝ դատաստանի

⁸ Եբբ.՝ իրաւունքի

⁹ Եբբ.՝ դարձնողներուն

^է Եբբ.՝ կը կլլուին

^ը Եբբ.՝ կը գայթին

^ը Եբբ.՝ լեցուած

^ժ Եբբ.՝ լուր

^ի Եբբ.՝ Լար

^լ Եբբ.՝ գայթին

ՍԻՈՆԻ ՀԱՄԱՐ ԱՆԿԻՆԱՔԱՐ ՄԸ

- 14 Ուրեմն մտի՛կ ըրէք Տէրոջ խօսքը,
Ո՛վ ծաղրող մարդիկ,
Որ Երուսաղէմի մէջ **բնակող** այս ժողովուրդին վրայ կը տիրէք,
- 15 Որովհետեւ ըսիք.
«Մենք մահուան հետ ուխտ կնքեցինք,
Ու ^Խդժոխքին հետ դաշնակցեցանք,
Որ եթէ յորդահոս ^Ծհեղեղը **ասկէ** անցնի՝ մեր վրայ չգայ.
Արդարեւ ստուրթիւնը մեզի ^Կապաստանարան ըրինք,
Եւ կեղծիքի մէջ պահուրտեցանք»:
- 16 Հետեւաբար Տէրը՝ Եհովան սա՛կը յայտարարէ.
«Ահա՛ ես Սիոնի մէջ քար մը կը դնեմ իբր հիմ,
^ԸԸնտիր քար մը, պատուական անկիւնի **քար** մը, ^Ճհաստատուն հիմ մը.
Ո՛վ որ հաւատայ **անոր**, պիտի չարտորայ **փախչելու**»:
- 17 Իրաւունքը լար պիտի ընեմ,
Եւ արդարութիւնը՝ հարթաչափ.
Կարկուտը պիտի քշէ տանի ստութեան ապաստանարանը,
Ու ջուրերը պիտի ողողեն ^Ղպատսպարանը:
- 18 Մահուան հետ ձեր **կնքած** ուխտը պիտի ջնջուի,
Եւ դժոխքին հետ ձեր դաշնակցութիւնը պիտի չհաստատուի:
Երբ յորդահոս ^Ծհեղեղը **ասկէ** անցնի,
Դուք անկէ պիտի կոխկռտուիք.
- 19 Անցնելու ատեն ձեզ պիտի **առնէ** տանի,
Քանի որ ամէն առտու պիտի անցնի, ցերեկ ու գիշեր,
Եւ **անոր** լուրը ^Մլսելն անգամ սոսկումի պիտի մատնէ»:
- 20 Արդարեւ անկողիւնը կարճ է՝ ընկողմանելու համար,
Ու ծածկոցը նեղ է՝ փաթթուելու համար.
- 21 Որովհետեւ Տէրը պիտի կանգնի, ինչպէս Փարասին լերան վրայ **կանգնեցաւ**,
Եւ պիտի Վրդովի, ինչպէս Գաբաւոնի հովիտին մէջ **բարկացաւ**,

^Խ Այսինքն՝ մեռած անձերու կայանին

^Ծ Եբր.՝ խարազանը

^Կ Եբր.՝ Ապաւէն

^Ծ Եբր.՝ Փորձուած

^Ճ Եբր.՝ հիմնուած

^Ղ Եբր.՝ ծածկոյթը

^Ը Եբր.՝ խարազանը

^Մ Եբր.՝ հասկնալն

^Ղ Կամ՝ մոլեգնի

ԵՍԱՅԻԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆԸ

Որպէսզի իր գործը, իր օտարոտի գործը ընէ,
Եւ իր պաշտօնը, իր օտարոտի պաշտօնը կատարէ:

- 22 Հիմա ծաղրող մի՛ ըլլաք,
Որպէսզի ձեր կապերը **աւելի**⁶ չսեղմեն.
Քանի որ զօրքերու Տէրոջմէն՝ Եհովայէն լսեցի
ՉԲնաջնջումի վճիռ մը ամբողջ երկրին վրայ:

ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԻՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆԸ

- 23 Ունկնդրեցէ՛ք, եւ ծա՛յնս լսեցէք.
Ուշադի՛ր եղէք, ու խօ՛սքս լսեցէք:
- 24 Միթէ հերկողը սերմանելու համար ՚միշտ կը հերկէ՞.
Միշտ իր հողը կը բանա՞յ եւ կը տափանէ՞.
25 Անոր մակերեսը հարթելէն ետք՝
Միթէ արջնդեղը չի տարածեր ու չամանը չի՞ ցաներ,
Յորենը կարգով չի՞ դներ, գարին՝ որոշուած տեղը,
Եւ հաճարը՝ եզերքները:
- 26 Արդարեւ իր Աստուածը կը խրատէ զինք,
Ու կը սորվեցնէ կերպը.
27 Քանի որ արջնդեղը ցաքանով չի ծեծուիր,
Եւ չամանին վրայ սայլին անհւր չի դառնար.
Հապա արջնդեղը գաւազանով կը կամնուի,
Ու չամանը՝ ցուպով:
- 28 Հացին **ցորենը** կը մանրէ,
Բայց զայն միշտ չի ծեծեր.
Սայլին անհւր զայն չի փշրեր,
Եւ չձիերը զայն չեն մանրեր:
- 29 Ա՛յս ալ զօրքերու Տէրոջմէն «կու գայ»,
Որուն խորհուրդը սքանչելի է,
Եւ անոր խոհականութիւնը՝ զերազանց:

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՃԱԿԱՏԱԳԻՐԸ

29

Վա՛յ Արիէլի,

---

⁶ Եբր.՝ չուժովնան

² Եբր.՝ Սպառումի

⁷ Եբր.՝ ամբողջ օրը

⁸ Եբր.՝ ձիաւորները

⁴ Եբր.՝ կ'ելլէ

² Եբր.՝ մեծահամբաւ

ԵՍԱՅԻԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆԸ

Դաւիթի ^բբնակած Արիէլ բերդաքաղաքին:

Տարի տարիի վրայ աւելցուցէ՛ք,
Թող **տարեկան** տօները ^գհրարու յաջորդեն՝:

2 Բայց ես Արիէլը տուայտանքի մէջ պիտի ձգեմ, եւ ան ^դտրտում ու տխուր՝ պիտի ըլլայ.
Ինծի ^եԱրիէլի պէս պիտի ըլլայ:

3 Զեզի դէմ բոլորածեւ պիտի բանակիմ,
Զեզ ամրութիւններով պիտի պաշարեմ,
Զեզի դէմ պատնէշներ պիտի կանգնեցնեմ:

4 Ուստի պիտի ցածնաս **եւ** գետինէն խօսիս,
Զու նուաղածայն խօսքերդ հողին **տակէն** պիտի ելլեն,
Չայնդ վհուկի **ծայնից** պէս գետինէն պիտի ^զգայ,
Ու խօսքդ հողէն պիտի մրմնջէ:

5 ^էԹշնամիներուդ բազմութիւնը մանր փոշիի պէս պիտի ըլլայ,
Եւ բռնակալներուն բազմութիւնը՝ անցնող մղեղին պէս.
Ասիկա յանկարծ պիտի ըլլայ, մէկ վայրկեանի մէջ:

6 Զօրքերու Տէրը ^ըքեզ պիտի պատժէ՝
Որոտումով, երկրաշարժով, մեծ ^թպայթիւնով,
Փոթորիկով, մրրիկով ու սպառող կրակի բոցով:

7 Արիէլի դէմ պատերազմող բոլոր ազգերուն բազմութիւնը,
Այսինքն անոր դէմ եւ անոր ամրութիւններուն դէմ բոլոր ^ժպայքարողները
Ու զայն տուայտանքի մէջ ձգողները՝
^իԳիշերը տեսնուած՝ երազի պէս պիտի ըլլան:

8 Ինչպէս անօթին երազին մէջ ^լկը տեսնէ թէ՝ **կերակուր** կ'ուտէ,
Բայց արթննալէն ետք ^լփորը անօթի՝ է,

---

^ա **Այսինքն**՝ Աստուծոյ առիւծին, **կամ**՝ զոհարանին

^բ **Եբր.**՝ բանակած

^գ **Եբր.**՝ զիրար շրջապատեն

^դ **Եբր.**՝ թախիծ ու կոծ

^ե **Այսինքն**՝ կրակարանի, **կամ**՝ զոհարանի

^զ **Եբր.**՝ ըլլայ

^է **Եբր.**՝ Օտարներուդ

^ը **Եբր.**՝ քեզի պիտի հատուցանէ

^թ **Եբր.**՝ ձայնով

^ժ **Եբր.**՝ պատերազմողները

^ի **Եբր.**՝ Գիշերային տեսիլքի

^լ **Եբր.**՝ ահա՛

^լ **Եբր.**՝ անձը պարապ

ԵՍԱՅԻԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆԸ

Ինչպէս ծարաւ մարդը երազին մէջ կը տեսնէ թէ **ջուր** կը խմէ,
Բայց արթննալէն ետք ահա՛ կը պարտասի եւ անձը կը պապակի,
Այնպէս պիտի ըլլայ բոլոր ազգերուն բազմութեան,
Որ Սիոն լերան դէմ կը պատերազմին:

ԱՆՆԿԱՏ ԹՈՂՈՒԱԾ ՅԱՆԴԻՄԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

- 9** Զարմացէ՛ք ու հիացէ՛ք,
Շլացէ՛ք եւ ծփեցէ՛ք.
Անոնք ⁴արբած են, բայց գինիէն չէ.
Կը դանդաչեն, բայց օղիէն չէ:
- 10** Արդարեւ Տէրը ձեր վրայ թմբիւրի ոգի թափեց.
Ձեր աչքերը գոցեց, մարգարէներ.
Ձեր գլուխները ծածկեց, տեսանողներ:
- 11** Ամէն տեսիլք կնքուած գիրքի մը խօսքերուն պէս պիտի ըլլայ ձեզի,
Որ կարդալ գիտցողին կու տան
Ու կ'ըսեն. «Կ'աղերսե՛նք, կարդա՛ ասիկա»:
Իսկ ան կը պատասխանէ. «Չեմ կրնար, որովհետեւ կնքուած է»:
- 12** Ապա գիրքը կարդալ չգիտցողին կու տան
Եւ կ'ըսեն. «Կ'աղերսե՛նք, կարդա՛ ասիկա»:
Ան ալ կը պատասխանէ. «Կարդալ չեմ գիտեր»:
- 13** Հետեւաբար Տէրը կ'ըսէ.
«Քանի այս ժողովուրդը իր բերանով կը մօտենայ **ինձի**,
Միայն իր շրթունքով կը պատուէ զիս,
Բայց իրենց սիրտը ինձմէ հեռացած է,
Եւ ինձմէ **ունեցած** իրենց վախը
Մարդոց սորվեցուցած պատուիրան մըն է,
- 14** Ահա՛ ես այս ժողովուրդին մէջ
Վերստին սքանչելիքներ պիտի ընեմ,
⁶Զարմանալի սքանչելիքներ,
Եւ անոնց իմաստուններուն իմաստութիւնը պիտի կորսուի,
Ու խելացիներուն խելքը պիտի ⁸անհետանայ»:

ՅՈՅՍ ԱՊԱԳԱՅԻ ՀԱՄԱՐ

- 15** Վա՛յ անոնց, որ խորունկ տեղ կը փնտռեն՝
Իրենց ծրագիրները Տէրոջմէն պահելու համար,
Իրենց գործերը խաւարին մէջ կը կատարեն

---

⁸ Եբբ.՝ շլացէ՛ք

⁴ Եբբ.՝ գինովցած

⁶ Եբբ.՝ Սքանչելի

⁸ Եբբ.՝ ծածկուի

Ու կ'ըսեն. «Մեզ ո՞վ կը տեսնէ, մեզ ո՞վ կը ճանչնայ»:

16 ¹Ի՛նչպէս **դերերը** կը շրջէք.

Միթէ բրուտը կաւ կը սեպուի՞,

Որ շինուածը զինք շինողին համար ըսէ.

«Ան զիս չշինեց»,

Եւ ձեւակերպուածը իր ձեւակերպիչին համար ըսէ.

«Ան խելք չունի»:

17 Ահա՛ շատ քիչ ժամանակէն

Լիբանան բարեբեր **արտի** պիտի վերածուի,

Ու բարեբեր **արտը** անտառ պիտի սեպուի:

18 Այդ օրը խուկերը Գիրքին խօսքերը պիտի լսեն,

Կոյրերուն աչքերը մթութենէն եւ խաւարէն **ագատուելով՝** պիտի տեսնեն.

19 Հեզերը Տէրոջմով իրենց ուրախութիւնը պիտի աւելցնեն,

Ու մարդոց մէջ աղքատները Իսրայէլի Սուրբով պիտի խայտան.

20 Արդարեւ բռնակալը պիտի չքանայ,

Եւ ծաղրողը պիտի ⁶բնաջնջուի.

Բոլոր անոնք՝ որ անօրէնութեան համար կը հսկեն՝ պիտի բնաջնջուին,

21 **Նաեւ** անոնք՝ որ մարդ մը ⁴կը դատապարտեն՝ **իրենց** խօսքով,

¹Դատարանին մէջ վճիռ տուողին համար որոգայթ կը լարեն,

Եւ արդարին **իրաւունքը** կը ծռեն զուր տեղը:

22 Հետեւաբար Աբրահամը փրկող Տէրը

Յակոբի տան համար սա՛ կը յայտարարէ.

«Հիմա Յակոբ ա՛լ պիտի չամչնայ,

Հիմա անոր երեսը ա՛լ պիտի չտժգունի.

23 Արդարեւ երբ իր մէջ ⁵տեսնէ իր զաւակները՝ իմ ձեռքերուս գործը,

Իմ անունս պիտի ²փառաւորեն.

Յակոբի Սուրբը պիտի փառաւորեն,

Եւ Իսրայէլի Աստուծմէն պիտի վախնան:

24 Հոգիով մոլորածները խելացութիւն պիտի ճանչնան,

Ու տրտնջողները ուսուցումը պիտի սորվին»:

ԱՆՕԳՈՒՏ ԴԱՇԻՆՔ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՀԵՏ

30

«Վա՛յ ապստամբ ³զաւակներուն, – կը պատգամէ Տէրը, –

¹ Եբր.՝ Անշո՛ւշտ

⁶ Եբր.՝ սպառի

⁴ Եբր.՝ մեղաւոր կը հռչակեն

¹ Եբր.՝ Զաղաքին դրան

⁵ Կամ՝ տեսնեն

² Եբր.՝ սրբացնեն

³ Եբր.՝ որդիներուն

ԵՍԱՅԻ ԽԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆԸ

Որոնք մեղք մեղքի վրայ անելցնելու համար՝
^բՈրոշում կու տան՝, բայց ինձմով չէ.
^գԴաշինք կը կնքեն՝, բայց իմ Հոգիովս չէ.

- 2 Որոնք առանց ^դինձի հարցնելու՝
 Կ'երթան, Եգիպտոս կ'իջնեն,
 Փարաւոնի ^եպաշտպանութեան տակ զօրանալու,
 Եւ Եգիպտոսի հովանիին ապաւինելու համար:
- 3 Բայց Փարաւոնի պաշտպանութիւնը ձեզի ամօթ պիտի ըլլայ,
 Ու Եգիպտոսի հովանիին ապաւինիլը՝ նախատինք:
- 4 Արդարեւ անոր իշխանաւորները Տայանիս ^զգացին,
 Ու պատգամաւորները Հանէս հասան:
- 5 Բոլորը ամչցան այն ժողովուրդին պատճառով՝
 Որ իրենց օգտակար չի **կրնար** ըլլալ,
 Ո՛չ ալ օգնութիւն մը կ'ընէ կամ օգուտ մը կ'ունենայ,
 Հապա **իրենց** ամօթ ու նախատինք պիտի ըլլայ»:
- 6 Հարաւի անասուններուն պատգամը.--
 Տագնապի ու տուայտանքի,
 Մատակ առիւծի եւ առոյգ առիւծի,
 Իժի ու կիզող ^զթեւաւոր օձի երկիրը
 Կը տանին իրենց գոյքերը՝ էշերու կռնակին վրայ,
 Եւ իրենց գանձերը՝ ուղտի սապատին վրայ,
 Այնպիսի ժողովուրդի մը՝ որ **իրենց** օգտակար չ'ըլլար:
- 7 Արդարեւ Եգիպտացիները զուր տեղը եւ ընդունայն կ'օգնեն.
 Ուստի զայն կոչեցի. **«Պարապ նստած ^ըհպարտանք»**:

ԱՆՆԱԶԱՆ Դ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴ

- 8 Ուրեմն գնա՛, անոնց առջեւ գրէ՛ ասիկա տախտակի վրայ,
 Եւ փորագրէ՛ գիրքի մը մէջ,
 Որպէսզի ապագային համար
 Յաւիտենական վկայութիւն ըլլայ:
- 9 Արդարեւ ասիկա ըմբոստ ժողովուրդ մըն է,
 Ուրացող զաւակներ են.

- ^բ Եբր.՝ Խորհուրդ կ'ընեն
- ^գ Կամ՝ Ծածկոցով կը ծածկուին
- ^դ Եբր.՝ բերանիս
- ^ե Եբր.՝ ամրոցին
- ^զ Եբր.՝ եղան
- ^զ Եբր.՝ թռչող
- ^ը Եբր.՝ Ռահաբ, որ Եգիպտոսի մակդիրն է

- Այնպիսի** զաւակներ են՝ որ չեն ուզեր Տէրոջ օրէնքը լսել,
10 Որոնք տեսանողներուն կ'ըսեն. «Մի՛ տեսնէք»,
 Ու մարգարէներուն. «Մեզի համար ուղիղ **բաներ** մի՛ մարգարէանաք.
 Մեզի շողոքորթութիւններ արտայայտեցէք,
 Խաբէութիւններ մարգարէացէք:
- 11** Ճամբայէն հեռացէ՛ք,
 Ուղիէն շեղեցէ՛ք,
 Իսրայէլի Սուրբը մեր առջեւէն ^բհանեցէ՛ք»:
- 12** Ուստի Իսրայէլի Սուրբը սա՛ կը յայտարարէ.
 «Քանի դուք այս խօսքը անարգեցիք,
 Եւ հարստահարութեան ու խարդախութեան ^ժապաւինեցաք
 Եւ անոնց վրայ կռթնեցաք,
- 13** Այս անօրէնութիւնը
 Բարձր պարիսպի մը մէջ՝ իյնալու **մօտ** եղող
 Ուռած ճեղքուածքի պէս պիտի ըլլայ ձեզի,
 Որուն փլուզումը յանկարծ կու գայ՝ մէկ վայրկեանի մէջ:
- 14** Զայն բրուտներու կարասին բեկումին պէս պիտի կոտրէ.
 Պիտի փշրէ ու չխնայէ:
 Անոր բեկորներուն մէջ
^իԽեցատ մը պիտի չգտնուի՝ կրակարանէն կրակ առնելու,
 Կամ լճակէն ջուր հանելու համար»:
- 15** Արդարեւ Տէրը՝ Եհովան, Իսրայէլի Սուրբը, սա՛ կը յայտարարէ.
 «Դուք դարձի գալով եւ հանգստանալով պիտի փրկուիք,
 Ձեր զօրութիւնը հանդարտութեան ու վստահութեան մէջ պիտի կայանայ»:
 Բայց դուք չուզեցիք,
- 16** Հապա ըսիք. «Ո՛չ, ձի **հեծնելով** պիտի փախչինք».
 Ուստի պիտի փախչիք:
Նաեւ ըսիք. «Արագընթաց **ծիերու** վրայ պիտի հեծնենք».
 Հետեւաբար ձեզ հետապնդողներն ալ արագընթաց պիտի ըլլան:
- 17** Մէկուն սաստով՝ հագար **մարդ,**
 Հինգին սաստով՝ **բուրդ** պիտի փախչիք.
 Մինչեւ որ լերան գագաթը սիւնի պէս լքուիք,
 Եւ բլուրին վրայ՝ դրօշակի պէս:
- 18** Բայց Տէրը պիտի սպասէ՝ որպէսզի ձեզի ողորմի,
 Ու պիտի բարձրանայ՝ որպէսզի ձեզի գթայ,
 Քանի որ Տէրը Կարդար Աստուած մըն է.
 Երանի՛ բուրդ անոնց՝ որ անոր կը յուսան:

ԱՍՏՈՒԱԾ ՊԻՏԻ ՕՐՀՆԷ ԻՐ ԺՈՂՈՎՈՒՐԸ

---

^բ Եբր.՝ դադրեցուցէ՛ք

^ժ Եբր.՝ վստահեցաք

^ի Այսինքն՝ Թրծուած կաւի կտոր

^լ Եբր.՝ իրաւունքի

- 19 Արդարեւ ա՛լ պիտի չլաս,
Երուսաղէմի մէջ՝ Սիոնի վրայ բնակող ժողովուրդ.
Երբ աղաղակիդ ծայնը լսէ՝ **շուտով** քեզի պիտի ողորմի.
Զայն լսելով՝ քեզի պիտի պատասխանէ:
- 20 Թէեւ Տէրը ձեզի տագնապի հաց ու տանջանքի ջուր տայ,
Զու ուսուցիչներդ անգա՛մ մըն ալ պիտի չսքօղուին,
Հապա քու աչքերդ ուսուցիչներդ պիտի տեսնեն:
- 21 Երբ աջ կողմը կամ ձախ կողմը **շեղիք**,
Զու ականջներդ ետեւէդ խօսք մը պիտի լսեն՝ որ կ'ըսէ.
«Ա՛յս է ճամբան, ասկէ՛ քալեցէք»:
- 22 Այն ատեն քանդակուած ^Խկուռքերուդ արծաթապատումը
Ու ձուլածոյ կուռքերուդ ոսկիէ՛ յորուազը անմաքուր պիտի **համարես**.
Զանոնք դաշտանի **լաթի** պէս պիտի նետես.
Անոնց պիտի ըսես. «Դո՛ւրս **ելէք**»:
- 23 Այն ատեն **Տէրը** անձրեւ պիտի տայ քու հունտերուդ՝ որով գետինը պիտի սերմանես,
Ու գետինի բերքէն՝ հաց,
Որ առատ եւ պարարտ պիտի ըլլայ:
Այդ օրը քու խաշիներդ ընդարձակ արօտներու մէջ պիտի արածի:
- 24 Գետինը մշակող եզներն ու էշերը
Թիով ու հեծանոցով հոսուած
Մաքուր ^Կկեր պիտի ուտեն:
- 25 Մեծ ջարդին օրը,
Երբ աշտարակները տապալին,
Ամէն բարձր լերան վրայ
Եւ ամէն ^Վվեհ բլուրի վրայ
Առուններ ու ջուրի հոսանքներ պիտի ըլլան:
- 26 Այդ օրը, երբ Տէրը իր ժողովուրդին ^ՅՅվերքը փաթթէ
Եւ անոր հարուածին խոցը բուժէ,
Լուսինին լոյսը արեւին լոյսին պէս պիտի ըլլայ,
Ու արեւին լոյսը՝ եօթնապատիկ անելի,
Եօթը օրուան լոյսին չափ:

ԱՍՏՈՒԱԾ ՊԻՏԻ ՊԱՏԺԷ ԱՍՈՐԵՍԱՆԸ

- 27 Ահա՛ Տէրոջ անունը հեռուէն կու գայ.
Անոր բարկութիւնը կը վառի, եւ բոցը ^Նսաստիկ է.

---

^Խ Եբբ.՝ պատկերներուդ

^Ծ Կամ՝ եփուտը

^Կ Կամ՝ շաղուածք

^Ֆ Եբբ.՝ բարձրացած

^Յ Եբբ.՝ բեկումը

- Շրթունքը սրտմտութեամբ լեցուած է,
 Ու լեզուն սպառող կրակի պէս է:
- 28 Անոր շունչը յորդահոս «հեղեղի պէս է
 Որ մինչեւ վիզը կը հասնի,
 Որպէսզի ազգերը ունայնութեան մաղով մաղէ,
 Եւ ժողովուրդներուն ծնօտը պախուրց **դնելով՝ զանոնք** մոլորեցնէ:
- 29 Դուք սուրբ տօնի մը գիշերուան պէս երգ պիտի ունենաք.
 Իսրայէլի Վեմին՝ Տէրոջ լեռը երթալու համար
 Սրինգով գացողի պէս սիրտի ուրախութիւն **պիտի ունենաք:**
- 30 Տէրը իր փառաւոր ձայնը լսել պիտի տայ,
 Ու իր «երկարած բազուկը» ցոյց պիտի տայ՝
 Սաստիկ բարկութեամբ եւ սպառող կրակի բոցով,
 Թաթառով, հեղեղով ու կարկուտի քարերով:
- 31 Արդարեւ Ասորեստանցի՞ն Տէրոջ ձայնէն պիտի զարհուրի.
 Զայն գաւազանով պիտի զարնէ:
- 32 Որոշուած գաւազանի ամէն ՚հարուած՝
 Որ Տէրը անոր վրայ պիտի իջեցնէ,
 Թմբուկներով եւ քնարներով պիտի ըլլայ.
 Անոր դէմ **ձեռքի**՝ շարժումի պատերազմներով պիտի պայքարի:
- 33 Արդարեւ Տոփէթ առաջուրնէ պատրաստուած է.
 Թագաւորին համար ալ պատրաստուած է:
Զայն խորունկցուց ու լայնցուց.
 Անոր խարոյկը կրակ եւ շատ փայտ է:
 Տէրոջ շունչը՝ ծծումբի հեղեղի պէս՝ զայն պիտի վառէ:

ԱՍՏՈՒԱԾ ՊԻՏԻ ՊԱՇՏՊԱՆԷ ԵՐՈՒՍԱՂԵՍԸ

31

Վա՛յ անոնց՝ որ օգնութեան համար Եգիպտոս կ'իջնեն.
 Զիերու «կ'ապաւինին ու կառքերու կը վստահին՝ որովհետեւ շատ են,
 Նաեւ ձիաւորներու՝ որովհետեւ յոյժ՝ հզօր են,
 Սակայն իրենց նայուածքը Իսրայէլի Սուրբին չեն դարձներ,
 Ու Տէրը չեն փնտռեր:

2 Բայց ինք ալ իմաստուն է. ձախորդութիւն կը բերէ,

---

¹ Եբբ.՝ ծանր
² Եբբ.՝ վտակի
³ Եբբ.՝ բազուկին իջնելը
⁴ Եբբ.՝ անցք
⁵ Եբբ.՝ երերումի
⁶ Եբբ.՝ կը կռթնին
⁷ Կամ՝ բազմաթիւ

ԵՍԱՅԻԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆԸ

Իր խօսքերը զանց չ'ընենք.

Չարերուն տան դէմ պիտի կանգնի,

Եւ անօրէնութիւն գործողներուն օգնութեան դէմ:

3 Եգիպտացիները մարդ են, ո՛չ թէ Աստուած.

Անոնց ձիերը մարմին են, ո՛չ թէ հոգի:

Երբ Տէրը իր ձեռքը երկարէ՝

Թէ՛ օգնողը պիտի գայթի,

Թէ՛ օգնութիւն ստացողը պիտի իյնայ,

Եւ բոլորը միասին պիտի Պորսուին:

4 Արդարեւ Տէրը ինծի սա՛ ըսաւ.

«Ինչպէս առիւծը կամ կորիւնը իր որսին համար կը մռնչէ,

Ու երբ հովիւներուն էբազմութիւնը անոր դէմ՝ համախմբուի՝

Անոնց ձայնէն չի զարհուրիր,

Եւ անոնց դղրդիւնէն չի հպատակիր,

Այնպէս ալ զօրքերու Տէրը Սիոն լերան համար

Ու անոր բլուրին համար պատերազմելու պիտի իջնէ:

5 Ինչպէս թռչնազգիները **իրենց ձագերուն վրայ իրենց** թելերը կը տարածեն,

Այնպէս զօրքերու Տէրը Երուսաղէմը պիտի պաշտպանէ.

Ջայն պաշտպանելով պիտի ազատէ,

Անոր՝ վրայէն անցնելով՝ պիտի փրկէ»:

6 Իսրայէլի որդիներ, վերադարձէ՛ք այն **Աստուծոյն՝**

Որուն դէմ՝ չափազանց ապստամբեցաք.

7 Արդարեւ այդ օրը ամէն մարդ պիտի մերժէ

Իր արծաթէ չաստուածներն ու ոսկիէ չաստուածները,

Որոնք ձեր մեղաւոր ձեռքերը շինեցին ձեզի:

8 «Ասորեստանցին սուրով պիտի իյնայ, բայց ո՛չ թէ **ազնուական** մարդու սուրով.

Այն սուրը որ զինք պիտի սպառէ՝ **ռամիկ** մարդու չէ:

Ան սուրէն պիտի փախչի,

Եւ անոր երիտասարդները հարկատու պիտի ըլլան:

9 Պիտի ժայռը երկիւղէն պիտի հեռանայ՝,

Եւ անոր իշխանաւորները դրօշակէն պիտի զարհուրին».

Կը պատգամէ Տէրը, որուն կրակը Սիոնի մէջ է,

Ու փուռը՝ Երուսաղէմի մէջ:

---

⁹ Եբբ.՝ սպառին

⁷ Եբբ.՝ գոչէ

⁶ Եբբ.՝ լիութիւնը

⁹ Եբբ.՝ կանչուի

⁵ Կամ՝ խնայելով

⁶ Եբբ.՝ խորապէս

⁹ Կամ՝ իր երկիւղին պատճառով իր ժայռէն պիտի անցնի

32

Ահա՛ թագաւոր մը արդարութեամբ պիտի թագաւորէ,
Եւ իշխանաւորները իրաւունքով պիտի իշխեն:

2 ^աԱյս մարդը՝ հովին **դէմ** թաքստոցի պէս պիտի ըլլայ,
Հեղեղին **դէմ**՝ ծածկոյթի պէս,
Տափաստանը՝ ջուրի առուններու պէս,
Եւ ծարաւուտ երկրին մէջ՝
Մեծ ժայռի մը հովանիին պէս:

3 Տեսնողներուն աչքերը պիտի չշլանան,
Լսողներուն ականջները ուշադիր պիտի ըլլան,

4 Ծտապողներուն սիրտը գիտութիւնը պիտի ըմբռնէ,
Ու թոթովախօսներու լեզուն
^բԱրագ եւ յստակ պիտի խօսի՝:

5 Անզգամը անգամ մըն ալ ազնուաբարոյ պիտի չկոչուի,
Ո՛չ ալ կծծիին առատաձեռն պիտի ըսուի:

6 Արդարեւ անզգամը անզգամութիւն կ'արտաբերէ,
Եւ անոր սիրտը անօրէնութիւն կը գործէ.
Կեղծաւորութեամբ կը վարուի ու Տէրոջ դէմ քամահրանք կ'արտայայտէ:
Անօթիին անձը **կերակուրէ** կը ^գզրկէ,
Եւ ծարաւին խմելիքը կը ^դհատցնէ:

7 Կծծիին ^եհնարքները գէշ են.
Ան սուտ խօսքերով դժբախտները բնաջնջելու համար
^զՆենգութիւններ կը խորհի,
Նոյնիսկ եթէ ^էաղքատին դատը արդար ըլլայ՝:

8 Իսկ ազնուաբարոյ մարդը ազնիւ **բաներ** կը խորհի,
Եւ ազնիւ **բաներով** ^ըհաստատ կը մնայ՝:

ԴԱՏԱՍՏԱՆ ԵՒ ՎԵՐԱՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

9 Ո՛վ անխռով կիներ, կանգնեցէ՛ք,

^ա Կամ՝ Ամէն մէկը

^բ Եբբ.՝ Պիտի շտապէ յստակ խօսիլ

^գ Եբբ.՝ պարպէ

^դ Եբբ.՝ պակսեցնէ

^ե Եբբ.՝ զէնքերը

^զ Եբբ.՝ Նենգ մտադրութիւններ

^է Եբբ.՝ աղքատը իրաւունքով խօսի

^ը Եբբ.՝ կը հաստատուի

Մտի՛կ ըրէք իմ ծայնս.

Ո՛վ ապահովութեան մէջ եղող աղջիկներ,

Ունկնդրեցէ՛ք իմ խօսքս:

- 10 Օրերով ու տարիներով պիտի վրդովիք,
Ո՛վ ապահովութեան մէջ եղող կիներ,
Քանի որ այգեկութիւնը ^բկորսուեցաւ,
^ժՀունձքին ժամանակը պիտի չգայ:
- 11 Ո՛վ անխռով կիներ, դողացէ՛ք.
Ո՛վ ապահովութեան մէջ եղող կիներ, վրդովեցէ՛ք.
Հանուեցէ՛ք ու մերկացէ՛ք,
Եւ ձեր մէջքը **քո՛ւրձ** կապեցէք:
- 12 Յանկալի արտերուն **ու** պտղաբեր որթատունկին համար
՚Իրենց կուրծքը պիտի ծեծեն՝:
- 13 Իմ ժողովուրդիս հողին վրայ
Փուշ **եւ** ցախ պիտի բուսնին.
Նոյնպէս բոլոր բերկրանքի տուններուն վրայ՝
Հրճուալից քաղաքին մէջ:
- 14 Արդարեւ պալատները **երեսէ** պիտի ձգուին,
՚Խռովալից քաղաքը՝ պիտի լքուի,
Բերդերն ու աշտարակները յաւիտեան քարայրներ պիտի ըլլան,
Վայրենի էջերու բերկրանքին համար **ու** հօտերու արօտ ըլլալու համար,
- 15 Մինչեւ որ վերէն՝ մեր վրայ Հոգի թափուի:
Այն ատեն անապատը բարեբեր **արտի** պիտի վերածուի,
Եւ բարեբեր **արտը** անտառ համարուի.
- 16 Անապատին մէջ իրաւունքը պիտի բնակի,
Ու բարեբեր **արտին** մէջ արդարութիւնը պիտի մնայ.
- 17 Արդարութեան գործը խաղաղութիւն պիտի ըլլայ,
Եւ արդարութեան ^Խարդիւնքը՝ հանդարտութիւն ու ապահովութիւն յաւիտեան:
- 18 Իմ ժողովուրդս խաղաղաւէտ բնակարանի մէջ,
Ապահով բնակարաններու մէջ,
Եւ անխռով հանգստավայրի մէջ պիտի բնակի.
- 19 Բայց կարկուտ պիտի իջնէ անտառին վրայ,
Ու քաղաքը բոլորովին պիտի նուաստանայ:
- 20 Երանի՛ ձեզի, որ բոլոր ջուրերուն քով կը սերմանէք,
Եւ եզին ու իշուն ոտքը **ամէն տեղ** ^ժկոխել կու տաք՝:

---

^բ Եբր.՝ սպառեցաւ

^ժ Եբր.՝ Հաւաքումին

^Ի Եբր.՝ Ծիծերուն վրայ պիտի հեծեծեն

^Լ Եբր.՝ Քաղաքին դրդիւնը

^Խ Եբր.՝ ծառայութիւնը

^ժ Եբր.՝ կը դրկէք

33

Վա՛յ քեզի, ո՛վ կործանող, որ չկործանուեցար.

Վա՛յ քեզի, ո՛վ ^ադաւաճան, որ քեզի ^բչդաւաճանեցին:

Երբ դուն կործանելը լմնցնես՝ քեզ պիտի կործանեն,

Երբ դաւաճանելէ դադրիս՝ քեզի պիտի դաւաճանեն:

2 Ո՛վ Տէր, ողորմէ՛ մեզի, քեզի՛ կը յուսանք.

Ամէն առտու ^գմեր զօրութի՛ւնը՝ եղիր,

Ու տագնապի ժամանակ՝ մեր փրկութիւնը:

3 Դղրդիւնին ձայնէն ժողովուրդները կը փախչին,

Քու բարձրանալէդ ազգերը կը ցրուին:

4 Ձեր աւարը պիտի հաւաքեն՝ գրուիճի հաւաքումին պէս.

Անոր վրայ պիտի խոյանան՝ մարախներու խոյանքին պէս:

5 Տէրը բարձրացած է, որովհետեւ բարձր **վայրերը** կը բնակի.

Սիոնը իրաւունքով եւ արդարութեամբ լեցուց:

6 Իմաստութիւնն ու գիտութիւնը քու ^դօրերուդ ապահովութիւնը պիտի ըլլան,

Եւ փրկութեանդ ^եզօրութիւնը.

Տէրոջ վախը ^զքու գանձդ է:

7 Ահա՛ անոնց հերոսները դուրսը կ'աղաղակեն.

Խաղաղութեան պատգամաւորները դառնապէս կու լան:

8 Պողոտաները ամայացան,

Ուղիէն անցնող ^կչմնաց:

Անիկա ուխտը խզեց, քաղաքները անարգեց.

Մարդը չի յարգեր:

9 Երկիրը կը սգայ ու կ'ուժաթափի.

Լիբանան ամչցաւ **եւ** թարշամեցաւ.

Սարոն անապատի պէս եղաւ:

Բասան ու Կարմեղոս կը թօթուուին:

ԱՍՏՈՒԱԾ ԿԸ ԽՐԱՏԷ ԻՐ ԹՇՆԱՄԻՆԵՐԸ

10 «Հիմա պիտի կանգնիմ,– կ'ըսէ Տէրը,–

^ա Եբր.՝ անհաւատարիմ

^բ Եբր.՝ անհաւատարիմ չեղան

^գ Եբր.՝ անոնց բազո՛ւկը

^դ Եբր.՝ ժամանակներուդ

^ե Եբր.՝ գանձը

^զ Եբր.՝ անոր

^կ Եբր.՝ դադրեցաւ

ԵՍԱՅԻԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆԸ

- Հիմա պիտի ^բփառաւորուիմ,
Հիմա պիտի բարձրանամ:
- 11 Դուք չոր խոտ պիտի յղանաք **եւ** խոզան պիտի ծնանիք,
Ու ձեր ^բշունչը կրակի **պէս** ձեզ պիտի սպառէ:
- 12 Ժողովուրդները ^ժկիրով պիտի այրին՝
Անոնք կրակի մէջ պիտի այրին՝ կտրուած փուշերու **պէս**»:
- 13 Ո՛վ հեռու եղողներ, լսեցէ՛ք թէ ի՛նչ ըրի.
Ո՛վ մօտ եղողներ, ճանչցէ՛ք իմ գօրութիւնս»:
- 14 Սիոնի մէջ մեղաւորները կը վախնան,
Դողը համակած է կեղծաւորները:
Մեզմէ ո՞վ **կրնայ** բնակիլ սպառող կրակին մէջ.
Մեզմէ ո՞վ **կրնայ** բնակիլ յաւիտենական վառարանին մէջ.–
- 15 Արդարութեամբ ընթացողը **եւ** ուղղամտութեամբ խօսողը,
Անիրաւութեան շահը ^իմերժողը,
Կաշառք չստանալու համար ձեռքերը թօթուողը,
Արիւնահեղութեան **խօսքերը** չլսելու համար ականջները խցողը,
Ու չարութիւնը չտեսնելու համար աչքերը գոցողը:
- 16 Անհկա բարձր **վայրերը** պիտի բնակի,
Անոր միջնաբերդը ամուր ժայռերու վրայ պիտի ըլլայ.
Անոր հաց պիտի տրուի,
եւ անոր ջուրը ապահովուած պիտի ըլլայ:

ՅԱՂԹԱԿԱՆ ԱՊԱԳԱՆ

- 17 Զու աչքերդ թագաւորը պիտի տեսնեն՝ իր գեղեցկութեամբ.
Անոնք հեռաւոր երկրին պիտի նային:
- 18 Զու սիրտդ աներու մասին պիտի խորհրդածէ.
«Ո՞ւր է ատենադպիրը, ո՞ւր է կշռողը,
Ո՞ւր է աշտարակները հաշուողը»:
- 19 Դուն **ա՛յ** պիտի չտեսնես **այն** յախուռն ժողովուրդը,
Դժուարիմաց ու ^լանծանօթ լեզու ունեցող ժողովուրդը,
Թրթովախօս **եւ** անհասկնալի լեզուով խօսող **ժողովուրդը**:
- 20 Մեր տօնախմբութիւններու քաղաքին՝ Սիոնի՛ նայէ.
Զու աչքերդ Երուսաղէմը պիտի տեսնեն,
Իբրեւ անխռով բնակարան մը **եւ** անխախտ վրան մը,
Որուն ցիցերը ընդմիջտ պիտի ^{իւ}չխլուին,

^բ Եբր.՝ բարձրացուիմ

^բ Կամ՝ բարկութեան ոգին

^ժ Կամ՝ կիրի այրուածքին **պէս** պիտի ըլլան

^ի Կամ՝ անարգողը

^լ Եբր.՝ խորունկ

^{իւ} Եբր.՝ չվերցուին

Ու պարաններէն ո՛չ մէկը պիտի փրթի:

21 Հապա հոն վեհափառ Տէրը պիտի ըլլայ մեզի՝
Լայնատարած գետակներու եւ գետերու տեղ մը,
Ուր թիաքարշ նաւ պիտի չմտնէ,
Եւ անկէ հոյակապ նաւ պիտի չանցնի:

22 Արդարեւ մեր դատաւորը Տէ՛րն է,
Մեր օրէնսդիրը Տէ՛րն է,
Մեր թագաւորը Տէ՛րն է.
Ի՛նք մեզ պիտի ազատէ:

23 Զու պարաններդ թուլցան,
Իրենց կայմին խարիսխը չկրցան ամրացնել,
Առագաստը չկրցան բանալ.
Այն ատեն մեծ ւար բաժնուեցաւ,
Մինչէն անգամ կաղերը կողոպուտէն առին:

24 Ու հոն բնակողը պիտի չըսէ. «Հիւանդ եմ»:
Հոն բնակող ժողովուրդին անօրէնութիւնը պիտի ներուի:

ԱՍՏՈՒԱԾ ՊԻՏԻ ՊԱՏԺԷ ԻՐ ԹԾՆԱՄԻՆԵՐԸ

34

Ո՛վ ազգեր, մօտեցէ՛ք՝ որպէսզի լսէք,
Ո՛վ ժողովուրդներ, ուշադի՛ր եղէք.
Երկիրն ու անոր ^բբոլոր բնակիչները՝,

Երկրագունդը եւ անոր բոլոր արտադրածները թող մտիկ ընեն:

2 Արդարեւ Տէրոջ բարկութիւնը բոլոր ազգերուն վրայ է,
Ու ցասումը՝ անոնց բոլոր զօրքերուն վրայ.
Ինք զանոնք անճիտեց, զանոնք սպանդի մատնեց:

3 Անոնց ^գսպաննուածները պիտի նետուին,
Եւ անոնց դիակներէն գարշահոտութիւն պիտի ելլէ.
Անոնց արիւնէն լեռները պիտի հալին:

4 Երկինքի բոլոր զօրքերը պիտի մաշին.
Երկինքը ^դմագաղաթի պէս պիտի ոլորուի,
Եւ անոր բոլոր զօրքերը վար պիտի թափին՝
Ինչպէս տերեւը որթատունկէն կը թափի,
Ինչպէս **թուզը** թգենիէն կը թափի:

5 Արդարեւ իմ սուրս երկինքի մէջ արբեցած է.
Ահա՛ ան Եդովմի վրայ եւ իմ նզոված ժողովուրդիս վրայ
Դատաստան **կիրարկելու** պիտի իջնէ:

^ա Եբր.՝ բնակչութիւն

^բ Եբր.՝ լիութիւնը

^գ Եբր.՝ խոցուածները

^դ Եբր.՝ գիրքի

- 6 Տէրոջ սուրը արիւնով լեցուած է.
Ճարպով իւղոտած է,
Պարարտ գառներուն եւ նոխազներուն արիւնով,
Խոյերու երիկամունքներուն ճարպով,
Քանի որ Տէրը Բոսրայի մէջ զոհ ունի,
Ու Եդովմի երկրին մէջ՝ մեծ սպանդ:
- 7 Անոնց հետ պիտի իյնան ^եգոմէշները,
Նաեւ զուարակները՝ ցուէրուն հետ.
Անոնց երկիրը արիւնով պիտի ոռոգուի,
Եւ անոնց հողը ճարպով պիտի պարարտանայ,
- 8 Որովհետեւ Տէրոջ վրէժխնդրութեան օրն է,
Ու Սիոնի դատին հատուցումի տարին:
- 9 ^զԵդովմի վտակները ձիւթի պիտի վերածուին,
Եւ հողը՝ ծծումբի.
Անոր երկիրը վառուող ձիւթ պիտի ըլլայ,
- 10 Գիշեր ու ցերեկ պիտի չմարի,
Անոր ծուխը յաւիտեան պիտի բարձրանայ:
^եԴարէ դար՝ անապատ պիտի ըլլայ,
Յմիշտ անկէ անցնող պիտի չըլլայ.
- 11 Հապա հաւալուսնը եւ ոզնին պիտի տիրանան անոր,
Հոն քաջահաւն ու ագռաւը պիտի բնակին:
Անոր վրայ ամայութեան լարը պիտի քաշուի,
Եւ դատարկութեան ^ըհարթաչափը:
- 12 Անոր ազնուականները ^թթագաւորութեան պիտի կանչեն,
Բայց ո՛չ **մէկը** հոն պիտի ըլլայ.
Անոր բոլոր իշխանաւորները պիտի ոչնչանան:
- 13 Անոր պալատներուն մէջ փուշեր պիտի բուսնին,
Եւ անոր ամրոցներուն մէջ՝ ^ժժեկքան ու ^իիմոշենի.
Շնագայլերու բնակարան,
Ջայլամներու բակ պիտի ըլլայ:
- 14 ^լՎայրենի կատուները՝ բորենիներուն պիտի հանդիպին,
Այծամարդերը զիրար պիտի կանչեն.

---

^ե Կամ՝ միեղջերուները

^զ Եբբ.՝ Անոր

^ե Եբբ.՝ Սերունդէ սերունդ

^ը Եբբ.՝ կշռաքարը

^թ Այսինքն՝ թագաւոր հռչակելու

^ժ Փշոտ թուփ մը

^ի Փշոտ թուփ մը

^լ Կամ՝ Անապատի գազանները

Յուշկապարիկները հոն պիտի հանգչին,
Եւ իրենց հանգստավայր գտնեն:

- 15 Հոն նետօձը իր բոյնը պիտի շինէ ու **հակիրթ** ածէ,
Թխսէ եւ **ծագերը** իր հովանիին տակ խնամէ.
Ուրուրներն ալ հոն պիտի հաւաքուին, իւրաքանչիւրը իր ընկերին հետ:
- 16 Տէրոջ գիրքին մէջ փնտռեցէ՛ք ու կարդացէ՛ք.
«Ասոնցմէ ո՛չ մէկը պիտի պակսի,
Ո՛չ մէկը ընկերը ^hպիտի փնտռէ՛»,
Որովհետեւ ^oՏէրոջ բերանը՝ հրամայեր է,
Եւ իր Հոգին զանոնք հաւաքեր է:
- 17 Ինք անոնց համար վիճակ ձգեր է,
Ու իր ձեռքը ^yզայն լարով բաժներ է անոնց.
Յաւիտեան անոր պիտի տիրանան,
Դարէ դար անոր մէջ պիտի բնակին»:

ՍՐԲՈՒԹԵԱՆ ՃԱՄԲԱՆ

35

Անապատն ու տափաստանը ^uպիտի բերկրին,
Եւ անբնակ երկիրը պիտի խայտայ ու նարկիսի պէս պիտի ծաղկի:

- 2 Ան բոլորովին պիտի ծաղկի,
Եւ խայտալով ու ցնծութեամբ պիտի ուրախանայ:
Անոր պիտի տրուի Լիբանանի փառքը,
Կարմեղոսի եւ Սարոնի վայելչութիւնը.
Անոնք պիտի տեսնեն Տէրոջ փառքը,
Մեր Աստուծոյն վայելչութիւնը:
- 3 Թուլցած ձեռքերը ուժով ցուցէ՛ք,
Ու ^pդողդոջուն ծունկերը զօրացուցէ՛ք:
- 4 ^yԱյլայլած սիրտ ունեցողներուն ըսէ՛ք.
«Ուժով ցէ՛ք, մի՛ վախճաք.
Ահա՛ ձեր Աստուածը վրէժխնդրութեամբ
Եւ Աստուծոյ վարձատրութեամբ պիտի գայ.
Ան պիտի գայ ու ձեզ ազատէ»:
- 5 Այն ատեն կոյրերուն աչքերը պիտի բացուին,
Եւ խուլերուն ականջները պիտի բացուին:
- 6 Այն ատեն կաղը երջերուի պէս պիտի ոստնու,

- ^h Եբր.՝ աչքէ պիտի անցընէ
- ^o Եբր.՝ իմ բերանս
- ^y Այսինքն՝ երկիրը
- ^u Կամ՝ անոնց համար պիտի
- ^p Եբր.՝ գայթող
- ^y Եբր.՝ Արագաշարժ

Ու համրին լեզուն պիտի օրհներգէ,
Զանի որ անապատին մէջ ջուրեր պիտի ժայթքեն,
Եւ անբնակ երկրին մէջ՝ վտակներ:

7 Խորշակահար **երկիրը** լիճի պիտի վերածուի,
Ու ծարաւուտ երկիրը՝ ջուրի աղբիւրներու.
Շնագայլերուն պառկած բնակարանը
Խոտ, եղէգ եւ պրտու **պիտի բուսցնէ:**

8 Հոն պողոտայ ու ճամբայ պիտի ըլլայ,
Եւ ան Սրբութեան պողոտայ պիտի կոչուի:
Անկէ անմաքուր **մէկը** պիտի չանցնի,
Հապա ան **միայն** անոնց համար պիտի ըլլայ.
Այդ ճամբայէն գացողները – **մինչեւ անգամ** յիմարները – պիտի չմոլորին:

9 Հոն առիւծ պիտի չըլլայ,
Անոր վրայ պատառող գազան պիտի չբարձրանայ
Ու հոն պիտի չգտնուի,
Հապա փրկուածները **հոն** պիտի քալեն:

10 Տէրոջ ազատածները պիտի վերադառնան,
Յնծերգերով Սիոն պիտի գան,
Ու անոնց գլուխին վրայ յաւիտենական ուրախութիւն պիտի ըլլայ.
Անոնք բերկրանք եւ ուրախութիւն պիտի ստանան,
Տրտմութիւնն ու հառաչանքը **անոնցմէ** պիտի ՚հեռանան:

ԱՍՈՐԵՍՏԱՆՑԻՆԵՐԸ ԿԸ ՍՊԱՌՆԱՆ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ
(Դ. Թագ. 18. 13-27: Բ. Մնաց. 32. 1-19)

36

Եզեկիա թագաւորին տասնչորրորդ տարին՝ Ասորեստանի Սենեքերիմ թագաւորը Յուդայի բոլոր պարսպապատ քաղաքներուն դէմ բարձրացաւ, ու զանոնք գրաւեց: 2 Ասորեստանի թագաւորը Ռափսակը շատ զօրքով Լաքիսէն Երուսաղէմ դրկեց՝ Եզեկիա թագաւորին, եւ ան «Թափիչին արտին պողոտային վրայ՝ վերի աւազանին ջրմուղին քով կայնեցաւ: 3 Զեղկիայի որդին՝ Եղիակիմ՝ Բարքունապետը, Սեբնա ատենադպիրը, եւ Ասափի որդին՝ Յովաք՝ դիւանադպիրը, դուրս ելան՝ անոր քով:

4 Ռափսակ անոնց ըսաւ. «Եզեկիայի ըսէ՛ք. «Մեծ թագաւորը, Ասորեստանի թագաւորը, սա՛ կը յայտարարէ. "Ի՞նչ է այդ վստահութիւնը՝ որուն ՚կ'ապաւինիս: 5 Դուն ըսիր. «Պատերազմի համար ծրագիր ու զօրութիւն **ունիմ**»». բայց **ատոնք** շրթունքի խօսքեր են: Ուրեմն որո՞ւ վստահելով ինծի դէմ ըմբոստացար: 6 Ահա՛ դուն այդ ջախջախուած եղէգէ ցուպին՝ Եգիպտոսի կը վստահիս, որուն եթէ մէկը յենի՝ իր ձեռքը պիտի մտնէ եւ զայն

⁷ Եբր.՝ փախչիմ

⁸ Այսինքն՝ Լուացարարին

⁹ Եբր.՝ թագաւորին տան վրայ եղողը

¹⁰ Եբր.՝ յիշատակութիւններու դպիրը

¹¹ Եբր.՝ կը վստահիս

ծակէ: Եգիպտոսի Փարաւոն թագաւորը այդպէս է բոլոր իրեն վստահողներուն^Գ: **7** Բայց եթէ ինծի ըսես. “Մենք մեր Աստուծոյն՝ Եհովայի կը վստահինք^Գ, ասիկա ան չէ^Ը, որուն բարձր տեղերն ու զոհասեղանները Եգեկիա հանեց՝ Յուդայի եւ Երուսաղէմի **Բնակիչներուն** հրամայելով. “Միայն այս զոհասեղանին առջեւ երկրպագեցէք^Գ: **8** Ուրեմն հիմա իմ տիրոջս՝ Ասորեստանի թագաւորին “հետ հաշտուէ՛”, ու քեզի երկու հազար ձի տամ, եթէ կարենաս անոնց վրայ հեծեալներ դնել: **9** Ի՞նչպէս իմ տիրոջս ամենէն պզտիկ ծառաներէն մէկ կուսակալին “ընկրկիլ պիտի տաս,” դուն որ կառքերու եւ ձիաւորներու համար Եգիպտոսի կը վստահիս: **10** Հիմա այս երկիրը արդեօք առանց Եհովայի **հրամանի՞** բարձրացեր եմ՝ զայն կործանելու համար: Եհովան ինծի ըսաւ. “Այս երկրին դէմ բարձրացի՛ր, ու զայն կործանէ^Գ»:

11 Եղիակիմ, Սեբնա ու Յովաք Ռափսակի ըսին. «Կ’աղերսե՛նք, քու ծառաներուդ հետ “ասորերէ՛ն խօսէ, քանի որ մենք կը հասկնանք. մեզի հետ “Եբրայերէն մի՛ խօսիր՝ պարիսպին վրայ եղող ժողովուրդին ականջներուն»»: **12** Բայց Ռափսակ պատասխանեց. «Միթէ այս խօսքերը ըսելու համար իմ տէրս զիս **միայն** քու տիրոջդ ու քեզի՞ դրկեց. այս մարդոց **ալ** չէ՞, որ պարիսպին վրայ կը կենան, ձեզի հետ իրենց կղկղանքը ուտելու եւ իրենց մէզը խմելու»:

13 Յետոյ Ռափսակ ոտքի ելաւ, ու բարձր ձայնով Եբրայերէն գոչեց եւ ըսաւ. «Մտի՛կ ըրէք մեծ թագաւորին՝ Ասորեստանի թագաւորին խօսքերը: **14** Թագաւորը սա՛ կը յայտարարէ. “Եգեկիա ձեզ թող չհրապուրէ, քանի որ ան չի կրնար ձեզ ազատել: **15** Եգեկիա ձեզ Եհովայի վրայ վստահիլ թող չտայ՝ ըսելով. “Եհովան մեզ անշուշտ պիտի ազատէ, **եւ** այս քաղաքը Ասորեստանի թագաւորին ձեռքը պիտի չմատնուի^Գ: **16** Եգեկիայի մտիկ մի՛ ընէք, որովհետեւ Ասորեստանի թագաւորը սա՛ կը յայտարարէ. “Ինծի հետ “հաշտութի՛ւն ըրէք ու ինծի՛ ժեկէք, որ ձեզմէ իւրաքանչիւրը իր որթատունկէն եւ իւրաքանչիւրը իր թգեմիէն ուտէ, ու ձեզմէ իւրաքանչիւրը իր ջրհորին ջուրէն խմէ. **17** մինչեւ որ ես գամ եւ ձեզ տանիմ ձեր երկրին պէս երկիր մը, ցորենի ու քաղցուի երկիր մը, հացի եւ այգիներու երկիր մը: **18** Թող Եգեկիա ձեզ չհամոզէ՛ ըսելով. “Եհովան մեզ պիտի ազատէ”: Միթէ **միւս** ազգերուն աստուածներէն իւրաքանչիւրը ազատե՞ց իր երկիրը Ասորեստանի թագաւորին ձեռքէն: **19** Եմաթի եւ Արփաթի աստուածները ո՞ւր են. Սեփարուիմի աստուածները ո՞ւր են. միթէ անոնք Սամարիան իմ ձեռքէս ազատեցի՞ն: **20** Այս երկիրներուն բոլոր աստուածներէն ո՞րը իր երկիրը իմ ձեռքէս ազատեց, որ Եհովան Երուսաղէմը իմ ձեռքէս ազատէ^Գ»: **21** Իսկ անոնք լուռ կեցան եւ ո՛չ մէկ խօսքով անոր պատասխանեցին. քանի որ թագաւորը պատուիրեր էր. «Անոր մի՛ պատասխանէք»:

22 Զեղկիայի որդին՝ Եղիակիմ արքունապետը, Սեբնա ատենադպիրը, եւ Ասափի որդին՝ Յովաք դիւանադպիրը, իրենց հագուստները պատռած՝ Եգեկիայի գացին ու Ռափսակի խօսքերը անոր հաղորդեցին:

^Գ Կամ՝ պատահող տուր

^Ը Եբր.՝ երեսը պիտի դարձնես

^Գ Եբր.՝ արամերէն, կամ՝ քաղդէարէն

^Ը Եբր.՝ հրէերէն

^Գ Եբր.՝ օրհնութի՛ւն

^Ը Եբր.՝ դուրս ելէք

ԹԱԳԱՒՈՐԸ ԿԸ ԴԻՍԷ ՄԱՐԳԱՐԷՒՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ
(Դ. Թագ. 19. 1-7)

37

Երբ Եզեկիա թագաւորը լսեց, իր հագուստները պատռեց, քուրձ հագաւ եւ Տէրոջ տունը մտաւ: **2** Յետոյ Եղիակիմ արքունապետը, Սեբնա ատենադպիրն ու քահանաներուն երէցները, քուրձեր հագած, ղրկեց Ամովսի որդիին՝ Եսայի մարգարէին: **3** Անոր ըսին. «Եզեկիա սա՛ կ'ըսէ. "Այսօր տագնապի, կշտամբանքի եւ անարգանքի օր է. քանի որ "զաւակները մինչեւ Բարգանդին բերանը" հասան, բայց ծնանելու ոյժ չկայ: **4** Թերեւս Տէրը՝ քու Աստուածդ՝ Ռափսակի խօսքերը լսէ,– որ իր տէրը՝ Ասորեստանի թագաւորը՝ ղրկեց ապրող Աստուածը նախատելու համար,– ու Տէրը՝ քու Աստուածդ՝ **իր** լսած խօսքերուն **համար** կշտամբէ: Ուրեմն դուն "գոյութիւն ունեցող" մնացորդին համար աղօթք բարձրացուր»^ա: **5** Եզեկիա թագաւորին ծառաները Եսայիի գացին. **6** Եսայի ալ անոնց ըսաւ. «Ձեր տիրոջ սա՛ ըսէք. "Տէրը սա՛ կը յայտարարէ. "Մի՛ վախնար քու լսած խօսքերէդ, որոնցմով Ասորեստանի թագաւորին սպասաւորները ինծի հայհոյեցին: **7** Ահա՛ ես անոր վրայ ոգի մը պիտի ղրկեմ, եւ լուր մը լսելով՝ իր երկիրը պիտի վերադառնայ. իր երկրին մէջ գայն սուրով պիտի "գարնեմ"»^ա:

ԱՍՈՐԵՍՏԱՆՑԻՆԵՐԸ ԿԸ ՂՐԿԵՆ ՈՒՐԻՇ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔ ՄԸ
(Դ. Թագ. 19. 8-19)

8 Ռափսակ վերադարձաւ, եւ Ասորեստանի թագաւորը գտաւ՝ որ Լեբնայի դէմ կը պատերազմէր, որովհետեւ լսած էր թէ Լաքիսէն մեկներ է: **9** **Սենեքերիմ** Եթովպիայի Թարակա թագաւորին մասին լսեց թէ կ'ըսէին. «Ահա՛ ան քեզի դէմ պատերազմելու համար դուրս ելեր է»: Երբ **ասիկա** լսեց, Եզեկիայի պատգամաւորներ ղրկեց՝ ըսելով. **10** «Յուդայի Եզեկիա թագաւորին սա՛ ըսէք. "Քու Աստուածդ՝ որուն կը վստահիս, քեզ թող չհրապուրէ՛ ըսելով. "Երուսաղէմ Ասորեստանի թագաւորին ձեռքը պիտի չմատնուի": **11** Ահա՛ դուն լսեցիր ինչ որ Ասորեստանի թագաւորները բոլոր երկիրներուն ըրին, ի՛նչպէս զանոնք ակերեցին. ուստի **միայն** դո՞ւն պիտի ազատիս: **12** Միթէ իմ հայրերուս կոտորած ազգերուն – Գովզանի, Խառանի, Ռեսեփի, եւ Թելասարի մէջ եղող Եդեմի որդիներուն – աստուածները զանոնք ազատեցի՞ն: **13** Ո՞ր են Եմաթի թագաւորը, Արփաթի թագաւորը, ու Սեփարուիմ քաղաքին, Անայի եւ Աւայի թագաւորը»^ա:

14 Եզեկիա Գնամակը պատգամաւորներուն ձեռքէն առաւ եւ զայն կարդաց. ապա Տէրոջ տունը բարձրացաւ, ու Եզեկիա Տէրոջ առջեւ զայն էբացաւ: **15** Եզեկիա Տէրոջ առջեւ

^ա Եբր.՝ որդիները

^բ Եբր.՝ կոտորելու տեղը

^գ Եբր.՝ գտնուող

^դ Եբր.՝ տամ

^ե Եբր.՝ տապալեմ

^զ Եբր.՝ գրութիւնը

^է Եբր.՝ տարածեց

ԵՍԱՅԻԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆԸ

աղօթեց՝ ըսելով. **16** «Ո՛վ զօրքերու Տէր, Իսրայէլի՛ Աստուած, որ քերովբէներու վրայ կը բազմիս, երկրի բոլոր թագաւորութիւններուն Աստուածը միայն դուն ես. երկինքն ու երկիրը դո՛ւն ^Եստեղծեցիր: **17** Ո՛վ Տէր, դարձո՛ւր ականջդ եւ լսէ՛. ո՛վ Տէր, բա՛ց աչքերդ ու նայէ՛, եւ լսէ՛ Սենքերիմի բոլոր խօսքերը, որ ղրկեց ապրող Աստուածը նախատելու համար: **18** Ո՛վ Տէր, Ասորեստանի թագաւորները ի՛րապէս բոլոր Քազգերն ու անոնց երկիրները՝ աւերեցին, **19** եւ անոնց աստուածները կրակի մատնեցին, որովհետեւ անոնք Աստուած չէին, հապա մարդու ձեռագործ էին, փայտ ու քար. ուստի զանոնք կորսնցուցին: **20** Ուստի հիմա, ո՛վ Տէր, մեր Աստուածը, ազատէ՛ մեզ անոր ձեռքէն, որպէսզի երկրի բոլոր թագաւորութիւնները գիտնան թէ միայն դո՛ւն ես Տէրը»:

ԵՍԱՅԻԻ ՊԱՏԳԱՄԸ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ
(Դ. Թագ. 19. 20-37)

21 Ամովսի որդին՝ Եսայի Եզեկիայի մարդ ղրկեց՝ ըսելով. «Տէրը՝ Իսրայէլի Աստուածը սա՛ կը յայտարարէ. «Քանի Ասորեստանի Սենքերիմ թագաւորին մասին ինձի աղօթեցիր, **22** ահա՛ւասիկ անոր դէմ Տէրոջ ըսած խօսքը.
"Սիոնի կոյս աղջիկը քեզ արհամարհեց, քեզ ծաղրեց.
Երուսաղէմի աղջիկը քու ետեւէդ գլուխ շարժեց:
23 Դուն ո՛վ նախատեցիր, որո՞ւն հայհոյեցիր.
Որո՞ւն դէմ ձայնդ բարձրացուցիր.
Իսրայէլի սուրբի՛ն դէմ աչքերդ վերցուցիր:
24 Տէ՛րը նախատեցիր քու ծառաներուդ ^Ժմիջոցով, եւ ըսիր.
«Իմ ^Իբազմաթիւ կառքերովս՝ լեռներուն բարձունքը ելայ,
Լիբանանի լանջերը.
Անոր յաղթահասակ մայրիները
Եւ ընտիր եղեւիները՝ պիտի կտրեմ՝,
Ու ^Լպիտի հասնիմ՝՝ անոր ծայրագոյն բարձունքը,
Անոր ^ԺԿարմեղոսին անտառը:
25 Ես փորեցի, ու ջուր խմեցի.
Ոտքերուս ներբաններով ցամքեցուցի
^ԿՊաշարուած տեղերուն՝ բոլոր գետերը»:

-
- ^Ե Եբբ.՝ ըրիր
  - ^Բ Եբբ.՝ երկիրներն ու անոնց հողերը
  - ^Ժ Եբբ.՝ ձեռքով
  - ^Ի Եբբ.՝ կառքերու կառքերովս
  - ^Լ Կամ՝ կտրեցի
  - ^Լ Կամ՝ հասայ
  - ^Ժ Կամ՝ պտղաբեր արտին
  - ^Կ Կամ՝ Եգիպտոսի

- 26 Միթե լսած չե՞ս թե ասիկա ե՛ս պատրաստեցի նախապէս,
Ե՛ս ճորագրեցի վաղեմի օրերէն.
Հիմա իրագործեցի,
Որպէսզի դուն պարսպապատ քաղաքները ււերակի կոյտերու վերածես:
- 27 Ուստի անոնց բնակիչները ձանգօր եղան,
Ջարհուրեցան եւ ամչցան.
Անոնք դաշտի բոյսի պէս,
Կանաչ դալարի պէս,
Տանիքի խոտի պէս,
Հասուննալէն առաջ խորշակահար ցորենի պէս եղան:
- 28 Բայց ես քու նստիլդ, դուրս ելլելդ ու ներս մտնելդ գիտեմ,
Նաեւ ինծի դէմ ունեցած մոլեգնութիւնդ:
- 29 Որովհետեւ ինծի դէմ ունեցած մոլեգնութիւնդ
Եւ քու անպատկառութիւնդ ականջներուս բարձրացան:
Ես ալ իմ օղակս քու քիթդ պիտի դնեմ,
Եւ իմ սանձս՝ քու շրթունքդ,
Ու քու եկած ճամբայէդ քեզ պիտի վերադարձնեմ:
- 30 Եւ սա՛ քեզի նշան պիտի ըլլայ.
Այս տարի ինքնիրմէ բուսածը պիտի ուտէք,
Երկրորդ տարին՝ ինկած հատերէն բուսածը,
Իսկ երրորդ տարին՝ սերմանեցէ՛ք ու հնձեցէ՛ք,
Այգիներ տնկեցէք եւ անոնց պտո՛ղը կերէք:
- 31 Յուդայի տունէն ազատած մնացորդդ՝
Վարէն արմատ պիտի յարձակէ,
Ու վերէն պտուղ պիտի տայ.
- 32 Արդարեւ Երուսաղէմէն մնացորդ մը պիտի ելլէ,
Ու Սիոն լեռնէն՝ ազատածներ.
Ասիկա զօրքերու Տէրոջ նախանձախնդրութիւնը պիտի կատարէ:
- 33 Հետեւաբար Ասորեստանի թագաւորին մասին Տէրը սա՛ կը յայտարարէ.
«Ան այս քաղաքը պիտի չմտնէ
Անոր նետ պիտի չարձակէ,
Անոր առջեւ վահանով պիտի չգայ,
Անոր դէմ հողաբլուր պիտի չբարձրացնէ.
- 34 Իր եկած ճամբայէն պիտի վերադառնայ,
Եւ այս քաղաքը պիտի չմտնէ,– կը պատգամէ Տէրը:–
- 35 Այս քաղաքը պիտի պաշտպանեմ՝
Որ զայն ազատեմ իմ անունիս համար,
Ու իմ ծառայիս՝ Դաւիթի սիրոյն համար»⁶»:
- 36 Տէրոջ հրեշտակը դուրս ելաւ, եւ Ասորեստանցիներու բանակավայրին մէջ հարիւր
ութսունհինգ հազար մարդ զարկաւ. երբ առտուն՝ կանուխ ելան, ահա՛ անոնք բոլորն ալ

⁶ Եբր.՝ ձեւակերպեցի

⁸ Եբր.՝ ձեռքը կարճ

⁷ Եբր.՝ առնէ

մեռած՝ մարմիններ էին: **37** Ուստի Ասորեստանի Սենեքերիմ թագաւորը մեկնեցաւ. գնաց, Նինուէ վերադարձաւ եւ **հոն** մնաց: **38** Երբ իր աստուծոյն՝ Նեսրաքի տան մէջ կ'երկրպագէր, իր որդիները՝ Ադրամելէք ու Սարասար՝ զինք սուրով զարկին, եւ Արարատի երկիրը խոյս տուին: Անոր տեղ իր որդին՝ Ասորդան թագաւոր եղաւ:

ԵԶԵԿԻԱՅԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆԱԼԸ ԵՒ ԿԱԶԴՈՒՐՈՒԻՒԼԸ

(Դ. Թագ. 20. 1-11: Բ. Մնաց. 32. 24-26)

38

Այդ օրերը Եզեկիա մահուան **աստիճան** հիւանդացաւ: Ամովսի որդին՝ Եսայի մարգարէն անոր եկաւ եւ անոր ըսաւ. «Տէրը սա՛ կը յայտարարէ. “Ընտանիքիդ պատուէ՛ր տուր, քանի դուն պիտի մեռնիս. **ա՛լ** պիտի չապրիս□»: **2** Եզեկիա իր երեսը պատին դարձուց ու Տէրոջ աղօթեց: **3** Ան ըսաւ. «Ո՛վ Տէր, կ'աղերսե՛մ, յիշէ՛ թէ ճշմարտութեամբ ու կատարեալ սիրտով ընթացայ քու “առջեւդ, եւ ըրի ինչ որ “քեզի հաճելի” է»: Ապա Եզեկիա “դառնապէս լացաւ:

4 “Տէրը խօսեցաւ” Եսայիի՝ ըսելով. «Գնա՛, Եզեկիայի ըսէ՛. **5** “Տէրը, քու հօրդ՝ Դաւիթի Աստուածը, սա՛ կը յայտարարէ. “Զու աղօթքդ լսեցի **եւ** արցունքներդ տեսայ. ահա՛ քու օրերուդ վրայ տասնհինգ տարի պիտի աւելցնեմ. **6** քեզ եւ այս քաղաքը Ասորեստանի թագաւորին ձեռքէն պիտի ազատեմ, ու այս քաղաքը պիտի պաշտպանեմ□»: **7** Սա՛ նշանը պիտի ունենաս Տէրոջմէն, թէ Տէրը իր ըսած սա՛ խօսքը պիտի իրագործէ. **8** «Ահա՛ ստուերը Աքազի արեւի ժամացոյցին վրայ իջած աստիճաններէն տասը աստիճան պիտի վերադարձնեմ»: Հետեւաբար արելը իջած աստիճաններէն տասը աստիճան վերադարձաւ:

9 **Ահա՛ւասիկ** Յուդայի Եզեկիա թագաւորին գրածը, երբ՝ հիւանդացած ըլլալով՝ առողջացաւ իր հիւանդութենէն.

10 «Ես ըսի. “Իմ օրերուս “հանգիստ ժամանակին” մէջ

“Դժոխքին դռները պիտի երթամ.

Մնացած տարիներէս “գրկուեցայ□:

11 Ըսի. “ **Ս**Տէրը պիտի չտեսնեմ,

Տէրը **պիտի չտեսնեմ** ապրողներուն երկրին մէջ.

⁶ Եբբ.՝ դիակներ

⁷ Եբբ.՝ աչքերուդ

⁸ Եբբ.՝ աչքերուդ լաւ

⁹ Եբբ.՝ մեծ լացով

¹⁰ Եբբ.՝ Տէրոջ խօսքը եղաւ

¹¹ Կամ՝ կէսին

¹² Այսինքն՝ Մեռած անձերու կայանին

¹³ Եբբ.՝ հատուցում ստացայ

¹⁴ Եբբ.՝ Եահը

ՔՄիւ աշխարհին՝ բնակիչներուն հետ ըլլալով՝

Ա՛լ մարդու պիտի չնայիմ□:

12 Իմ ժբնակարանս կը մեկնի,

Հովիւներու վրանին պէս ինձմէ հեռու կը փոխադրուի:

Իմ կեանքս ՚կտրուեցաւ՝ ոստայնանկին թելերուն պէս.

Առեջէն զիս կը կտրէ.

Յերեկէն մինչեւ գիշեր զիս պիտի ՚սպառես:

13 Մինչեւ առտու ՚սպասեցի.

Առիւծի պէս բոլոր ոսկորներս կը կտրէ.

Յերեկէն մինչեւ գիշեր զիս պիտի սպառես:

14 Կռունկի պէս կամ ծիծեռնակի պէս կը ճըւճըւայի,

Աղանիի պէս կը մնչէի:

Վեր նայելէն աչքերս տկարացան.

Ո՛վ Տէր, հարստահարուած եմ, երաշխաւոր եղիր ինձի:

15 Ի՞նչ ըսեմ. ի՛նք ինձի պատասխանեց եւ ի՛նք խնդրանքս կատարեց:

Դէպի «տարիներուս վախճանը» պիտի յառաջանամ՝

Անձիս «դառնութենէն ետք»:

16 Ո՛վ Տէր, մարդիկ ասոնցմով կ'ապրին,

Ասոնց բոլորին մէջն է իմ հոգիս կեանքը.

Դո՛ւն զիս բժշկեցիր եւ ապրեցուցիր:

17 Ահա՛ խաղաղութեան տեղ մեծ դառնութիւն ունեցայ.

Բայց դուն իմ անձս սիրելով գայն փրկեցիր անէացումի ձփուէն,

Որովհետեւ բոլոր մեղքերս կռնակիդ ետեւը նետեցիր:

18 Արդարեւ դժոխքը քեզ չի ներբողեր,

Մահը քեզ չի գովաբաներ.

Գութը իջնողները քու ճշմարտութեանդ չեն յուսար:

19 Ապրո՛ղը, ապրո՛ղը քեզ պիտի ներբողէ,

Ինչպէս ես այսօր կ'ընեմ.

Հայրը իր որդիներուն պիտի գիտցնէ քու ճշմարտութիւնդ:

20 Զանի Տէրը զիս փրկեց,

Ք Եբր.՝ դադարի տեղին

ժ Կամ՝ շրջանս, կամ՝ սերունդս

ի Եբր.՝ կտրեցի

լ Այսինքն՝ Ոստայնանկի թելաշարէն

խ Եբր.՝ ակարտես

ծ Եբր.՝ ոչինչի հաւասար եղայ

կ Եբր.՝ բոլոր տարիներս

հ Կամ՝ դառնութեան համար

ձ Եբր.՝ ապականութենէն

Իմ տաղս Տէրոջ տան մէջ
Պիտի երգենք լարաւոր նուագարաններով՝
Մեր կեանքին բոլոր օրերուն մէջ»:

21 Արդարեւ Եսայի ըսեր էր. «Ծարոց մը չոր թուզ թող առնեն ու պալարին վրայ իբր խիւս դնեն, եւ պիտի առողջանայ»: **22** Եզեկիա ալ ըսեր էր. «Տէրոջ տունը բարձրանալուս նշանը ի՞նչ պիտի ըլլայ»:

ԲԱԲԵԼՈՆԻ ՊԱՏԳԱՄԱԻՈՐՆԵՐԸ
(Դ. Թագ. 20. 12-19)

39

Այդ ատեն Բաբելոնի թագաւորը, Բաղադանի որդին՝ Մարովդաք-Բաղադան, ^անամակներ եւ ընծաներ դրկեց Եզեկիայի, քանի որ անոր հիւանդանալն ու առողջանալը լսեր էր: **2** Եզեկիա ատոնց համար ուրախացաւ, եւ ցուցուց իր թանկարժէք առարկաներուն ^բգանձատունը, – արծաթը, ոսկին, բուրաւէտ **համեմներն** ու ^գհոտաւէտ իւղը –, իր ամբողջ ^դզինանոցը եւ ամէն ինչ որ իր գանձերուն մէջ կը գտնուէր: Ոչինչ մնաց իր տան մէջ եւ իր ամբողջ տէրութեան մէջ, որ Եզեկիա անոնց չցուցուց:

3 Եսայի մարգարէն Եզեկիա թագաւորին եկաւ եւ անոր ըսաւ. «Այդ մարդիկը ի՞նչ ըսին. ուրկէ՞ եկան քեզի»: Եզեկիա պատասխանեց. «Ինձի հեռաւոր տեղէ՛ Բաբելոնէն եկան»: **4** Ան ըսաւ. «Զու տանդ մէջ ի՞նչ տեսան»: Եզեկիա պատասխանեց. «Տանս մէջ ինչ որ կար՝ տեսան. գանձերուս մէջ ոչինչ ^եմնաց՝ որ անոնց չցուցուցի»: **5** Այն ատեն Եսայի Եզեկիայի ըսաւ. «Զօրքերու Տէրոջ խօսքը մտի՛կ ըրէ. **6** “Ահա՛ օրերը կու գան, երբ ամէն ինչ որ տանդ մէջ կայ եւ ինչ որ քու հայրերդ մինչեւ այսօր կուտակած են՝ Բաբելոն պիտի տարուին. ոչինչ պիտի մնայ,– կը յայտարարէ Տէրը:– **7** Նաեւ որդիներէդ՝ որ քեզմէ պիտի ելլեն, որ դուն պիտի ծնանիս, պիտի բռնեն, եւ անոնք Բաբելոնի թագաւորին պալատին մէջ ներքինի պիտի ըլլան»»: **8** Եզեկիա Եսայիի պատասխանեց. «Տէրոջ խօսքը, որ դուն ըսիր, ^զնպաստաւոր է»: Յետոյ ըսաւ. «Որովհետեւ իմ օրերուս մէջ խաղաղութիւն եւ ^էապահովութիւն պիտի ըլլայ»:

40

«Հանգստացուցէ՛ք, հանգստացուցէ՛ք իմ ժողովուրդս»,
Կ'ըսէ ձեր Աստուածը.

---

^ա Եբր.՝ գրութիւններ
^բ Եբր.՝ տունը
^գ Եբր.՝ լաւորակ
^դ Եբր.՝ զէնքերուն տունը
^ե Եբր.՝ կար
^զ Եբր.՝ լաւ
^է Եբր.՝ ճշմարտութիւն

- 2 «Երուսաղէմի՝ քաղցրութեամբ խօսեցէք,
Անոր յայտարարեցէ՛ք թէ իր ^բստրկութիւնը լրացաւ
Եւ իր անօրէնութիւնը ներուեցաւ,
Զանի որ իր բոլոր մեղքերուն համար
Տէրոջ ձեռքէն կրկին **հատուցում** ստացաւ»:
- 3 «Անապատին մէջ գոչողին ձայնը.
«Տէրոջ՝ ճամբա՛ն պատրաստեցէք,
Ու տափաստանին մէջ մեր Աստուծոյն համար պողոտա՛յ շտկեցէք:
- 4 Ամէն ձոր պիտի բարձրանայ,
Ամէն լեռ ու բլուր պիտի նուաստանայ.
Ծուռը պիտի շտկուի,
Եւ խորտուբորտ տեղերը դաշտ պիտի ըլլան:
- 5 Տէրոջ փառքը պիտի յայտնուի,
Եւ բոլոր մարմինները միասին **գայն** պիտի տեսնեն,
Որովհետեւ Տէրոջ բերանը խօսեցաւ»:
- 6 Չայն մը ըսաւ. «Յայտարարէ՛»
«Ես ալ ըսի՞». «Ի՞նչ յայտարարեմ»:
«Ամէն մարմին խոտ է.
Անոր ամբողջ ^եվայելչութիւնը դաշտի ծաղիկին պէս է:
- 7 Խոտը կը չորնայ, ծաղիկը կը թառամի,
Երբ անոր վրայ Տէրոջ ^գհովը փչէ:
Ի՛րապէս ժողովուրդը խոտ է.
- 8 Խոտը կը չորնայ, ծաղիկը կը թառամի,
Բայց մեր Աստուծոյն խօսքը յաւիտեան ^կկանգուն պիտի մնայ՝»:
- 9 Ելի՛ր բարձր լեռան վրայ,
Ո՛վ Սիոնի աւետիս բերող.
Չայնդ ոյժո՛վ բարձրացուր,
Ո՛վ Երուսաղէմի աւետիս բերող.
Բարձրացո՛ւր, մի՛ վախնար.
Յուդայի քաղաքներուն ըսէ՛. «Ահա՛ ձեր Աստուածը.
- 10 Ահա՛ Տէրը՝ Եհովան ուժեղ **ձեռքով** պիտի գայ,
Եւ անոր բազուկը իրեն համար պիտի կառավարէ:
Ահա՛ իր ^բվարձատրութիւնը իրեն հետ է,

---

^ա Եբր.՝ սիրտի՛ն

^բ Եբր.՝ զինուորութիւնը

^գ Կամ՝ Չայն մը կը գոչէ. « Անապատին մէջ Տէրոջ

^դ Կամ՝ Ան ալ ըսաւ

^ե Եբր.՝ կարեկցութիւնը

^զ Կամ՝ հոգին

^կ Եբր.՝ պիտի կանգնի

^բ Եբր.՝ վարձքը

Ու գործերու հատուցումը իր առջեւն է:

- 11 Ան հովիւի պէս իր հօտը պիտի արածէ.
Գառնուկները իր բազուկով պիտի հաւաքէ,
Զանոնք իր գիրկին մէջ պիտի կրէ,
Եւ կաթնտուները կամաց պիտի վարէ»:

ԻՄՐԱՅԷԼԻ ԱՆՋՈՒԳԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԸ

- 12 Ո՞վ իր ափով ջուրերը ^բկշռեց,
Թիզով երկինքը չափեց,
Ու երկրի հողը եռապատիկ չափի մէջ ամփոփեց.
Լեռները նժարով կշռեց,
Եւ բլուրները՝ կշիռքով:
- 13 Ո՞վ չափեց Տէրոջ Հոգին,
Եւ անոր ^ժխորհրդատու ըլլալով՝ անոր սորվեցուց:
- 14 Ան որո՞ւ խորհուրդ հարցուց,
Ո՞վ անոր իմաստութիւն տուաւ
Եւ իրաւունքի ճամբան սորվեցուց.
Ո՞վ անոր գիտութիւն սորվեցուց,
Եւ հանճարի ուղին ճանչցուց:
- 15 Ահա՛ ազգերը դոյլէն կաթած կաթիլի պէս են,
Ու կշիռքին մէջի մանր փոշիին պէս կը սեպուին.
Ահա՛ կղզիները մանրուքի պէս կը վերցնէ:
- 16 Լիբանանը կրակի համար բաւական չէ,
Եւ անոր կենդանիները ողջակէզի համար բաւական չեն:
- 17 Բոլոր ազգերը անոր առջեւ ոչինչի պէս են,
Ոչինչէն պակաս եւ ^հունայնութիւն կը սեպուին:
- 18 Ուստի Աստուած որո՞ւ կը նմանցնէք,
Կամ զինք ի՞նչ նմանութեան հետ կը բաղդատէք:
- 19 Արհեստաւորը կը ^լձուլէ ^կկուռքը,
Ոսկերիչը զայն ոսկիով կը պատէ,
Եւ անոր արծաթէ շղթաներ կը ^նշինէ:
- 20 Այն աղքատը որ չի կրնար բարձրացնելիք ընծայ մատուցանել՝
Անփուտ փայտ կ'ընտրէ,
Իրեն ^կվարպետ արհեստաւոր կը փնտռէ,

^բ Եբր.՝ չափեց

^ժ Եբր.՝ խորհուրդի մարդ

^հ Եբր.՝ ոչնչութիւն

^լ Եբր.՝ թափէ

^կ Եբր.՝ քանդակուած պատկերը

^ն Եբր.՝ ձուլէ

Որպէսզի կուռք մը 'շինէ՝ որ չ'երերար:

- 21 Միթէ չգիտցա՞ք, չլսեցի՞ք,
Ձեզի սկիզբէն չհաղորդուեցա՞ւ,
Երկրի ^ձհիմնադրութենէն չհասկցա՞ք.
- 22 **Ի՛նքն** է երկրի ^նշրջանին վրայ բազմողը,
Որուն բնակիչները մարախներու պէս են:
Ի՛նքն է երկինքը պաստառի պէս տարածողը,
Ու բնակելու համար զայն վրանի պէս ծաւալողը:
- 23 **Ի՛նքն** է իշխանապետները ^ճանէացնողը,
Ու երկրի դատաւորները ոչնչացնողը.
- 24 Նոյնիսկ եթէ անոնք տնկուած ըլլան,
Նոյնիսկ եթէ անոնք սերմանուած ըլլան,
Նոյնիսկ եթէ անոնց բունը հողին մէջ արմատացած ըլլայ,
Երբ ինք անոնց վրայ փչէ՝ անոնք կը չորնան,
Ու մրրիկը զանոնք խոզանի պէս կը տանի:
- 25 «Ուրեմն զիս որո՞ւ կը նմանցնէք,
Որ ես **անոր** հաւասար ըլլամ», կը յայտարարէ Սուրբը:
- 26 Վերցուցէ՛ք ձեր աչքերը ու նայեցէ՛ք.
Ասոնք ո՞վ ստեղծեց:
Ի՛նք անոնց զօրքը ^Մհամրանքով դուրս կը հանէ,
Ջանոնք բոլորը **իրենց** անունով կը կանչէ.
Իր մեծ կորովով ու հզօր կարողութեամբ՝
Անոնցմէ ո՛չ մէկը կը պակսի:
- 27 Ո՛վ Յակոբ, ինչո՞ւ կ'ըսես,
Ո՛վ Իսրայէլ, **ինչո՞ւ** կը յայտարարես.
«Իմ ճամբաս Տէրոջմէն ծածկուեցաւ,
Եւ իմ իրաւունքս Աստուծմէս անտեսուեցաւ»:
- 28 Միթէ չգիտցա՞ր կամ չլսեցի՞ր
Թէ յաւիտենական Աստուածը՝ Եհովան,
Երկրի ծայրերուն Ստեղծիչը,
Չի պարտասիր ու չի յոգնիր.
Անոր հանճարը չի քննուիր:
- 29 Ի՛նք է պարտասածին ոյժ տուողը,
Եւ կորով չունեցողին հզօրութիւն ^Մհայթայթողը:

⁴ Եբբ.՝ իմաստուն

⁶ Եբբ.՝ պատրաստէ

^ձ Եբբ.՝ հիմերէն

^ն Կամ՝ կամարին, կամ՝ շրջանակին

^ճ Եբբ.՝ ոչինչի դարձնողը

^Մ Եբբ.՝ թիւով

^Մ Եբբ.՝ անելցնողը

- 30 Երիտասարդներն անգամ պիտի պարտասին ու յոգնին,
Եւ ընտիր կտրիճները բուրրովին պիտի գայթին,
- 31 Բայց Տէրոջ յուսացողները իրենց ոյժը պիտի վերանորոգեն.
Անոնք արծիւներու պէս թելերով վեր պիտի ելլեն,
Պիտի վազեն ու չյոգնին,
Պիտի քայլեն ու չպարտասին:

ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆԸ

41

Ո՛վ կղզիներ, լո՛ւռ կեցէք իմ առջեւ.
 Մժողովուրդները իրենց ոյժը թող վերանորոգեն:
 Թող մօտենան, ապա խօսին.
 Միասին դատաստանի ^բերթանք:

- 2 Ո՞վ արդարութիւն գործադրողը արթնցուց,
Արեւելքէն գայն իր ոտքը կանչեց,
Ազգերը անոր ^գձեռքը մատնեց,
Եւ թագաւորներու վրայ տիրապետել տուաւ **անոր**.
Ջանոնք անոր սուրին մատնեց՝ փոշիի պէս,
Եւ անոր աղեղին՝ **հովէն** քշուած խոզանի պէս:
- 3 Ջանոնք հետապնդեց, եւ խաղաղութեամբ անցաւ
Այնպիսի ուղիէ մը՝ ուր բնաւ իր ոտքերը ^դկոխած չէին:
- 4 Ո՞վ է **ասիկա** իրագործողն ու կատարողը,
Եւ սերունդները սկիզբէն կանչողը.
Ես՝ Տէրս, **որ** առաջինն **եմ**,
Վերջիններուն հետ ալ ես նոյնն **եմ**:
- 5 Կղզիները տեսան եւ վախցան,
Երկրի ծայրերը ցնցուեցան.
Անոնք մօտեցան ու եկան:
- 6 Իրարու օգնեցին,
Եւ **իւրաքանչիւրը** իր եղբօր ըսաւ. «Զօրացի՛ր»:
- 7 Արհեստաւորը ձուլագործը ^եկը քաջալերէր՝,
Ուռով կռանողը՝ սալի վրայ ծեծողը,
Ըսելով. «Այս կցուածքը լաւ է»,
Եւ գայն գամերով կ'ամրացներ՝ որպէսզի չերերայ:
- 8 Բայց դո՛ւն, **ո՛վ** իմ ծառաս Իսրայէլ,
Ո՛վ իմ ընտրեալս Յակոբ,

^ա Եբբ.՝ Բնակչութիւնը

^բ Եբբ.՝ մօտենանք

^գ Եբբ.՝ առջեւը

^դ Եբբ.՝ գացած

^ե Եբբ.՝ կ'ուժովցներ

- Իմ սիրելիս՝ Աբրահամի զարմը,
9 Որ երկրի ծայրերէն առի,–
Քեզ անոր եզերքներէն կանչեցի
Եւ քեզի ըսի. «Դուն իմ ծառաս ես,
Քեզ ընտրեցի ու չմերժեցի»,–
- 10 Մի՛ վախճար, քանի որ ես քեզի հետ եմ.
«Մի՛ զարհուրիր՝», քանի որ ես քու Աստուածդ եմ.
Քեզ պիտի զօրացնեմ, քեզի պիտի օգնեմ,
Եւ իմ արդարութեանս աջ ձեռքով քեզի նեցուկ պիտի ըլլամ:
- 11 Ահա՛ քեզի դէմ բոլոր բորբոքողները
Պիտի ամչնան ու խայտառակուին.
Քեզի հետ վիճող մարդիկը
Պիտի չքանան ու կորսուին:
- 12 Քեզի հետ կռուող մարդիկը
Պիտի փնտռես, բայց պիտի չգտնես.
Քեզի դէմ պատերազմող մարդիկը
Պիտի չքանան եւ ոչնչանան:
- 13 Արդարեւ ես եմ Տէրը՝ քու Աստուածդ,
Որ քու աջ ձեռքէդ կը բռնեմ ու քեզի կ'ըսեմ.
«Մի՛ վախճար, ես քեզի պիտի օգնեմ»:
- 14 Մի՛ վախճար, ո՛վ Յակոբի ճճի,
Նաեւ դո՛ւք, Իսրայէլի՛ Էայր մարդիկը՝
Քեզի պիտի օգնեմ,– կը պատգամէ Տէրը՝
Քու Փրկարարդ, Իսրայէլի Սուրբը:–
- 15 Ահա՛ ես քեզ նոր, ^Բսրածայր եւ ատամնաւոր կամնասայլի **պէս** պիտի ընեմ.
Լեռները պիտի կոխկռտես ու մանրես,
Եւ բլուրները մղեղի ^Քվերածես.
- 16 Ջանոնք պիտի հոսես ու հովը զանոնք պիտի ^Փքշէ տանի՝,
Եւ մրրիկը զանոնք պիտի ցրուէ.
Իսկ դուն Տէրոջմով պիտի խայտաս,
Իսրայէլի Սուրբով պիտի պարծենաս:
- 17 Դժբախտներն ու աղքատները ջուր կը փնտռեն, բայց չկայ.
Անոնց լեզուն ծարաւէն չորցած է:
Ես՝ Տէրս, անոնց **խնդրանքի**ն պիտի պատասխանեմ,
Ես՝ Իսրայէլի Աստուածը, զանոնք պիտի չլքեմ:
- 18 Բլրակներու վրայ գետեր պիտի ^Իբխեցնեմ,

^Գ Եբբ.՝ Նայուածքդ մի՛ դարձներ

^Կ Կամ՝ մահկանացուները

^Բ Եբբ.՝ ցաքանող

^Ք Եբբ.՝ ընես

^Փ Եբբ.՝ տանի

^Ի Եբբ.՝ բանամ

ԵՍԱՅԻԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆԸ

Ու հովիտներու մէջտեղը՝ աղբիւրներ.
Անապատը՝ ջուրի լիճի պիտի վերածեմ,
Եւ անջրդի երկիրը՝ ջուրի ակերու:

- 19 Անապատին մէջ մայրի,
Սատիմ, մրտենի ու՝ վայրի ձիթենի՝ պիտի տնկեմ,
Անբնակ երկրին մէջ եղեւին,
Շոճի եւ տօսախ միասին պիտի դնեմ,
- 20 Որպէսզի տեսնեն ու գիտնան,
՝Մտածեն եւ միասին հասկնան
Թէ ասիկա Տէրոջ ձեռքը ըրաւ,
Իսրայէլի սուրբը ստեղծեց:

ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՄԱՐՏԱՀՐԱԻԷՐԸ ԿՈՒՌՔԵՐՈՒՆ

- 21 Ներկայացուցէ՛ք ձեր դատը, – կ'ըսէ Տէրը. –
՝Բերէ՛ք ձեր հզօր **փաստերը**, – կ'ըսէ Յակոբի Թագաւորը: –
- 22 Թող բերեն ու մեզի յայտնեն ինչ որ պիտի պատահի.
Թող յայտնեն ՚առաջին **բաները**՝ թէ անոնք ի՛նչ էին,
Որպէսզի ՚ուշադրութիւն դարձնենք՝ եւ անոնց վախճանը գիտնանք:
Կամ **ալ՝** իմացուցէ՛ք մեզի գալիք **բաները**,
- 23 Յայտնեցէ՛ք ասկէ ետք ՝ըլլալիքները,
Որպէսզի ձեր աստուած ըլլալը գիտնանք.
Կամ բարիք ըրէք, կամ՝ չարիք,
Որպէսզի մեր նայուածքը դարձնենք եւ միասին տեսնենք:
- 24 Ահա՛ դուք ոչինչ էք, ու ձեր գործը՝ ոչնչութիւն.
Ձեզ ընտրողը գարշելի է:
- 25 Հիւսիսէն **մէկը** արթնցուցի, եւ պիտի գայ.
Ան իմ անունս պիտի կանչէ արեւելքէն.
Նախարարներուն վրայ պիտի ՚քալէ՝ ինչպէս ՚ցեխի **վրայ**,
Ինչպէս բրուտը ՚կաւը կը կոխկռտէ:

---

¹ Եբբ.՝ իւղի ծառ

² Եբբ.՝ Իրենց սիրտին մէջ դնեն

³ Եբբ.՝ Մօտեցուցէ՛ք

⁴ Կամ՝ նախկին

⁵ Եբբ.՝ մեր սիրտին մէջ դնենք

⁶ Եբբ.՝ գալիքները

⁷ Եբբ.՝ գայ

⁸ Եբբ.՝ կաւի

⁹ Եբբ.՝ ցեխը

- 26 Ո՞վ յայտնեց սկիզբէն՝ որ գիտնանք,
Եւ առաջուրնէ՝ որ ըսենք. «Ճշմարիտ է».
Ո՛չ մէկը կը յայտնէ, ո՛չ մէկը կ'իմացնէ,
Ո՛չ մէկը ձեր խօսքերը մտիկ կ'ընէ:
- 27 Առաջինը **Ես էի՝ որ ըսի** Սիոնի. «Ահա՛, ահա՛ անոնք»,
Ու Երուսաղէմի ակետիս բերող մը տուի:
- 28 Երբ նայեցայ՝ ո՛չ մէկը կար.
Անոնց մէջ խորհրդական մը չկար՝
Որ անոր հարցնէի, ու **Գ**պատասխանէր:
- 29 Ահա՛ բոլորը ունայն են, իրենց գործերը՝ ոչինչ.
Իրենց **2** ձուլածոյ կուռքերը՝՝ հով եւ ոչնչութիւն են:

ՏԵՐՈՋ ԾԱՌԱՆ

42

Ահա՛ իմ ծառաս՝ որունն նեցուկ պիտի ըլլամ,
Իմ ընտրեալս՝ **որունն** անձս հաճեցաւ:
Իմ Հոգիս անոր վրայ դրի.
Ան ^աիրաւունքը պիտի յայտնէ՝՝ Բազգերունն:

- 2 Ան պիտի չաղաղակէ, իր ձայնը պիտի չբարձրացնէ,
Ջայն փողոցը լսել պիտի չտայ:
- 3 Զախջախուած եղէգը պիտի չփշրէ,
Ու պլպլացող պատրոյգը պիտի չմարէ.
Իրաւունքը պիտի յայտնէ ճշմարտութեամբ:
- 4 Ան պիտի չտկարանայ եւ ^գչթուլնայ,
Մինչեւ որ իրաւունքը երկրի վրայ հաստատէ.
Կղզիները անոր օրէնքին պիտի սպասեն:
- 5 Երկինքը ստեղծող ու զայն սփռող,
Երկիրը եւ անոր արտադրածները տարածող,
Անոր վրայ եղող ժողովուրդին՝ շունչ,
Եւ անոր մէջ քալողներուն ոգի տուող
Տէր Աստուածը սա՛ կը յայտարարէ.
- 6 «Ես՝ Տէրս, քեզ արդարութեամբ կանչեցի.
Ձեռքէդ պիտի բռնեմ ու քեզ պիտի պաշտպանեմ:
Քեզ պիտի տամ ժողովուրդին՝ իբր ուխտ,

¹ Եբր.՝ Արդար

^Գ Եբր.՝ խօսք վերադարձներ

² Եբր.՝ թափծու պատկերները

^ա Եբր.՝ իրաւունք դուրս պիտի հանէ

^բ Կամ՝ հեթանոսներուն

^գ Եբր.՝ չջախջախուի

ԵՍԱՅԻԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆԸ

- Եւ ազգերուն՝ իբր լոյս,
7 Որպէսզի կոյրերուն աչքերը բանաս,
Բանտարկեալները բանտէն հանես,
Ու խաւարի մէջ բնակողները՝ զնտանէն:
8 Ե՛ս եմ Եհովան. ա՛յս է իմ անունս:
Իմ փառքս ուրիշին չեմ տար,
Ո՛չ ալ իմ գովաբանութիւնս՝ Պուռքերուն:
9 Կնռաջին բաները ահա՛ իրագործուեցան,
Ու ես նորե՛րը կը յայտնեմ.
Անոնք դեռ ՚չպատահած՝ ձեզի էկը ծանուցանեմ՝»:

ՓԱՌԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՐԳ ՄԸ

- 10 Նո՛ր երգ երգեցէք Տէրոջ,
Անոր գովաբանութիւնը՝ երկրի ծայրէն,
Ո՛վ ծով իջնողներ ու գայն լեցնողներ,
Կղզիներ եւ անոնց բնակիչները:
11 Անապատն ու անոր քաղաքները,
Կեդարի բնակած գիւղերը իրենց ձայնը թող բարձրացնեն,
Ժայռի բնակիչները թող ցնծութեամբ գոչեն,
Լեռներու գագաթէն թող աղաղակեն,
12 Տէրոջ փառք թող տան,
Եւ անոր Քփառաւոր գործերը՝ հռչակեն կղզիներուն մէջ:
13 Տէրը հզօրի պէս դուրս պիտի ելլէ,
Պատերազմիկի պէս իր նախանձախնդրութիւնը պիտի գրգռէ.
Պիտի գոռայ, բարձրաձայն պիտի գոչէ,
Եւ իր թշնամիներուն ՚պիտի յաղթէ՛:

ԱՍՏՈՒԱԾ ԿԸ ԽՈՍՏԱՆԱՅ ՕԳՆԵԼ ԻՐ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ

- 14 Ես երկար ժամանակ լուռ կեցայ,
Լռեցի ու զիս զսպեցի.
Հիմա ծննդաբերող կնոջ պէս պիտի պոռամ,
Ի՞նչպիսի աներեմ ու մէկ անգամէն կլլեմ՝.

⁷ Եբր.՝ քանդակուած պատկերներուն

⁸ Կամ՝ Նախկին

⁹ Եբր.՝ չբուսած

¹⁰ Եբր.՝ լսել կու տամ

¹¹ Կամ՝ ժայռերու

¹² Եբր.՝ գովաբանութիւնը

¹³ Կամ՝ դէմ պիտի զօրանայ

- 15 Լեռներն ու բլուրները անապատ պիտի ընեն,
Անոնց բոլոր բոյսերը պիտի չորցնեն,
Գետերը կղզիներու պիտի 'վերածեն,
Եւ լիճերը պիտի ցամքեցնեն:
- 16 Կոյրերուն քալել պիտի տամ իրենց չճանչցած ճամբայէն,
Զանոնք պիտի ^Խառաջնորդեմ իրենց չգիտցած շաւիղներէն:
Անոնց առջեւ խաւարը լոյսի պիտի 'փոխեն, ու խորտուբորտ տեղերը՝ հարթավայրի.
Անոնց այս բաները պիտի ընեն, եւ զանոնք պիտի չլքեն:
- 17 Զանդակուած ^Կկուռքերուն վստահողները,
Չուլածոյ կուռքերուն՝ "դուք մեր աստուածներն էք" ըսողները
Պիտի ընկրկին եւ ամչնան:

ԻՍՐԱՅԷԼԻ ԹԵՐԱՅՈՒՄԸ ՍՈՐՎԵԼՈՒ ՄԷՋ

- 18 Ո՛վ խուկեր, լսեցէ՛ք.
Ո՛վ կոյրեր, նայեցէ՛ք, որպէսզի տեսնէք:
- 19 Ո՞վ է կոյր՝ եթէ ոչ իմ ծառաս,
Կամ խուկ՝ իմ դրկած պատգամաւորիս պէս.
Ո՞վ է կոյր՝ Աստուծոյ՝ ^Ննուիրեալին պէս,
Եւ խուկ՝ Տէրոջ ծառային պէս:
- 20 Ծատ բաներ կը տեսնես, բայց ուշադիր չես ըլլար.
Ականջները բաց են, բայց ^Ճչեն լսեր:
- 21 Տէրը իր արդարութեան համար **անոր** հաճեցաւ.
Իր Օրէնքը մեծցուց ու փառաւորեց,
- 22 Բայց ահա՛ւասիկ կողոպտուած եւ թալլուած ժողովուրդ մը.
Բոլորը ծակերու մէջ վարմէն բռնուեցան,
Ու բանտերու մէջ պահուեցան:
Անոնք կողոպտուեցան, բայց ո՛չ մէկը կ'ազատէ.
Յափշտակուեցան, բայց ո՛չ մէկը կ'ըսէ. «Վերադարձո՛ւր»:
- 23 Չեր մէջ ո՞վ կայ՝ որ ասիկա ունկնդրէ,
Ուշադիր ըլլայ ու լսէ յետագային մասին:
- 24 Ո՞վ մատնեց Յակոբը յափշտակութեան,
Եւ Իսրայէլը՝ կողոպտիչներուն.
Միթէ Տէրը չէ՞, ան՝ որուն դէմ մեղանչեցինք:

---

^Ի Կամ՝ Հեւալով պիտի փչեն

^Լ Եբր.՝ ընեն

^Խ Եբր.՝ քալեցնեն

^Ծ Եբր.՝ ընեն

^Կ Եբր.՝ պատկերներուն

^Ն Եբր.՝ կատարեալին

^Ճ Եբր.՝ չի

Արդարեւ անոր ճամբաներուն մէջ չուզեցին քալել,
եւ անոր օրէնքին չհնազանդեցան:

25 Ուստի իր սաստիկ ցասումը
Ու պատերազմի ուժգնութիւնը անոր վրայ թափեց.
Ամէն կողմէ զայն բոցավառեց, բայց ան չգիտցաւ.
Զայն այրեց, բայց ան ^ոուշադրութիւն չդարձուց^ա:

ԱՍՏՈՒԱԾ ԿԸ ԽՈՍՏԱՆԱՅ ՓՐԿԵԼ ԻՐ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ

43

Հիմա, ո՛վ Յակոբ, քեզ ստեղծողը,
Ո՛վ Իսրայէլ, քեզ ձեւակերպող Տէրը սա՛կը յայտարարէ.
«Մի՛ վախնար, որովհետեւ ես քեզ փրկեցի.

Քեզ անունովդ կանչեցի, դուն իմա ես:

2 Երբ ջուրերէն անցնիս, ես քեզի հետ պիտի ըլլամ.
Երբ գետերէն **անցնիս**, քեզ պիտի չընկղմեն.
Երբ կրակի մէջէն քալես, պիտի չայրիս,
Բոցը քեզ պիտի չվառէ:

3 Արդարեւ ես՝ Տէրս, քու Աստուածդ եմ,
Իսրայէլի Սուրբը, քու Փրկիչդ.
Եգիպտոսը քեզի համար տուի իբր փրկանք,
Եթովպիան եւ Սաբան՝ իբր փոխարէն:

4 Զանի իմ աչքերուս պատուական եղար,
Փառաւորութեամբ, ու ես քեզ սիրեցի,
Զու **անձիդ** փոխարէն մարդ պիտի տամ,
Եւ ^ակեանքիդ փոխարէն՝ ^բժողովուրդներ:

5 Մի՛ վախնար, քանի որ ես քեզի հետ եմ.
Զու զարմդ արեւելքէն պիտի բերեմ,
Քեզ արեւմուտքէն պիտի հաւաքեմ.

6 Հիւսիսին պիտի ըսեմ. «Յանձնէ՛ք,
Ու հարաւին. «Մի՛ արգիլափակեր.
Բե՛ր իմ որդիներս հեռուէն,
Եւ աղջիկներս՝ երկրի ծայրէն,

7 Այսինքն՝ բոլոր իմ անունովս կոչուածները.
Արդարեւ անոնք իմ փառքիս համար ստեղծեցի,
Զանոնք ձեւակերպեցի եւ ըրի^ք»:

ԻՍՐԱՅԷԼ՝ ՏԵՐՈՋ ԿԿԱՆ

8 «Դո՛ւրս հանեցէք աչք ունեցող կոյր ժողովուրդը,
Եւ ականջ ունեցող խուկերը:

^ո Եբր.՝ իր սիրտին մէջ չդրաւ

^ա Եբր.՝ շունչիդ

^բ Եբր.՝ բնակչութիւն

- 9 Բոլոր ազգերը միասին թող ժողվուին,
 Ու ⁹ժողովուրդները թող հաւաքուին.
 Անոնցմէ ո՞վ կրնայ ասիկա յայտնել,
 Եւ ⁷առաջին **բաները** մեզի իմացնել:
 Իրենց վկաները թող ⁵ներկայացնեն՝ որպէսզի արդարանան,
 Ու **մարդիկ** լսեն եւ ըսեն. «Ասիկա ճշմարիտ է□:»
- 10 Դո՛ւք էք իմ վկաներս,– կը պատգամէ Տէրը,–
 Նաեւ իմ ընտրած ծառաս.
 Որպէսզի գիտնաք, ինծի հաւատաք
 Ու հասկնաք թէ ես նոյնն եմ.
 Ինձմէ առաջ Աստուած ⁹չեղաւ,
 Եւ ինձմէ ետքն ալ պիտի չըլլայ:
- 11 Ե՛ս եմ, ե՛ս եմ Տէրը.
 Ինձմէ ուրիշ փրկիչ չկայ:
- 12 Ե՛ս յայտարարեցի, փրկեցի եւ իմացուցի,
 Երբ ձեր մէջ օտար **աստուած** չկար.
 Ուստի դո՛ւք էք իմ վկաներս,– կը պատգամէ Տէրը,– թէ ե՛ս Աստուած եմ:
- 13 ⁵Սկիզբէն ի վեր ես նոյնն եմ,
 Եւ ո՛չ մէկը իմ ձեռքէս կ'ազատէ.
 Երբ ես **բան մը** ընեմ, ո՞վ **կրնայ** զայն կասեցնել»:

ՓԱՒՈՒՍԸ ԲԱԲԵԼՈՆԷՆ

- 14 Սա՛ կը յայտարարէ Տէրը,
 Չեր Փրկարարը, Իսրայէլի Սուրբը.
 «Չեր **սիրոյն** համար՝ **թշնամին** Բաբելոն կը դրկեմ
 Եւ զանոնք բոլորն ալ **իբր** փախստական կ'իջեցնեմ,
 Ու Զաղդէացիներուն ճիչը նաւերուն մէջ **պիտի լսուի**»:
- 15 Ե՛ս եմ Եհովան՝ ձեր Սուրբը,
 Իսրայէլի Ստեղծիչը, ձեր Թագաւորը»:
- 16 Սա՛ կը յայտարարէ Տէրը՝ որ ծովուն մէջ ճամբայ կը ²բանայ,
 Եւ հզօր ջուրերու մէջ՝ շաւիղ.
- 17 Որ կառքն ու ձիւն, գօրագունդը եւ հուժկուները դուրս կը հանէ,
Յետոյ անոնք միասին կը պառկին ու չեն ելլեր,
 Պատրոյգի պէս կը մարին եւ կը շիջանին.

⁹ Եբբ.՝ բնակչութիւնները

⁷ Կամ՝ նախկին

⁵ Եբբ.՝ դնեն

⁹ Եբբ.՝ չձեւակերպուեցաւ

⁵ Եբբ.՝ Առաջին օրէն

² Եբբ.՝ դնէ

- 18 «^ՔԱռաջին բաները մի՛ յիշէք,
Ու հին բաներուն վրայ մի՛ մտածէք:
- 19 Ահա՛ ես նո՛ր բան մը պիտի ընեմ, որ հիմա պիտի ^ժպատահի.
Միթէ՞ զայն պիտի չգիտնա՞ք:
Ես անապատին մէջ ալ ճամբայ պիտի ^Իբանամ,
Եւ ամայութեան մէջ գետեր պիտի **հոսեցնեմ**:
- 20 Զիս դաշտի գազանները,
Շնագայլերն ու ջայլամները պիտի փառաւորեն,
Որովհետեւ իմ ժողովուրդիս՝ իմ ընտրեալներուն խմցնելու համար
Անապատին մէջ ջուրեր պիտի տամ,
Եւ ամայութեան մէջ՝ գետեր:
- 21 Այս ժողովուրդը ինձի համար ^Լստեղծեցի,
Անոնք իմ ^Խփառաւոր գործերս՝ պիտի պատմեն»:

ԻՍՐԱՅԷԼԻ ՄԵՂԸԸ

- 22 «Բայց դուն ինձի չգոչեցիր, ո՛վ Յակոբ,
Հապա ինձմէ՞ ^Ցձանձրացար, ո՛վ Իսրայէլ:
- 23 Զու ողջակէզներուդ ոչխարները ինձի չբերիր,
Ու զոհերովդ զիս չփառաւորեցիր.
Ընծայի համար քեզ չհպատակեցուցի,
Կնդրուկի համար քեզ չյոգնեցուցի:
- 24 Ինձի համար դրամով խունկեղէզ չգնեցիր,
Զու զոհերուդ ճարպով զիս չկշտացուցիր.
Հապա քու մեղքերովդ դո՛ւն զիս հպատակեցուցիր,
Զու անօրէնութիւններովդ դո՛ւն զիս յոգնեցուցիր»:
- 25 «Ե՛ս եմ, ե՛ս եմ որ քու յանցանքներդ կը ջնջեմ՝ ինձի համար,
Ու քու մեղքերդ **ա՛լ** պիտի չյիշեմ:
- 26 Յիշեցո՛ւր ինձի, միասին դատուինք.
Դո՛ւն ^Կխօսէ, որպէսզի արդարանաս:
- 27 Զու նախահայրդ մեղանչեց,
Ու ^Նմիջնորդներդ ինձի դէմ ապստամբեցան.

---

^Ք Կամ՝ Նախկին

^Ց Եբր.՝ բուսնի

^Ի Եբր.՝ դնեմ

^Լ Եբր.՝ ձեւակերպեցի

^Խ Եբր.՝ գովաբանութիւնս

^Ց Եբր.՝ յոգնեցար

^Կ Եբր.՝ պատմէ

^Ն Կամ՝ թարգմաններդ

28 Ուստի **ես ալ** սրբարանին իշխանաւորները ^ձպիղծ սեպեցի՝,
Յակոբը նզովքի մատնեցի,
Եւ Իսրայէլը՝ բամբասանքի»:

ՄԻԱՅՆ ՏԷՐԸ ԱՍՏՈՒԱԾ Է

44

«Հիմա մտի՛կ ըրէ, ո՛վ Յակոբ՝ իմ ծառաս,
Ու դուն, ո՛վ Իսրայէլ՝ իմ ընտրածս.

2 Զեզ ^աստեղծող, ^բարգանդի մէջ ձեւակերպող
Եւ քեզի օգնող Տէրը սա՛կը յայտարարէ.
“Մի՛ վախնար, ո՛վ Յակոբ՝ իմ ծառաս,
Ու դուն, ո՛վ ^գԻսրայէլ՝ իմ ընտրածս,

3 Զանի որ ծարաւին վրայ ջուր պիտի թափեմ,
^դՉոր երկրին՝ վրայ՝ հոսանքներ:
Զու գարմիդ վրայ իմ Հոգիս պիտի թափեմ,
Եւ շառաւիղներնուդ վրայ՝ իմ օրհնութիւնս:

4 Անոնք խոտերուն մէջ պիտի բուսնին՝
Ջուրի հոսանքներու քով եղող ուռիներուն պէս:

5 Մէկը պիտի ըսէ. “Ես Տէրոջն եմ”.
Միւսը Յակոբի անունով պիտի կոչուի.
Ուրիշ մըն ալ իր ձեռքով պիտի գրէ. “Ես Տէրոջն եմ”,
Եւ Իսրայէլի անունով պիտի մականուանուի□:

6 Տէրը՝ Իսրայէլի Թագաւորը
Եւ անոր Փրկարարը, գօրքերու Տէրը սա՛կը յայտարարէ.
“Ե՛ս եմ առաջինը ու ե՛ս եմ վերջինը,
Ինձմէ՛ գատ Աստուած չկայ:

7 ^եՀին ժողովուրդը ^զհաստատելէս ի վեր՝
Ո՞վ կրցաւ ինձի պէս առաջուրնէ՛ յայտարարել եւ իմացնել.
^կԹող ^էփաստէ ասիկա ինձի համար.
^ըԹող անոնց յայտնեն գալիք եւ ^բպատահելիք բաները:

^ձ Կամ՝ աղարտեցի

^ա Եբբ.՝ շինող

^բ Եբբ.՝ փորի

^գ Եբբ.՝ Յեսուրուն, այսինքն՝ Ուղիղ

^դ Եբբ.՝ Յամաքին

^է Եբբ.՝ Հնադարեան

^զ Եբբ.՝ դնելէս

^կ Եբբ.՝ շարէ

^ը Եբբ.՝ հասնելիք

8 Մի՛ վախճաք ու մի՛ զարհուրիք.
Միթե՞ ես ձեզի այն ատենէն՝ չծանուցանեցի՞ եւ չյայտարարեցի՞
Թէ դո՛ւք էք իմ վկաներս:
Ինձմէ՞ զատ Աստուած կա՞յ.
Ի՞րապէս ուրիշ՝ Վէմ չկայ. ուրիշ մը չեմ ճանչնար□»:

ԿՌԱՊԱՇՏՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՀԵԳԼՈՒԻ

9 Բոլոր ժկուռք ձեւակերպողներն ալ՝ իննայնութիւն են,
Անոնց ցանկալի գործերը օգուտ մը չեն ունենար:
Իրենք իրենց դէմ՝ վկաներ են.
Չեն տեսներ ու չեն հասկնար՝ որ ամչնան:

10 Բայց ո՞վ աստուած կը ձեւակերպէ,
Կուռք կը ձուլէ, առանց օգուտ ունենալու:

11 Ահա՛ անոր բոլոր ընկերակիցները պիտի ամչնան,
Որովհետեւ արհեստաւորները՝ իրե՛նք մարդ են:
Անոնք բոլորը թող հաւաքուին եւ կայնին.
Պիտի վախճան ու միասին ամչնան:

12 Երկաթագործը դուր կը շինէ՝ ածուխի մէջ դնելով,
Մուրճերով զայն կը ձեւակերպէ,
Իր բազուկին ոյժով զայն կը շինէ:
Երբ անօթենայ, ոյժէ կը կտրի.
Եթէ ջուր չխմէ, կը պարտասի:

13 Հիւսնը լար կը քաշէ եւ կաւիճով կուռքը կը գծէ.
Ջայն գրոցով կը խճանդակէ,
Անոր վրայ կարկինով կը գծէ,
Ջայն մարդու կերպարով
Ու մարդկային զգեղեցկութեամբ կը շինէ,
Որպէսզի տան մէջ մնայ:

14 Ան իրեն մայրիներ կը կտրէ,
Թեղօջ եւ կաղնի կ'առնէ.
Ջանոնք անտառի ծառերէն իրեն համար կ'ընտրէ:
Սոճի կը տնկէ, ու տեղատարափը զայն կը մեծցնէ:

15 Անոնք մարդուն վառելիք կ'ըլլան.
Անոնցմէ կ'առնէ, որպէսզի կրակ վառէ եւ տաքնայ:

---

^բ Եբբ.՝ լսել չտուի՞

^ժ Եբբ.՝ քանդակուած պատկեր

^ի Եբբ.՝ ոչնչութիւն

^լ Եբբ.՝ թափէ

^խ Եբբ.՝ շինէ

^ծ Եբբ.՝ շքեղութեամբ

Անոնցմէ մաս մը կը վառէ ու հաց կ'եփէ,
Նաեւ աստուած մը կը կերտէ եւ անոր կ'երկրպագէ.
Անկէ կուռք կը շինէ ու կը պաշտէ:

16 Անոր կէսը կրակի մէջ կը վառէ,
Այդ կէսով միս կ'ուտէ.
Խորոված կ'եփէ եւ կը կշտանայ,
Նաեւ կը տաքնայ, ու կ'ըսէ.
«Վա՛շ, տաքցայ, կրակը տեսայ»:

17 Անոր մնացածով աստուած՝ այսինքն կուռք կը շինէ իրեն,
Զայն կը պաշտէ եւ անոր կ'երկրպագէ,
Անոր կ'աղօթէ ու կ'ըսէ.
«Ազատէ՛ զիս, քանի որ դո՛ւն ես իմ աստուածս»:

18 Չեն գիտեր ու չեն հասկնար,
Քանի որ անոնց աչքերը ծեփեց՝ որ չտեսնեն,
Եւ անոնց սիրտերը՝ որ չհասկնան:

19 Ո՛չ մէկը սիրտին մէջ չի մտածեր,
Գիտութիւն ու հանճար չունի՝ որ ըսէ.
«Ասոր կէսը կրակի մէջ վառեցի,
Անոր կայծերուն վրայ հաց ալ եփեցի.
Միս խորովեցի եւ կերայ.
Միթէ մնացածով գարշելի բա՞ն շինեմ,
Ծառի կո՞ճղ պաշտեմ»:

20 Անհկա մոխիրով կը սնանի,
Անոր խաբուած սիրտը զինք կը խտորեցնէ,
Որպէսզի իր անձը չազատէ՝ ըսելով.
«Արդեօք ստութիւն չկա՞յ իմ աջ ձեռքիս մէջ»:

ՏԷՐԸ, ԱՐԱՐԻՉԸ, ՓՐԿԻՉԸ

21 Յիշէ՛ ասոնք, ո՛վ Յակոբ,
Եւ դո՛ւն, ո՛վ Իսրայէլ, քանի որ իմ ծառաս ես:
Ե՛ս Կստեղծեցի քեզ, դուն իմ ծառաս ես.
Ո՛վ Իսրայէլ, 'իցձմէ պիտի չմոռցուիս՝:

22 Զու յանցանքներդ թանձր **ամպի** պէս ջնջեցի,
Ու քու մեղքերդ՝ ամպի պէս.
Վերադարձի՛ր ինձի, որովհետեւ քեզ փրկեցի:

23 Յնձա՛, ո՛վ երկինք, որովհետեւ **Տէրը** ըրաւ **ասիկա**:.
Ուրախութեամբ գոչեցէք, ո՛վ երկրի ստորին **մասեր**.
Յնձութեամբ պռոթկացէք՝
Լեռներ, անտառ ու անոր մէջ եղող բոլոր ծառեր,
Քանի որ **Տէրը** փրկեց Յակոբը,
Եւ Իսրայէլի մէջ փառաւորուեցաւ:

⁴ **Եբբ.**՝ ձեւակերպեցի

⁶ **Կամ**՝ զիս մի՛ մոռնար

- 24 Սա՛ կը յայտարարէ Տէրը՝ քու Փրկարարդ,
 Զեզ արգանդի մէջ ձեւակերպողը.
 «Ե՛ս եմ Տէրը, որ բոլոր **բաները** ըրի.
 Երկինքը առանձի՛ն սփռեցի,
 Ու երկիրը՝ ^ձի՛մ կարողութեամբս՝ տարածեցի:
- 25 Ստախօսներուն նշանները՝ ^նկ՛ոչնչացնեմ,
 Ու դիւթերը կը խենթացնեմ.
 Իմաստուններուն ^ճընկրկիլ կու տամ՝,
 Եւ անոնց գիտութիւնը անմտութեան **կը փոխեմ:**
- 26 Իմ ծառայիս խօսքը կը հաստատեմ,
 Ու պատգամաւորներուս խորհուրդը կը գործադրեմ:
Ե՛ս եմ, որ Երուսաղէմի համար կ'ըսեմ. «Պիտի բնակուիս□,
 Նաեւ Յուդայի քաղաքներուն համար. «Պիտի կառուցանուիք□,
 Եւ անոր ակերակները պիտի կանգնեցնեմ:
- 27 Խորխորատին կ'ըսեմ. «Չորցի՛ր,
 Ու քու ^մհոսանքներդ պիտի ցամքեցնեմ□:
- 28 Կիւրոսի համար կ'ըսեմ. «Իմ հովիւս է,
 Եւ իմ ամբողջ փափաքս պիտի գործադրէ□:
 Երուսաղէմի կ'ըսեմ. «Պիտի կառուցանուիս□,
 Ու տաճարին. «Զու հիմերդ պիտի դրուիմ□»:

ՏԷՐԸ ԿԸ ՆԾԱՆԱԿԷ ԿԻՒՐՈՍԸ

45

- Սա՛ կը յայտարարէ Տէրը իր օծեալին՝ Կիւրոսի,
 Որուն աջ ձեռքը բռնեցի՝
 Որպէսզի ազգերը անոր ենթարկեմ,
 Թագաւորներուն մէջքը ^աթուլցնեմ,
 Անոր առջեւ երկու փեղկերը բացուին,
 Ու դռները **բնաւ** չգոցուին.
- 2 «Ես քու առջեւէդ պիտի երթամ,
^Խորտուբորտ տեղերը՝ պիտի շտկեմ,
 Պղինձէ դռները պիտի փշրեմ,
 Երկաթէ նիգերը պիտի կոտրտեմ,
- 3 Եւ խաւարին գանձերը
 Ու ծածուկ տեղերու հարստութիւնները քեզի պիտի տամ,

^ձ Եբբ.՝ ինձմո՛վ

^ն Եբբ.՝ կը պատռեմ

^ճ Եբբ.՝ ետ կը դարձնեմ

^մ Եբբ.՝ գետերդ

^ա Եբբ.՝ քակեմ

^Խ Եբբ.՝ Ուռածները

ԵՍԱՅԻԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆԸ

- Որպէսզի գիտնաս թէ ե՛ս եմ Տէրը,
Իսրայէլի Աստուածը, որ **քեզ** անունովդ կը կանչեմ:
- 4** Իմ ծառայիս՝ Յակոբի **սիրոյն** համար,
Եւ իմ ընտրեալիս՝ Իսրայէլի համար
Քեզ քու անունովդ կանչեցի.
Քեզ մականուանեցի՝ թէեւ զիս չէիր ճանչնար:
- 5** Ե՛ս եմ Տէրը, եւ ուրիշ մը չկայ.
Ինձմէ զատ Աստուած չկայ:
Ես **քեզ** գօտետրեցի՝ թէեւ զիս չէիր ճանչնար,
- 6** Որպէսզի արեւելքէն եւ արեւմուտքէն գիտնան
Թէ ինձմէ զատ ո՛չ մէկը կայ.
Ե՛ս եմ Տէրը, ուրիշ մը չկայ:
- 7** Լոյսը ձեւակերպողը եւ խաւարը ստեղծողը,
«Բարօրութիւն տուողն» ու ձախորդութիւնը ստեղծողը,
Այս բոլոր բաները ընողը ե՛ս եմ՝ Տէրը:
- 8** Ո՛վ երկինք, **ցօ՛ղ** կաթեցուր վերէն,
Եւ նօսր ամպերը արդարութիւն թող հոսեցնեն:
Երկիրը թող բացուի ու փրկութիւն ⁷աճեցնէ,
Ու միաժամանակ արդարութիւն բուսնի:
Ասոնք ստեղծողը ե՛ս եմ՝ Տէրը»:

ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՏԷՐԸ

- 9** «Վա՛յ անոր՝ որ իր ⁴Արարիչին հետ կը վիճի,
«Թէեւ ինք գետինի ⁵խեցիներուն պէս խեցի մըն է՞».
Միթէ կաւը զինք ձեւակերպողին կ'ըսէ՞. «Ի՞նչ կ'ընես□,
Կամ քու գործդ քեզի կ'ըսէ՞. «Ձեռք ⁶չունիս□»:
- 10** Վա՛յ անոր՝ որ իր հօր կ'ըսէ. «Ի՞նչ ծնար□,
Կամ ⁷իր մօր». «Ի՞նչ երկնեցիք□»:
- 11** Սա՛ կը յայտարարէ Տէրը՝
Իսրայէլի Սուրբը եւ անոր Արարիչը.
«Ինձի՞ հարցուցէք գալիքին մասին.
Ինձի՞ պիտի հրամայէք
Իմ որդիներուս համար, ու ձեռքերուս գործերուն համար:

⁴ Եբբ.՝ Խաղաղութիւն ընողն

⁵ Եբբ.՝ աճեցնեն

⁶ Եբբ.՝ Ձեւակերպիչին

⁷ Կամ՝ Խեցին հողէ խեցիներուն հետ թող վիճի

⁸ Այսինքն՝ թրծուած կաւէ անօթներուն

⁹ Եբբ.՝ չունի

¹⁰ Եբբ.՝ կնոջ

- 12 Ե՛ս շինեցի երկիրը,
Եւ անոր վրայ ստեղծեցի մարդը.
Ե՛ս եմ, իմ ձեռքերս են որ սփռեցին երկինքը,
Ու հրամայեցի անոր ամբողջ զօրքին:
- 13 Ե՛ս ^ժզինք արդարութեամբ արթնցուցի
Եւ իր բոլոր ճամբաները պիտի ^Իուղղեմ:
Ան իմ քաղաքս պիտի կառուցանէ,
Ու տարագիրներս ազատ արձակե՛մ
Առանց ^Լհատուցումի, ո՛չ ալ ^Խվարձատրութեան»,
Կ՛ըսէ զօրքերու Տէրը:
- 14 Տէրը սա՛կը յայտարարէ.
«Եգիպտոսի վաստակը,
Եթովպիացիներուն եւ երկայնահասակ Սաբայեցիներուն ^Ծշահը
Քեզի պիտի անցնին ու քուկդ պիտի ըլլան:
Անոնք քու ետեւէդ պիտի քալեն.
Շղթաներով պիտի անցնին,
Քեզի երկրպագելով՝
Քեզի պիտի ^Կաղաչեն եւ ըսեն.
“Միայն քո՛ւ մէջդ Աստուած կայ.
Ուրիշ ո՛չ մէկը կայ, **անկէ** զատ Աստուած չկայ□»:
- 15 Ի՛րապէս դուն քեզ ծածկող Աստուած մըն ես,
Ո՛վ Իսրայէլի փրկիչ Աստուածը:
- 16 Անոնք բոլորը պիտի ամչնան ու խայտառակուին.
^ԿԿուռք շինողները՝ միասին նախատինքով պիտի երթան:
- 17 Իսրայէլ յաւիտենական փրկութեամբ պիտի փրկուի Տէրոջմէն.
Դուք ^Ճյաւերժ պիտի չամչնաք եւ չխայտառակուիք:
- 18 Արդարեւ սա՛կը յայտարարէ երկինքը ստեղծող Տէրը,
Այն Աստուածը՝ որ երկիրը ձեւակերպեց,
Ջայն շինեց ու հաստատեց.
Ջայն ^Ղզուր տեղը՝ չստեղծեց,

---

^ժ Այսինքն՝ Կիրոսը

^Ի Եբբ.՝ շտկեմ

^Լ Եբբ.՝ գինի

^Խ Եբբ.՝ կաշառքի

^Ծ Եբբ.՝ վաճառականութիւնը

^Կ Եբբ.՝ աղօթեմ

^Կ Եբբ.՝ Կուռքի արհեստաւորները

^Ճ Եբբ.՝ յաւերժութենէ յաւերժութիւն

^Ղ Կամ՝ ամայի ըլլալու համար

Հապա բնակութեան համար ձեւակերպեց:

«Ե՛ս եմ Տէրը, ուրիշ մը չկայ:

19 Ես ծածկաբար չխօսեցայ՝ երկրի խաւար տեղի մը մէջ.

Յակոբի զարմին չըսի.

“Զո՛ւր տեղը զիս փնտռեցէք”.

Ես՝ Տէրս, արդարութիւն կը խօսիմ

եւ ուղղամտութիւն կը յայտարարեմ»:

ԱՇԽԱՐՀԻ ՏԷՐԸ ԵՒ ԲԱԲԵԼՈՆԻ ԿՈՒՌՔԵՐԸ

20 «Հաւաքուեցէ՛ք ու եկէ՛ք,

Միասին մօտեցէ՛ք, ո՛վ ազգերէն ազատածներ:

Գիտակից չե՛ն անոնք՝ որ իրենց՝ փայտէ կուռք կը կանգնեցնեն՝,

եւ՝ փրկելու անկարող՝ աստուծոյ մը կ’աղօթեն:

21 Յայտարարեցէ՛ք ու մօտեցուցէ՛ք **զանոնք**.

Միասին թող խորհրդակցին:

Ո՞վ ասիկա վաղուց իմացուց,

Այն ատենէն ո՞վ ծանուցանեց.

Միթէ ես՝ Տէրս չե՞մ: Ինձմէ զատ ուրիշ Աստուած չկայ,

Ինձմէ ուրիշ արդար Աստուած ու Փրկիչ չկայ:

22 Ո՛վ երկրի բոլոր ծայրերը, ինծի՛ նայեցէք՝ որպէսզի փրկուիք,

Զանի որ ե՛ս Աստուած եմ, եւ ուրիշ մը չկայ:

23 “Իմ անձիս վրայ” երդում ըրի,

Իմ բերանէս արդարութեան խօսք ելաւ, ու պիտի ² չխափանուի.

“Ամէն ծունկ իմ առջեւ պիտի կքի,

եւ ամէն լեզու **ինձմով** երդում պիտի ընէ”:

24 Պիտի ըսուի.

“Միայն Տէրոջմով արդարութիւն ու զօրութիւն ունիմ”:

Մարդիկ անոր պիտի գան,

եւ անոր դէմ բոլոր բորբոքողները պիտի ամչնան:

25 Իսրայէլի ամբողջ զարմը

Տէրոջմով պիտի արդարանայ ու պարծենայ»:

46

Բէլ կքեցաւ, Նաբաւ ծռեցաւ.

Անոնց կուռքերը կենդանիներու եւ անասուններու վրայ էին:

⁶ Եբբ.՝ քանդակուած պատկերին փայտը կը բարձրացնեն

⁴ Եբբ.՝ չփրկող

¹ Եբբ.՝ լսել տուաւ

⁶ Եբբ.՝ ինձմով

² Եբբ.՝ ետ չդառնայ

Չեր կրած բեռները

Պարտասած **անասունին** ծանրութիւն եղան:

2 Անոնք ծռեցան, միասին կքեցան.

Չկրցան բեռը ազատել,

Եւ իրենք ալ գերութեան գացին:

3 «Ինծի՛ մտիկ ըրէք, ո՛վ Յակոբի տունը,

Իսրայէլի տան ամբողջ մնացորդը,

Որ որովայնէն **ի վեր** կը շալկեմ եւ արգանդէն **ի վեր** կը կրեմ.

4 Մինչեւ **ծեր** ծերութիւնը ես նոյնն եմ,

Մինչեւ **ծեր** պլեորութիւնը ես **ծեզ** պիտի կրեմ.

Ե՛ս ստեղծեցի ու ե՛ս պիտի վերցնեմ,

Ե՛ս պիտի կրեմ եւ **ծեզ** ազատեմ:

5 Զիս որո՞ւ կը նմանցնէք ու կը հաւասարեցնէք.

Զիս որո՞ւ կը բաղդատէք, որ նման ըլլանք:

6 ^բԶսակէն ոսկի կը թափեն ու կշիռքով արծաթ կը կշռեն,

^գՉուպագործ կը վարձեն՝ որ անով աստուած շինէ,

Զայն կը պաշտեն եւ **անոր** կ'երկրպագեն:

7 Զայն ուսերու վրայ կը վերցնեն, կը կրեն,

Իր տեղը կը հաստատեն, ու կը կայնի:

Ան իր տեղէն չի հեռանար.

Եթէ մէկը անոր աղաղակէ՝ չի պատասխաներ,

Զայն իր տագնապէն չ'ազատեր:

8 Յիշեցէ՛ք ասիկա, ու մա՛րդ եղէք.

^դՄտածեցէ՛ք, ո՛վ յանցաւորներ:

9 Յիշեցէ՛ք հնադարեան ^եՆախկին **բաները**,

Զանի որ ե՛ս Աստուած եմ, եւ **ինձմէ** ուրիշը չկայ.

Ե՛ս Աստուած եմ, եւ ո՛չ մէկը ինծի նման է.

10 Ես սկիզբէ՛ն կը յայտնեմ վերջաւորութիւնը,

^զԱռաջուրնէ՛ կ'իմացնեմ **դեռ** չկատարուածը,

Ու կ'ըսեմ. «Իմ որոշումս պիտի հաստատուի,

Եւ ամբողջ փափաքս պիտի իրագործեմ»:

11 Ե՛ս եմ որ արեւելքէն գիշատիչ թռչունը կը կանչեմ,

Ու հեռաւոր երկրէն՝ իմ որոշումս **գործադրող** մարդը:

Ե՛ս խօսեցայ, ու պիտի իրագործեմ.

Ե՛ս ^էծրագրեցի, եւ պիտի կատարեմ:

---

^ա Եբր.՝ ըրի

^բ Եբր.՝ Տոպրակէն

^գ Կամ՝ Ոսկերիչ

^դ Եբր.՝ Դարձուցէ՛ք ձեր սիրտին մէջ

^ե Կամ՝ առաջին

^զ Եբր.՝ Վաղուց

^է Եբր.՝ ձեւակերպեցի

- 12 Ո՛վ արդարութենէ հեռացած թխտասիրտներ,
Ինծի՛ մտիկ ըրէք.
- 13 Իմ արդարութիւնս մօտեցուցի,
Ան պիտի չհեռանայ.
Իմ փրկութիւնս պիտի չուռանայ.
Սիոնի մէջ փրկութիւն պիտի տամ,
Քիմ՝ փառքիս՝ Իսրայէլի համար՝»:

ԲԱՔԵԼՈՆԻ ԴԱՏԱՎՃԻՌԸ

47

Ո՛վ Բաբելոնի կոյս աղջիկ,
Իջի՛ր եւ հողի՛ վրայ նստէ.
Ո՛վ Զաղդէացիներու աղջիկ,
Գետի՛նը նստէ՝ առանց գահի,
Զանի որ անգամ մըն ալ փափուկ ու քնքուշ պիտի չկոչուիս:

- 2 Զաղա՛ցքը առ, ալի՛ր աղա.
«Հանէ՛ լաչակդ», սոթտէ՛ փէշերդ,
Մերկացո՛ւր սրունքդ, անցի՛ր գետերէն.
- 3 Թող քու մերկութիւնդ բացուի
Եւ նախատինքդ ալ տեսնուի:
Քեզմէ՛ վրէժ պիտի առնեն.
Զիս կեցնող ո՛չ մէկուն պիտի հանդիպիմ:
- 4 (Մեր Փրկարարին անունը՝ Զօրքերու Տէր՝ է.
Ան Իսրայէլի Սուրբն է:)
- 5 Լո՛ւռ նստէ, խաւարի՛ մէջ մտիր, ո՛վ Զաղդէացիներու աղջիկ,
Զանի որ անգամ մըն ալ «թագաւորութիւններու տիրուհի»[□] պիտի չկոչուիս:
- 6 Ես իմ ժողովուրդիս գայրացայ,
Իմ ժառանգութիւնս անպատուեցի,
Զանոնք քու ձեռքդ մատնեցի.
Դուն անոնց գթութիւն «ցոյց չտուիր»,
Երէցին վրայ քու լուծդ յոյժ ծանրացուցիր,
- 7 Եւ ըսիր. «Ես յաւիտեան տիրուհի պիտի ըլլամ»:
Ուստի՛՝ ասոր ուշադրութիւն չդարձուցիր՝,

[□] Եբր.՝ հզօր սիրտ ունեցողներ

^բ Կամ՝ Եւ Իսրայէլի մէջ՝ իմ փառքս

^ժ Եբր.՝ պարծանքիս

^ա Կամ՝ Բա՛ց խոպոպներդ

^բ Եբր.՝ Եհովա Սաբաւովթ

^գ Եբր.՝ չտուիր

^դ Եբր.՝ ասիկա սիրտիդ մէջ չդրիր

Ասոր վախճանը չյիշեցիր:

8 Հետեւաբար հիմա մտի՛կ ըրէ, **ո՛վ** հեշտասէր,
Որ ապահովութեամբ կը ^եբնակիս,
Ու սիրտիդ մէջ կ'ըսես.

«Ե՛ս եմ, եւ ինձմէ զատ ո՛չ մէկը կայ:

Իբր այրի պիտի չբնակիմ,

Ու **գաւակներէ** զրկում պիտի չգիտնամ»:

9 Ասոնք երկուքն ալ՝

Զաւակներէ զրկում եւ այրիութիւն՝

^գՅանկարծ քու վրադ պիտի հասնին, մէկ օրուան մէջ:.

Հակառակ կախարդութիւններուդ շատութեան

Ու թովջութիւններուդ մեծ ^եթիւին,

Անոնք ամբողջովին վրադ պիտի հասնին:

10 Արդարեւ դուն չարութեանդ վստահեցար,

Եւ ըսիր. «Ո՛չ մէկը գիս կը տեսնէ»:

Զու իմաստութիւնդ ու գիտութիւնդ են որ քեզ ^բհրապուրած են:

Սիրտիդ մէջ ըսիր. «Ե՛ս եմ, եւ ինձմէ զատ ո՛չ մէկը կայ»:

11 Հետեւաբար քու վրադ ծախորդութիւն մը պիտի հասնի,

Որուն ^բուրկէ՛ ծագիլը՝ պիտի չգիտնաս.

Զու վրադ աղէտ մը պիտի իյնայ,

Որ պիտի չկարենաս ^գհեռացնել.

Զու վրադ յանկարծ աւերում մը պիտի հասնի,

Բայց դուն պիտի չգիտնաս:

12 Ուրեմն քու թովջութիւններուդ եւ շատ կախարդութիւններուդ մէջ կեցիր,

Որոնց համար երիտասարդութենէդ ի վեր յոգներ ես.

Թերեւս կարենան օգտակար ըլլալ քեզի,

Թերեւս ահաբեկես:

13 Խորհուրդներուդ շատութենէն ^բհիւծեցար.

Ուրեմն երկինքը զննողները, աստղագէտները,

Նոր ամիսներով ^գզուշակողները թող **ոտքի** ելլեն

Եւ քու վրադ գալիք **չարիքէն** քեզ ազատեն:

^ե **Կամ՝** գահակալես

^գ **Եբր.՝** վայրկենապէս

^ե **Եբր.՝** հզօրութեան

^բ **Եբր.՝** շեղեցուցած

^բ **Եբր.՝** արշալոյսը

^գ **Եբր.՝** քաւել

^բ **Կամ՝** ձանձրացար

^գ **Եբր.՝** ապագան գիտցողները

- 14 Ահա՛ անոնք խոզանի պէս պիտի ըլլան,
Ու զանոնք կրակը պիտի այրէ.
Իրենց անձը պիտի **չկարենան** ազատել բոցին ¹⁴ զօրութենէն.
Տաքնալու համար կայծ մը պիտի **չմնայ**,
Ո՛չ ալ կրակ՝ դիմացը նստելու համար:
- 15 Այսպէս պիտի ըլլան քեզի համար անոնք՝ որոնց հետ յոգնեցար,
Որոնք երիտասարդութենէդ ի վեր վաճառականներդ էին.
Անոնք պիտի դեգերին՝ իւրաքանչիւրը իր կողմը,
Ո՛չ մէկը քեզ պիտի ազատէ:

ԱՍՏՈՒԱԾ ԱՊԱԳԱՅԻՆ ՏԷՐՆ Է

48

- Լսեցէ՛ք ասիկա, ո՛վ Յակոբի տունը,
Դո՛ւք՝ որ Իսրայէլի անունով կոչուած էք,
Յուդայի ՝աղբիւրէն ելեր էք,
Տէրոջ անունով երդում կ'ընէք
Եւ Իսրայէլի Աստուածը կը յիշատակէք,
Բայց ո՛չ ճշմարտութեամբ է, ո՛չ ալ արդարութեամբ:
- 2 (Արդարեւ իրենք զիրենք Սուրբ քաղաքին **բնակիչները** կը կոչեն,
Եւ Իսրայէլի Աստուծոյն կը յենին,
Որուն անունը ² Զօրքերու Տէր՝ է:)
- 3 ³ Առաջին **բաները** վաղուց յայտնեցի.
Անոնք իմ բերանէս ելան, ու զանոնք իմացուցի.
Զանոնք յանկարծ ըրի, եւ իրագործուեցան:
- 4 Զանի գիտէի թէ դուն խստասիրտ ես,
Ծոծրակդ երկաթէ ջիղեր ունի,
Ու ճակատդ պղինձէ է,
- 5 Զեզի վաղուց յայտնեցի,
Դեռ չիրագործուած քեզի իմացուցի,
Որ չըսես. «Զանոնք իմ կուռքս ըրաւ,
Եւ իմ քանդակուած ու ⁵ ձուլածոյ կուռքս՝ հրամայեց»:
- 6 Դուն **զանոնք** լսեցիր. նայէ՛, անոնք բոլորը **կատարուեցան**.
Միթէ դուք ալ **զանոնք** պիտի չյայտարարէ՞ք:
Հիմա քեզի նոր **բաներ** կ'իմացնեմ,
Պահուած **բաներ**՝ որ չէիր գիտեր.
- 7 Անոնք հիմա ստեղծուեցան, եւ ո՛չ թէ վաղուց.

¹⁴ Եբբ.՝ ձեռքէն

¹⁵ Եբբ.՝ ջուրերէն

² Եբբ.՝ Եհովա Սաբաւովթ

³ Կամ՝ Նախկին

⁵ Եբբ.՝ թափծու պատկերս

ԵՍԱՅԻԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆԸ

- ՝Ասկէ առաջ զանոնք չես լսած,
Որ չըսես. “Ահա՛ զանոնք գիտէի”:
- 8** Դուն ո՛չ լսեցիր, ո՛չ գիտցար,
Ո՛չ ալ ՝սկիզբէն ականջդ բացուեցաւ.
Որովհետեւ գիտէի թէ դուն է՛ չափազանց անհաւատարիմ ես,
Եւ թէ “որովայնէն ապստամբ” կոչուեցար:
- 9** Ես իմ անունիս համար բարկութիւնս պիտի յետաձգեմ,
Իմ գովաբանութեանս համար զիս պիտի ՞զսպեմ քեզի հանդէպ,
Որպէսզի քեզ չբնաջնջեմ:
- 10** Ահա՛ քեզ զտեցի, բայց ո՛չ թէ ՝արծաթի պէս”.
Քեզ տառապանքի քուրային մէջ ՝փորձարկեցի:
- 11** **Ասիկա** ինծի՛ համար, ինծի՛ համար պիտի ընեմ.
Արդարեւ ի՞նչպէս **արտօնեմ որ անունս** աղարտուի.
Ես իմ փառքս ուրիշի չեմ տար:

ԿԻՒՐՈՍ՝ ՏԷՐՈՋ ԸՆՏՐԱԾ ԱՌԱՋՆՈՐԴԸ

- 12** Ինծի՛ մտիկ ըրէ, ո՛վ Յակոբ, եւ Իսրայէլ՝ իմ կանչածս:
Ես նոյնն եմ.
Ե՛ս եմ առաջինը, ու ե՛ս եմ վերջինը:
- 13** Նաեւ ի՛մ ձեռքս հիմնադրեց երկիրը,
Եւ ի՛մ աջ ձեռքս տարածեց երկինքը.
Երբ զանոնք կանչեմ,
Միասին ՝կը ներկայանան”:
- 14** Հաւաքուեցէ՛ք դուք բոլորդ, ու մտի՛կ ըրէք.
Անոնցմէ ո՞վ յայտնեց այս **բաները**:
Տէրոջ սիրածը Բաբելոնի մէջ անոր ՝կամքը պիտի գործադրէ,
Եւ իր բազուկը Քաղդէացիներուն վրայ **պիտի երկարէ**:
- 15** Ե՛ս, ե՛ս խօսեցայ, ու ե՛ս զինք կանչեցի.
Զինք բերի, եւ իր ճամբան պիտի յաջողի:

---

^Ե **Երբ.**՝ Այս օրէն

^Գ **Երբ.**՝ այն ատենէն

^Կ **Երբ.**՝ անհաւատարմութեամբ

^Ը **Երբ.**՝ փորէն յանցաւոր

^Ք **Երբ.**՝ սանձեմ

^Վ **Երբ.**՝ արծաթով

^Ի **Երբ.**՝ ընտրեցի

^Է **Երբ.**՝ իմ առջեւ կը կեցան

^Խ **Երբ.**՝ փափաքը

16 Ինձի՛ մօտեցէք, սա՛ լսեցէք.
Սկիզբէն ի վեր **բնաւ** ծածկաբար չխօսեցայ.
Այս **բաներուն** գոյացած ատենէն ի վեր ես հոն եմ,
Ու հիմա զիս **Տէրը՝** Եհովան ղրկեց, ^ծեւ անոր **Հոգին՝**՝:

ՏԵՐՈՋ ԾՐԱԳԻՐԸ ԻՐ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ ՀԱՄԱՐ

- 17 Սա՛ կը յայտարարէ **Տէրը՝**
Քու Փրկարարդ, Իսրայէլի Սուրբը.
«Ե՛ս եմ **Տէրը՝** քու Աստուածդ,
Որ քեզի օգտակար եղածը կը սորվեցնեմ,
Զալելիք ճամբայիդ մէջ քեզ ^կկ'առաջնորդեմ:
- 18 Երանի՛ թէ իմ պատուիրաններուս ուշադիր ըլլայիր.
Այն ատեն քու խաղաղութիւնդ գետի պէս պիտի ըլլար,
Եւ արդարութիւնդ՝ ծովու ալիքներուն պէս.
- 19 Քու գարմդ աւագի չափ պիտի ըլլար,
Ու որովայնիդ՝ ^հպտուղը՝ անոր խիճին չափ:
Անոր անունը իմ առջեւէս պիտի չջնջուէր եւ ^ծչանհետանար»:
- 20 Բաբելոնէն ելէ՛ք, Բաղդէացիներէն փախէ՛ք.
Սա՛ յայտարարեցէք ցնծութեան ձայնով, **ու** ^նձանուցանեցէք.
Սա՛՛տարածեցէք մինչեւ երկրի ծայրը,
Ըսէ՛ք. «**Տէրը** փրկեց իր ծառան՝ **Յակոբը**»:
- 21 Երբ անոնց անապատներու մէջ քալել տուաւ՝ չծարաւցան.
Անոնց համար վէմէն ջուրեր հոսեցուց,
Վէմը ճեղքեց, եւ անկէ ջուրեր ^մբխեցան:
- 22 «Ամբարիշտները խաղաղութիւն պիտի չունենան», կը յայտարարէ **Տէրը**:

ԻՍՐԱՅԷԼ՝ ԱԶԳԵՐՈՒ ԼՈՅՍ ՄԸ

49

Ո՛վ կղզիներ, մտի՛կ ըրէք ինձի.
Ո՛վ ^սժողովուրդներ, ուշադի՛ր եղէք հեռուէն:

- ^ծ **Կամ՝** անոր Հոգիով
- ^կ **Եբր.**՝ կը քալեցնեմ
- ^հ **Եբր.**՝ շառաւիղները
- ^ծ **Եբր.**՝ չփճանար
- ^ն **Եբր.**՝ լսել տուէք
- ^հ **Եբր.**՝ դուրս հանեցէք
- ^մ **Եբր.**՝ հոսեցան
- ^ս **Եբր.**՝ բնակչութիւն

Տէրը զիս ^բարգանդէն կանչեց,
Իմ անունս մօրս որովայնէն յիշատակեց:

2 Իմ բերանս սրածայր սուրի ^գվերածեց,
Զիս իր ձեռքին հովանիին տակ ծածկեց.
Զիս փայլուն նետի վերածեց,
Իր կապարճին մէջ զիս պահեց,

3 Եւ ինձի ըսաւ. «Դուն իմ ծառաս ես,
Ո՛վ Իսրայէլ. քեզմով պիտի փառաւորուիմ»:

4 Ես ալ ըսի. «Պարապ տեղը յոգնեցայ,
Իմ ոյժս ոչինչ ու զուր տեղը սպառեցի.
Բայց անտարակոյս իմ իրաւունքս Տէրոջ առջեւն է,
Եւ գործս իմ Աստուծոյս քովն է»:

5 Հիմա **սա՛** կը յայտարարէ Տէրը՝
Որ զիս ^դորովայնէն ձեւակերպեց իրեն ծառայ ըլլալու համար,
Որպէսզի Յակոբը իրեն վերադարձնեմ
Եւ Իսրայէլ իր քով հաւաքուի.
Տէրոջ ^եառջեւ պիտի փառաւորուիմ,
Եւ իմ Աստուածս ինձի գօրութիւն պիտի ըլլայ.

6 **Սա՛** կ'ըսէ. «Յակոբի տոհմերը վերահաստատելու
Եւ Իսրայէլի ^զազատուածները վերադարձնելու համար՝
Զեզի ^էքիչ **բաց** է իմ ծառաս ըլլալդ.
Զեզ նաեւ իբր լոյս դրի ^ըհեթանոսներուն,
Որպէսզի ^բիմ փրկութիւնս՝ ըլլաս մինչեւ երկրի ծայրը»:

7 **Սա՛** կը յայտարարէ Տէրը՝ Իսրայէլի Փրկարարը, անոր Սուրբը,
Արհամարհուած անձին, ^զազգերու գարշելիին, կառավարիչներու ստրուկին.
«Թագաւորները պիտի տեսնեն ու ոտքի ելլեն.
Իշխանաւորներն ալ պիտի երկրպագեն
Տէրոջ համար՝ որ հաւատարիմ է,
Իսրայէլի Սուրբին համար՝ որ քեզ ընտրեց է»:

---

^բ Եբբ.՝ փորէն

^գ Եբբ.՝ ըրաւ

^դ Եբբ.՝ փորէն

^ե Եբբ.՝ աչքերուն

^զ Եբբ.՝ պահպանուածները

^է Եբբ.՝ թեթեւ

^ը Եբբ.՝ ազգերուն

^բ Այսինքն՝ փրկութեան պատճառ

^զ Եբբ.՝ ազգին գարշելիին

- 8 Տէրը սա՛ կը յայտարարէ.
«^hՊատեհ ժամանակին քեզի պատասխանեցի,
Փրկութեան օրը քեզի օգնեցի,
Քեզ պահպանեցի եւ իբր ուխտ դրի ժողովուրդին,
Որպէսզի երկիրը վերահաստատես,
Աւերուած ժառանգութիւնները ժառանգել տաս,
- 9 Բանտարկեալներուն ըսես. “Դո՛ւրս ելէք[□],
Ու խաւարի մէջ եղողներուն. “Երեւցէ՛ք[□]:
Անոնք ճամբաներու վրայ պիտի արածին,
Եւ անոնց արօտը բոլոր բլրակներուն վրայ պիտի ըլլայ:
- 10 Անոնք պիտի չանօթենան ու չծարաւնան,
Խորշակը կամ արեւը պիտի չզարնեն անոնց,
Քանի որ անոնց գթացողը պիտի առաջնորդէ զանոնք,
Եւ ջուրի աղբիւրներու քով պիտի տանի զանոնք:
- 11 Բոլոր լեռներս ճամբայի պիտի վերածեմ,
Ու պողոտաներս պիտի բարձրանան:
- 12 Ահա՛ ոմանք հեռուէն կու գան,
Ոմանք՝ հիւսիսէն եւ արեւմուտքէն
Ոմանք ալ Սինէացիներու երկրէն»:
- 13 Ո՛վ երկինք, ցնծա՛. ո՛վ երկիր, խայտա՛.
Ո՛վ լեռներ, ցնծութեամբ պռոթկացէք,
Քանի որ Տէրը իր ժողովուրդը հանգստացուց,
Եւ իր դժբախտներուն գթաց:
- 14 Բայց Սիոն ըսաւ. «Եհովան զիս լքեց,
Ու Տէրը զիս մոռցաւ»:
- 15 Միթէ կինը իր կաթնկեր մանուկը կրնա՞յ մոռնալ,
Այնպէս որ իր լորովայնի ^hպտուղին վրայ չգթայ.
Թէեւ անոնք մոռնան,
Ես քեզ պիտի չմոռնամ:
- 16 Ահա՛ քեզ իմ ափիս մէջ փորագրեցի,
Քու պարիսպներդ շարունակ իմ առջեւ են:
- 17 ^oՔու որդիներդ՝ պիտի շտապեն,
Քեզ փլցնողներն ու ակերողները պիտի ⁴հեռանան քեզմէ:
- 18 Վերցո՛ւր աչքերդ եւ նայէ՛ շուրջդ.
Բոլորը կը հաւաքուին ու քեզի կու գան:

---

^h Եբր.՝ Հաւանելի

^l Եբր.՝ փորի

^h Եբր.՝ որդիին

^o Կամ՝ Քեզ կառուցանողները

⁴ Եբր.՝ դուրս ելլեն

Տէրը սա՛ կը պատգամէ. «Զանի ես կ'ապրիմ,
Անշուշտ զանոնք բոլորը զարդի պէս պիտի հագնիս,
Եւ անոնցմով հարսի պէս պիտի՝ զարդարուիս:

19 Արդարեւ քու ակերակներդ, ամայի տեղերդ՝
Ու քանդուած երկիրդ՝

Հիմա իր բնակիչներուն նեղ պիտի ըլլայ,
Իսկ քեզ կ'լլողները պիտի հեռանան:

20 Զաւակներէն զրկուելէ ետք ունենալիք որդիներդ
Քու ականջներուդ ա՛լ պիտի ըսեն.

“Այս տեղը ինձի նեղ է,
Տե՛ղ տուր ինձի՝ որ բնակիմ”:

21 Իսկ դուն սիրտիդ մէջ պիտի ըսես.

“Ասոնք ո՞վ ծնաւ ինձի:
Ես զաւակներէ զրկուած եւ անպտուղ էի,
Տարագիր ու՝ քարոտուած.

Ասոնք ո՞վ մեծցուց:
Ահա՛ ես մինակ մնացած էի,
Ասոնք ո՞ր էին”:

22 Սա՛ կը յայտարարէ Տէրը՝ Եհովան.

«Ահա՛ ձեռքս ազգերուն վրայ պիտի բարձրացնեմ,
Դրօշակս ժողովուրդներուն մէջ պիտի կանգնեցնեմ.
Անոնք քու որդիներդ իրենց գիրկին մէջ պիտի բերեն,
Քու աղջիկներդ անոնց ուսերուն վրայ պիտի վերցուին:

23 Թագաւորները քու հոգատարներդ պիտի ըլլան,
Եւ անոնց իշխանուհիները՝ քու սնուցիչներդ:

Իրենց դէմքը մինչեւ գետին խոնարհեցնելով՝ քեզի պիտի երկրպագեն,
Ոտքերուդ փոշին պիտի լզեն,
Ու պիտի գիտնաս թէ ե՛ս եմ Տէրը.
Ինձի յուսացողները պիտի չամչնան»:

24 Միթէ գօրաւոր մարդէն թալանը կը յափշտակուի՞,
Կամ իրաւացիօրէն գերեվարուածը կ'ազատուի՞:

25 Բայց Տէրը սա՛ կը յայտարարէ.

«Զօրաւոր մարդուն գերեվարածն անգամ պիտի յափշտակուի,
Ու բռնակալին թալանը պիտի ազատուի:
Քեզի հետ վիճողներուն դէմ ե՛ս պիտի վիճիմ,
Եւ քու որդիներդ ե՛ս պիտի ազատեմ:

26 Զեզ կեղեքողներուն իրե՛նց միսերը պիտի կերցնեմ.

Իրե՛նց արիւնով պիտի գինովնան՝ ինչպէս քաղցու խմելով:
Ամէն մարմին պիտի գիտնայ
Թէ քեզ ազատողը ե՛ս եմ՝ Տէրը,
Քու Փրկարարդ, Յակոբի Հգօրը»:

---

⁶ Եբր.՝ կապուիս

⁸ Եբր.՝ հեռացուած

50

Տէրը սա՛ կ'ըսէ.

«Ո՞ւր է ձեր մօր ամուսնալուծումի վկայագիրը,

Որով ես գայն արձակեր եմ.

Կամ իմ պարտատէրերէս ո՞վ է ան՝

Որուն ես ձեզ ծախեր եմ:

Ահա՛ ձեր անօրէնութիւններուն համար դուք ծախուեցաք,

Ու ձեր յանցանքներուն համար ձեր մայրը արձակուեցաւ:

2 Ինչո՞ւ երբ եկայ՝ ո՛չ մէկը կար,

Ու երբ կանչեցի՝ պատասխանող մը չկար:

Միթէ բնաւ ձեռքս կարճցա՞ւ՝ որ **չկարենամ** փրկել,

Կամ թէ ազատելու կարողութիւն չունի՞մ:

Ահա՛ ես սաստելով ծովը կը ցամքեցնեմ.

Գետերը անապատի ՝կը վերածեմ՝.

Անոնց ձուկերը ջուր չըլլալուն համար գարշահոտ կ'ըլլան,

Եւ ծարաւէն կը մեռնին:

3 Երկինքին խաւար կը հագցնեմ,

Ու քուրձ կը դնեմ անոր վրայ՝ իբր ծածկոց»:

ՏԵՐՈՋ ԾԱՌԱՆԵՐՈՒՆ ԸՆԱԶԱՆԴՈՒԹԻՒՆԸ

4 Տէրը՝ Եհովան ինծի ուսեալներու լեզուն տուաւ,

Որպէսզի գիտնամ խօսքով սփոփել պարտասածը:

Ամէն առտու **գիս** կ'արթնցնէ.

Ի՞նք կ'արթնցնէ իմ ականջս,

Որպէսզի ^բաշակերտներու պէս լսեմ:

5 Տէրը՝ Եհովան իմ ականջս բացաւ,

Ու ես անհնազանդ չեղայ, չընկրկեցայ:

6 Իմ կռնակս զարնողներուն տուի,

Եւ այտերս՝ փետողներուն.

Իմ երեսս նախատինքէն ու թուքէն չծածկեցի:

7 Բայց Տէրը՝ Եհովան ինծի կ'օգնէ,

Ուստի պիտի չխայտառակուիմ.

Շտեւեաբար իմ երեսս գայլախագի պէս կարծր ըրի,

Եւ գիտեմ թէ պիտի չամչնամ:

8 Զիս արդարացնողը մօտ է.

Ո՞վ ինծի հետ պիտի վիճի. միասին **դատարան** ^գներկայանանք:

Ո՞վ ^դգիս պիտի ամբաստանէ՞. թող ինծի մօտենայ:

^ա Եբբ.՝ կ'ընեմ

^բ Եբբ.՝ ուսանողներու

^գ Եբբ.՝ կայնինք

^դ Եբբ.՝ է իմ դատիս տէրը

- 9 Ահա՛ Տէրը՝ Եհովան ինծի պիտի օգնէ.
Ո՛վ զիս պիտի դատապարտէ:
Ահա՛ բոլորը հագուստի պէս պիտի մաշին,
Յեցը պիտի կրծէ զանոնք:
- 10 Ձեր մէջ կա՞յ մէկը՝ որ Տէրոջմէն կը վախնայ,
Անոր ծառային ձայնը մտիկ կ'ընէ,
Խաւարի մէջ կը քալէ ու բնաւ լոյս չունի.
Անիկա թող Տէրոջ անունին ^Եապաւիցի,
Եւ իր Աստուծոյն կռթնի:
- 11 Ահա՛ դուք բոլորդ՝ որ կրակ կը վառէք
Ու ^Գկրակի կայծերով՝ կը շրջապատուիք,
Քալեցէ՛ք ձեր կրակին լոյսով՝
Ձեր վառած կրակի կայծերուն մէջ:
Ասիկա իմ ձեռքովս պիտի ըլլայ ձեզի.
Դուք ցաւով պիտի պառկիք:

ՍՓՈՓԱՐԱՐ ԽՕՍԷԵՐ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ

51

«Ինծի՛ մտիկ ըրէք, ո՛վ արդարութեան հետամուտ եղողներ,
Ո՛վ Տէրը փնտռողներ.

Նայեցէ՛ք այն վէմին՝ ուրկէ կոփուեցաք,
Այն գուրբի փոսին՝ ուրկէ ^Մհանուեցաք:

- 2 Նայեցէ՛ք ձեր հօր՝ Աբրահամի,
Ու ձեզ ^Բծնանող Սառայի.
Որովհետեւ մինակ էր՝ երբ զինք կանչեցի,
Եւ զինք օրհնեցի ու բազմացուցի:

- 3 Արդարեւ Տէրը Սիոնը պիտի հանգստացնէ.
Անոր բոլոր ակերակները պիտի հանգստացնէ,
Անոր անապատը Եդեմի պիտի ^Գվերածէ,
Անոր անբնակ երկիրը՝ Տէրոջ ^Պդրախտին:
Անոր մէջ բերկրանք եւ ուրախութիւն պիտի գտնուին,
^ԵԵրգչախումբ ու նուագի ձայն:

- 4 Ո՛վ իմ ժողովուրդս, ուշադի՛ր եղիր ինծի,

^Ե Եբբ.՝ վստահի

^Գ Կամ՝ ջահերով

^Մ Եբբ.՝ փորուեցաք

^Բ Եբբ.՝ երկնող

^Գ Եբբ.՝ ընէ

^Պ Կամ՝ պարտէզին

^Ե Եբբ.՝ Շնորհակալութիւն երգող խումբ

Ո՛վ իմ Գագա, ունկնդրէ՛ ինձի,
Զանի որ ինձմէ օրէնք պիտի ելլէ,
Եւ իմ դատաստանս պիտի Էհաստատեմ՝ ժողովուրդներուն լոյս ըլլալու համար:

5 Իմ արդարութիւնս մօտ է, փրկութիւնս դուրս ելած է,
Ու բազուկներս ժողովուրդները պիտի դատեն.
Կղզիները ինձի պիտի յուսան,
Իմ բազուկիս պիտի սպասեն:

6 Վերցուցէ՛ք ձեր աչքերը դէպի երկինքը,
Եւ վա՛ր նայեցէք՝ դէպի երկիրը.
Արդարեւ երկինքը ծովսի պէս պիտի փարատի,
Երկիրը հագուստի պէս պիտի մաշի,
Անոր բնակիչներն ալ Էմուներու պէս՝ պիտի մեռնին.
Բայց իմ փրկութիւնս յաւիտենական պիտի ըլլայ,
Եւ արդարութիւնս պիտի չխորտակուի:

7 Ինձի՛ մտիկ ըրէք, ո՛վ արդարութիւնը ճանչցողներ
Եւ իմ օրէնքս ձեր սիրտին մէջ պահող ժողովուրդ.
Մարդոց նախատինքէն մի՛ վախնաք,
Անոնց բամբասանքէն մի՛ զարհուրիք.

8 Արդարեւ ցեցը պիտի կրծէ զանոնք՝ հագուստի պէս,
Մեցը պիտի կրծէ զանոնք՝ բուրդի պէս,
Բայց իմ արդարութիւնս յաւիտենական պիտի ըլլայ,
Ու փրկութիւնս՝ սերունդէ սերունդ»:

9 Արթնցի՛ր, արթնցի՛ր, ո՛վ Տէրոջ բազուկը, զօրութի՛ւն հագիր.
Արթնցի՛ր՝ ինչպէս վաղեմի օրերը,
Հին դարերու սերունդներուն **ատենը**:
Դուն ան չե՞ս՝ որ Ռահաբը Էջարդուփշուր ըրիր՝,
Եւ Վիշապը խոցեցիր:

10 Դուն ան չե՞ս՝ որ ծովը ցամքեցուցիր,
Մեծ անդունդին ջուրերը.
Դո՛ւն ծովուն խորունկ **տեղերը** ճամբայ ժբացիր,
Որպէսզի փրկուածները **անկէ** անցնին:

11 Տէրոջ ազատածները պիտի վերադառնան,
Յնձերգերով Սիոն պիտի գան,
Ու անոնց գլուխին վրայ յաւիտենական ուրախութիւն պիտի ըլլայ.
Անոնք բերկրանք եւ ուրախութիւն պիտի ստանան,
Տրտմութիւնն ու հառաչանքը **անոնցմէ** պիտի Էհեռանան:

^գ Եբբ.՝ բնակչութիւնս

^է Եբբ.՝ խաղաղեցնեմ

^ը Կամ՝ նմանապէս

^բ Եբբ.՝ տաշեցիր

^զ Եբբ.՝ ըրիր

^ի Եբբ.՝ փախչին

- 12 «Ե՛ս եմ, ե՛ս եմ, որ ձեզ կը հանգստացնեմ:
Դուն ո՞վ ես, որ կը վախնաս մահկանացու մարդէն,
Խոտի՝ նմանող մարդու որդիէն,
- 13 Մոռնալով քու Արարիչդ՝ երկինքը սփռող
Ու երկրի հիմերը դնող Տէրը,
Եւ ^Խբռնապետին ցատումէն՝ շարունակ կը վախնաս՝ ամբողջ օրը,
Որպէս թէ պատրաստուած ըլլար քեզ բնաջնջելու.
Բայց հիմա ո՞ր է բռնապետին ցատումը:
- 14 Շղթաներու տակ ծռածը շուտով պիտի արձակուի.
^ԾՓոսին մէջ պիտի չմեռնի,
Իր հացը պիտի չպակսի:
- 15 Արդարեւ ե՛ս եմ Տէրը՝ քու Աստուածդ,
Որ ծովը կը խաղաղեցնեմ՝ երբ անոր ալիքները գոռան.
Իմ անունս ^ԶՋօրքերու Տէր՝ է:
- 16 Իմ խօսքերս քու բերանդ դրի,
Զեզ ձեռքիս հովանիով ծածկեցի,
Որպէսզի երկինքը՝ հաստատեմ, երկրի հիմերը դնեմ,
Եւ Սիոնի ըսեմ. «Դուն իմ ժողովուրդս ես»:
- 17 Արթնցի՛ր, արթնցի՛ր ու կանգնէ՛, ո՛վ Երուսաղէմ,
Դո՛ւն որ Տէրոջ ձեռքէն անոր ցատումին բաժակը խմեցիր.
Թմրութեան բաժակին սկիհը խմեցիր՝ **մրուրը** քամելով:
- 18 Անոր բոլոր ծնած որդիներէն ո՛չ մէկը զինք կ'առաջնորդէ.
Բոլոր մեծցուցած ^Զզաւակներէն ո՛չ մէկը իր ձեռքէն կը բռնէ:
- 19 Սա՛ երկու **բաները** քեզի պատահեցան,–
Ո՞վ քեզի պիտի ցաւակցի.–
Կործանում ու փլուզում, սով եւ սուր.
Զեզ ^Պհի՞նչպէս հանգստացնեմ:
- 20 Զու որդիներդ խամրած են,
Փողոցներուն ^Գանկիւնը կը պառկին՝
Յանցի մէջ **բռնուած** յամոյրի պէս.
Անոնք Տէրոջ ցատումով,

---

¹ Եբր.՝ տեղ դրուող

^Խ Եբր.՝ տուայտեցնողին ցատումին երեսէն

^Ծ Եբր.՝ Ապականութեան

^Զ Եբր.՝ Եհովա Սաբաւովթ

^Գ Եբր.՝ տնկեմ

^Զ Եբր.՝ որդիներէն

^Պ Կամ՝ որո՞ւն միջոցով

^Գ Եբր.՝ գլուխը

Զու Աստուծոյ սաստով լեցուած են:

- 21 Ուրեմն սա՛ մտիկ ըրէ, ո՛վ դժբախտ,
Որ Վարբած ես, բայց ոչ գինիէն.
- 22 Սա՛ կը յայտարարէ քու Տէրդ՝ Եհովան,
Զու Աստուածդ, որ իր ժողովուրդին իրաւունքը կը պաշտպանէ.
«Ահա՛ քու ձեռքէդ առի թմրութեան բաժակը,
Իմ ցասումիս բաժակին սկիհը.
Զայն անգամ մըն ալ պիտի չխմես:
- 23 Զայն քեզ տրտմեցնողներուն ձեռքը պիտի դնեմ,
Որոնք քու անձիդ կ'ըսէին. «Ծռէ՛, որպէսզի անցնինք»,
Դուն ալ՝ անցորդներուն համար՝
Կռնակդ գետինի պէս ու փողոցի պէս դրիր»:

ԱՍՏՈՒԱԾ ՊԻՏԻ ՓՐԿԷ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԸ

52

Արթնցի՛ր, արթնցի՛ր, զօրութի՛նդ հագիր, ո՛վ Սիոն.
Հագի՛ր շքեղ հագուստներդ, ո՛վ Երուսաղէմ, սո՛ւրբ քաղաք,
Զանի որ անթլփատը եւ անմաքուրը անգամ մըն ալ քու մէջդ պիտի չմտնեն:

- 2 Թօթուէ՛ քեզմէ փոշին,
Ելի՛ր, նստէ՛, ո՛վ Երուսաղէմ.
Զակէ՛ վիզիդ կապերը,
Ո՛վ Սիոնի գերի աղջիկ.
- 3 Արդարեւ Տէրը սա՛ կը յայտարարէ.
«Զրի ծախուեցաք,
Եւ առանց դրամի պիտի փրկուիք»:
- 4 Արդարեւ Տէրը՝ Եհովան սա՛ կը յայտարարէ.
«Իմ ժողովուրդս նախապէս Եգիպտոս իջաւ,
Որպէսզի հոն պանդխտանայ.
Վերջաւորութեան՝ Ասորեստանցիները զայն հարստահարեցին:
- 5 Հիմա հոս ի՞նչ ունիմ,– կը պատգամէ Տէրը,–
Զանի իմ ժողովուրդս ձրի յափշտակուեցաւ:
Անոր տիրողները կը գռռան,– կը պատգամէ Տէրը,–
Եւ իմ անունս շարունակ կը հայհոյուի՝ ամբողջ օրը:
- 6 Հետեւաբար իմ ժողովուրդս պիտի գիտնայ իմ անունս.
Ուստի այդ օրը **պիտի գիտնայ**
Թէ ես ա՛ն եմ՝ որ կ'ըսէ. «Ահա՛ւասիկ ե՛ս եմ»:
- 7 Ի՛նչ գեղեցիկ են լեռներուն վրայ անոր ոտքերը՝
Որ աւետիս կը բերէ, խաղաղութիւն՝ կը քարոզէ՛,
Բարօրութեան աւետիս կը բերէ, փրկութիւն կը քարոզէ,
Ու Սիոնի կ'ըսէ. «Զու Աստուածդ կը թագաւորէ»:

^վ Եբր.՝ գինովցած

^ւ Եբր.՝ Ծայրը, կամ՝ Ոչիւնչով

^բ Եբր.՝ լսել կու տայ

- 8 Զու դէտերդ ծայն պիտի բարձրացնեն,
Միասին ցնծութեան ծայնով պիտի գոչեն,
Որովհետեւ «իրենց աչքերով» պիտի տեսնեն
Երբ Տէրը Սիոնը ⁷վերականգնէ:
- 9 Ո՛վ Երուսաղէմի ակերակներ,
Միասին ցնծութեամբ պոռթկացէք,
Զանի որ Տէրը իր ժողովուրդը հանգստացուց
Ու Երուսաղէմը փրկեց:
- 10 Տէրը իր սուրբ բազուկը սոթսեց
Բոլոր ազգերուն աչքերուն առջեւ,
Ու երկրի բոլոր ծայրերը
Մեր Աստուծոյն փրկութիւնը պիտի տեսնեն:
- 11 Հեռացէ՛ք, հեռացէ՛ք, անկէ ելէ՛ք,
Անմաքուր **բանի** մի՛ դպչիք.
Անոր մէջէն ելէ՛ք,
Մաքո՛ւր եղէք, ո՛վ Տէրոջ ^Եանօթները կրողներ:
- 12 Արդարեւ ո՛չ թէ աճապարանքով դուրս պիտի ելլէք,
Ո՛չ թէ փախչելով պիտի երթաք,
Հապա Տէ՛րը ձեր առջեւէն պիտի երթայ,
Եւ Իսրայէլի Աստուա՛ծը ձեր վերջապահը պիտի ըլլայ:

ՏԱՌԱՊՈՂ ԾԱՌԱՆ

- 13 Ահա՛ իմ ծառաս պիտի ^Գյառաջդիմէ,
Պիտի ^Եմեծնայ ու բարձրանայ, եւ յոյժ ^Ըփառաւորուի:
- 14 Ի՛նչպէս շատեր ^Բանոր վրայ՝ ապշեցան,
(Ա՛յնքան խաթարուած էր անոր տեսքը՝
Որ ա՛լ մարդու չէր **նմանէր**,
Ո՛չ ալ անոր ^Ժկերպարանքը՝ մարդու **կերպարանքի,)**)
- 15 Ա՛յնպէս շատ ազգեր պիտի ^Իզարմացնէ.

^Գ Եբբ.՝ աչք աչքի

^Դ Եբբ.՝ վերադարձնէ

^Ե Կամ՝ առարկաները

^Զ Կամ՝ ուշիմ ըլլայ

^Է Եբբ.՝ բարձրանայ

^Ը Եբբ.՝ բարձր ըլլայ

^Թ Եբբ.՝ քու վրայ

^Ժ Եբբ.՝ կազմը

^Ի Եբբ.՝ սրսկէ

Թագաւորները անոր ¹առջեւ իրենց բերանը պիտի գոցեն,
Որովհետեւ իրենց չպատմուածը պիտի տեսնեն,
Եւ իրենց չլսածը պիտի ²նկատեն:

53

Ո՞վ հաւատաց մեր տուած լուրին,
Տէրոջ բազուկը որո՞ւ յայտնուեցաւ:

2 ^աԱրդարեւ անհկա ^բանոր առջեւ մատաղատունկի պէս աճեցաւ,
Անջրդի հողէ ^գելլող ^դճիլի պէս:
Անհկա ո՛չ ^եկերպարանք ունէր, ո՛չ ալ վայելչութիւն, որ անոր նայէինք.
Տեսք չունէր՝ որ ^եանկէ ախորժէինք՝:

3 Անհկա մարդոցմէ արհամարհուեցաւ ու երեսէ ձգուեցաւ.
Կոտտանքի մարդ եղաւ, եւ ^գկսկիծներու տեղեակ:
Անոր նմանեցաւ՝ որմէ երես կը ծածկեն.
Արհամարհուեցաւ, ու համարում չունեցանք անոր հանդէպ:

4 Ի՛րապէս անհկա մեր կսկիծները կրեց,
Եւ մեր կոտտանքները ստանձնեց:
Մենք զինք ^էպատժուած, Աստուծմէ զարնուած
Ու դժբախտացած համարեցինք:

5 Բայց անհկա մեր յանցանքներուն համար ^բվիրաւորուեցաւ,
Մեր անօրէնութիւններուն համար ճգմուեցաւ:
Մեզի խաղաղութիւն ^{տուող} պատիժը անոր վրայ եղաւ,
Եւ իր ^բվէրքերով մենք բուժուեցանք:

6 Բոլորս ոչխարներու պէս մոլորեցանք,
Մեզմէ իւրաքանչիւրը իր ճամբային ^ժհետեւեցաւ,

---

¹ Եբբ.՝ վրայ

² Կամ՝ հասկնան

^ա Եբբ.՝ եւ

^բ Այսինքն՝ Տէրոջ

^գ Եբբ.՝ արմատի

^դ Եբբ.՝ կազմ

^ե Եբբ.՝ անոր ցանկայինք

^է Կամ՝ հիւանդութիւններու

^է Եբբ.՝ հարուած ստացած

^բ Կամ՝ խոցուեցաւ

^բ Եբբ.՝ հարուածներով

^ժ Եբբ.՝ դարձաւ

ԵՍԱՅԻԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆԸ

Ուստի Տէրը մեր բոլորին անօրէնութիւնը անոր վրայ ձգեց:

- 7** Անհկա ճնշուեցաւ ու տառապեցաւ,
Բայց իր բերանը չբացաւ.
Սպանդանոց տարուող գառի պէս,
Զինք խուզողներուն առջեւ մունջ կեցող մաքիի պէս՝
Իր բերանը չբացաւ:
- 8** Կաշկանդումով եւ դատավճիռով իբռնուեցաւ.
Անոր սերունդին լո՞վ պիտի գանգատի՞:
Արդարեւ ան ապրողներու երկրէն կտրուեցաւ,
Իմ ժողովուրդիս յանցանքին համար ՚պատժուեցաւ:
- 9** Անոր գերեզմանը ամբարիշտներուն հետ դրուեցաւ,
Բայց երբ մեռաւ՝ հարուստին հետ եղաւ.
՝Արդարեւ անհկա բռնութիւն մը գործած չէր,
Եւ անոր բերանին մէջ խաբէութիւն չկար:
- 10** Տէրը հաճեցաւ որ ան ճգմուի, ու **գինք**՝ ցաւերու մատնեց՝.
Երբ իր անձը իբր յանցանքի պատարագ ՚ընծայէ,
Անհկա զարմ պիտի տեսնէ, **իր** օրերը պիտի երկարէ,
Եւ Տէրոջ ՚կամքը անոր ձեռքով պիտի ՚գործադրուի:
- 11** Իր անձին ՚տաժանքին **պտուղը** տեսնելով պիտի կշտանայ.
Իմ արդար ծառաս իր գիտութեամբ շատերը պիտի արդարացնէ,
Զանի որ անոնց անօրէնութիւնները ի՞նք պիտի կրէ:
- 12** Հետեւաբար մեծերուն հետ բաժին պիտի տամ անոր,
Ու հզօրներուն հետ աւարը պիտի բաժնէ,
Որովհետեւ իր անձը մահուան ՚մատնեց,
Յանցաւորներուն հետ ՚սեպուեցաւ,
Շատերու մեղքը կրեց,

---

^ի Կամ՝ յափշտակուեցաւ, կամ՝ տարուեցաւ

^լ Կամ՝ մասին ո՞վ պիտի խոկայ, կամ՝ ո՞վ պիտի խօսի

^{իւ} Երբ.՝ հարուած ստացաւ

^ծ Կամ՝ Թէեւ

^կ Երբ.՝ հիւանդութեամբ զարկաւ

^հ Երբ.՝ ընէ, կամ՝ ընես

^ձ Երբ.՝ փափաքը

^ռ Երբ.՝ յաջողի

^հ Կամ՝ աշխատանքին

^ւ Երբ.՝ թափեց

^լ Երբ.՝ համրուեցաւ

Եւ յանցաւորներուն համար միջնորդեց:

ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՍԷՐԸ ԻՍՐԱՅԷԼԻ ՀԱՆԴԷՊ

54

«Ո՛վ չծնանող ամուլ, ցնծա՛.

Ո՛վ երկունքի ցաւ չքաշող, ցնծութեամբ պոռթկա եւ աղաղակէ՛.

Քանի որ միայնակին որդիները՝

Ամուսնացեալին որդիներէն շատ պիտի ըլլան,– կը յայտարարէ Տէրը:–

2 Լայնցո՛ւր վրանիդ տեղը,

Թող տարածուին բնակարաններուդ վարագոյրները.

Մի՛ խնայեր, երկնցո՛ւր չուաններդ եւ ամրացո՛ւր ցիցերդ:

3 Արդարեւ աջ ու ձախ կողմ պիտի ՝խուժես,

Եւ քու զարմը՝ Բհեթանոսներուն պիտի տիրանայ,

Ամայացած քաղաքները պիտի բնակեցնէ:

4 Մի՛ վախնար, քանի որ պիտի չամչնաս.

Մի՛ խպնիր, որովհետեւ պիտի չշիկնիս:

Արդարեւ քու երիտասարդութեանդ ամօթը պիտի մոռնաս,

Եւ այրիութեանդ նախատինքը անգամ մըն ալ պիտի չյիշես,

5 Քանի որ քու ամուսինդ Արարիչդ է,

Անոր անունը՝ «Զօրքերու Տէր» է,

Ու քու Փրկարարդ Իսրայէլի Սուրբն է.

Ան «ամբողջ երկրի Աստուածը» պիտի կոչուի:

6 Արդարեւ Տէրը քեզ կանչեց լքուած եւ հոգիով վշտացած կնոջ պէս,

Երիտասարդութեան կնոջ պէս՝ որ արծակուած է,– կ'ըսէ քու Աստուածդ:–

7 Կարճ վայրկեան մը քեզ լքեցի,

Բայց մեծ ողորմութիւններով քեզ պիտի հաւաքեմ:

8 Զայրոյթի՝ պոռթկումով՝ վայրկեան մը երեսս քեզմէ ծածկեցի,

Բայց յաւիտենական կարեկցութեամբ քեզի պիտի գթամ,–

Կը յայտարարէ քու Փրկարարդ՝ Եհովան:–

9 Արդարեւ ասիկա ինծի Նոյի ջուրերուն պէս է.

Ինչպէս երդում ըրի թէ Նոյի ջուրերը անգամ մըն ալ երկրի վրայէն պիտի չանցնին,

Նոյնպէս երդում ըրի թէ ա՛լ պիտի չզայրանամ քեզի ու պիտի չսաստեմ քեզ:

10 Թէեւ լեռները հեռանան

Եւ բլուրները երերան,

Իմ կարեկցութիւնս քեզմէ պիտի չհեռանայ,

^u Եբբ.՝ պատառես, կամ՝ ճեղքես

^p Կամ՝ ազգերուն

^q Եբբ.՝ Եհովա Սաբաւովթ

^r Եբբ.՝ մերժուած

^t Եբբ.՝ Պզտիկ

^q Եբբ.՝ յորդումով

ԵՍԱՅԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆԸ

Ու խաղաղութեանս ուխտը պիտի չերերայ,–
Կը յայտարարէ Տէրը՝ որ քեզի կը գթայ»:

ԱՊԱԳԱՅ ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԸ

- 11 «Ո՛վ մրրիկէն զարնուած անմխիթար դժբախտ,
Ահա՛ ես քու քարերդ պիտի ^էերանգաւորեմ,
Քեզ շափիւղաներու վրայ պիտի հիմնադրեմ:
12 Զու մարտկոցներդ սուտակներով պիտի ^ըշինեմ,
Դռներդ՝ կարկեհաններով,
Ու բոլոր ^բպարիսպներդ՝ ^ժթանկագին քարերով:
13 Զու բոլոր որդիներդ Տէրոջմէն պիտի սորվին,
Եւ որդիներուդ խաղաղութիւնը մեծ պիտի ըլլայ:
14 Դուն արդարութեամբ պիտի հաստատուիս.
Հարստահարութենէն ^հհեռու պիտի ըլլաս՝ որ չվախնաս,
Նաեւ երկիւղէն՝ որ քեզի չմօտենայ:
15 Ահա՛ անշուշտ ^լպիտի զինակցից, բայց ինձմէ չէ.
Ո՛վ որ քեզի դէմ զինակցի՞, քու պատճառովդ պիտի իյնայ:
16 Ահա՛ ե՛ս ստեղծեցի ^լդարբինը, որ կրակին մէջի ածուխներուն վրայ կը փչէ,
Եւ իր ^ժգործով զէնք՝ մը կ'արտադրէ.
Նաեւ ե՛ս ստեղծեցի կործանողը՝ որ ^կբնաջնջէ:
17 Զեզի դէմ՝ կռանուած ո՛չ մէկ զէնք ^ժարդիւնաւոր պիտի ըլլայ՞,
Ու դատաստանի մէջ քեզի դէմ կանգնող ամէն լեզու պիտի դատապարտուի:
Ասիկա՛ է Տէրոջ ծառաներուն ծառանգութիւնը,
Եւ անոնց արդարութիւնը ինձմէ է», կը պատգամէ Տէրը:

ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՈՂՈՐՄՈՒԹԵԱՆ ԽՈՍՏՈՒՄԸ

^է Եբբ.՝ ծարոյրի մէջ պառկեցնեմ

^ը Եբբ.՝ ընեմ

^բ Եբբ.՝ եզերքներդ

^ժ Եբբ.՝ բաղձալի

^հ Եբբ.՝ հեռացի՛ր

^լ Եբբ.՝ ինձմէ չեղող պանդուխտներ պիտի գան. ո՛վ որ քու քովդ պանդխտանայ

^կ Եբբ.՝ արհեստաւորը

^{կամ} Կամ՝ գործին համար գործիք

^կ Կամ՝ կործանէ

^հ Եբբ.՝ ձեւակերպուած

^ժ Եբբ.՝ պիտի յաջողի

55

«Ո՛վ բոլոր ծարաւցածներ, ջուրերո՛ւն եկէք.
Դրա՛մ չունեցողներ, եկէ՛ք, գնեցէ՛ք եւ կերէ՛ք.
Եկէ՛ք, գինի՛ ու կա՛թ գնեցէք՝
Առանց դրամի եւ Վճարումի:

2 Ինչո՞ւ ձեր դրամը կը վատնէք՝ ո՛չ թէ հացի համար,
Ու ձեր վաստակը **այնպիսի բանի համար՝** որ չի կշտացներ:
Ուշադրութեա՛մբ մտիկ ըրէք ինծի, որպէսզի ^բհամադամ **կերակուրներ՝** ուտէք,
Եւ ձեր անձը պարարտութիւն վայելէ:

3 Դարձո՛ւցէ՛ք ձեր ականջը, ու եկէ՛ք ինծի.
Մտի՛կ ըրէք, ու ձեր անձը պիտի ապրի:
Ձեզի հետ յաւիտենական ուխտ մը պիտի կնքեմ,
Դաւիթի ^գմնայուն կարեկցութիւնները **ձեզի տալով:**

4 Ահա՛ զայն վկայ կարգեցի ^դժողովուրդներուն,
Առաջնորդ ու հրամանատար՝ ^եազգերուն:

5 Ահա՛ անծանօթ ազգ մը պիտի կանչես,
Եւ քեզ չճանչցող ազգերը քովդ պիտի ^զփութան՝
Տէրոջ՝ քու Աստուծոյդ համար
Ու Իսրայէլի Սուրբին համար,
Զանի որ ան քեզ փառաւորեց:

6 Փնտռեցէ՛ք Տէրը՝ քանի ան կը գտնուի.
Գոչեցէ՛ք անոր, քանի ան մօտ է:

7 Թող ամբարիշտը լքէ իր ճամբան,
Եւ անօրէն մարդը՝ իր մտածումները,
Ու վերադառնայ Տէրոջ, եւ ան պիտի գթայ իրեն,
Ու մեր Աստուծոյն՝ որովհետեւ ան առատապէս կը ներէ:

8 Արդարեւ իմ մտածումներս ձեր մտածումները չեն,
Եւ ձեր ^աճամբաները իմ ճամբաներս չեն, — կը պատգամէ Տէրը.—

9 Հապա որչափ երկինքը երկրէն բարձր է,
Այնչափ իմ ճամբաներս ձեր ճամբաներէն բարձր են,
Եւ իմ մտածումներս՝ ձեր մտածումներէն:

10 Որովհետեւ ինչպէս տեղատարափն ու ձիւնը երկինքէն կ'իջնեն եւ հոն չեն
վերադառնար,

^ա Եբբ.՝ գինի

^բ Եբբ.՝ լաւ բաներ

^գ Եբբ.՝ հաստատ

^դ Եբբ.՝ բնակչութիւններուն

^ե Եբբ.՝ բնակչութիւններուն

^զ Եբբ.՝ վազեն

^ա Այսինքն՝ վարուելակերպը

Հապա երկիրը կ'ոռոգեն ու զայն ^Ըպտղաբեր եւ ^Քարգասաւոր կ'ընեն,
Սերմանողին հունտ կու տան, եւ ուտողին՝ հաց,

11 Իմ բերանէս ելած խօսքն ալ այնպէս պիտի ըլլայ.
Ինծի ^Ժապարդիւն պիտի չվերադառնայ,
Հապա իմ ^Իկամքս պիտի գործադրէ,

Ու յաջողցնէ **այն բանը**՝ որուն համար զայն ղրկեցի:

12 Արդարեւ դուք ուրախութեամբ դուրս պիտի ելլէք,
Եւ խաղաղութեամբ պիտի առաջնորդուիք.
Լեռներն ու բլուրները ձեր առջեւէն ցնծութեամբ պիտի պոռթկան,
Եւ դաշտերուն բոլոր ծառերը ծափ պիտի զարնեն:

13 Թուփին տեղ եղեւին պիտի բուսնի,
Ու ^Լեղիճին տեղ՝ մրտենի,
Եւ ասիկա Տէրոջ համբաւին համար
Յաւիտենական, անջինջ նշան մը պիտի ըլլայ»:

ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ ՊԻՏԻ ՊԱՐՈՒՆԱԿԷ ԲՈԼՈՐ ԱԶԳԵՐԸ

56

Տէրը սա՛ կը յայտարարէ.
«Իրաւունքը պահեցէք եւ արդարութի՛ւնը կիրարկեցէք,
Քանի որ իմ փրկութիւնս գալու մօտ է,
Եւ արդարութիւնս՝ յայտնուելու»:

2 Երանի՛ այն մարդուն՝ որ ասիկա կ'ընէ,
Ու մարդու որդիին՝ որ ասոր կը կառչի,
Ծաբաթը պահելով՝ որ զայն չպղծէ,
Եւ իր ձեռքը պահելով՝ որ ո՛չ մէկ չարիք գործէ:

3 Տէրոջ յարող օտարազգիին որդին թող չըսէ.
«Տէրը զիս իր ժողովուրդէն **բոլորովին** զատած է».
Ներքինին ալ թող չըսէ.
«Ահա՛ ես չոր ծառ մըն եմ».

4 Արդարեւ Տէրը սա՛ կը յայտարարէ. «Այն ներքիններուն՝
Որ իմ Ծաբաթներս կը պահեն,
Ինծի հաճոյալի եղածը կ'ընտրեն,
Եւ իմ ուխտիս կը կառչին,

5 Իմ տանս մէջ ու պարիսպներէս ներս՝ տեղ եւ անուն պիտի տամ անոնց,
Որ որդիներէն ու աղջիկներէն աւելի լաւ է.
Յաւիտենական անուն մը պիտի տամ անոնց՝

---

^Ը Եբբ.՝ ծննդաբեր

^Ք Եբբ.՝ բուսցնող

^Ժ Եբբ.՝ պարապ ձեռքով

^Ի Եբբ.՝ փափաքս

^Լ Փշոտ թուփ մը

Որ պիտի չքնջուի:

- 6 Այն օտարագգիի որդիները, որ Տէրոջ յարած են՝
Անոր պաշտօն կատարելու,
Տէրոջ անունը սիրելու
Եւ անոր ծառաներն ըլլալու համար,
Այսինքն բոլոր անոնք՝ որ Շաբաթը կը պահեն զայն չպղծելու համար,
Եւ իմ ուխտիս կը կառչին,
- 7 Զանոնք ալ իմ սուրբ լեռս պիտի բերեմ,
Ու աղօթքի տանս մէջ ուրախացնեմ:
Անոնց ողջակէզներն ու զոհերը իմ զոհասեղանիս վրայ ընդունելի պիտի ըլլան,
Զանի որ իմ տունս “բոլոր ազգերուն համար աղօթքի տուն պիտի կոչուի»:
- 8 **Սա՛** կը պատգամէ Տէրը՝ Եհովան,
Որ Իսրայէլի աքտորականները կը հաւաքէ.
«Անոր հաւաքուածներէն զատ **ուրիշներ** ալ պիտի հաւաքեմ անոր քով»:

ԻՍՐԱՅԷԼԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴՆԵՐԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԱԾ ԵՆ

- 9 «Դո՛ւք բոլորդ՝ դաշտի գազաններ՝ եկէ՛ք լափելու,
Նաեւ դո՛ւք, բոլոր անտառի գազաններ:
- 10 Անոր դէտերը կոյր են. բոլորն ալ գիտակից չեն:
Բոլորն ալ համր շուներ են, չեն **կրնար** հաջել.
Անոնք կը նիրհեն, կը պառկին, մրափը կը սիրեն:
- 11 **Այո՛**, շատակեր եւ անկուշտ շուներ են.
Անոնք չհասկցող հովիւներ են:
Բոլորը իրենց ճամբաներուն “ուշադրութիւն կը դարձնեն,
Իւրաքանչիւրը իր **անիրաւ** վաստակը կը **փնտռէ՝** մինչեւ ^բվերջինը, **ըսելով.**
- 12 “Եկէ՛ք, գինի բերեմ,
Ու օղիով արբենանք.
Վաղն ալ այսօրուան պէս պիտի ըլլայ,
Եւ ա՛լ աւելի առատ »:

ԻՍՐԱՅԷԼԻ ԿՌԱՊԱԾՏՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԻ

57

«Արդարը կը կորսուի, եւ ո՛չ մէկը “ուշադրութիւն կը դարձնէ”.
Կարեկից մարդիկը **աշխարհէն** ^բկ’անհետանան.
Ո՛չ մէկը կը նկատէ թէ արդարը **գալիք** ^գչարիքին պատճառով” կ’անհետանայ:

^ա Եբր.՝ երես

^բ Կամ՝ վախճանը

^ա Եբր.՝ կը նկատէ

^բ Եբր.՝ կը հաւաքուին

^գ Եբր.՝ ձախորդութեան առջեւէն

ԵՍԱՅԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆԸ

- 2 Ան խաղաղութեան մէջ կը մտնէ.
Ուղղամտութեամբ ընթացողները
Իրենց անկողիին վրայ կը հանգստանան:
- 3 Բայց դուք, ո՛վ գուշակի որդիներ,
Շնացողի ու պոռնիկի զարմ, հո՛ս մօտեցէք.
- 4 Դուք ո՞վ կը ՚ծաղրէք,
Ձեր բերանը որո՞ւ դէմ ՚լայն կը բանաք՝,
Եւ ձեր լեզուն կ'երկարէք.
Միթէ դուք յանցանքի գաւակներ ու կեղծիքի զարմ չէ՞ք:
- 5 Դուք ամէն կանաչազարդ ծառի տակ՝
՝Չաստուածներուն քով՝՝ **ցանկութեամբ** կը տաքնաք.
Ձեր գաւակները կը մորթէք ձորերու մէջ,
Ժայռերու ծերպերուն մէջ:
- 6 Զու բաժինդ ձորին ողորկ **քարերուն** մէջ է.
Զու վիճակդ անոնք են, անո՛նք:
Նոյնիսկ անո՛նց է՛նուէր թափեցիր, **հացի** ընծայ մատուցանեցիր.
Միթէ ես ՚ասոնց կը հանդուրժե՞մ՝:
- 7 Դուն անկողիին բարձր ու Քվեհ լերան վրայ դիր,
Հո՛ն ալ բարձրացար՝ զոհ մատուցանելու:
- 8 Դռներուն ու դրանդիներուն ետեւը դիր քու յիշատակդ.
Որովհետեւ բարձրանալով՝ ինձմէ **ուրիշին առջեւ** մերկացար.
Անկողիին լայնցուցիր եւ անոնց հետ ՚համաձայնեցար.
Անոնց անկողինը սիրեցիր, անոնց **մերկութիւնը** դիտեցիր:
- 9 Թագաւորին քով **հոտաւէտ** իւղով գացիր,
Հոտաւէտ բաղադրութիւններդ բազմապատկեցիր,
Դեսպաններդ հեռուն դրկեցիր,
Ու մինչեւ ՚դժոխք նուաստացար:
- 10 Զու ճամբայիդ երկարութենէն յոգնեցար,
Բայց չըսիր. “Յոյս չկայ□.
Զու ձեռքիդ կենսունակութիւնը **վերստին** գտար,
Հետեւաբար չթուլցար:
- 11 Դուն որմէ՞ զարհուրեցար ու վախցար՝ որ ստեցիր,

- ⁷ **Եբբ.**՝ վայելէք
- ⁸ **Եբբ.**՝ կը լայնցնէք
- ⁹ **Կամ**՝ Բեւեկնիներուն քով
- ¹⁰ **Եբբ.**՝ թափելիք նուէր
- ¹¹ **Եբբ.**՝ ասոնցմով կը մխիթարուի՞մ
- ¹² **Եբբ.**՝ բարձրացած
- ¹³ **Եբբ.**՝ ուխտ կնքեցիր
- ¹⁴ **Այսինքն**՝ մեռած անձերու կայանը

Ջիս չյիշեցիր եւ 'իմ մասիս չմտածեցիր':

Շատոնց իմ լուռ կենալուս համար չէ՞,

Որ ինձմէ չես վախնար:

12 Ես քու արդարութիւնդ ու գործերդ պիտի յայտարարեմ,
Որոնք քեզի օգտակար պիտի չըլլան:

13 Երբ աղաղակես, հաւաքած կուռքերդ թող քեզ ազատեն.
Բայց հովը զանոնք բոլորը պիտի "քէ տանի",
Շունչ մը գանոնք պիտի յափշտակէ.
Սակայն ինձի ապաւինողները երկիրը պիտի ժառանգեն,
Եւ իմ սուրբ լերանս պիտի տիրանան»:

ԱՍՏՈՒԱԾ ԿԸ ԽՈՍՏԱՆԱՅ ՕԳՆԵԼ ԵՒ ՓՐԿԵԼ

14 «Անոնք պիտի ըսեն.

“Հարթեցէ՛ք, հարթեցէ՛ք.

Ճամբա՛յ պատրաստեցէ՛ք,

Վերցուցէ՛ք խոչընդոտը իմ ժողովուրդիս ճամբայէն»:

15 Արդարեւ սա՛ կը յայտարարէ Բարձրն ու ՅՎեհը,
Որ յաւերժութեան մէջ կը բնակի, եւ անոր անունը Սուրբ է.

«Ես բարձր ու սուրբ վայրը կը բնակիմ,
Բայց ճմլուած եւ նուաստ հոգի ունեցողին հետ եմ,
Որպէսզի նուաստներուն հոգին վերապրեցնեմ,
Ու ճմլուած սիրտերը վերապրեցնեմ:

16 Արդարեւ յաւիտեան պիտի չվիճիմ
Եւ ընդմիջտ պիտի չզայրանամ,
Այլապէս իմ առջեւ հոգիները պիտի թալկանային,
Նաեւ այն անձերը՝ որ ես 'ստեղծեցի:

17 Անոր ազահութեան անօրէնութեան համար զայրացայ
Ու զայն զարկի. իմ երեսս ծածկեցի եւ զայրացայ,
Բայց ուխտադրուծը իր սիրտին ճամբայէն ընթացաւ:

18 Իր ճամբաները տեսայ. սակայն զինք պիտի բուժեմ,
Նաեւ զինք պիտի առաջնորդեմ,
Ջինք եւ իր սգաւորները պիտի մխիթարեմ:

19 Շրթունքներուն պտուղը ես կը ստեղծեմ:
Խաղաղութի՛ւն, խաղաղութի՛ւն ըլլայ հեռու եղողին,
Նաեւ մօտը եղողին,– կ'ըսէ Տէրը.–
Ես զինք պիտի բուժեմ:

20 Բայց ամբարիշտները ալեծուփ ծովու պէս են, որ չի կրնար հանդարտիլ,
Որուն ջուրերը տիղմ ու ցեխ կ'արտաքսեն:

¹ Եբր.՝ սիրտիդ մէջ չդրիր

² Եբր.՝ տանի

³ Եբր.՝ Բարձրեալը

⁴ Եբր.՝ ըրի

21 Ամբարիշտները խաղաղութիւն պիտի չունենան», կը յայտարարէ իմ Աստուածս:

ԾՈՄԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ

58

«Բարձրաձայն գոչէ՛ եւ մի՛ խնայեր,
Չայնդ բարձրացո՛ւր շեփորի պէս,
Ու յայտարարէ՛ իմ ժողովուրդիս ՝իր յանցանքը,
Եւ Յակոբի տան՝ իր մեղքերը:

2 Սակայն անոնք ամէն օր զիս կը փնտռեն
Ու կը բաղձան իմ ճամբաներս գիտնալ,
Այնպիսի ազգի մը պէս՝ որ արդարութիւնը կը կիրարկէ
Եւ իր Աստուծոյն կանոնները չի լքեր.
Ինձմէ արդարութեան դատավճիռներ կը խնդրեն,
Աստուծոյ մօտենալ կը փափաքին,

3 Ու կ'ըսեն.
«Մենք ինչո՞ւ ծոմ պահեցինք ու դուն չտեսար,
Մեր անձերը խոնարհեցուցինք եւ դուն չգիտցար□:
Ահա՛ ձեր ծոմապահութեան օրը ձեր փափաքը կը ^բկատարէք,
Ու ձեր բոլոր տքնաջան գործողները կը ^գկեղեքէք:

4 Ահա՛ կռիւի ու ^դբանավէճի,
Եւ ամբարշտութեան բռունցքով զարնելու համար ծոմ կը պահէք.
Այս օրուան պէս ծոմ մի՛ պահէք,
Որպէսզի ձեր ձայնը բարձր վայրը լսել տաք:

5 Միթէ այսպէ՞ս կ'ըլլայ իմ նախընտրած ծոմապահութիւնս,
Այն օրը՝ երբ մարդ իր անձը կը խոնարհեցնէ.
Իր գլուխը կնիւնի պէս կքելով
Եւ տակը քուրձ ու մոխիր տարածելով կ'ըլլայ.
Ասիկա ծոմապահութիւն եւ Տէրոջ ^եհաճելի օ՞ր պիտի կոչես:

6 ^գԱհա՛ւասիկ իմ նախընտրած ծոմապահութիւնս.—
Զակէ՛ ամբարշտութեան կապանքները,
Թուլցո՛ւր լուծին կապերը,
Ազա՛տ արձակէ՛ ^եճնշուածները,
Կոտրէ՛ ամէն լուծ.

^ա Եբր.՝ իրենց

^բ Եբր.՝ գտնէք

^գ Եբր.՝ պահանջէք

^դ Եբր.՝ բանակռիւի

^ե Կամ՝ հաւանելի

^գ Եբր.՝ Սա՛ չէ՞

^ե Կամ՝ խոշտանգուածները

ԵՍԱՅԻԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆԸ

- 7** ^ԷԿիսէ՛ հացդ անօթիին հետ,
Տո՛ւնդ ^Քընդունէ անպատսպար դժբախտները,
Ծածկէ՛ մերկը՝ երբ զայն տեսնես,
Ու ^Ժմի՛ անտեսեր քու ընկերդ՝”:
- 8** Այն ատեն քու լոյսդ արշալոյսի պէս պիտի ^Իծագի,
Եւ առողջութիւնդ շուտով պիտի ^Լվերստացուի.
Քու արդարութիւնդ առջեւէդ պիտի երթայ,
Ու Տէրոջ փառքը քու վերջապահդ պիտի ըլլայ:
- 9** Այն ատեն պիտի կանչես, ու Տէրը պիտի պատասխանէ,
Պիտի աղաղակես, եւ ան պիտի ըսէ. **“Ահա՛** հոս եմ[□]:
Եթէ քու մէջէդ հեռացնես լուծը,
^ԽՍպառնալիքը եւ ունայն խօսքերը,
- 10** Եթէ ^Ցանօթին յօժարութեամբ կերակրես՝
Ու դժբախտին անձը կշտացնես,
Այն ատեն քու լոյսդ խաւարի մէջ պիտի ծագի,
Եւ մթութիւնդ կէսօրուան պէս պիտի ըլլայ:
- 11** Տէրը շարունակ քեզ պիտի առաջնորդէ,
Քու անձդ երաշտի ատեն պիտի կշտացնէ,
Ու ոսկորներդ ^Կզօրացնէ.
Դուն ոռոգուած պարտէզի մը պէս պիտի ըլլաս,
Ջուրի ակի մը պէս՝ որուն ջուրերը չեն ^Դպակսիր:
- 12** Զեզմէ **Ծնածները** հնադարեան ւերակները պիտի կառուցանեն.
Նախկին սերունդներէն **մնացած** հիմերը պիտի կանգնեցնես,
Ու պիտի կոչուիս. **“Ճեղքուածքներ ^Ճնորոգող,**
^ՂԲանուկ շաւիղներ վերականգնող[□]»:

ՇԱԲԱԹԸ ՊԱՆԵԼՈՒՆ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

-
- ^Է Եբբ.՝ Կտրատէ՛, կամ՝ Բաշխէ՛
- ^Ք Եբբ.՝ մտցուր
- ^Ժ Եբբ.՝ մի՛ թաքնուիր մարմինդ **եղողէն**
- ^Ի Եբբ.՝ ժայթքէ
- ^Լ Եբբ.՝ բուսնի
- ^Խ Եբբ.՝ Մատ երկարելը
- ^Ց Եբբ.՝ քու անձդ անօթիին պարգեւես
- ^Կ Եբբ.՝ զիցնէ
- ^Դ Եբբ.՝ ստեր
- ^Ղ Եբբ.՝ փակող
- ^Ղ Եբբ.՝ բնակութեան

- 13 «Եթէ ոտքդ հեռացնես քու փափաքդ կատարելէ
 Ծաբաթը՝ իմ սուրբ օրս,
 Ու քու վայելքդ կոչես Ծաբաթը,
 Եւ պատուական՝ Տէրոջ նուիրումս օրը,
 Զայն պատուես՝ քու ճամբաներուդ՝ չհետեւելով,
 Զու փափաքդ՝ չկատարելով ու պարապ խօսքեր ըսելով,
- 14 Այն ատեն Տէրը քու վայելքդ պիտի ըլլայ.
 Զեզ երկրի բարձունքներուն վրայ պիտի՝ հանեն,
 Ու հօրդ՝ Յակոբի ժառանգութիւնը քեզի պիտի կերցնեն,
 Որովհետեւ Տէրոջ բերանը խօսեցաւ»:

ՄԱՐԳԱՐԷՆ ԿԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏԷ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ ՄԵՂԸ

59

- Ահա՛ Տէրոջ ձեռքը կարճած չէ՝ որ չկարենայ փրկել,
 Ո՛չ ալ անոր ականջը ծանրացած՝ լսելու համար:
- 2 Հապա ձեզ ձեր Աստուծմէն՝ քաժնողը
 Ձեր անօրէնութիւնները եղան.
 Ձեր մեղքերը անոր երեսը ձեզմէ ծածկեցին, որ չլսէ:
- 3 Արդարեւ ձեր ձեռքերը արիւնով պղծուեցան,
 Ու ձեր մատները՝ անօրէնութեամբ.
 Ձեր շրթունքը սուտ խօսեցաւ,
 Եւ ձեր լեզուն անհրաւութիւն՝ քարտայայտեց:
- 4 Ո՛չ մէկը արդարութեամբ գանգատ կը ներկայացնէ,
 Ո՛չ մէկը՝ հաւատարմութեամբ կը դատէ.
 Անոնք ոչնչութիւններու կը վստահին եւ յունայնութիւն կը խօսին.
 Անհրաւութիւն կը յղանան եւ անօրէնութիւն կը ծնանին:
- 5 Իժի հաւկիթներ կը թխսեն,
 Ու սարդի ոստայն կը հիւսեն:
 Անոնց հաւկիթները ուտողը կը մեռնի.
 Եթէ հատ մը ճնշուի՝ իժ՝ կ'ելլէ:

⁶ Եբբ.՝ չկատարելով

⁷ Եբբ.՝ չգտնելով

⁸ Եբբ.՝ հեծցնեն

⁹ Եբբ.՝ գատողը

¹⁰ Եբբ.՝ գոչեց

¹¹ Այսինքն՝ ուղղամտութեամբ

¹² Կամ՝ սուտ

¹³ Եբբ.՝ կը ժայթքէ

- 6 Անոնց ոստայնները հագուստ չեն ըլլար,
Եւ իրենց քանուածքներով չեն կրնար ծածկուիլ.
Անոնց գործերը անօրէնութեան գործեր են,
Ու իրենց ձեռքերուն մէջ բռնութեան արարք կայ:
- 7 Անոնց ոտքերը չարութեան կը վազեն,
Եւ անմեղ արիւն թափելու կը շտապեն.
Անոնց մտածումները անօրէնութեան մտածումներ են,
Անոնց պողոտաներուն մէջ կործանում ու փլուզում կայ:
- 8 Խաղաղութեան ճամբան չեն ճանչնար,
Եւ անոնց արահետներուն մէջ իրաւունք չկայ:
Իրենց շաւիղները ծռեցին.
Ո՛վ որ անոնց մէջ քալէ՝ խաղաղութիւն չի ճանչնար:

ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ ԿԸ ԽՈՍՏՈՎԱՆԻ ԻՐ ՄԵՂԸ

- 9 Հետեւաբար իրաւունքը մեզմէ հեռացաւ,
Ու արդարութիւնը մեզի չի հասնիր.
Լոյսի կը սպասենք, եւ ահա՛ խաւար կ'ըլլայ,
Պայծառութեան կը սպասենք, բայց մթութեան մէջ կը շրջինք:
- 10 Կոյրերու պէս պատերը կը շօշափենք,
Աչք չունեցողներու պէս կը խարխափենք.
Կէսօրի՛ն կը գայթինք՝ ինչպէս մթնշաղիւն.
՝Առողջներու մէջ մեռելներու պէս ենք:
- 11 Բոլորս արջերու պէս կը գռռանք,
Աղանիներու պէս անդադար կը մնչենք.
Դատաստանի կը սպասենք, բայց չկայ.
Փրկութիւն կ'ակնկալենք, բայց ան մեզմէ հեռու է:
- 12 Արդարեւ մեր յանցանքները քու առջեւդ շատցան,
Եւ մեր մեղքերը մեզի դէմ կը վկայեն,
Որովհետեւ մեր յանցանքները մեր քով են,
Ու մեր անօրէնութիւնները գիտենք:
- 13 Յանցանք գործեցինք, Տէրը ուրացանք,
Մեր Աստուծոյն հետեւելէն՝ հրաժարեցանք:
Հարստահարութիւն եւ ապստամբութիւն՝ թրագրեցինք,
Մեր սիրտին մէջ սուտ խօսքեր յղացանք ու ըսինք:
- 14 Իրաւունքը ետ քաշուեցաւ
Եւ արդարութիւնը հեռացաւ,
Քանի որ ճշմարտութիւնը հրապարակին մէջ գայթեցաւ,
Եւ ուղղամտութիւնը չի կրնար ներս գալ.

---

⁴ Կամ՝ գործերով

⁵ Եբբ.՝ Պարարտներու, կամ՝ Ամայութիւններու

⁶ Եբբ.՝ ետ քաշուեցանք

⁷ Եբբ.՝ խօսեցանք

15 Ճշմարտությունը կը պակսի,
Չարությունն հեռացողը՝ կը կողոպտուի՝:

ՏԷՐԸ ԿԸ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԻ ԻՐ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ ՓՐԿԵԼ

Տէրը տեսաւ եւ ասիկա անոր ^Իանհաճոյ եղաւ,
Զանի որ իրաւունք չմնաց:

16 Ան տեսաւ թէ ո՛չ մէկը կար,
Ապշեցաւ որ միջնորդ մը չկար.
Ուստի իր բազուկը զինք փրկեց,
Եւ իր արդարությունը իրեն նեցուկ եղաւ:

17 Արդարությունը զրահի պէս հագաւ,
Փրկութեան սաղաւարտը իր գլուխը **դրաւ**.
Վրէժխնդրութեան հագուստը իբր պատմունճան հագաւ,
Նախանձախնդրութեամբ ծածկուեցաւ՝ պարեգօտի մը պէս:

18 **Իրենց**^Լ վարմունքին համեմատ պիտի հատուցանէ.–
Յասում՝ իր հակառակորդներուն,
Վարձատրություն՝ իր թշնամիներուն.
^ԽԿղզիներուն ^Յհատուցում պիտի ընէ՝:

19 Արեւմուտքը՝ Տէրոջ անունէն,
Եւ արեւելքը անոր փառքէն պիտի վախնան.
Երբ թշնամին գետի պէս գայ,
Տէրոջ Հոգին ^Կանոր դէմ դրօշակ պիտի բարձրացնէ՝:

20 «Փրկարար պիտի գայ Սիոնի,
Անոնց՝ որ **իրենց** յանցանքներէն դարձի կու գան Յակոբի մէջ»,– կը պատգամէ
Տէրը:–

21 Ես ալ անոնց հետ սա՛ ուխտը **պիտի կնքեմ**,– կը յայտարարէ Տէրը.–
Իմ Հոգիս՝ որ քու վրայ է,
Եւ իմ խօսքերս՝ որ բերանդ դրեր եմ,
Պիտի չհեռանան քու բերանէդ, ^Գզաւակներուդ բերանէն,
Ու զաւակներուդ զաւակներուն բերանէն,
Ասկէ ետք մինչեւ յաւիտեան», կը յայտարարէ Տէրը:

ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԻ ԱՊԱԳԱՅ ՓԱՌՔԸ

^Ժ Եբր.՝ ասար կ'ըլլայ

^Ի Եբր.՝ աչքերուն գէշ

^Լ Եբր.՝ վարձատրութեան

^Խ Կամ՝ Հեռաւոր երկիրներուն

^Յ Եբր.՝ վարձատրություն պիտի հատուցանէ

^Կ Կամ՝ գայն պիտի հալածէ

^Գ Եբր.՝ զարմիդ

60

Կանգնէ՛, լուսաւորուէ՛. քանի որ քու լոյսդ եկաւ,
եւ Տէրոջ փառքը ծագեցաւ քու վրայ:

2 Արդարեւ ահա՛ խաւարը պիտի ծածկէ՝^ա երկրագունդը,
Ու մառախուղը՝ բնակչութիւնը.
Իսկ քու վրայ Տէ՛րը պիտի ծագի,
եւ անոր փառքը պիտի երեւնայ քու վրայ:

3 ^բԱզգերը քու լոյսիդ պիտի գան,
Ու թագաւորները՝ քու վրայ՝ ծագած պայծառութեան:

4 Վերցո՛ւր աչքերդ եւ նայէ՛ շուրջդ.
Բոլորը կը հաւաքուին **ու** քեզի կու գան:
Քու որդիներդ հեռուէն պիտի գան,
եւ աղջիկներդ՝ գիրկի մէջ պիտի նբերուին:

5 Այն ատեն պիտի տեսնես եւ ^եուրախանաս,
Սիրտդ պիտի ^զսարսռայ ու ^էսփոփուի,
Քանի որ ծովուն ճոխութիւնը քեզի պիտի փոխանցուի,
Ազգերուն ^ըհարստութիւնը քեզի պիտի գայ:

6 Ուղտերուն ^ըերամակը,
Մադիամի եւ Գեփայի տաճիկ ուղտերը քեզ պիտի ծածկեն.
Բոլորը Սաբայէն պիտի գան,
Ոսկի ու կնդրուկ պիտի բերեն,
եւ Տէրոջ՝ փառաւոր գործերը՝ պիտի աւետեն:

7 Կեդարի բոլոր հօտերը քու քովդ պիտի հաւաքուին,
եւ Նաբէթի խոյերը քեզի պիտի սպասարկեն.
Անոնք իմ զոհասեղանիս վրայ պիտի ելլեն՝ ^հընդունելի **զոհ ըլլալու**,
եւ իմ՝ շքեղ տունս՝ պիտի զարդարեն:

---

^ա Եբր.՝ երկիրը

^բ Կամ՝ Հեթանոսները

^զ Եբր.՝ կողի

^է Եբր.՝ հոգատարուին

^ե Եբր.՝ լուսափայլ ըլլաս

^զ Եբր.՝ վախնայ

^է Եբր.՝ լայննայ

^ը Կամ՝ գոյքերը

^ը Եբր.՝ բազմութիւնը

^զ Եբր.՝ գովաբանութիւնը

^հ Եբր.՝ հաւանելի

- 8 Ո՞վ եմ ասոնք՝ որ կը թռչին թանձր **ամպի** պէս,
Դէպի իրենց վանդակը **թռչող** աղանձիներու պէս:
- 9 Ի՞րապէս կղզիները – եւ առաջին անգամ՝ Թարսիսի նաւերը –
Ինձի ^Խհամար պատրաստ պիտի ըլլան՝,
Որպէսզի հեռուէն քու որդիներդ բերեն,
Եւ անոնց հետ՝ իրենց արծաթն ու ոսկին,
Տէրոջ՝ քու Աստուծոյդ աճուստն համար,
Ու Իսրայէլի Սուրբին համար, քանի որ ան քեզ կը փառաւորէ:
- 10 Օտարագրիներուն որդիները պարիսպներդ պիտի կառուցանեն,
Եւ անոնց թագաւորները քեզի պիտի սպասարկեն.
Արդարեւ իմ զայրոյթովս քեզ զարկի,
Բայց բարեհաճութեամբս քեզի պիտի գթամ:
- 11 Զու դռներդ շարունակ բաց պիտի ըլլան,
Յերեկ ու գիշեր պիտի չգոցուին,
Որպէսզի ազգերուն հարստութիւնը քեզի ^Ծկրեն,
Եւ անոնց թագաւորները **քովդ** ^Կառաջնորդուին:
- 12 Արդարեւ քեզի չծառայող ազգն ու թագաւորութիւնը պիտի կորսուին.
Այդ ազգերը **բոլորովին** պիտի աներուին:
- 13 Լիբանանի փառքը քեզի պիտի գայ,
– Եղեւինը, շոճին ու տօսախը միասին –,
Իմ սրբարանիս տեղը ^Գզարդարելու համար.
Իմ ոտքերուս տեղը պիտի փառաւորեմ:
- 14 Զեզ տառապեցնողներուն որդիները՝
Զեզի գալով **առջենդ** պիտի խոնարհին.
Բոլոր քեզ անարգողները՝
Ոտքերուդ ներբաններուն պիտի երկրպագեն.
Զեզ պիտի կոչեն “Տէրոջ քաղաքը□,
“Իսրայէլի Սուրբին Սիոնը□:
- 15 Դուն՝ որ լքուած եւ ատելի եղար,
Ու ո՛չ մէկը **քեզմէ** կ’անցներ,
Զեզ յաւիտենական մեծափառութեան պիտի ^Ճվերածեմ,
Սերունդէ սերունդ **տեւող** բերկրանքի:
- 16 Ազգերուն կաթը պիտի ծծես,
Թագաւորներուն ^Ղստինքը պիտի ծծես,

---

¹ Եբբ.՝ շքեղութեանս տունը

^Խ Եբբ.՝ պիտի սպասեն

^Ծ Եբբ.՝ բերեն

^Կ Կամ՝ հանդէսով գան

^Գ Կամ՝ փառաւորելու

^Ճ Եբբ.՝ ընեմ

^Ղ Եբբ.՝ ծիծը

Եւ պիտի գիտնաս թէ ես՝ Տէրս, քու Ազատարարդ եմ,
Զու Փրկարարդ, Յակոբի Հօրը:

- 17 Պղինձի տեղ ոսկի պիտի բերեմ,
Երկաթի տեղ արծաթ պիտի բերեմ,
Փայտի տեղ՝ պղինձ,
Ու քարերու տեղ՝ երկաթ:
Խաղաղութիւնը պիտի նշանակեմ քեզի իբր վերատեսուչ,
Եւ արդարութիւնը՝ իբր ⁶ գործավար:
- 18 Անգամ մըն ալ քու երկրիդ մէջ բռնութիւն պիտի ⁷ չպատահի,
Ու հողամասիդ մէջ՝ կործանում եւ փլուզում.
Հապա քու պարիսպներդ “Փրկութիւն” պիտի կոչես,
Ու դռներդ՝ “Գովաբանութիւն”:
- 19 Անգամ մըն ալ ցերեկը արեւը պիտի չըլլայ քու լոյսդ,
Եւ **գիշերը** լուսինին պայծառութիւնը քեզ պիտի չլուսաւորէ.
Հապա Եհովան քեզի յաւիտենական լոյս պիտի ըլլայ,
Եւ Աստուածդ՝ քու պարծանքդ:
- 20 Զու արեւդ անգամ մըն ալ մայր պիտի չմտնէ,
Ու լուսինդ պիտի ⁸ չծածկուի.
Հապա Եհովան քեզի յաւիտենական լոյս պիտի ըլլայ,
Եւ սուգի օրերդ պիտի աւարտին:
- 21 Զու ամբողջ ժողովուրդդ արդար պիտի ըլլայ,
Ու երկրին պիտի տիրանան յաւիտենապէս.
Իմ տնկած ընձիւղս՝ ձեռքերուս գործը՝
Իմ փառքիս համար պիտի ըլլայ:
- 22 Փոքրաթիւը հազարաւոր պիտի ըլլայ,
Եւ պզտիկը՝ հզօր ազգ.
Ես՝ Տէրս պիտի փութացնեմ ասիկա՝ իր ժամանակին:

ԱԶԱՏԱԳՐՈՒՄԻ ԲԱՐԻ ԼՈՒՐԸ

61

Տէրոջ՝ Եհովայի Հոգին իմ վրաս է,
Որովհետեւ Տէրը զիս օծեց
“Աղքատներուն աւետիս տալու.
Զիս ղրկեց կոտորած սիրտ ունեցողները ^բ բժշկելու,
Գերիներուն ազատագրութիւն յայտարարելու,
Եւ բանտարկեալներուն՝ բանտին բացուիլը.

⁶ Եբր.՝ ճնշիչ

⁷ Եբր.՝ չլսուի

⁸ Եբր.՝ չհաւաքուի

^ա Եբր.՝ Հեզերուն

^բ Եբր.՝ դարմանելու

- 2** Տէրոջ բարեհաճութեան տարին
Ու մեր Աստուծոյն վրէժխնդրութեան օրը յայտարարելու,
Բոլոր սգաւորները մխիթարելու.
- 3** Սիոնի սգաւորները նշանակելու,
Եւ անոնց մոխիրի տեղ խոյր տալու,
Սուգի տեղ՝ բերկրանքի **հոտաւէտ** իւղ,
Ու մռայլ հոգիի տեղ՝ գովաբանութեան հագուստ.
Ջանոնք պիտի կոչեն “Արդարութեան բեւեկնիներ”,
Որ Տէրը տնկեր է իր փառքին համար:
- 4** Անոնք հնադարեան ակերակները պիտի կառուցանեն,
Նախապէս՝ կործանուածները պիտի կանգնեցնեն,
Աւերուած քաղաքները
Ու շատ յարերէ ի վեր կործանուածները պիտի վերանորոգեն:
- 5** Օտարները պիտի գան ու ձեր հօտերը արածեն.
Օտարազգիներուն որդիները ձեր երկրագործները եւ այգեգործները պիտի ըլլան:
- 6** Իսկ դուք՝ “Տէրոջ քահանաները” պիտի կոչուիք,
“Մեր Աստուծոյն կաշտօնեաները” պիտի անուանուիք.
Ազգերուն հարստութիւնը պիտի ուտէք,
Եւ անոնց փառքով պիտի փառաւորուիք:
- 7** Փոխանակ ձեր ամօթին՝ կրկնակի **պիտի ուրախանաք**,
Ու **փոխանակ** նախատինքի՝՝ ձեր ժառանգութեան մէջ պիտի ցնծաք՝.
Ուստի՝ ձեր երկրին մէջ կրկինի պիտի տիրանաք՝,
Յաւիտենական ուրախութիւն պիտի ունենաք:
- 8** Արդարեւ ես՝ Տէրս՝՝ արդարութիւնը կը սիրեմ.
Անհրաւութիւնն ու յափշտակութիւնը կ'ատեմ.
Անոնց գործերը ճշմարտապէս՝ պիտի վարձատրեմ՝,

---

¹ Եբր.՝ ամայութիւնները

² Եբր.՝ սերունդներէ

³ Եբր.՝ վերականգնեն

⁴ Եբր.՝ կայնին

⁵ Եբր.՝ սպասարկուները

⁶ Կամ՝ Հեթանոսներուն

⁷ Եբր.՝ փոխանակուիք

⁸ Եբր.՝ իրենց բաժինին մէջ պիտի ցնծան

⁹ Եբր.՝ իրենց երկրին մէջ կրկինի պիտի տիրանան

¹⁰ Եբր.՝ ունենան

¹¹ Եբր.՝ իրաւունքը

¹² Եբր.՝ վարձքը պիտի տամ

Եւ իրենց հետ յաւիտենական ուխտ պիտի կնքեմ:

- 9 Անոնց զարմը ազգերուն մէջ պիտի ճանչցուի,
Ու իրենց շառաւիղները՝ ժողովուրդներուն մէջ.
Բոլոր զանոնք տեսնողները պիտի գիտնան
Թէ անոնք Տէրոջ օրհնած զարմն են:
- 10 Ես Տէրոջմով մեծապէս պիտի բերկրիմ,
Եւ անձս իմ Աստուծմովս պիտի խայտայ.
Արդարեւ ինծի փրկութեան հագուստներ հագցուց,
Զիս արդարութեան պարեգօտով ծածկեց,
Փեսայի պէս՝ որ **փառաւոր** խոյրով ⁴կը պճնուի՝,
Ու հարսի պէս՝ որ իր ⁵զարդերով կը զարդարուի:
- 11 Արդարեւ ինչպէս երկիրը իր ⁶տունկը կ'աճեցնէ՝,
Եւ պարտէզը իր մէջ սերմանուածները կը բուսցնէ,
Այնպէս Տէրը՝ Եհովան բոլոր ազգերուն առջեւ
Արդարութիւն ու գովաբանութիւն պիտի բուսցնէ:

62

Միոնի **սիրոյն** համար պիտի չլռեմ,
Ու Երուսաղէմի **սիրոյն** համար պիտի չհանդարտիմ.
Մինչեւ որ անոր արդարութիւնը ⁷լոյսի պէս ճառագայթէ՝,
Եւ անոր փրկութիւնը՝ վառուած ջահի պէս:

- 2 Ազգերը քու արդարութիւնդ պիտի տեսնեն,
Ու բոլոր թագաւորները՝ քու փառքդ:
Դուն նոր անունով պիտի կոչուիս,
Որ Տէրոջ բերանը պիտի որոշէ:
- 3 Տէրոջ ձեռքին մէջ շքեղ պսակ պիտի ըլլաս,
Եւ Աստուծոյդ ձեռքին մէջ՝ թագաւորական ⁸թագ:
- 4 Դուն անգա՛մ մըն ալ ⁹“Լքուած պիտի ⁹ջանուանուիս,
Ու երկիրդ անգա՛մ մըն ալ ⁹“Ամայի պիտի չանուանուի.
Հապա դուն ⁹ “ ⁹Իմ հաւնածս՝ պիտի կոչուիս,
Եւ երկիրդ՝ ⁹“Ամուսնացեալ ,
Քանի Տէրը քեզի պիտի հաճի,

⁴ Եբր.՝ քահանայի **պէս** կ'ըլլայ

⁵ Եբր.՝ իրերով

⁶ Եբր.՝ բոյսը դուրս կը հանէ

⁷ Եբր.՝ պայծառութեան պէս դուրս ելլէ

⁸ Եբր.՝ խոյր

⁹ Եբր.՝ չըսուի

⁹ Եբր.՝ Էփսիբա, **այսինքն**՝ իմ հաւանութիւնս անոր մէջ է

Ու երկիրդ պիտի ամուսնանայ:

- 5 Արդարեւ **իճչպէս** երիտասարդ մը կոյսի մը հետ կ'ամուսնանայ,
Այնպէս քու որդիներդ քեզի հետ պիտի ամուսնանան.
Իճչպէս փեսան հարսով կը բերկրի,
Այնպէս քու Աստուածդ քեզմով պիտի բերկրի:
- 6 Զու պարիսպներուդ վրայ, պահապաններ նշանակեցի, ո'վ Երուսաղէմ.
 Անոնք ամբողջ օրը եւ ամբողջ գիշերը բնաւ պիտի չլռեն:
 Դո՛ւք՝ որ Տէրը կը յիշատակէք՝ լուռ մի՛ կենաք
- 7 Եւ անոր ^Եհանգստութիւն մի՛ տաք,
 Մինչեւ ինք Երուսաղէմը հաստատէ,
 Ու **գայն** երկրի վրայ ^Գգովելի քաղաքի ^Կվերածէ:
- 8 Տէրը իր աջ ձեռքին վրայ եւ իր զօրաւոր բազուկին վրայ երդում ըրաւ.
 «Զու ցորենդ անգամ մըն ալ քու թշնամիներուդ իբր ուտելիք պիտի չտամ,
 Եւ օտարազգիներուն որդիները պիտի չխմեն քու քաղցուդ՝
 Որուն համար դուն յոգնեցար.
- 9 Հապա գայն հնձողները պիտի ուտեն գայն
 Ու Տէրը պիտի գովաբանեն,
 Եւ գայն ժողովողները իմ սրբարանիս գաւիթներուն մէջ պիտի խմեն գայն»:
- 10 Անցէ՛ք, անցէ՛ք դռներէն,
 Ճամբայ՝ պատրաստեցէք ժողովուրդին.
 Հարթեցէ՛ք, հարթեցէ՛ք պողոտաները,
 Զարե՛րը հաւաքեցէք **անկէ**.
 Դրօշա՛կ բարձրացուցէք ժողովուրդներուն առջեւ:
- 11 Ահա՛ Տէրը մինչեւ երկրի ծայրը ^Ըծանուցանեց.
 «Սիոնի աղջիկին ըսէ՛ք.
 “Ահա՛ քու ^ՓՓրկիչդ կու գայ,
 Ահա՛ անոր ^Վվարձատրութիւնը իրեն հետ է,
 Ու գործերու **հատուցումը** իր առջեւն է□»:
- 12 Անոնք “Սուրբ ժողովուրդ□, “Տէրոջ փրկածները□ պիտի կոչուին.
 Իսկ դուն “Փնտռուած□ **ու** “Չլքուած քաղաք□ պիտի կոչուիս:

ՏԷՐՈՋ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ ԱԶԳԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ

63

Ո՞վ է ասիկա՝ որ կու գայ Երդովմէն,
Կարմրագոյն հագուստով՝ Բոսրայէն,

^Ե Եբբ.՝ դադար

^Գ Կամ՝ գովաբանութեան

^Կ Եբբ.՝ ընէ

^Ը Եբբ.՝ լսել տուաւ

^Փ Եբբ.՝ փրկութիւնդ

^Վ Եբբ.՝ վարձքը

ԵՍԱՅԻԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆԸ

- Ասիկա՝ որ փառաւոր է իր հանդերձներուն մէջ,
Եւ իր մեծ ոյժով պանծագին կը քալէ:
«Ե՛ս եմ՝ որ արդարութեամբ կը խօսիմ,
Ու փրկելու «կարողութիւն ունիմ»»:
- 2** «Ինչո՞ւ քու հանդերձ կարմիր է,
Եւ հագուստներդ հնձանի մէջ կոխողին **հագուստին** պէս են»:
- 3** «Հնձանին մէջ միայն ե՛ս կոխեցի,
Ժողովուրդներէն ո՛չ մէկը կար ինծի հետ.
Իմ բարկութեամբս զանոնք կոխեցի,
Ու ցասումովս զանոնք կոխկռտեցի:
Անոնց ^բարիւնը իմ հագուստներուս վրայ ցայտեց,
Եւ բոլոր հանդերձներս ^գներկեցի:
- 4** Արդարեւ իմ սիրտիս մէջ էր վրէժխնդրութեան օրը,
Ու փրկածներուս տարին հասած էր:
- 5** Նայեցայ, բայց օգնող չկար.
Ապշեցայ որ ո՛չ մէկը նեցուկ կ'ըլլար.
Ուստի իմ բազուկս զիս փրկեց
Եւ ցասումս ինծի նեցուկ եղաւ:
- 6** Իմ բարկութեամբս ժողովուրդները կոխկռտեցի,
Զանոնք ցասումովս ^դգինովցուցի,
Եւ անոնց ^եարիւնը գետինը թափեցի»»:

ՏԷՐՈՋ ԲԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԻՍՐԱՅԷԼԻ ՀԱՆԴԷՊ

- 7** Տէրոջ կարեկցութիւնները, Տէրոջ «փառաւոր գործերը» պիտի յիշատակեմ՝
Տէրոջ բոլոր մեզի ^աշնորհածներուն համեմատ,
Նաեւ այն շատ բարիքները՝ Իսրայէլի տան հանդէպ,
Որ անոր շնորհեց իր ողորմութեան եւ առատ կարեկցութեան համեմատ:
- 8** Արդարեւ ինք ըսաւ. «Իրապէս անոնք իմ ժողովուրդս են,
Որդիներ են՝ որ պիտի ^բչստեն»»,
Եւ անոնց Փրկիչը եղաւ:
- 9** Անոնց բոլոր տագնապներուն ատեն տագնապեցաւ,

^ա Եբբ.՝ մեծ եմ, կամ՝ առատաձեռն եմ

^բ Եբբ.՝ գորութիւնը

^գ Եբբ.՝ պղծեցի

^դ Կամ՝ ջախջախեցի

^ե Եբբ.՝ գորութիւնը գետինը իջեցուցի

^զ Եբբ.՝ գովաբանութիւնը

^է Եբբ.՝ վարձատրածներուն

^ը Եբբ.՝ չկեղծեն

Ու իր Բներկայութեան հրեշտակը զանոնք ազատեց.

Իր սիրով եւ արգահատանքով զանոնք փրկեց,
Զանոնք վերցուց ու Վհին օրերուն մէջ զանոնք կրեց:

10 Բայց անոնք ընդվզեցան եւ իր Սուրբ Հոգին վշտացուցին.

Ինք ալ անոնց թշնամի դարձաւ,

Ու անոնց դէմ պայքարեցաւ:

11 Այն ատեն Ի յիշեցին հին օրերը, Մովսէսը եւ անոր ժողովուրդը, հարցնելով.

«Ո՞ւր է ան՝ որ իր հօտին հովիտով զանոնք ծովէն բարձրացուց.

Ո՞ւր է ան՝ որ Կանոր մէջ իր Սուրբ Հոգին դրաւ:

12 Իր փառաւոր բազուկը Մովսէսի աջ ձեռքով անոնց քալել տուաւ.

Անոնց առջեւէն ջուրերը ճեղքեց՝

Իրեն յաւիտենական անուն Խվաստկելու համար:

13 Անոնց անդունդներուն մէջէն քալել տուաւ՝ առանց գայթեցնելու,

Ինչպէս ձի մը՝ անապատին մէջէն:

14 Տէրոջ Հոգին զանոնք հանգստացուց՝

Հովիտը իջնող անասուններու պէս»:

Դուն ա՛յսպէս առաջնորդեցիր քու ժողովուրդդ,

Որպէսզի քեզի փառաւոր անուն վաստկիս:

ԱՂՕԹՔ ՄԸ ԳԹՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՕԳԼՈՒԹԵԱՆ

15 Նայէ՛ երկինքէն,

Տե՛ս քու սուրբ եւ շքեղ բնակութենէդ:

Ո՞ւր են քու նախանձախնդրութիւնդ ու զօրութիւնդ,

Զու ընդերքիդ ալեկոծիլը եւ ողորմութիւններդ. միթէ Ծղադրա՞ծ են ինծի հանդէպ:

16 Որովհետեւ դո՛ւն ես մեր Հայրը,

Թէպէտ Աբրահամ մեզ չի գիտեր,

Եւ Իսրայէլ մեզ չի ճանչնար.

Դո՛ւն, ո՛վ Տէր, մեր Հայրն ես,

Զու անունդ Կմիշտ եղած է. «Մեր Փրկարարը»:

17 Ո՛վ Տէր, ինչո՞ւ մեզ քու ճամբաներէդ կը մոլորեցնես,

Ինչո՞ւ մեր սիրտը կը խստացնես, որ քեզմէ չվախնանք:

Դարձի՛ր՝ քու ծառաներուդ,

Զու ծառանգութեանդ տոհմերուն սիրոյն համար:

Բ Կամ՝ երեսին առջեւ եղող

Ժ Եբբ.՝ հնադարեան

Ի Եբբ.՝ յիշեց

Լ Եբբ.՝ Մովսէսի

Խ Եբբ.՝ ընելու

Ծ Եբբ.՝ զսպուած

Կ Կամ՝ շատոնց

18 Սուրբ ժողովուրդդ քիչ **ատեն** տիրացաւ **իր ժառանգութեան**.

Մեր հակառակորդները քու սրբարանդ կոխկռտեցին:

19 Մենք **նմանեցանք** անոնց՝

Որոնց վրայ դուն երբեք տիրած չես,

Եւ քու անունովդ կոչուած չեն:

64

Երանի՛ թէ երկինքը ճեղքելով իջնէիր,
Որ քու ներկայութենէդ լեռները ^ահալէին՝

2 Որպէս թէ խռիւները վառող կրակով,

Ջուրերը եռացնող կրակով.

Որ քու անունդ հակառակորդներուդ գիտցնէիր,

Եւ ազգերը քու ներկայութենէդ սասանէին,

3 **Ինչպէս** երբ այն ահաւոր բաները ըրիր՝ որոնց չէինք սպասեր,

Իջար ու քու ներկայութենէդ լեռները ^բհալեցան:

4 Արդարեւ երբե՞ք լսուած չէ, ունկնդրուած չէ,

Եւ աչք չէ տեսեր քեզմէ զատ ուրիշ Աստուած մը,

Որ իրեն յուսացողներուն **հետ այսպէս** վարուի:

5 Դուն կ'ընդառաջես բերկրանքով արդարութիւն կիրարկողին,

Ու քու ճամբաներուդ մէջ քեզ յիշողներուն:

Ահա՛ զայրացար, որովհետեւ մեղանչեցինք.

^գՔու ճամբաներուդ՝ մէջ է յաւիտենականութիւնը, եւ պիտի փրկուինք:

6 Բայց բոլորս անմաքուր **բանի** պէս եղանք,

Ու մեր ամբողջ արդարութիւնը կեղտոտ հագուստի պէս է:

Բոլորս տերեւի պէս կը թառամինք,

Եւ մեր անօրէնութիւնները հովի պէս մեզ ^դկը քշեն կը տանին՝:

7 Քու անունդ կանչող չկայ՝

Որ արթննալով քեզի կառչի,

Քանի որ քու երեսդ մեզմէ ծածկեցիր,

Ու մեր անօրէնութիւններուն պատճառով մեզ հալեցուցիր:

8 Բայց հիմա, ո՛վ Տէր, դուն մեր Հայրն ես.

Մենք կաւ ենք, եւ դուն մեր Բրուտն ես.

Բոլորս քու ձեռքիդ գործն ենք:

9 Շատ մի՛ զայրանար, ո՛վ Տէր

Ու **մեր** անօրէնութիւնը յաւերժ մի՛ յիշեր:

Ահա՛ նայէ՛, կ'աղերսե՛նք, բոլորս քու ժողովուրդդ ենք:

10 Սուրբ քաղաքներդ անապատ եղան.

Սիոն անապատ եղաւ,

---

^ա **Կամ՝** սարսէին

^բ **Կամ՝** սարսեցան

^գ **Եբբ.՝** անոնց

^դ **Եբբ.՝** կը տանին

Երուսաղէմ՝ ամայութիւն:

- 11 Մեր սուրբ եւ շքեղ տունը,
Որուն մէջ մեր հայրերը քեզ կը գովաբանէին,
Կրակով այրեցաւ.
Մեր բոլոր ցանկալի տեղերը աւերակ եղան:
- 12 Ասոնց առջեւ դուն քեզ պիտի զսպե՞ս, ո՛վ Տէր.
Տակաւիճ պիտի լռե՞ս ու մեզ յոյժ տառապեցնե՞ս:

ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՊԱՏԻԺԸ ԱՊՍԱՄԲԼԵՐՈՒՆ

65

Ինծի **խորհուրդ** չհարցնողներէն փնտռուեցայ,
Զիս չփնտռողներէն գտնուեցայ.
Իմ «անունս չկանչող» ազգին ըսի.

«Ահա՛ հոս եմ, ահա՛ հոս եմ»:

- 2 Ամէն օր իմ ձեռքերս ^բերկարեցի ապստամբ ժողովուրդի մը,
Անոնց՝ որ կը քալեն այնպիսի ճամբայի մը մէջ՝ որ լաւ չէ,
Իրենց մտածումներուն հետեւելով.
- 3 Այնպիսի ժողովուրդի մը՝ որ շարունակ դիմացս զիս կը գրգռէ.
Պարտէզներու մէջ կը զոհեն,
Աղիւսներու վրայ խունկ կը ծխեն,
- 4 Գերեզմաններու մէջ կը մնան,
^գՔարանձաւներու մէջ կը գիշերեն,
Խոզի միս կ'ուտեն,
Եւ իրենց ամաններուն մէջ պիղծ **բաներու** արգանակ կայ:
- 5 Անոնք կ'ըսեն.
«Հեռո՛ւն կեցիր, ինծի մի՛ մօտենար,
Քանի որ ես քեզմէ սուրբ եմ»:
Ասոնք իմ ոռնգերուս մէջ ծուխ են,
Ամբողջ օրը վառող կրակ են:
- 6 Ահա՛ իմ առջեւս գրուած է.
«Պիտի չլռեմ, հապա պիտի հատուցանեմ.
Այո՛, անոնց ծոցին մէջ պիտի հատուցանեմ
- 7 Չեր անօրէնութիւնները՝ ձեր հայրերուն անօրէնութիւններուն հետ,
Որոնք լեռներուն վրայ խունկ ծխեցին
Ու բլուրներուն վրայ զիս նախատեցին,– կը յայտարարէ Տէրը.–
Ուստի անոնց նախկին գործերը իրենց ծոցերուն մէջ պիտի ՚լեցնեմ»:
- 8 Տէրը սա՛ կը յայտարարէ.
«Ինչպէս երբ ողկոյզի մը մէջ քաղցու գտնուի՝ կ'ըսեն.

- ^ա Կամ՝ անունովս չկոչուած
- ^բ Եբբ.՝ տարածեցի
- ^գ Եբբ.՝ Պահուած տեղերու
- ^դ Եբբ.՝ չափեմ

“Ձայն մի՛ կտրեր,
Զանի որ ատոր մէջ օրհնութիւն կայ□,
Ես ալ այնպէս պիտի ընեմ իմ ծառաներուս սիրոյն համար,
Որպէսզի բոլորը չկոտորեմ:

9 Յակոբէն զարմ պիտի հանեմ,
Յուդայէն՝ իմ լեռներու ժառանգորդ.

Իմ ընտրեալներս այդ երկրի պիտի տիրանան,
Ու ծառաներս հոն պիտի բնակին:

10 Ձիս փնտռող ժողովուրդիս համար՝ Սարոն հօտերու արօտավայր պիտի ըլլայ,
Եւ Աքովրի հովիտը՝ արջառներու մակաղատեղ:

11 Զանի դուք Տէրը լքեցիք
Ու սուրբ լեռս մոռցաք,
“Գաղ կուռքի” սեղան պատրաստեցիք,
Եւ “Մենիի Էթափելիք նուէր” լեցուցիք,

12 Ես ալ ձեզ սուրի պիտի մատնեմ,
Ու բոլորդ պիտի ծռիք մորթուելու համար.
Որովհետեւ կանչեցի՝ բայց չպատասխանեցիք,
Խօսեցայ՝ սակայն մտիկ չըրիք,
Հապա իմ քառքեւս չարիք գործեցիք,
Եւ ինծի հաճելի չեղածը ընտրեցիք»:

13 Հետեւաբար Տէրը՝ Եհովան սա՛ կը յայտարարէ.
«Ահա՛ իմ ծառաներս պիտի ուտեն,
Բայց դուք պիտի անօթեցնաք.
Ահա՛ իմ ծառաներս պիտի խմեն,
Իսկ դուք պիտի ծարաւնաք.
Ահա՛ իմ ծառաներս պիտի ուրախանան,
Սակայն դուք պիտի ամչնաք:

14 Ահա՛ իմ ծառաներս սիրտի զուարթութեամբ պիտի օրհներգեն,
Բայց դուք սիրտի կոտտանքէ պիտի աղաղակէք,
Ու հոգիի բեկանումէ պիտի գոռաք:

15 Ձեր անունը՝ անէծքի համար պիտի թողուք իմ ընտրեալներուս, որոնք պիտի ըսեն.
“Այդպէս Տէրը՝ Եհովան քեզ թող մեռցնէ□:
Իսկ իր ծառաները ուրիշ անունով պիտի կոչէ,

16 Որպէսզի երկրի վրայ օրհնուողը
“Ճշմարիտ Աստուծով□ օրհնուի,

□ Կամ՝ Բախտին

¶ Կամ՝ Ճակատագրին

Ⓢ Եբր.՝ խառնուրդ

Ⓣ Եբր.՝ սահմանեմ

Ⓤ Եբր.՝ աչքերուս

ⓓ Եբր.՝ երդումի

Ու երկրի վրայ երդում ընողը
“Ճշմարիտ Աստուծո՞վ երդում ընէ.
Որովհետեւ նախկին տագնապները պիտի մոռցուին,
Անոնք իմ աչքերէս պիտի ծածկուին»:

ՆՈՐ ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ

- 17 «Արդարեւ ահա՛ ես նոր երկինք մը ու նոր երկիր մը պիտի ստեղծեմ,
 Եւ նախկինները պիտի չյիշուին ու ^h չմտաբերուին:
- 18 Իսկ դուք իմ ստեղծագործութեամբս
 Յաւե՛րժ բերկրեցէք եւ խայտացէք.
 Արդարեւ ահա՛ ես Երուսաղէմը խայտանքի համար պիտի ստեղծեմ,
 Եւ անոր ժողովուրդը՝ բերկրանքի համար.
- 19 Երուսաղէմով պիտի խայտամ,
 Ու իմ ժողովուրդովս պիտի բերկրիմ:
 Հոն անգա՛մ մըն ալ լացի ծայն պիտի չլսուի, ո՛չ ալ աղաղակի ծայն.
- 20 Հոն անգա՛մ մըն ալ **քիչ** օր **ապրած**՝ Երախայ պիտի չըլլայ,
 Ո՛չ ալ իր օրերը ^{ju} չամբողջացուցած ծեր,
 Զանի որ երիտասարդը հարիւր տարեկանին պիտի մեռնի,
 Եւ հարիւր տարեկան մեղաւորը պիտի անիծուի:
- 21 Տուներ պիտի կառուցանեն ու բնակին,
 Այգիներ պիտի տնկեն եւ անոնց պտուղը ուտեն:
- 22 Անոնք պիտի չկառուցանեն՝ որպէսզի ուրիշները բնակին,
 Անոնք պիտի չտնկեն՝ որպէսզի ուրիշները ուտեն.
 Արդարեւ իմ ժողովուրդիս օրերը ծառի օրերու չափ պիտի ըլլան,
 Եւ իմ ընտրեալներս իրենց ձեռքերուն գործերը **իրե՛նք** պիտի մաշեցնեն:
- 23 Անոնք պարապ տեղը պիտի չյոգնին,
 Ու արհաւիրքի համար **գաւակներ** պիտի չծնանին,
 Զանի որ անոնք Տէրոջ օրհնածներուն զարմն են,
 Իրենց շառաւիղներն ալ իրենց հետ:
- 24 Իրենց գոչելէն առաջ պիտի պատասխանեմ,
 Մինչ կը խօսին՝ պիտի լսեմ:
- 25 Գայլն ու գառը միասին պիտի արածին,
 Առիւծը՝ արջառի պէս յարդ պիտի ուտէ,
 Եւ օձին ^{ky} կերը հող պիտի ըլլայ.
 Անոնք պիտի ⁶ չվնասեն ու չփճացնեն

^h Եբր.՝ մարդուս սիրտին մէջ պիտի չբարձրանան

ⁱ Եբր.՝ կաթնկեր

^{ju} Եբր.՝ չլրացուցած

^o Եբր.՝ արջառներէն զուարակի

^{ky} Եբր.՝ հացը

⁶ Եբր.՝ չարիք չընեն

Իմ ամբողջ սուրբ լերանս վրայ», կ'ըսէ Տէրը:

ՏԷՐԸ ԿԸ ԴԱՏԷ ԱԶԳԵՐԸ

66

Տէրը սա՛ կը յայտարարէ.

«Երկինքը իմ գահս է,

Ու երկիրը իմ ոտքերուս պատուանդանն է.

Ի՞նչ տուն է որ ինծի համար կը կառուցանէք,

Եւ ո՞ւր է իմ հանգստավայրիս տեղը,

2 Զանի ի՛մ ձեռքս ասոնք բոլորը շինեց,

Ու ասոնք բոլորը գոյացան,– կը պատգամէ Տէրը:–

Բայց ես սա՛ մարդոց պիտի նայիմ,

Այսինքն՝ դժբախտին, ^աընկճուած հոգի ունեցողին,

Եւ իմ խօսքէս ^բվախցողին:

3 Արջառ մորթողը մարդ մեռցնողի պէս է,

Ոչխար զոհողը՝ շունի ծոծրակ կոտորողի պէս,

Ընծայ մատուցանողը՝ խոզի արիւն թափողի պէս,

Կնդրուկ ծխողը՝ ^գկուռք պաշտողի՝ պէս:

Զանի անոնք իրենց ճամբաները ընտրեցին,

Եւ անոնց անձերը իրենց պղծութիւններէն կ'ախորժին,

4 Ես ալ անոնց թշուառութիւնները պիտի ընտրեմ,

Անոնց վրայ պիտի բերեմ իրենց երկիւղ տուող բաները.

Արդարեւ կանչեցի՝ բայց ո՛չ մէկը պատասխանեց,

Խօսեցայ՝ սակայն մտիկ չըրին,

Հապա իմ ^դառջեւ չարիք գործեցին,

Եւ ինծի հաճելի չեղածը ընտրեցին»:

5 Մտի՛կ ըրէք Տէրոջ խօսքը՝

Ո՛վ անոր խօսքէն վախցողներ.

«Ձեր եղբայրները՝ որ ձեզ կ'ատեն,

Եւ իմ անունիս համար ձեզ կը վտարեն, ըսին.

“Տէրը թող փառաւորուի,

^եՈւ ձեր ուրախութիւնը տեսնենք».

Բայց անոնք՝ պիտի ամչնան»:

6 Զաղաքէն ժխորի ձայն մը, տաճարէն ձայն մը կու գայ,

Տէրոջ ձայնը՝ որ իր թշնամիներուն վարձատրութիւնը կը հատուցանէ:

7 Առանց երկնելու՝ ծնաւ,

^ա Եբբ.՝ զարնուած

^բ Եբբ.՝ դողացողին

^գ Եբբ.՝ ունայնութիւն օրհնողի

^դ Եբբ.՝ աչքերուս

^ե Կամ՝ Բայց ան պիտի երեւնայ ձեր ուրախութեան համար, իսկ իրենք

Երկունքի ցաւը չհասած՝ արու **զաւակ** մը՝ ⁹աշխարհ բերաւ՝:

- 8 Ո՞վ լսեր է նման բան մը, ո՞վ տեսեր է այսպիսի բաներ.
Միթէ երկիրը մէկ օրուան մէջ կ'երկնէ՞,
Կամ ազգ մը մէկ անգամէն կը ծնի՞.
Արդարեւ հազիւ երկունքի ցաւ քաշած՝ Սիոն իր որդիները ծնաւ:
- 9 «Ես՝ որ **արգանդը** կը էբանամ,
Ծնանիլ պիտի չտամ», կ'ըսէ Տէրը.
«Ես՝ որ ծնանիլ կու տամ,
Արգանդը պիտի գոցե՞մ», կ'ըսէ քու Աստուածդ:
- 10 Երուսաղէմի հետ ուրախացէ՛ք եւ անոր հետ խայտացէ՛ք,
Դո՛ւք բոլորդ՝ որ զայն կը սիրէք.
Մե՛ծապէս բերկրեցէք անոր հետ,
Դո՛ւք բոլորդ՝ որ անոր համար կը սգաք.
- 11 Որովհետեւ անոր մխիթարութեան ^Ըստիներէն
Պիտի ծծէք ու կշտանաք,
Որովհետեւ դուք կաթով պիտի սնանիք,
Եւ անոր փառքին առատութիւնը պիտի վայելէք:
- 12 Արդարեւ Տէրը սա՛ կը յայտարարէ.
«Ահա՛ ես անոր վրայ պիտի տարածեմ խաղաղութիւնը՝ գետի պէս,
Եւ ազգերուն փառքը՝ յորդահոս ^Րհեղեղի պէս:
Կաթ պիտի ծծէք, ու ^Տգիրկի վրայ պիտի կրեն ձեզ.
Ծունկերու վրայ պիտի գգուեն ձեզ:
- 13 Ինչպէս մայր մը ՚իր զաւակը՝ կը հանգստացնէ,
Այնպէս ալ ես ձեզ պիտի հանգստացնեմ,
Ու Երուսաղէմի մէջ պիտի հանգստանաք:
- 14 Պիտի տեսնէք եւ ձեր սիրտը պիտի բերկրի,
Ձեր ոսկորները **կանաչ** դալարի պէս պիտի ծաղկին:
Տէրոջ ձեռքը իր ծառաներէն պիտի ճանչցուի,
Իսկ անոր սրտմտութիւնը թշնամիներուն վրայ **պիտի թափուի**»:
- 15 Արդարեւ ահա՛ Տէրը կրակով կու գայ.
Անոր կառքերը փոթորիկի պէս են,
Որպէսզի իր բարկութիւնը ցասունով ՚կիրարկէ,
Եւ իր սաստը՝ կրակի բոցով:
- 16 Արդարեւ Տէրը կրակով ու իր սուրով պիտի դատէ ամէն մարմին,

- ⁹ Եբր.՝ ազատեցաւ
- ^Ը Եբր.՝ կոտորեմ
- ^Ը Եբր.՝ ծիծերէն
- ^Ր Եբր.՝ վտակի
- ^Տ Եբր.՝ կողի
- ^Ի Եբր.՝ մէկը
- ^Լ Եբր.՝ հատուցանէ

Եւ բազմաթիւ պիտի ըլլան Տէրոջմէն ^Խմեռցուածները:

- 17 «Իրենք զիրենք սրբացնողներն ու պարտէզներու մէջ մաքրուողները՝
Հետեւելով մէջտեղը **եղող** ^Ծմէկին,
Խոզի միս, պիղծ **բաներ** եւ մուկ ուտողները՝
Միասին պիտի բնաջնջուին,– կը պատգամէ Տէրը:–
- 18 Բայց ես անոնց գործերն ու մտածումները **գիտեմ**.
Բոլոր ազգերն ու լեզուները պիտի հաւաքեմ,
Անոնք պիտի գան եւ իմ փառքս տեսնեն:
- 19 Անոնց մէջ նշան մը պիտի դնեմ,
Եւ անոնցմէ ազատածները ազգերուն պիտի ղրկեմ,
Այսինքն դէպի Թարսիս, Փուղ եւ Ղուղ՝ (աղեղնաւորները),
Դէպի Թորէլ ու Յաւան,
Այն հեռաւոր կղզիները՝ որ իմ համբաւս չեն լսեր
Ու փառքս չեն տեսեր,
Եւ իմ փառքս ազգերուն մէջ պիտի հռչակեն:
- 20 Անոնք ձեր բոլոր եղբայրները՝ ձիերով ու կառքերով,
Ծածկուած **սայլերով**, ջորիներով եւ տաճիկ ուղտերով,
Բոլոր ազգերէն իմ սուրբ լեռս՝ Երուսաղէմ պիտի բերեն
Իբր Տէրոջ ընծայ,– կ'ըսէ Տէրը,–
Ինչպէս Իսրայէլի որդիները
Մաքուր ամանով Տէրոջ տունը ընծայ կը բերեն:
- 21 Անոնցմէ ալ պիտի առնեմ՝
Զահանաներ **եւ** Ղեւտացիներ **ընելու** համար,– կ'ըսէ Տէրը:–
- 22 Արդարեւ ինչպէս նոր երկինքն ու նոր երկիրը՝ որ պիտի ^Կստեղծեմ՝
Իմ առջեւ պիտի գոյատեւեն,– կը պատգամէ Տէրը,–
Այնպէս ալ ձեր զարմն ու ձեր անունը պիտի գոյատեւեն:
- 23 «Ամէն ամսագլուխ» եւ ^Ըամէն Շաբաթ՝
Ամէն մարմին իմ առջեւ երկրպագելու պիտի գայ,– կը յայտարարէ Տէրը:–
- 24 Անոնք դուրս ելլելով՝
Ինծի դէմ ապստամբող մարդոց դիակները պիտի տեսնեն,
Զանի որ անոնց ճճին պիտի չմեռնի,
Անոնց կրակը պիտի չմարի,
Եւ անոնք ամէն մարմինի պժգալի պիտի ըլլան»:

^Խ Եբր.՝ խոցուածները

^Ծ Այսինքն՝ քուրմից, կամ՝ կուռքից

^Կ Եբր.՝ ընեմ

^Ը Եբր.՝ Նոր լուսինէ նոր լուսին

^Ը Եբր.՝ Շաբաթէ Շաբաթ